

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**SÜLEYMANİYE KÜTÜPHANESİ
GALATA MEVLEVÎHÂNESİ KOLEKSİYONU
26 NUMARALI CÖNK 1-137 NUMARALI SAYFALAR
(İNCELEME-KARŞILAŞTIRMALI METİN)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Duygu BİNGÖL

**Enstitü Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Enstitü Bilim Dalı : Eski Türk Edebiyatı**

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Bayram Ali KAYA

HAZİRAN-2017

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

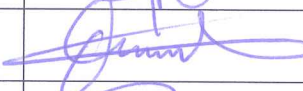
SÜLEYMANİYE KÜTÜPHANESİ
GALATA MEVLEVÎHÂNESİ KOLEKSİYONU
26 NUMARALI CÖNK 1-137 NUMARALI SAYFALAR
(İNCELEME-KARŞILAŞTIRMALI METİN)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DUYGU BİNGÖL

Enstitü Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı

“Bu tez 30/06/2019 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından oy birliği/oy çokluğu ile kabul edilmiştir.”

JURİ ÜYESİ	KANAATİ	İMZA
Prof. Dr. Bayram Ali KAYA	BASARILI	
Doç. Dr. Dilek YILMAZ	BASARILI	
Yrd. Doç. Dr. Binyamin AYKİLEĞİ	BASARILI	

SAKARYA
ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS/DOKTORA İNTİHAL YAZILIM RAPORU BEYAN BELGESİ

Tez Başlığı: SÜLEYMANİYE KÜTÜPHANESİ GALATA MEVLEVİHÂNESİ KOLEKSİYONU 26 NUMARALI CÖNK 1-137 NUMARALI SAYFALAR (İNCELEME-KARŞILAŞTIRMALI METİN)

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışmamın toplam 275 sayfalık kısmına ilişkin *Sakarya Üniversitesi Lisansüstü Yönetmeliği Madde 28* uyarınca aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan ve 15/06/2017 tarihinde Sosyal Bilimler Enstitüsü tarafından şahsıma iletilen *Turnitin* intihal tespit programı raporuna göre tezimin benzerlik oranı % 18 'ysur.

Uygulanan filtrelemeler:

- 1) Kaynakça hariç
- 2) Alıntılar dahil
- 3) 5 kelimeden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Bu bilgiler doğrultusunda tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Öğrenci

Duygu Bingöl

ÖĞRENCİ BİLGİLERİ

Adı – Soyadı
Öğrenci Numarası
Ana Bilim Dalı
Programı
Statüsü

: Duygu Bingöl
: 1360Y11002
: Türk Dili ve Edebiyatı
: Türk Dili ve Edebiyatı
: ☒ Y. Lisans ☐ Doktora ☐ Bütünleşik Doktora

Prof.Dr. Bayram Ali KAYA

ÖNSÖZ

Halk edebiyatının en temel yazılı kaynaklarından olan cönkler, dinî ,tarihî, ve edebî kültürün ortaya konmasına yardımcı olmakla beraber kaybolmaya yüz tutmuş yahut hiç ortaya çıkmamış şiirlerin ve şairlerin gün yüzüne çıkarılması açısından da büyük önem arz etmektedir. Yazıldığı dönemin edebiyat anlayışına, diline ve edebî muhitine dair bilgiler sunması açısından da özel bir ehemmiyete sahiptir. ÇalışmamızSüleymaniye Kütüphanesi Galata Mevlevihanesi Koleksiyonunda 26 numarayla kayıtlı 286 yapraklık cönkün 1-137 sayfaları arasının incelenmesi, transkripsiyonlu ve karşılaştırmalı metninin hazırlanmasından oluşmaktadır.

İlk olarak hazırlanan tezin giriş kısmında çalışmamızın amacı, önemi, yöntemi ve konusu belirtilmiş, cönkler hakkında da genel bir bilgi verilmiştir. Giriş kısmından sonra birinci bölüm başlığı altında cönkün dış özellikleri, ve dil özellikleri tanıtılmıştır. Akabinde cönkte yer alan şairler ve bu şairlerin şiirlerinin sistematik tasnifine yer verilmiştir. Bu tasnifte Prof. Dr. M. Fatih Köksal tarafından teklif edilen MESTAP projesi esasa alınmıştır. Hemen ardından ise cönkte kimliği tespit edilebilen şairlerin kısa biyografilerine yer verilmiştir. İkinci bölümde metnin kuruluşunda, transkripsiyonunda ve imlasında izlenen yol hakkında bilgi verilmiş ve metnin işaretler sistemi tablo halinde gösterilmiştir. Üçüncü bölümde ise 26 numaralı cönkün transkripsiyonlu metni verilmişve şiirler öncelikle yayımlanmış dîvânlar olmak üzere diğer akademik çalışmalarla da karşılaştırılarak mevcut farklar ortaya konulmuştur.

Bu çalışmanın hazırlanıp ortaya konmasında ve tüm öğrencilik hayatımda daima bana öncülük eden, kendisini ve ilmi ahlakını her zaman takdir ettiğim değerli hocam ve danışmanım Prof. Dr. Bayram Ali KAYA'ya, desteğini ve engin bilgilerinibenden esirgemeyen pek kıymetli hocam Doç. Dr. Ozan YILMAZ'a, manevi desteği ve bu yoldaki emin adımlarıyla bana çok şey kazandıran hocam Arş.Gör. Bedriye Gülay AÇAR'a, maddi ve manevi açıdan hep arkamda olan sevgili aileme ve son olarak bu tezin ortaya konmasında benimle birlikte emek harcayan biricik yol arkadaşım Songül BAYDAR'a sonsuz teşekkürler ederim.

Duygu BİNGÖL

...../...../2017

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	ii
TABLolar LİSTESİ.....	v
ÖZET.....	vi
SUMMAARY	vii

GİRİŞ	1
-------------	---

BÖLÜM 1: CÖNKÜN TANITIMI.....	19
--------------------------------------	-----------

1.1. Cönkün Dış Özellikleri, Muhtevası ve Dil Özellikleri.....	19
--	----

1.2. Cönte Yer Alan Şairlerin Biyografileri	21
---	----

1.3. Şiirlerde Kullanılan Vezinler	34
--	----

1.3.1. Aruz Vezinleri.....	34
----------------------------	----

1.3.1.1. Remel Bahri	34
----------------------------	----

1.3.1.2. Hezec Bahri.....	34
---------------------------	----

1.3.1.3. Recez Bahri	34
----------------------------	----

1.3.1.4. Muzâri' Bahri.....	34
-----------------------------	----

1.3.2. Hece Vezinleri	34
-----------------------------	----

1.3.2.1. 5'li hece ölçüsü	34
---------------------------------	----

1.3.2.2. 7'li Hece Ölçüsü.....	35
--------------------------------	----

1.3.2.3. 8'li Hece Ölçüsü.....	35
--------------------------------	----

1.3.2.4. 11'li Hece Ölçüsü.....	35
---------------------------------	----

BÖLÜM 2: METNİN KURULUŞUNDA İZLENEN YOL VE METİN.....	36
--	-----------

2.1. Metnin Kuruluşunda İzlenen Yol.....	36
--	----

2.1.1. Metnin Transkripsiyon ve İmlâsında İzlenen Yol	36
---	----

2.1.2. Metnin İşaretler Sistemi.....	39
--------------------------------------	----

2.1.3. Metin.....	40
-------------------	----

SONUÇ.....	175
------------	-----

KAYNAKÇA	176
----------------	-----

EKLER.....	182
------------	-----

ÖZGEÇMİŞ.....	212
---------------	-----

KISALTMALAR

1.Karşılaştırmada Kullanılan Eserlere Âit Kısaltmalar:

- Azbî D.** : Azbi Baba Hayatı-Eserleri-Sanatı ve Divanı (İnceleme-Tenkitli Metin), Sibel Bayram, Doktora Tezi, Edirne, 2006.
- Halîlî D.** : Halîlî-i Mar'aşî Divançe ve Etvâr-ı Seb'a, Yrd. Doç. Dr. Lütîfî Alıcı, Ukde Kitaplığı: 82, Kahramanmaraş, 2010.
- Hatâyî D.** : Şah İsmail Hatâyî Divanı ve Diğer Hatâyî Şiirleri, Şah Hüseyin Şahin, Pir Sultan Abdal 2 Temmuz Kültür ve Eğitim Vakfı Yayınları, Ankara, 2011.
- Hâşim D.** : Hâşim Baba ve Divânı (İnceleme- Metin), Mehmet Kayacan, Yüksek Lians Tezi, Isparta, 2002.
- Hayâlî D.** : Hayâlî Divânı, Ali Nihat Tarlan, Akçağ Yayınları, Ankara, 1992.
- Hilmî D.** : Mehmed Ali Hilmi Dedebaba Dîvânı, Gülbeyaz Karakuş, Revak Kitabevi, İstanbul, 2012.
- Kul Himmet Ş.** : Yedi Ulu Ozan'dan Kul Himmet Dede, Şah Hüseyin Şahin, Pir Sultan Abdal 2 Temmuz Kültür ve Eğitim Vakfı Yayınları, Ankara, 2013.
- Kul Nesîmî Ş** : Onyedinci Yüzyıl Tekke Şairi Kul Nesîmî, Cahit Öztelli, Türk Etnografya, Folklor ve Turizm Derneği Yayını:3, Ankara, 1969.
- Mir'atî D.** : Kalecikli Âşık Mir'atî, Hayrettin İvgin- Ali Esat Bozyiğit, Kültür Ajans Yayınları, Ankara, 2004.
- Nakşî D.** : Nakşî Ali Akkirmânî Divânı, Dr. Hikmet Atık, Sivas Belediyesi, Sivas 2007.
- Nizamoğlu D.** : Seyyid Seyfullah Külliyyatı I- Manzum Eserler, Arzu Meral, Revak Kitabevi, İstanbul, 2014.
- Pir Sultan Ş.** : Pir Sultan Abdal Bütün Şiirleri, Haz. Cahit Öztelli, Milliyet Yayınları, Ankara 1971.
- Şeyh Galib D.** : Şeyh Gâlib Dîvânı, Muhsin Kalkışım, Akçağ Yayınları, Ankara, 2013.
- Türabi D.** : Türabi Divanı-Dil Özellikleri-Sözlük, Cengiz Aydemir-HülyaSavan, Roza Yayınevi, İstanbul, 2010.

- Viranî D.** : Viranî Divanı ve Risalesi (Buyruğu) Derleyen: Adil Ali Atalay Vaktidolu, İstanbul 1998.
- Zatî Süleymân D.** : Zâtî Süleymân Efendi Dîvân- Sevânihu'n-Nevâdir Fî Ma'rifeti'l-Anâsır, Dr. Mehmet Arslan, Sivas, 1994.
- Zekâyî D.** : Şeyh Mustafa Zekayi'nin Hayatı, Edebi Kişiliği Divanı (inceleme-tenkidli metin), Serhan Alkan, Yüksek Lisans Tezi, Erzurum,1993.

2. Genel Kısaltmalar

a.g.e.	: Adı geçen eser
bkz.	: Bakınız
c.	: Cilt
C.	: Cönk
D.	: Dîvân
Dst.	: Destan
DİA	: Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
DT	: Doktora Tezi
G.	: Gazel
İ.	: İlâhî
K.	: Kasîde
Kt.	: Kıta
Msn.	: Mesnevî
Mfr.	: Müfred
Mhs.	: Muhammes
Mrb.	: Murabba
Msd.	: Müseddes
N.	: Nazm
Nfs.	: Nefes
Nr/Nu	: Numara
s.	: Sayfa
S.	: Sayı
SAÜ	: Sakarya Üniversitesi
SBE	: Sosyal Bilimler Enstitüsü
Şth.	: Şathiyye
TDEA	: Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi
TDK	: Türk Dil Kurumu
TDV	: Türkiye Diyanet Vakfı
TEİS	: Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü
Thm.	: Tahmîs
Tcb.	: Tercî-i Bend
Yay.	: Yayınları, Yayınevi
YLT	: Yüksek Lisans Tezi

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Cönkte Yer Alan Şairler ve Kullanılan Nazım Şekli ile Sayısı	3
Tablo 2: Sistematik Tasnif	5
Tablo 3: Transkripsiyon Tablosu	39

Tezin Başlığı: Süleymaniye Kütüphanesi, Galata Mevlevîhânesi Koleksiyonu 26 Numaralı Cönk 1-137 Numaralı Sayfalar (İncelenme-Metin)	
Tezin Yazarı: Duygu BİNGÖL	Danışman: Prof. Dr. Bayram Ali KAYA
Kabul Tarihi: 30.06.2017	Sayfa Sayısı: vii (ön kısım) + 181 (metin kısmı) + 30 (ek)
Anabilimdalı: Türk Dili ve Edebiyatı	Bilimdalı: Türk Dili ve Edebiyatı
Bu çalışma Süleymaniye Kütüphanesi Galata Mevlevîhânesi Koleksiyonu'nda yer alan 26 numaralı Cönk'ün 1-137 sayfalarının incelenmesi, transkripsiyonlu ve karşılaştırmalı metinden oluşmaktadır. Çalışmada öncelikle cönkün MESTAP Projesine göre hazırlanmış sistematik tasnifi eklenmiş, ardından cönkün tanıtımına, sonrasında da transkripsiyonlu metin çalışmasına yer verilmiştir. Cönte yer alan şiirler yayınlanmış eserlerle karşılaştırılarak mevcut farklar ortaya konmuştur. Hakkında bilgi bulabildiğimiz şairlerin edebi anlayışları ve eserleri belirtilerek biyografilerine yer verilmiştir. Cönte yer alan şiirlerin yazıldıkları yüzyıllar çeşitlilik göstermektedir. Pir Sultan'dan Şeyh Galib'e pek çok şairin şiirinin yer aldığı cönkün incelenen kısmı Alevi- Bektaşî şiir anlayışını ortaya koymaktadır. Divan Edebiyatı ve Halk edebiyatı nazım şekillerinin yer aldığı cönkün incelediğimiz 137 sayfasında toplamda 105 şiire rastlanmıştır. Yapılan incelemeler sonucunda şiirlerin hangi şairlere ait olduğu belirlenmeye çalışılmıştır. Çalışmanın sonunda sonuç bölümü, kaynakça, asıl nüsha ve özgeçmişe yer verilmiştir.	
Anahtar Kelimeler: Süleymaniye Kütüphanesi, Galata Mevlevîhânesi, Cönk, Alevi Bektaşî Şiiri, MESTAP.	

Title of Thesis: Süleymaniye Library, Galata Mawlawi House Collection 26 numbered Treaty (pp. 1-137 examination-text)	
Writer of Thesis: Duygu BİNGÖL	Supervisor: Prof. Dr. Bayram Ali KAYA
Acceptance Date: 30.06.2017	Number of Pages: vii (prep.) + 181 (main body) + 30 (app.)
Department: Turkish Language and Literature Field : Old Turkish Literature	
This study consists of reseach of the treaty which is registered in 26 number (pp 1-137) in Galata Mawlawi House Collection and preparation of its transcription text. In the study, firstly a systematic classification prepared according to the MESTAP Project was added, followed by the introduction of the cunning, and then the transcriptional text study. The poems which are involved in the treaty are compared to published works and differences are stated. Biographical information which we were able to find is given about the poets by stating their literature approach and works. Centuries which poems are written in vary. The part of treaty which many of poets are involved from Pir Sultan Abdal to Sheik Galib represents approach of Alevi-Bektashi poety. 105 of poems are found in 137 pages of treaty which we examimed, consisting of Divan Literature and Folk Literature odes. In consequence of examinations, it is tried to determine which poem belongs to which poet. At the last part, conclusion, resources, original manuscript and cirriculum virtae are presented.	
Key Words: Süleymaniye Library, Galata Mawlawi House, Treaty, Alevi-Bektashi Poem, MESTAP.	

GİRİŞ

Çalışmamızdaki amaç Süleymaniye Kütüphanesi Galata Mevlevîhânesi Koleksiyonu'nda 26 numarayla kayıtlı olan cönkte yer alan şiirleri ve şairleri tespit edip bunları, başta yayınlanmış divanlar olmak üzere ilgili akademik çalışmalarla karşılaştırıp farkları ortaya koyarak araştırmacıların ilgisine sunmak ve Türk edebiyatıyla ilgili yapılacak olan akademik çalışmalara bir nebze de olsa katkı sağlamaktır.

Çalışmamızın önemi; bilindik şairlerin yayınlanmış divanlarında yer almayan şiirlerinin tespit edilmesi, hakkında malumat edinemediğimiz şairlerin ve onların şiirlerinin gün yüzüne çıkarılarak değerinin ortaya konması, onlarla veya şiirleriyle ilgili bilgilerin doğrulanması, bunların gerektiğinde değiştirilerek Türk kültürü ve Türk edebiyatı tarihine katkıda bulunulması ve yine daha sonradan yapılacak olan akademik çalışmalara bilgi ve veri sağlaması bakımından önemlidir.

Süleymaniye Kütüphanesi Galata Mevlevîhânesi Koleksiyonu'nda 26 numarada kayıtlı cönkün metnini oluşturmada önce ilk olarak benzer tez çalışmalarını inceleyerek yöntemimizi belirlemeye çalıştık. Bu doğrultuda Merve Menteşe tarafından hazırlanmış olan [Bkz. Mecmû'atü'l-Eş'âr Süleymaniye Kütüphanesi, Galata Mevlevîhânesi, Numara 171 (1-117), İnceleme-Karşılaştırmalı Metin, Bülent Ecevit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak 2016] yüksek lisans tez çalışmasından özellikle yöntem ve tablolar açısından faydalandık.

Çalışmamızın birinci bölümünde 26 numaralı cönkün dış özellikleri, içeriği ve dil özellikleri hakkında bilgi verilmiştir. Öncelikle cönkte yer alan şairlerin adları ve şiirlerde kullanılan nazım şekli ile bunların sayısını içeren bir tablo oluşturulmuştur. Ardından genel bir tablo yapılmıştır. Genel tabloda ise yine cönkte yer alan şairlere, bu şairlerin şiirlerinin ilk ve son beyti,bendi ya da dörtlüğü ile bunların sayılarına, nazım şekillerine ve şiirlerin bulunduğu sayfa numaralarına yer verilmiştir. Tablo 1'de şairlerin ve kullandıkları nazım şekillerinin sıralanmasında alfabetik sıra dikkate alınırken Tablo 2'de cönkte yer alan şiirlerin sıralamasına bağlı kalınmıştır. Bunların peşinden cönkte yer alan şairlerden kimliği tespit edilebildiklerimizin biyografilerine yer verilmiştir. Daha sonra ise şiirlerde kullanılan bahirler, vezinler ve hece ölçüleri hakkında bilgiler verilmiştir.

İkinci bölümde metnin kuruluşu hakkında ayrıntılı olarak bilgi verilmiştir. Bu çerçevede öncelikle metnin transkripsiyon ve imlâsında izlediğimiz yol maddeler halinde belirtilmiş arkasından da metnin işaretler sistemine yer verilmiştir.

Son olarak üçüncü bölümde ise 26 numaralı cönkün 1-137 sayfaları arasının transkripsiyonlu metni oluşturulmuş ve şiirler başta divanlar olmak üzere diğer akademik çalışmalarla da karşılaştırılarak mevcut farklar ortaya konmuş, şairler yahut şiirleri hakkında yanlış bilgi var ise bu durum belirtilmiştir. Bu farklılıklar dipnot alanında gösterilmiştir.

Âşık edebiyatı için birer başvuru kaynağı diyebileceğimiz cönkler, daha önce de belirttiğimiz gibi Türk edebiyatının gelişim seyrini doğru bir şekilde tayin edebilmemiz için üzerinde çalışmaya değer eserlerdir. Bu sebeple çalışmamızın konusu Süleymaniye Kütüphanesi Galata Mevlevîhânesi Koleksiyonunda 26 numarada kayıtlı cönkün 1-137 sayfaları arasının incelenmesi ve transkripsiyonlu metnin hazırlanmasından oluşmaktadır.

Dümeni muallakta olan yelkenli gemiler için kullanılan bir ad olan cönk, edebî terim olarak genellikle halk şairlerinin şiirlerini bünyesinde barındıran ; sığır dili, dana dili gibi isimlerle de anılan ve uzunlamasına açılan defterlerdir. Bu defterler genelde saz şiirlerinin şiirlerini barındırır. Fakat içinde divan şiiri ürünlerinin yer aldığı hatta bazı mensur parçaları, dinî, tıbbî, coğrafi vb. bilgileri de ihtiva ettiği bilinir. Cönkler genel itibariyle anonim mahiyettedir. Kaç kişinin elinden çıktığı kesin değildir. Bu sebeple içinde yer alan şiirlerin sayısı yüzyıl bakımından çeşitlilik gösterir. Cönklerin çoğunda sayfa ve yaprak numarası yoktur. Şekil itibariyle de genel olarak ciltsiz olan bu defterlerin ciltli olanları da halk arasında elden ele çok dolaştığından bozuk, sayfaları dağınık, kopuk ve yıpranmış eserlerdir.İmlâsı çok düzgün cönklerle rastlanmakla birlikte okunamayacak kadar kötü yazılmış cönkler de bulunmaktadır. Bu ürünlerde yer alan manzum ya da mensur her parçanın sonunda o parçanın bittiğini gösteren bazı yazı ve işaretler de vardır. (Gökyay, 1993: c.8-73-75)

“Cönkler Halk edebiyatı, Âşık edebiyatı ve Tekke-Tasavvuf edebiyatı örnekleri gibi edebî örneklerin yanı sıra dua, hutbe, büyü, halk hekimliği, halk veterinerliği gibi birçok sosyo-kültürel öğeyi de içinde barındırmaktadır. Bundan yola çıkarak geçmişe ait edebî ve kültürel değerleri tanımak ve tanımlamak için cönkler, iyi tahlil edilmelidir.”(Düğenci, 2012:4)

Tablo 1
Cönkte Yer Alan Şairler ve Kullanılan Nazım Şekli ile Sayısı

Şair	Nazım Şekli ve Sayısı
‘ Āşıķ Rūhī	1 nefes
‘ Avnī	1 gazel
‘ Azbī	2 gazel
Bektāş Çelebī	1 nefes
Behlül Dānā	1 şathiyye
Bosnevī	2 nefes
Cevābī	1 gazel
Dānişī	1 muhammes
Ecrī	1 müseddes
Faḥrī	1 gazel
Fazlī	1 gazel
Ḥākī	1 gazel
Ḥalīl Ḥarīmī Baba	1 gazel
Ḥalīlī	1 gazel, 1 muhammes
Hāşim	1 nefes, 1 muhammes, 3 gazel, 2 tahmis
Ḥaṭāyī	3 nefes
Ḥayālī	1 gazel
Ḥıfzī	1 gazel
Ḥilmī	5 nefes
Ḥüznī	1 gazel
İbrāhim Baba	1 nefes
Ḳalender Abdāl	1 nefes
Ḳalender Şāh/ Şahī	1 nefes
Ḳul Ḥasan Dede	1 nefes
Ḳul Himmet	3 nefes
Ḳul Hüseyin	1 nefes
Ḳul Nesīmī	2 gazel, 1 muhammes
Ḳul Şükrü	1 nefes
Meylī	1 gazel
Mihrī	1 muhammes
Mīr’atī	1 destân

Muhyiddin Abdāl	1 nefes
Mübnî	1 gazel
Naşşārî	1 müseddes
Nehrî	1 muhammes
Pîr Ğā'ib	1 nefes
Pîr Şulţân	13 nefes
Recâî	1 gazel
Raḥmî	1 nefes
Râzî	1 gazel
Sâlim	1 gazel
Seḡer Abdāl	1 müseddes, 3 gazel
Sersem Abdāl	1 nefes
Şeyh Ğâlib	2 müseddes
Şeyh Nazîf	1 müseddes
Şeyh Nîzamoĝlu	3 gazel
Şems-i Tebrîzî	1 gazel
Teslîm Abdāl	1 nefes
Türâbî	2 gazel
Virânî	1 nefes, 1 gazel, 1 murabba
Zâtî	2 gazel
Zekâyî	1 gazel, 1 tercî-i bend, 2 kasîde
Lâedrî	2 müfred, 1 gazel, 1 müseddes, 2 nefes

Tablo 1
Sistematik Tasnif¹

Yer Nu		Süleymâniye Kütüphanesi Galata Mevlevihânesi Kolesiyonu 26 Numaralı Cönk					
Yp nu.	Mahlas	Matla‘ beyti/ bendi/ dörtlüğü	Mahlas/ Makta‘ beyti/ bendi/ dörtlüğü	Nazım şekli/biri-mi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
1	Zekâyî	Cemâlün nûr-ı zât ile münevver yâ Resûla’llâh Kaşın mihrâbına Allâh-u Ekber yâ Resûla’llâh	Sezâ-vâr-ı şefâ‘at olmaz ise rûz-ı mahşerde Zekâyî oda yanmak muhtemeldir yâ Resûla’llâh	Gazel/12	N‘at	· _ _ / · _ _ _ / · _ _ _ / _ _	N‘at-ı nebî-yi Zîşân Şâhib-i Levlâk Hâbib-i Rahmân
2	Erzurum-lu Hâzık	Günâhkârım günâhkârım günâhkârım Nazım-âsâ Şefâ‘at kıl şefâ‘at kıl şefâ‘at yâ Resûlu’llâh	-	Müfred		· _ _ / · _ _ _ / · _ _ _ / _ _	Nâzım
3	Zekâyî	Ey mecma‘-i mehâsin-i aşhâb-ı bâ-şafâ Vey menba‘-ı mekârim-i erbâb-ı ıştâfâ Sensin cihânda vâriş-i sırr-ı Muhammedî Zâtında münderic heme esrâr-ı Muştâfâ Ehl-i niyâza n‘ola kapuñ kıble-gâh ise Vechiñde zâhir oldı seniñ nûr-ı Kibriyâ Sırrıñ sirâyet eyledi kevn-i mekâna heb Feyziñden iktisâb-ı vücûd itdi mâ-sivâ Ey ma‘den-i ‘inâyet vücûd-ı kerem ‘Alî Vey kişver-i şecâ‘ate sultân-ı lâ-fetâ Nûr-ı velâyetiñle gümûm-ı seyenceli Edrik nîdâ‘e ‘abdikeyâ Murtaza ‘Alî	Yâ rhûmü‘l-‘uşât ü yâ melce‘ü‘l-ümem Eyle nigâh-ı luţf ile ben zârî muğtenem Ol nûr-ı ‘ayn-ı ehl-i yakîn iki şâh içün Cürmim bağışla bende-yi nâ-çiz ü bî-kesem Sürsem gubâr-ı pâyiñe rûy-i siyâhımı Ref‘ola tâ ki hâne-i dilden gubâr-ı gam Rûz-ı cezâda hâke mezellet-nişin iken Bir kâse âb-ı kevser ile eyle muhterem Şâd eyle vaşlñ ile Zekâyî garibiñi Cânım yolunda şevk ile kurbân idem o dem Nûr-ı velâyetiñle gümûm-ı seyenceli Edrik nîdâ‘e ‘abdikeyâ Murtaza ‘Alî	Tercî-i Bend/5	N‘at	_ _ _ / _ _ _ / _ _ _ / _ _	N‘at-ı ‘Alî el-murtaza Kerremallâhu Veche Rağiyâllâhu ‘Anh
7	Zekâyî	Toğdı mâh-i muharrem çerhı acdı kanlı râyet Mâtem günîdür ‘aşık lâzım bu günde gayret	Her kim olur cihânda âl-i Resûle bende Ol merd-i Haqq Zekâyî bulur hemişe devlet	Kasîde/3 2	Mersiye	_ _ _ / _ _ _ / _ _ _ / _ _	Merşiye-yi Şâh Hüseyn Rağiyâllâhu Te‘âlâ

Tablo, Prof. Dr. M. Fatih Köksal tarafından hazırlanmış olan MESTAP Projesi’ne uygun olarak oluşturulmuştur.

11	Zekâyî	Dü çeşmim hâk-i pâ-yı Muştâfâdan rûşenâ oldu Göñül esrâr-ı mâzâğu'l-başardanâşinâ oldu	Şalât ile selâm olsun Resüle âl ü evlâda Zekâyî-i fakîre hânedânı mültecâ oldu	Kasîde/ 33		._._./._._./._._./._ ._	Velehu İmâmân Rağiyallâhu ‘ Anh
15	Pîr Sultan	Firdevs-i ‘âlâda bir yanar elma On sekiz biñ ‘âlem nûri didiler Muhammed Muştâfâ Hayder-i Kerrâr Hünkâr Hâcî Bektâş Velî didiler	Abdâl Pîr Sulţânım âhım ‘ Alîdir Dünyâyı bürüyen şâhiñ nûridir Şübhesi yok Hâkîk Muhammed ‘ Alîdir İnanmayan mülcem şoyıdır didiler	Nefes/8		11’li Hece Ölçüsü	Nutuk-ı Pîr Sulţân
16	Şeyh Nazîf	Zâhidâ hâkîk için ol şâhiñ vücûd-ı ekmeli Ahmed-i Muhtâra vahy itdi kitâb-ı münzeli Mevleviyem Ahmediyem Hayderiyem ben beli Bize besdür bir Hudâ vü bir nebî vü bir veli Lâ ilâhe illa huvallâhu’l-‘ Alîyyü’l-münceli Lâ nebi illâ Muhammed lâ velî illâ ‘ Alî	Bende-yi âl-i ‘ abâyım ehl-i beytiñ kemteri Hâşılı bir muhteżâ-yı meşreb-i peygamberi Ey Nazîf bu yola kurbân eyledim cân u seri ‘ İtikâdım böyledir <i>nañnû kasemnâdan</i> beri Lâ ilâhe illa huvallâhu’l-‘ Alîyyü’l-münceli Lâ nebi lâ Muhammed lâ velî illâ ‘ Alî	Müsedde s /6	Mütekerrir Müsed-des	._._./._._./._._./ ._	Şeyh Nazîf
18	Çul Nesîmî	Ey göñül her bir vücûddan cân umarsıñ ne ‘ aceb Bî-keremden luţf ile ihsân umarsıñ ne ‘ aceb	Ey Nesîmî bî-vefâdan umma sen resm-i vefâ Bî-vefâdan râh ile erkân umarsıñ ne ‘ aceb	Gazel/5		._._./._._./._._./ ._	Seyyid Nesîmî Fermâyed
18	Seyh Nîzam-oğlu	Tâlib-i râh-ı hâkîkat buğz-ı evlâd eylemez Buğz-ı Âl-i Hayderi kendüye mu’ tād eylemez	Kerbelâda şâh Hüseyiñ kim işitse hâlini Seyfiyâ virân ider göñlünü âbâd eylemez	Gazel/5		._._./._._./._._./ ._	Seyfî Guyed Der- Hâkîk-ı Âl-i ‘ Abâ
19	Hıfzî	‘ Âşık-ı şüridenem ‘ âlemd e sultânım ‘ Alî Ah idüb bülbül gibi gülşende efgânım ‘ Ali	Bâb-ı luţfunda ‘ inâyet eyle gel bu Hıfziyâ Çıl kerem-kâni efendim dinim imânım ‘ Alî	Gazel/5		._._./._._./._._./ ._	Hıfzî Ez- İstimdâd-ı Şâh-ı Merdân
20	Recâî	Bende-yi hâş-ı velî ‘ irfân olur Bektâşiler Hürmet-i âdâb ile selmân olur Bektâşiler	Ey Recâî ‘ hâtem-i pîr-i velidir hem ‘ Ali Yed virüb dâmân tutan bir cân olur Bektâşiler	Gazel/5		._._./._._./._._./ ._	Recâî
20	?	Gelür bir bir gider bir bir kalur bir Gelen gider giden gelmez ‘ aceb sır		Müfred		._._./._._./._	
20	?	Gelenler hep sabî geldi gidenlerden haber gelmez Bu bir aqvâl-i ‘ âlemdir giden gelmez gelen bilmez		Müfred		._._./._._./._._./ ._	
21	İbrahim Baba	Yine imâm nesli zühûra geldi En küçük kardaşı Rumelîn aldı Biri Elmalıda biri Bursada kaldı Sana medh ittiğim Seyyid Alîdir Dillerde söylenen Kızıl Delidir	Baba bînarını bünyâd eyledi Gör şu yezidlere n’etdi n’eyledi Baba İbrâhim bu naķı böyle söyledi Saña medh ittiğim Seyyid ‘ Alîdir Dillerde söylenen kızıl delidir	Nefes/6		11’li Hece Ölçüsü	İbrahim Baba

22	Zātī (Süley=mān Efendi)	Gel ey şūfī vişāl iste bugün gayri hevādan geç Hemān rüy-ı cemāl iste yeter ħubb-ı sivādan geç	Bilürsiñ kim her iş taqdīr elinden işlenür Zātī Ki herkes ħilķatiñ icra ider gel ma-cerādan geç	Gazel/5		. _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _	Zātī Fermāyed
22	Şeyh Nizām-oğlu	Dil nazargāh-ı Hüdādır yıķma gönlün kimseniñ Ka'be-i Merve Şafādır yıķma gönlün kimseniñ	Şeyh Nizāmoğlu gönül yab kim bilür kimde ne var Ħaķķ ile dil āşinādır yıķma gönlün kimsenün	Gazel/5		_ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _	Şeyh Nizāmoğlu Fermāyed
23	Naşşārī	Şaķın esrārını fāş eyleme 'ālemde her ferde Düşer dilden dile rüsvā olursuñ ħayr ile şerde Bu sevdā-yı muħabbet rüzügārı var iken serde Yazık 'ömrini beyhüde koyub ķalma mükerdderde Seni yokdan yaradan Ħaķķ virir rızķını her yerde Gelür ayağına lā-büd eger varsa muķadderde	Naşşārī cān (ü) bāşı terk eyleyenler gerçi şādıķdur Görünmez gözine dünyā vü 'uķbā Ħaķķa 'āşıķdur Tevekkül bābına toğrı giden bu nuţķa fā'ıķdūr Ħudā rezzāk-ı 'ālem şānına böylece lāyıķdur Seni yokdan yaradan Ħaķķ virir rızķını her yerde Gelür ayağına lābüd eger varsa muķadderde	Müsedde s / 4	Mütekerrir Müseddes	. _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _	Nuţuķ-ı Naşşārī Müseddes Güne
24	Meyli	Ħikmet yolunuñ mekteb-i esrārı 'Alidir Vuşlat meyiniñ sākisi ebrārı 'Alidir	Yār ol saña ol yār ola mihnet günü Meyli Ħaķķ bildicegiñ cümleye ħünkār 'Alidür	Gazel/5		_ _ . / . _ _ . / . _ _ . / . _ _	Meyli
25	Şeyh Ğalīb	Sultān-ı rüsül-şāh-ı mümeccedsin efendim Bī-çārelere devlet-i sermedsin efendim Divān-ı İlāhīde ser-āmedsin efendim Menşür-ı <i>le-'amrū</i> kle mü'ayyedsin efendim Sen Aĥmed ü Maĥmūd u Muħammedsin efendim Ħaķdan bize sultān-ı mü'eyyedsin efendim	Bi-çāredir ümmetleriñ 'işyānına baķma Dest-i red urub ħasret ile düzāĥa yaķma Raĥm eyle āmān āteş-i hicrānına yaķma Ez-cümle ķuluñ Ğalīb-i pür-cürmī biraķma Sen Aĥmed ü Maĥmūd u Muħammedsin efendim Ħaķdan bize sultān-ı mü'eyyedsin efendim	Müsedde s / 8	Mütekerrir Müseddes	_ _ . / . _ _ . / . _ _ . / . _ _	Müseddes-i Na't-ı Şerīf-i Nebevī
27	Şeyh Ğalīb	Şanmañ bizi kim beste dil-i nefis-i Ėaviyiz Ħāk-i ķadem-i Āl-i 'Abā Muştafavīyiz Ne ħavf-ı emirān biliriz ne bedevīyiz Rāzī-şüde-i ħükm-i ķazā Murtafavīyiziz İķrārımıza ser viririz 'ahde ķaviyiziz Biz şāh-ı velayet ķuluyuz hem 'Alevīyiz	Yokdur bizi tekdire Ħavāricde liyākat Ednāmız ider 'ālemi pür-lerze-i dehşet Ammā n'idelim böyle imiş ħükm-i meşīyyet Cān bāş fedā eylesek Es'ad ne sa'ādet İķrārımızda ser viririz 'ahde ķaviyiziz Biz şāh-ı velayet ķuluyuz hem 'Alevīyiz	Müsedde s / 5	Mütekerrir Müseddes	_ _ . / . _ _ . / . _ _ . / . _ _	Müseddes Der- Ħaķķ-ı Şāh-ı Merdān Şīr-i Raĥmān

29	Pîr Sultân	Ġâfil olma ey erenler Gelen Murtaẓā ‘Alîdir Žâhir ü bâtın kılincın Çalan Murtaẓā ‘Alîdir	Şâhîñ bağçesinde alma Rengi güldendir alınma Pîr Sultânım ġâfil olma Gelen Murtaẓā ‘Alîdir	Nefes/6		8’li Hece Ölçüsü	Nefes-i Ez-Lisân Pîr Sultân
30	Ķul Şükri	Derdim var diyübd kime aġlarsıñ ‘Alîyi seveniñ derdi mi olur Derdinden şikâyet kime eylersin ‘Alîyi seveniñ derdi mi olur	Ĥasanü’l-‘askeri Mehdi-i zamân Erenler da ‘îma itmekde cevlan Deli Şükri dertsizleriñ bu meydan ‘Alîyi seveniñ derdi mi olur	Nefes/5		11’li Hece Ölçüsü	În Nefes-i Diger Pîr Sultân
31	Pîr Sultân	Ķurân yazılırken ‘arş-ı rahmânda Ķudret kâtibiniñ elinde idim Ķandîl aşılırken nûr-ı tûrânda Bûlbûl idim ġonca gülünde idim	Pîr Sultânım söyler sözün aġrısıñ Ķâdir bilinmeze virmem yârisiñ Bir kuşa seksan biñ şeyhiñ tarısıñ Ķismet virilürken yanında idim	Nefes/4		11’li Hece Ölçüsü	Diger
32	Pîr Sultân	Cem‘ olub erenler yerlü yerine Erler Ĥaġġ MuĤammed ‘Alî çağırır Ĥġâh olub mürşidiniñ sırrına Pirler Ĥaġġ MuĤammed ‘Alî çağırır	Erenleriñ güzel yolu erkânı Yüzler sürüb Ĥamdı ulı miĤmânı Yıldı bir kez gelür yâyla bayrâmı Taġlar Ĥaġġ MuĤammed ‘Alî çağırır	Nefes/7		11’li Hece Ölçüsü	Diger
33	Pîr Sulân	Derdim çokdur ġanġısına yanayım Yine tâzelendi yürek yârası Ben derdime ġande dermân bulayım Meġer pîr elinden ola çâresi	Pîr Sultânım yükseklerden uçarsıñ Selâmsız şabâhsız gelür geçersiñ Ķardâş maĤabbetden niçün kaçarsıñ Böyle midir yolunuzañ töresi	Nefes/5		11’li Hece Ölçüsü	Diger Nefes
35	MuĤyid-din Abdâl	‘Işġ olsun meydâna gelene Toġrı yolunca gidene Aferin Ĥaġġ bir bilüb Ĥâl bilüb ġöñül güdene ‘Işġ ‘Alîm hû şâh ‘Alîm hû	MuĤyiddin Abdâl ‘ışġ olsun Sırrımızı münkerler duymasun Yemişimizi nâdân yemesün Şâyed yiyüben dâdana ‘Işġ ‘Alîm hû şâh ‘Alîm hû	Nefes/9		8’li Hece Ölçüsü	Nefes
37	Pîr Sultân	Mürşide varmaġa tâlib olursañ İptidâ insândan rehper isterler Virdiġiñ ikrâda toġrı durursañ ‘Ahd ile peymândan rehper isterler	Pîr Sultânım söyler bu Ĥikâyeti Bilmekdir nefsin gücdür ġâyeti Yigirmi sekiz Ĥurûfuñ yedi âyeti Bilmeġe ‘irfândan rehper isterler	Nefes/7		11’li Hece Ölçüsü	În Nefes-i Pîr Sultân
38	Teslîm Abdâl	Uçurmalık itmesün fitne ‘ârifler Ĥâ’ibden geleni ġören ‘Alîdir Hiç kimseniñ ‘aġlı irişüb yetmez Ķudret güllerini diren ‘Alîdir	Teslîm Abdâl hû der baġ ġani pîre Ademi yaratdı bandırdı nûra Özüñ teslîm idüb çekildi sırta Bâtın yaverini uran ‘Alîdir	Nefes/5		11’li Hece Ölçüaü	În Nefes-i Teslîm Abdâl

39	Ḳalen-der Abdāl	Dün gice seyrimde bâṭın yüzünde Hünkâr Hâcî Bektâş Velîyi gördüm Elfî tâc bâşında niḳâb yüzünde Aşlı imâm nesli ‘Alîyi gördüm	Ḳalender Abdālım koymuşum seri Şükür ḳurbân kesüb gördüm didârı Erenler serveri gerçekler eri Pîrim Hâcî Bektâş Velîyi gördüm	Nefes/5		11’li Hece Ölçüsü	İn Nefes-i Ḳalender Abdāl
40	Ḥaṭâyî	İrişdim menzile iḳrâr getürdim Mürşidimden haber aldım yâ ‘Alî El itdi rehperim kendim yitürdim Bu sırr-ı sevdâya daldım yâ ‘Alî	Rahmı Ḥaṭâyî ‘aṭayî sensiñ Şâh-ı velâyetşiñ murtaẓâ sensiñ Evvel ü âḥîr zâhir ü bâṭın da sensin Öldürse(ler) dönmem bildim yâ ‘Alî	Nefes/5		11’li Hece Ölçüsü	Nefes-i Ḥaṭâyî
41	Pîr Sultân	Gel benim derdime dermân idegôr Ḳamu dertlülere dermân olan şâh Özüme gönlüme fermân idegôr ‘Âlemlere ḥükm-i fermân olan şâh	Pîr Sultân Abdālım meydânda merdim Her nereye baḳsam ‘Alîyi gördüm Şeḫerde tesbîḫim ezberde virdim Şinuḳ göñüllerde miḥmân olan şâh	Nefes/5		11’li Hece Ölçüsü	Nefes-i Pîr Sultân
42	?	<i>Lâ yūs ‘el ammâ yef’a</i> /ḥikmetiñ Zâhir ü bâṭında ḥâkim olan şâh Şân-ı ‘azamınıñ ḥükmî ḳudretiñ Her sırr-ı ḥafîde ‘âlem olan şâh	Ḥasanü’l-‘askeri Ka‘be cemâliñ Muḥammed mehdidir herbir kemâliñ Senden ḡayrı nesi olur âbdâlîñ ‘Ârife ma‘lumdur şâhım olan şâh	Nefes/5		11’li Hece Ölçüsü	Diğer Nefes
44	Ḥaṭâyî	Türbesiniñ üstün naḳş eylemişler Gel dînim imânım imâm-ı Ḥüseyn Seni dört köşeye bâş eylemişler Gel dînim imânım imâm-ı Ḥüseyn	Şâh Ḥaṭâyî’ eydür erenler nerde Ḳıyısız çölsüz bir şaḫra yerde Kerbelâ çölünde ḳandilde nürda Gel dînim imânım imâm-ı Ḥüseyn	Nefes/6		11’li Hece Ölçüsü	Der Ḥaḳḳ-ı Şâh-ı Şehidâñ-ı Kerbelâ
45	Türâbî Dede	Şerbet-i mevtî içerdi ‘âḳıbet devrân baña Vaḳt ü sâ‘at irdi mühlet vermedi bir an baña	Serm-şârım rû-siyâḫ hayretle şâhım el-amân Pîrim Hünkârım meded ḳıl eyle bir derman baña	Gazel/5		— · — / — · — / — · — / — · —	Türâbî Dede Efendi Fermâyed
46	Bosnevî	Dervişim diyübde meydâna geldiñ Varlığın terk idüb geçebildin mi Meydâna gelüb de erkâna girdiñ Bu erkânın sırrın seçebildin mi	Bunda neler vardır bir nazar eyle Yaḫşı vü yamân şaḳın almayasın dile Naşihatım tutub Bosnevî diñle Cân gözini bilmem açabildin mi	Nefes/5		11’li Hece Ölçüsü	Nefes-i Bosnevî
47	Ḳul Ḥasan Dede	Eşref oḒlı al haberi Baḡçe bizde gül bizdedir Biz ol Mevlânın ḳuluyuz Yetmiş iki dil bizdedir	Ḳuldur Ḥasan dedem ḳuldur Ma‘nâyı söyleyen dildir Elif Ḥaḳḳa toḒrı yoldur Cîm ararsañ dâl bizdedür	Nefes/7		8’li Hece Ölçüsü	Nefes

48	Pîr Sultân	Bir nefescik söyleyeyim Dinlemezsen neyleyeyim ‘İşk deryâsın boylayayım ‘Ummâna dalmağa geldim	Pîr Sultânım dir özümde Hiç nokşanım yok sözümde Eksigim kendi özümde Dârına durmağa geldim	Nefes/5		8’li Hece Ölçüsü	Nefes-i Pîr Sultân
49	Hilmî	Şüretde gedâyız sîretde şâhız Kânâ‘at mülkünün sultânıyız biz Haqîkat burcunda bedr ile mâhız Leyle-i Mi‘râcî tâbânıyız biz	Tevellâ kılınız Âl-i ‘Abâ’ya Râzîyız derd ü mihnet-i belâya Hilmîyâ yüz sürüp Manşûr Babaya Bende-i Şâhşulu Şultânıyız biz	Nefes/4		11’li Hece Ölçüsü	Nefes-i Hilmî
49	Kul Himmet	Dîvâne gönümüz geçmez güzelden Mihriñ yer eyledi tende yâ ‘Alî Benim arzû-mendim sensin ezelden Gitmez muhabbetiñ cândan yâ ‘Alî	Tarîkat içinde şems ü kameriñ Haqîkat içinde zât-ı kemâliñ İstemem cenneti göster cemâliñ Kul Himmet göçmezden bundan yâ ‘Alî	Nefes/5		11’li Hece Ölçüsü	Nefes-i Kul Himmet
51	Mübni	Müştağ-ı dilem maḥbûb-ı rahmân Hüseine Ol kân-ı kerem maḥbûl-ı sübhân Hüseine	Ey Mübni ol şâhlar şehinin râhına cân vir Vâşıl olursa belki o cânân-ı Hüseine	Gazel/9	Mersiye	__ ./ . __ ./ . __ ./ . __	Mübni Güyed Der Mersiye Güne Der Haḳḳ-ı Şâh-ı Şehîdân
52	Sersem Abdâl	Şabâhın şehrinde virdim budur bu Allâh yâ Muhammed ‘Alidir ‘Alî Zikrim budur lâ ilâhe illâ hû Allâh yâ Muhammed ‘Alidir ‘Alî	Muhammed Mehdîdir şâhib Seyfullâh Şad hezârân yezîde la‘netullâh Sersem Abdâl eldir ider seyîdu’llâh Allâh yâ Muhammed ‘Alidir ‘Alî	Nefes/7		11’li Hece Ölçüsü	Nefes
53	Hâşim	Şebîr ü şebber Mürşîdi rehper Şundular kevşer El-ḥamdülillâh	Hâşim’in zikri <i>El-fakru fâhrî</i> Bu demiñ şükri El-ḥamdülillâh	Nefes/8		5’li Hece Ölçüsü	Nuṭuḳ-ı Hâşin
54	Halil Harimî Baba	Zindeyiz bu ziyneti dehr-i fenâdan geçmiñiz Şanma ey zâhid şarâb-ı dil-küşâdan geçmiñiz	Tâ‘lib-i râh-ı haqîkat olalı ‘abdâllarız Ey Haremî el yuyuben mâcerâdan geçmiñiz	Gazel/5		_ . _ / _ . _ / _ . _ / _ . _	Der Nuṭuḳ-ı Halil Haremî Baba
55	Pîr Sultân	İnüb yere göge binâ kurdılar ‘Alî ile Muhammediñ ‘ışkına Melâ’ikeler secdeye vardılar ‘Alî ile Muhammediñ ‘ışkına	Pîr Sultânım ḥatm eyledi kelâmı Evvel Cebrâ’îl götürdi getirdi selâmı Bir içim şu viren maḥrûm kıla mı ‘Alî ile Muhammediñ ‘ışkına	Nefes/5		11’li Hece Ölçüsü	Nefes-i Pîr Sultân

56	Pîr Sultân	Muhammed ‘Alî neslinden kim kaldı Var mı Hâcî Bektâş Veliden gayrı Teşnemiş yaraya merhem kim şardı Var mı Hâcî Bektâş Veliden gayrı	Pîr Sultânım hû der bilmem ne dersin Diñlenmeyen sözi söyler ne dersin Delisin ahmağsın dalğa sayarsın Var mı Hâcî Bektâş Veliden gayrı	Nefes/8		11’li Hece Ölçüsü	Diger Nefes Ez- Fem Pîr Sultân
57	Fazlî	Vire mi derd-i şanem derdime dermân vire mi Vahtidir dem-be-dem artar yüregimün elemi	Fazlıyâ mâhî dilerseñ yüzünü dergehe tut Seni mahrum eylemez çokdur Hüdânın keremi	Gazel/6		— · — / — · — / — · — / — · —	Ėazel-i Fazlî
58	?	İster iseñ Hakk sırrını Âgâh ider pîrân saña Ay ile görseñ mihrini Her gördüğün seyrân saña	Her dem dilin ey gâfilân Olunmaz begim hilâfe meylân Kalb-i hulûş eyler her an Luţf eylesün şahım saña	Nefes/6		8’li Hece Ölçüsü	Destür
60	Hilmî	Bir güzeliñ bendesiyim Hâzret-i maḥbûb-ı Celî ‘Âşık-ı efgendesiyim Cân-ı gönülden ezeli	Hilmî-i kemter kemîne Şâhkulu Şultân demine Dâhil edüpdür cem‘ ine İki cihânın güzeli	Nefes/ 17		8’li Hece Ölçüsü	Nefes-i Hilmî Baba
62	Hilmî	Âyine tutdum yüzüme ‘Alî görünür gözüme Kıldım nazḡar özüme ‘Alî görünür gözüme	Hilmî gedâyî bir kemter Görür gözüm dilim söyler Her nereye kılsam nazār ‘Alî görünür gözüme	Nefes/7		8’li Hece Ölçüsü	Diger Nefes
63	Ḳul Hüseyn	Mürşid iseñ müşkimi ḡall eyle Neden şâçlı oldu gürûh-ı Nâcî Gel imdi ḡamla ḡoyma beni böyle Evvel tatlı idi şoñra niçün acı	Ḳul Hüseynim ey dür yâreli bendim Kendi kendimi ‘ârif şandım Ḥakk ikrâr virüb ḡambere ḡandım Didi baña nereddür dünyânın ucu	Nefes/7		11’li Hece Ölçüsü	Diger Nefes
64	Ḳalen-der Şâh	Ḳurbânlar tıḡlanub gülbank çekildi Ḡaflet uyḡusundan uyana geldim Dört kapu sancâḡı anda dikildi Cân u başı fedâ idüb ḡurbâna geldim	Yolımız on iki imâma çıkar Rehperim Muhammed Aḡmed-i Muḡtâr Mürşidim ‘Alidir şahiḡ Zülfeḡâr Ḳalender Şâhiyâ divâna geldim	Nefes/7		11’li Hece Ölçüsü	
65	Ḳul Himmet	Bugün bize pîr geldi Gülleri tâze kıldı Öñi sıra ḡamberi ‘Alîyyü’l-Mutaḡâ geldi Hû Ḥayder hû	Ḳul Himmet üstâdımız Bunda yoḡdur yâdımız Şâh-ı Merdân ‘ışkına Vir Mevlâ murâdımız Ḥayder hû	Nefes/ 24		7’li Hece Ölçüsü	Nefes-i Ez- Fem Ḳul Himmet

68	Āşık Rūhī	Bu menzil devrine irüb yetenler Ġāfil olmañ gelen şāām A‘lī’dir İkrārın devirüb ‘ahdın güdenler Ġāfil olmañ gelen şāhım ‘Alī’dir	Zuhūr eyleyince ġāzī sultānlar Dökilür türāba ol kızıl qanlar ‘Āşık Rūhī haqdır bu sözüm cānlar Ġāfil olmayın gelen şāhım ‘Alīdir	Nefes/6		11’li Hece Ölçüaü	Nefes-i ‘Āşık Rūhī
69	Pīr Sultān	Şabāhın şehirinde niyāza geldim Tağlar Haqq Muhammed ‘Alī çağırır Bülbülüñ feryadı bağırmı deler Güller Haqq Muhammed ‘Alī çağırır	Pīr Sultānım çokdur senin ‘āşıkın Yanar ‘āşık olanların ışığıñ Hasan ile Hüseyiniñ beşigin Şallar Haqq Muhammed ‘Alī çağırır	Nefes/6		11’li Hece Ölçüsü	Nefes-i Diger
70	?	Men o şāh-ı keremin ‘āşık-ı dilbendesiyem Gerçi dost gülşeniniñ bülbül-i külhendesiyem Şanma ‘ışkından beni yār-ı perākendesiyem ‘İşk ile ser veririm rāhınıñ efgendesiyem Çün ‘Alī Şāh-i Kızılbaş ben anıñ bendesiyem Dönmem öldürseler yolundan ben añın zindesiyem	Ba‘zılar server-i nesliñ nice sürmez ki tamam Mürşik oldur ki şefi‘ olmaz aña yevm-i kıyām Ola Hasan Hüseyin yārımız on iki imām Aşlıma taş atana la‘net ola şubh ile şām Çün ‘Alī Şāh-i Kızılbaş ben anıñ bendesiyem Dönmem öldürseler illā yolunuñ zindesiyem Çün mehdi zuhūr ide nihān qalmaya yerde	Müsed-des/8	Mütekerrir Müseddes	— · — / — · — / — · — / — · —	
72	Kul Nesimī	Cihān yüzine şaldı ziyā āl-i Muhammed Nādān ne bilür dāna bilür āl-i Muhammed Seyfī şak idüb geldi yine āl-i Muhammed Feşallü ‘alā seyyidinā āl-i Muhammed Şad şallü ‘alā mürşidinā şāh-ı velāyet	Hāriciler çekse gerek tıg u teberde Seyyid Nesimī medhiñ okur şām u şehirde Feşallü ‘alā seyyidinā āl-i Muhammed Şad şallü ‘alā mürşidinā şāh-ı velāyet	Muham-mu/5	Mersiye	— · — / — · — / — · — / — · —	Mersiye-yi Nesimī Der- Haqq İşna- ‘Aşer
73	?	Sine döğüb mātēm ü efgān idecek demdir bugün Mevsim-i endühdur ‘aşr-ı Muḥarremdir bugün	Diger ayak kıyās olmaz bu hengāmı gider Guşşa-yı mend-i ibtilāya başka ‘ālemdir bugün	Gazel/11	Mersiye	— · — / — · — / — · — / — · —	Mersiye
75	Pīr Sultān	Şükür olsun o Hudānıñ demine Hācı Bektāş Velī Sultān Balım var Medh-i evsāfin eyledim kemine Hācı Bektāş Velī Sultān Balım var	Bir güneşdir toğdı dünyā yüzine Cümle erenler niyāz etdi özine Baқан ‘āşık nūr görindi gözine Hācı Bektāş Velī Sultān balım var	Nefes/3		11’li Hece Ölçüsü	Nefes
75	Rāzī	Her dem gönlümdeki zikrim Amān yā Murtażā ‘Alī Evvel ü āhir fikrim Amān yā Murtażā ‘Alī	Şāhım sen merḥamet eyle Hilmī’ye mürüvvet eyle Maḥşer günü şefkat eyle Amān yā Murtażā ‘Alī	Nefes/9		8’li Hece Ölçüsü	Nefes-i Hilmī

76	Hilmî	Gel berü vâý merd-i Hâkķ Hâkķa giden rāhı gör Añla vücūd-ı muṭlaķ Muṭlaķ olan şāhı gör	Hilmîyi aşüfte hāl Eyleme gel kıl ü kāl İster iseñ sen cemāl Mürşid-i āgāhı gör1	Nefes/7		7'li Hece Ölçüsü	Diger Nefes Der- Fem Hilmî
78	Hilmî	Güzel ' aşık cevrimizi Çekemeziñ dimedim mi Bu bir rızā loķmasıdır Yiyemeziñ dimedim mi	Pîr Sulṭān Abdāl şāhımız Hâkķa ulaşıdır varımız On iki imām kaṭarımız Uyamazıñ dimedin mi	Nefes/6		8'li Hece Ölçüsü	Nefes
79	Pîr Sulṭān	' Işķ-ı dildāre didi rüz-ı elest ol kim belî Kıldı nūrānî diliñ ol nūr-ı Hâkķ sırr-ı celî Kanda kim kılıñ teveccühe berķ ur ' ayn-ı ' Alî Çāre-cu(y)dum kıldı şad-pāre beni hicrān eli Yā Muḥammed yā ' Alî yā Hācı Bektāş-ı Velî	Ṭutdı afākı sirişķi hün-feşān-ı ehl-i' ışķ Virdi kevne velvele ṭabl-ı figān-ı ehl-i' ışķ ' Āleme fāş oldı çün rāz-ı nihān-ı ehl-i' ışķ (Dānişî) bu dil hele virdi zebān-ı ehl-i' ışķ Yā Muḥammed yā ' Alî yā Hācı Bektāş-ı Velî	Muham- mes/5	Mütekerrir Muhammes	_ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _	Nuṭuķ-ı Dānişî Fermāyed Ṭar-ı Muḥammes
80	Dānişî	İrişdirdi öz cānımı cānāna mürşid Bizi vāşıl eyledi o cānāna mürşid	Gözet Seyfî yûri mürşid rızāsın Gider derdiñ döner dermāna mürşid	Gazel/7		. _ _ _ / . _ _ _ / . _ _	Nefes-i Seyfî
82	Şeyh Nizām-oğlu	Muḥammed ' Alî'den kurulu yoldur Ol rehberiyetden kaçana la' net İkrār eyleyübd e soñra dönene Yapışdıǵı elden geçene la' net	Ey (Ḥaṭāyi) yüriyelim yoluyla Sulṭānıñ şöhetine her dem kuluyla Gönlünde kibr olub soǵuķ dil ile Özüñ muḥabbetden seçene la' net	Nefes/7		11'li Hece Ölçüsü	Nefes-i Ḥaṭāyi Der Tevbiḥ-i Keçreviyan-ı Ṭarīķat
83	Ḥatāyi	Gezüb şu' ālemi seyrān iderken Ugradım gördüm bir bölük cānları Cümlesiniñ erkānı bir yolu bir Mevlām bir yüzden yaratmış anları	Pîr Sulṭānım gerçeğindir bu meydān Özin kurtarmışlar sıfātda şeytān Esürmişler kırklar içdigi meydan Dost ilinden ḥaber duymuş cānları	Nefes/6		11'li Hece Ölçüsü	İn Nefes-i Diger
84	Kul Himmet	Ḥorāsān mülkünden Rūma zuhūr iden Pîrim Hācı Bektāş Velî degil mi Binüb cansız divarları yürüden Pîrim Hācı Bektāş Velî degil mi	Sāyesinde Rahmî nāmıyla şānım Yüzim eşiginde koydum ikrārım Erkānım ikrārım dînim ü imānım Pîrim Hācı Bektāş Velî degil mi	Nefes/7		11'li Hece Ölçüsü	İn Nefes-i Rahmî
85	Rahmî	Cihān var olmadan ketm-i ' ademden Hâkķ ile birlikde yektāş idim ben Cihānı var etdim kendi özümden Yazdım tefsîrini naķķāş idim ben	Ḥamdü'lillah şimdi Şirî didiler Çoķ gelüb gitdim hiç bilmediler Benim bu sırrıma irmediler Her gelen maḥlûķa kardaş idim ben	Nefes/14		11'li Hece Ölçüsü	İn Nuṭuķ-ı Ḥazret-i Pîr

87	Bektāş Çelebi	Muhammeddir maḥabbet Ḥayderīdir Maḥabbet rāh-ı vuşlāt rehberidir Velīler hep muḥabbet pertevidir Kelām-ı Ḥaḳ bilen her cān velīdir Muhammed nuṭḳ-ı Ḥaḳ Furkān ‘Alīdir	Muhammed bil ‘Alīnin hem-demidir ‘Alī cümle nebīniñ maḥremidir Ḥayāt-ı Hāşimin hem her demidir Kelām-ı Ḥaḳ bilen her cān velīdir Muhammed ṭavr-ı Ḥaḳ ‘umrān ‘Alīdir	Muham- mes/11	Mütekerrir Muhammes	. _ _ _ / . _ _ _ / . _ _	Nuṭuk-ı Hāşim Üsküdārī Raḥmetul’-Bārī Der-Ḥaḳḳ-ı Cenāb-ı Kird-Gārī Ḥayder-i Kerrār
90	Hāşim	Zuhūr-ı mazhar-ı ādem Resül-i Kibriyādandır Muḳaddes olması her dem Resül-i Kibriyādandır	Saḥa ‘izzet budur Hāşim ki ceddiñdir Ebu’l- Kāsım Tesellīler saḥa dā’im Resül-i Kibriyā’dandır	Gazel/7	N‘at	. _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _	N‘at-ı Şerīf-i Nebevī
92	Hāşim	Eyā sen şanma kim senden bu güftārı dehān söyler Veyā ālet olan ‘uzvuñ yaḥūd ṭab‘-ı zebān söyler	‘Acebdır Hāşimin ḥālī gehī Nakşī gehī Mısrī Dil-i dānāya vārişdir aña kevn ü mekān söyler	Gazel/5	Nakşī’nin Gazeline Nāziredir.	. _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _	Nuṭuk-ı Hāşim Nāzire Güne Der- Ḥaḳḳ Kelām-ı Nakşī
93	Hāşim	Ḥaḳīkat cümle eşyādan Hüdā her dem ‘ayān söyler Kulaḡnıñ ṭut kamu şavte işit şanma nihān söyler Aña ālet olan diller Ene-l Ḥaḳḳı hemān söyler Eyā sen şanma kim senden bu güftārı dehān söyler Veyā terkīb olan ‘unşur yāḥud laḥm-ı zebān söyler	Kelāmı Hāşimi zevḳiñ duyan ‘aşıklar ey Nakşī Cemāl-i ḥüsnünün seyr iden ‘aşıklar ey Nakşī Ḥaḳīkat bezminiñ kāsın tudan ‘aşıklar ey Nakşī <i>Saḳā hüm Rabbü hüm</i> ḥamrın içen ‘aşıklar ey Nakşī İrer ma‘ şuḳına anlar mekāndan lā-mekān söyler	Tahmis/5		. _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _	Velehu
93	Hāşim	Ḥaḳīkat zāt-ı mevlādan kamu eşyā ‘ayān söyler İşit şemi‘ başiretle şaḳın şanma nihān söyler Ḳıyāmet egleyüb ḥaḳla Ene-l Ḥaḳḳı hemān söyler Eyā sen şanma kim senden bu güftārı dehān söyler Veyā terkīb olan ‘unşur yāḥud laḥm-ı zebān söyler	Kelāmuñdan alur feyzi bugün ‘aşıklar ey Nakşī Seniñ nuṭḳıñla iḥyādur bugün ‘aşıklar ey Nakşī Zuhūrun sırriyle Hāşim bilür ‘aşıklar ey Nakşī <i>Saḳā hüm rabbühüm</i> ḥamrın içen ‘aşıklar ey Nakşī İrer ma‘ şuḳına anlar mekāndan lā mekān söyler	Tahmis7		. _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _	Velehu
95	Hāşim	Bir bir diyem saḥa derdim ezelden ben neler çekdim Niçün deḡişdim ben yurdum aña ḥaḳḳānī sözümi	Yūnus dedemdir söyleyen Seyyid Hāşimdir diñleyen Bu esrārı fehmi eyleyen aḡyāra açma rāzımı	Gazel/9	Yunūs’a Nāziredir.	. _ _ . _ / . _ _ _ / . _ _ . _ / . _ _ _	Māhiyet-i İnsāniye Kelām-ı Yunūs Nāzire-i Cenāb-ı Hāşim

97	Hâşim	Ey velâyet ma‘deni cûd-ı kerem-kânî sehâ Ey erenler ser-firâzî yâr-ı gâr-ı Muştafâ	Zahm-ı söz ile Turâbî zâr ider leyl ü nehâr Bî-nihâyet bâr-ı ‘ışyanım nümâ hâlim sanâ	Gazel/11	Mersiye	— · — — / — · — — / — · — — / — · —	Nuţuk-ı N‘at Güne Mersîye-yi Hakkânî Aleyhi Cenâb-ı Turâbî Raĥmet’ül- Abâ Râ
98	Turâbî Dede	Bi-ĥamdillah dirim Allâh alub ‘ aqlımı fikrullah Dilimde zâtın esmâsı baña üns oldu zikrullah	Şems-i Tebrîzi bunu bilür ahd kalmaz fenâ bulur Bu ‘ âlem gülî maĥv olur hemân bâkî ħalur Allah	Gazel/5		· — — — / · — — — / · — — — / · — — —	Nuţuk-ı Ĥazret-i Şems-i Tebrîzî
101	Şems-i Tebrîzi	‘ Âşık-ı şürdenim ‘ âlemde sultânım ‘ Alî Ah edüb bülbül gibi gülzârda efgânım ‘ Alî	Bâb-ı luţfuında ‘ inâyet eyle gel bu Ĥıfziye Ĥıl kerem-kânî efendim dînîm imânım ‘ Alî	Gazel/5		· — — — / · — — — / · — — — / · — — —	Ĥıfzî Fermâyed
102	Ĥıfzî	Eğer bülbül isen gönülün ayırma bâğ-ı gülşenden Tedârik gör uyar aç cân gözün gülşende erkenden Ne ise maĥsuduñ ey dil bu cânın çıkmadan tenden Ki sormaz ĥazret-i Mevlâ muĥakkak kimseyi senden Su ‘âl eyler hemân ancak seni senden beni benden	Fenâ mülkünde ey Nehrî geçürdim çille-yi barû Budur maĥbûl olan anda ĥaĥikat böyle bil yâhû Özün fehm eyle ĥafletden güşâd it çekme hiç kayġu Ki şormaz ĥazret-i Mevlâ muĥakkak kimseyi senden Su ‘âl eyler hemân ancak seni senden beni benden	Muham- mes/4	Mütekerrir Muhammes	· — — — / · — — — / · — — — / · — — —	Muĥammes-i Nehrî Baba Güyed
103	Nehrî Baba	Güş eyle pendimi ey ‘ ârif-i dâna Dâna iseñ fehm it sırr-ı Yezdânı Cenâb-ı Yezdân ne ĥikmetler eyledi nümâ Nümâ itmek için zât-ı sübhânı	Böyledür Mir ‘atı bizlerde ‘ âdet Peyġamber dostuna okuruz raĥmet Düşmenânına olsun şad hezâr la‘ net Zirâ terk itmeyiz yolu erkânı	Destan /36		11’li Hece Ölçüsü	Dastân-ı Mir ‘atî Baba
105	Mir ‘atî Baba	Ey dilâ biz pîrden aldık himmeti Bektâşiyiz Pîr ocağından giydik kisveti Bektâşiyiz	Ĥâkiya her bir tarîke el uzadub yoĥladuĥ Bunda bulduĥ lezzeti çün şöĥbeti Bektâşiyiz	Gazel/5		— · — — / — · — — / — · — — / — · —	Ėazel-i Ĥâkî
112	Ĥâkî	Terk-i cân ü terk-i başız varımızdır Murtażâ Terk-i terk itdik [ki an]da kârımızdır Murtażâ Rû-nümâ-yı vâziĥ-ı didârımızdır Murtażâ Âyine-i nûr-nümâ envârımızdır Murtażâ Biz gürûh-ı Nâciyiz serdârımızdır Murtażâ Zübde-i Bektâşiyiz ĥünkârımızdır Murtażâ	Ėâfil olma ac gözün gel gör bu râhı zâhida Hem bu râhın rehberidir ol ‘ Alîyyü’l-Murtażâ Mihriyâ tutduĥ ‘ Alî dâmânını gördük vefâ Vâsıl olduĥ çün ‘ Alî didârına bulduĥ şafâ Biz gürûh-ı Nâciyiz serdârımızdır Murtażâ Zübde-i Bektâşiyiz ĥünkârımızdır Murtażâ	Muham- mes/6	Mütekerrir Muhammes	— · — — / — · — — / — · — — / — · —	Muĥammes-i Mahrî Güfte-Bûd

113	Mihri	Biz ey şüfî ehl-i zevkız mey-i maḥbûba mecbûruz Ferâmûş eyledik dünyâ ğamin şādân-ı mesrûruz	Ser-i zülfi kemend-i yâre ber-dâr olduĝ ey Ḥüzni <i>Ene'l-Ḥaḫḫ</i> çün bezm-i ḫaḫîḫat içre Maṣṣûruz	Gazel/6		. _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _	Ġazel-i Ḥüzni
115	Ḥüzni	Gelin bugün dost evine varalım Ḥallâc Maṣṣûr gibivarım Gül baba Yârdan ayrılmışım feryâd iderim Ḳalmadı nâmûs u 'ârım Gül Baba	Pîr Ġâ'ib abdâlin tûtalım yasın Ṭurnaya virmişdir ĝaribçe sesin Yedi iklim dört köşeye gözcisin Gel dînim imânım şâhım Gül Baba	Nefes/5		11'li Hece Ölçüsü	Murabba-yı Pîr Ġâ'ib
116	Pîr Ġâ'ib	Şoḫbet-i cānân ile dildâr olan Bektâşidir Yâr ile ḫalvet olub hem-yâr olan Bektâşidir	Meyl idüb vaşl-ı meyiñ nûş itdiler bir ḫâl ile Anıñ içün vâriş-i muḫtâr olan Bektâşidir	Gazel/5		_ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _	Ġazel-i Meyli
117	Meyli	Göñül çâk-i ĝirîbân it (bu) rûz-ı mâtem-fezâdır bu Bu mâh-ı envere maḫşûs mu'azzam bir ezâdır bu	Bu da'vayı şadâkatde fedâ it cānımı Sâlim Resûlûñ ḳurret'ül-'āyını Ḥüseyn-i Kerbelâdır bu	Gazel/7		. _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _ / . _ _ _	Sâlim
117	Sâlim	Bir ulı şehirde dellâl olmuşum Ben dellâlüm pâzârbaşım 'Alidir Artuĝ alub eksik şatsam yine kâr Ben dellâlüm pâzârbaşım 'Alidir	Velim ey dür Ḥaḫḫ iledir pâzârım Dellâl oldum şol 'âlemi gezerim Ḳudretten ben dükkânımı bezerim Ben dellâlüm pâzârbaşım 'Alidir	Nefes/6		11'li Hece Ölçüsü	Murabba'-yı Veli Baba Fermâyed
118	Virâni	Ey şehâ gel rāh-ı Ḥakka meydane yol göster baña Reh-nümâ-yı ehl-i dilsin cāna yol göster baña	Der Cevâbi ḫayrımız iḳrâr olanlar aḫlasıñ Rehberim 'aynü'l-'Alî raḫmāna yol göster baña	Gazel/5		_ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _	Cevabî
119	Cevâbi	Faḫr-ı ḫâlde abdâla bād kalan Bektâşidir Ḥırḳa-pûş olmuş velâkin kām alan Bektâşidir Ziynet-i dünyâyı terk itmiş 'abâ-pûş gördüğün Nâr-ı 'ıṣḳ elinden da'im yakılan Bektâşidir	Nuṭḳ-ı pîri dem-be-dem gûş eyle şöyle sende bil Gerçi bizi ta'n iderler Sâlimâ olma meyiñ Ṭaş atan bizdendir ekşer atdıran bizden degil Sen bilürsin baḫr-ı 'ummâna dalan Bektâşidir	Murabba/ 5		_ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _	Sâlim Güyed
120	Sâlim	Ma'den-i sırr-ı ḫaḫîḫat hilatısın yâ 'Alî Enbiyâlar ser-firâzı evliyâsın yâ 'Alî	Bu gedâ Faḫrî yolunda cānımı kıldı fedâ Zâhir ü bâṭında dehre reh-nümâsın yâ 'Alî	Gazel/5		_ . _ _ / _ . _ _ / _ . _ _ / _ . _	Faḫrî Güyed Der- Ḥaḫḫ-ı 'Azamet Şaḫib-i Nur-ı Velâyet

122	Fahri	Eyleyen ‘arz-ı cününü hâ ile mimdir baña Ögreden esrâr-ı Hakkı lâm ile cimdîr baña	Kendi aşlın fehm iden aîlar bu remzi kâ‘inât Yoĥsa ‘Azbi bu fenâ mülkünde hem-demdir baña	Gazel/5		— · — / — · — / — · — / — · —	‘Azbi Fermâyed
122	‘Azbi	Unutma ey gül-i ĥamr beni şaldıklarıñ derde Ferâgat eylemem senden bu ‘ışkıñ var iken serde Derûnum ney gibi ursun ĥuzûr-ı Rabbû’l-ekremde Şikâyet eylerim senden yarın dîvân-ı Ĥayderde Benim da‘vâmı görsünler seniñle rûz-ı maĥşerde	Naẓar kıl Ecriye şâhım o demde olmayub ġafil İrişsün göklere tâ kim şadâ-yı şûr-ı İsrâfil Yaĥam yırtam olunca ol Ĥudâ dîvânına dâĥil Şehîd-i Kerbelâ ĥakkı için raĥm eyle velĥâşıl Şikâyet eylerim senden yarın dîvân-ı Ĥayderde Benim da‘vâmı görsünler seniñle rûz-ı maĥşerde	Muham- mes/4	Mütekerrir Muhammes	· — — / · — — — / · — — — / · — — —	Müseddes-i Ecri Güyed
123	Ecri	Duĥân keyfinden ey zâhid ġaraẓ def‘-i ġam itmekdir Biraz ĥaşr olub iĥvân ile zevĥ-i ‘âlem itmekdir	Ėamın ĥanĥarına urub şarâbın ĥatresini ‘Avnî Dil-i maĥzûnumuz maĥşûdî şâhım ĥurrem itmekdir	Gazel/6		· — — — / · — — — / · — — — / · — — —	Ėazel-i ‘Avnî
124	‘Avnî	Ėadri ‘ışkı bilmez idim bende-i pîr olmuşum Herkesi mecnûn şanurdım bend-i zencîr olmuşum	Mâ-ĥaşal levş-i cehâletle ĥalurdım Zâtîyâ Âb-ı tevhîd-i ma‘ârîf birle taĥtir olmuşum	Gazel /5		— · — / — · — / — · — / — · —	Ėazel-i Zâtî
125	Zâtî (Süley- mân E.)	Asmân-ı atlas kuşandı giydi zîbâlar gibi Yer yüzi şâĥ ‘ışkına ĥonandı kimyâlar gibi	Ey Nesîmi bir gönüld e ĥubb-ı Ĥayder olmasa Anda çânlar çalınur güyâ kilisâlar gibi	Gazel/5		— · — / — · — / — · — / — · —	Seyyîd Nesîmî Fermâyed
126	Ėul Nesîmî	Bir güzeller şâhını şâĥ eyledim cân mülküne Ėâk-i pâyin virmezem yüz biñ Süleymân mülkine		Müfred		— · — / — · — / — · — / — · —	Yâ Ėazret-i Mevlanâ Ėadesullâĥû Sırrahu’l-Alâ
126	Mefĥûrî	Ademe Ėaĥdan hidâyetdir tarîĥ-i nâzenîn Ėâtem-i pîr-i nihâyetdir tarîĥ-i nâzenîn	Cân fedâ etmek sezâdır Ehl-i Beyte ey Recâ[i] Varını câm-ı şehâdetdir tarîĥ-i nâzenîn	Gazel/8		— · — / — · — / — · — / — · —	Ėazel-i Recâî
127	Recâî	Şol gönül kim şâm-ı ġamda derdini tenhâ çeker Cân gözüne kuĥl-i <i>sübĥânellezî esrâ</i> çeker	Dergehiñde her ne ki emr eylese sultân-ı ‘ışĥ Nice yıllardır Ėayâlî ĥükmini tuġrâ çeker	Gazel/5		— · — / — · — / — · — / — · —	Ėazel-i Ėayâlî
128	Ėayâlî	Feyz-i aĥdem bendedir zât u şîfât-ı şeş-cihât Bende görsün isteyen ‘ayn-ı şîfât-ıbeyenât	Ben degilim görinen Ėaĥĥdır dilimde söyleyen Yoĥsa ‘Azbi bu fenâ mülkiñde çokdur seyyi’ât	Gazel/6		— · — / — · — / — · — / — · —	‘Azbi Fermâyed
129	‘Azbi	Çün beyân oldu rûmûz-ı ‘ <i>alleme’l-esmâ</i> bize Rûşen oldu nûkte-i sırr-ı şeb-i esrâ bize	Ey Ėalîlî ġafil olma ol ĥümâyûn şâĥı gör Kim ĥılur her dem tecellî Ėafdan ‘anĥâ bize	Gazel/7		— · — / — · — / — · — / — · —	Ėazel-i Ėalîlî

130	Halîlî	Yine seyyâh oluben destime aldım teberi Yine ben ‘azm-ı diyâr itmege kıldım seferi Dün ü gün âh iderek yârimi buldum seheri Münkiriñ taşına bu gögsimi itdim siperi Tövbeler bir daği ben gayrıya itmem kederi Yüri ey zülf-i siyâh noğtadan aldım haberi	Her ne bulduğ ise heb cümlesi âdemde imiş Şems-i cihât aňlamayan ye’slemâtemde imiş Seher Abdâl seheri dost diyüben demde imiş Mihnet-i yâr ile hem pâzâr-ı gamda imiş Tövbeler bir daği ben gayrıya itmem kederi Yüri ey zülf-i siyâh noğtadan aldım haberi	Müsed- des/5	Mütekerrir Müseddes	— · — / — · — / — · — / — · —	Ġazel-i Müseddes
131	Seher Abdâl	Te‘ âlâ’llâh yüziñ nağş-ı beyânı ibtidâdandır Ki âniñ remzini bilmek Muḥammed Muştafâdandır	Virân ‘ Abdâl yüri cândan olagör bendesi şâhiñ Geçer cürm ü günâhından kerem-şâh evliyâdandır	Gazel/ 11		· — — / · — — — / · — — — / · — — —	Virânî Fermâyed
135	Virânî	Dilberâ ağılatma beni şâh-ı merdân ‘ışkına Dü cihânıñ reh-nümâsı sırr-ı Yezdân ‘ışkına Şâh-ı Ḥasan ḥulğ-ı Hüseyñ Kerbelâ meydânı çün Luṭf idüb bağışla cürmüm ulu Sübhân ‘ışkına	Dertli Qazağ çıkma yoldan toğrı râha gelberi Şefa‘at şefkat seniñdir ey Ḥasanü’l-‘ Askerî Evliyâlar ser-firâzı hem pirim Qızıl Velî Vir murâdım sen ğanîsin mihr-i devrân ‘ışkına	Murab- 1ba/5		— · — / — · — / — · — / — · —	Rubâ‘i Dertli Fermâyed
136	Virânî						

BÖLÜM 1: CÖNKÜN TANITIMI

1.1. Cönkün Dış Özellikleri, Muhtevası ve Dil Özellikleri

Süleymaniye Kütüphanesi Galata Mevlevihânesi Koleksiyonu'nda 26 numarayla kayıtlı olan cönkün istinsah tarihi ve müstensihî hakkında bilgi yoktur. Eser toplamda 286 sayfa olmakla birlikte incelediğimiz kısım 1-137 sayfaları arasını kapsamaktadır.² Eserin kapağında latin harfleri ile “1-7-1970, Bu yazma çok mühimdir.” yazılıdır. Kapağın ardından gelen sayfada ise, cönkteki yazı şeklinden farklı olan karmaşık bir yazı ile not tutulmuştur. Şiir olmadığı belli olan bu yazı incelenen esere eklenmemiştir.

İncelediğimiz kısımda mahlası belli olmayan 6 şiirle birlikte (2 müfred, 1 gazel, 1 müseddes, 2 nefes) 52 şaire ait toplam 106 şiir bulunmaktadır. Tüm bu şiirler okunaklı bir rik‘a hattı ile yazılmıştır. Ancak kimi sayfalarda yer yer silinmeler ve bazı karışık yazılar da yer almaktadır. Her bir sayfada genellikle 12-20 arası satır bulunmaktadır. Şiirler çoğunlukla tek satır halinde sırayla yazılırken kimi sayfalarda sağlı sollu çift sütun olarak kayda geçirilmiştir.

İncelenen kısımda (1’den 137’ye kadar olan kısım) sayfalar üzerinde sol üst köşede Arap rakamı ile numaralandırma yapılmıştır. Nitekim bizler varak numarası yerine sayfa numarası vermeyi uygun gördük.

Cönte yer alan şiirler karışık bir şekilde karşımıza çıkmaktadır. Şair isimleri açısından alfabetik bir sıra gözetilmemiştir. Aynı şaire ait birden fazla şiir karşımıza çıkabiliyorken, bunların arka arkaya verilmediği gözlenmiştir. Şiirlerin başlıklarında da çeşitlilik göze çarpmaktadır. Kimi zaman şair isimleri başlık olarak verilmişken kimi zaman da nazım şekilleri (nefes, murabba, nutuk vb.) başlık olarak kullanılmıştır. Bazen de Nefes-i Pîr Sultân, İn Nefes-i Diger Pîr Sultân, Turâbî Dede Efendi Fermâyed, Gazel-i Fazlî, Mersiye-i Nesimî, Nutuk-ı Râzî, Na‘t-ı Şerîf-i Nebevî gibi başlıklar kullanılmıştır. Aynı isme ait şiire geçilirken “velehu” ibaresi başlık olarak kullanılmış; şiir başka bir sayfada devam ediyorsa o şiire “Hâtime-i Tercî-i Bend, Hâtime” gibi başlıklarla geçiş yapılmıştır. Tüm başlıklar kırmızı mürekkep ile yazılmıştır.

² Cönkün 137-286 sayfaları arası, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü lisansüstü öğrencisi Songül BAYDAR tarafından yüksek lisans tezi olarak çalışılmaktadır.

Cönkte yer alan şiirlerin nazım şekilleri ve ölçüleri baz alındığında ise nefes ve gazel formlarının ağır bastığı görülmektedir. Ayrıca hece ölçüsüne aruz ölçüsünden daha fazla yer verilmesi söz konusudur.

Cönkle ilgili karşımıza çıkan en büyük problem ise bazı şiir başlıklarında yazan isimlerle mahlas beyitlerinde veya dörtlüklerinde geçen isimlerin farklılık göstermesidir. Böyle durumlarda bazen mahlas beyitlerinde veya dörtlüklerinde yazan isimler esas alınmış ve tablolar oluşturulurken bu isimler dikkate alınmış; bazen de emin olunamayan durumlarda akademik kaynaklarla karşılaştırılma yapılmak suretiyle başlıkta yazan isimler esas alınmış veya şiirlerin gerçek sahibi tespit edilmeye çalışılmıştır. Örneğin Pîr Sultân'ın arka arkaya gelen şiirleri “Diger Nefes” ismi ile başlıklandırılmıştır. Lakin arada Pîr Sulân'a ait olmayan şiirlerin de yer aldığı görülmektedir. Bu gibi durumlar da dipnotlarda belirtilmiştir.

Bir başka karşılaşılan problem ise bilhassa hece ile yazılan şiirlerde vezin kusurlarının çokça olmasıdır. Pekçok şiirde hata olduğundan teker teker bildirmek yerine genel olarak belirtmeyi uygun gördük. Hece ölçüsü ile yazılan şiirlerin tenkit edilen kısımlarında, tenkitte baz alınan divandakinden çok farklı şekillerde olduğu göze çarpmaktadır. Çoğu dörtlüğün yeri değişik yahut dörtlük içindeki mısraların sırası farklı şekillerdedir. Bu farklılıklar da dipnotlarda belirtilmiştir.

Şiirlerin muhtevasına ve dil özelliklerine baktığımızda cönkün bu konuda yine çeşitlilik arz ettiğini görmekteyiz. 15. yüzyıldan 20. yüzyıla uzanan çizgide Hatâyî, Behlül Dâna, Bosnevî, Pîr Sultân, Şeyh Nizamoğlu, Hayâlî, Kul Himmet, Kul Nesîmî, Şeyh Gâlib, Zekâyî, Hilmî, Hâşim, İbrahim Baba gibi değişik muhtevada eser vermiş şairlerin şiirlerini içeren yani Klasik Türk şiiri, halk şiiri ve tekke şiiri mahsullerini bir arada bulunduran eserin, bu sebeple belirli bir edebiyat döneminin yansıması olduğunu söylemek mümkün değildir. Adı pek duyulmamış, Alevî- Bektaşî antolojilerinde yer almayan ya da tek bir cümle ile açıklanan şairlere ait şiirlere rastlandığı gibi, Şeyh Gâlib, Pîr Sultan Abdal gibi meşhur ve önemli zatların şiirlerine de rastlanmaktadır. Hayatları hakkında bilgi verdiğimiz şairlerin çoğunun doğum yerleri, doğum ve tarihleri bilinmemektedir.

Sonuç olarak cönk, içerisinde ağırlıklı olarak dinî-tasavvufî mahiyetteki şiirleri ve Alevî-Bektaşî şiir geleneğinden izler taşıyan, Hz Muhammed, Ehl-i Beyt ve On İki

İmam sevgisinin ağır bastığı şiirleri barındırmaktadır. Çünkü Türkçe şiirler yer almaktadır. Halk şiiri nazım şekilleriyle yazılan şiirlerin dili, Klasik şiir nazım şekilleriyle yazılan şiirlerin diline göre daha sade bir Türkçe ile yazılmıştır. Eserde yer alan nefeslerin çoğu bestelenmiş ve yüzyıllardır söylenegelmiş bilindik nefeslerdir. Çünkü Türkçe'nin dışında bir dilde şiir ise bulunmamaktadır.

1.2. Çünkü Yer Alan Şairlerin Biyografileri³

Âşık Rûhî (?): On sekizinci yüzyılda yaşamış bir Bektâşî şairidir. Yaşamı hakkında ayrıntılı bir bilgi bulunamamıştır. Bir nefesinin ikinci kıtasının birinci mısrasından Ruhi'nin Hicri 1190=Miladi 1776'da yaşadığını çıkarabiliyoruz. (Koca, 1990: 368)

Azbî (?- 1736): 18. yüzyılda yaşamış olan Bektâşî şairidir. Asıl adı Mustafa Ahmet olan şair Kütahyalı'dır. İlk öğrenimini ve medrese tahsilini Kütahya'da yapmış bilgisini artırmak için İstanbul'a gitmiştir. İstanbul'a geldikten sonra Dergah-ı Âlî'ye saray çavuşluğu ile görevlendirildi. Şahsına yapılan iftiralar sebebiyle Limmi adasına sürgün edildi. Limmi'ye giderken Niyazi Mısırî ona refakat etti. Mısırî'nin ilim ve irfanına hayran kaldı ve istifa edip Niyazî Mısırî'ye hizmet etti. Halvetîlik ve Bektâşîliğe intisap etmiş olan Azbî, şiirlerinde tasavvuf, Hûrîlik, Alevîlik akidelerine bağlı kalmıştır. Sade, samimi, anlaşılır bir üslubu vardır. İstanbul İçerenköy'deki Merdivenköy Bektâşî Tekkesi'ne şeyh oldu. Şair 1736'da vefat etmiştir. El yazma divanının nüshaları Süleymaniye ve Ankara M. E. Bakanlığı kitaplığındadır. Divanı basılmamıştır. (Bayram, 2006: 5-6)

Eserleri: *Tahmis-i Divan-ı Niyazi, Baharnâme, Selamname, Satrançnâme, Hayvannâme.* (Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi, 1977: c.1-25)

Behlül Dâna (?): Hangi yüzyılda yaşadığı ve kimliği ile asıl adı, doğum ve ölüm tarihleri hakkında hiçbir bilgi yoktur. Ancak elde bulunan tek şiirinin dil özelliklerine göre, 16. yüzyılın sonlarıyla 17. yüzyılın başlarında yaşadığını tahmin etmek mümkündür. Bazı yazarlar tarafından Behlül Dâna'nın Semerkand'lı olduğu, asıl adının

³ Çünkü şiirleri olduğu halde kimliklerini tam olarak tesbit edemediğimiz için hayatları hakkında bilgi veremediğimiz şairler şunlardır: Avnî, El Mefkûrî, Fazlî, Halil Harîmî, Meylî, Mihrî, Nassarî, Nehrî Baba, Razi, Recâî.

Çoban Ali olup, mezarının Şebinkarahisar'ın Rugün köyünde bulunduğu öne sürülmektedir. (Özmen, 1998: c.III-21)

Bektaş Çelebi- Şîrî (?/ 1761-1762): Devriyesiyle tanınan ve birçok nefesi de bulunan Şîrî'nin hayatı hakkında kesin bir bilgi olmamakla beraber 18. yy'da yaşayan İstanbul Merdivenköy'deki Bektaşî tekkesi şeyhlerinden Bektaş Çelebi olduğu sanılmaktadır. (<http://www.turkedebiyatilisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=7234>) Bir zamanlar Şîrî ve Hacı Bektaş mahlaslı şiirlerin, Hacı Bektaş-ı Velî'ye ait olduğu zannedilmişti. Hacı Bektaş Velî'nin şiir söylemediği kesindir. İncelenirse Pîr Hacı Bektaş Velî'nin dili ile Bektaş Çelebi'nin dili çok ayırdır. (Koca, 1990: 297) Bektaş Çelebi güçlü bir sanatçıdır ve mevcut şiirlerinden de anlaşılacağı üzere tasavvuf kültürü olan bir şairdir.

Bosnevi (?-1598): Bosna'nın Mostar kasabasında doğdu. Dini ilim tahsilinden sonra tasavvufa ilgi duyarak Halvetî şeyhlerinden Bosnalı Bâlî Efendi'nin halifesi Nûreddinzâdeye intisâb etti. Macaristan'da Sigetvar Kalesi civarında Kanûnî için inşa edilen bir türbede bir süre türbedarlık yaptı. Sigetvar Kalesi yakınlarında vefat etti.

Eserleri: *Muhâdarâtü'l- Evâôil, Mûsâmeretü'l- Evâhir, Havâtîmü'l-Hikem ve hallü'r-Rumûz ve Keşfü'l-Künûz, Tmekînü'l-Makâm fî Mescidi'l-Harâm, Risâle fî Beyâni Ricâli'l-Gayb, Terbî-u'l-Merâtib Ve'l-Usûl, Tercüme-i Kasîde-i Rûhâniyye, Muhâdarât.*(Tayşi, 1989: 386)

Cevabi (?): Ondokuzuncu yüzyılda yaşamış bir Bektâşî saz şairidir.Yaşamı hakkında geniş bilgi bulunmamaktadır. Gedâyî'nin çağdaşı olan şairlerden söz eden şiirlerinde bu şairin de adı geçer.(Koca, 1990: 506) Şiirleri daha çok Halk şiiri tarzındadır. Bektaşîlikten söz eden şiirleri de vardır. Ahlaksal ve akılcı öğütler taşıyan şiirlerinde 19. yüzyıl Bektaşî şiirindeki tüm özellikleri görmek mümkündür.(Özmen, 1998: c.IV-237)

Dânişî Ali Dede (?/ 1683): Şiirlerinde Dânişî mahlasını kullanan şairin adı Ali'dir. İstanbul'da doğmuştur. Nevâlî-zâde efradındandır. Medrese tahsilini bitirdikten sonra Mevlevîliğe intisap etmiştir. 1648'de Galata Mevlevîhânesi'ne gelip Adem Dede'den icâzet alıp onun müridi olmuştur. Bir süre Konya'da bulunmuş ve Abdülhalim Çelebi'nin meşihati zamanında Lefkoşa Mevlevîhânesi şeyhliğine tayin edilmiştir. 1638 yılında doksan yaşını geçmiş iken Kudüs'te vefat etmiştir. Mürettep bir divanı

bulunmayan şairin şiirleri aşıkâne ve arifânedir.(<http://www.turkedebiyatiisimlersoz.lugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=2217>)

Ecrî (?): Edebiyat tarihlerinde ve tezkirelerde hakkında herhangi bir malumata rastlanmamaktadır. Ecri Divanı'ndan yola çıkılarak elde edilen bilgilere göre, şair en erken 18. yy.'da yaşamıştır. Divan içerisinde herhangi bir tarih manzumesinin bulunmayışı yahut doğrudan devlet büyüklerine yazılmış bir kasidenin olmayışı, şairin yaşadığı yüzyıl hakkında net bilgi verilmesini kısıtlamaktadır. Şiirlerinden anlaşıldığı kadarıyla Halvetî'dir ve bir tasavvuf şairidir. Bir mürşide bağlandığını ve aba giydiğini, sadık mürid olduğunu bir derviş olarak tasavvuf remizlerini hatmettiğini ve en sonunda Câferî olduğunu dile getiren şair, Ehl-i Beyt'e sonuna kadar bağlı ve Hz. Ali aşkıyla yanmıştır. Ecrî'nin şiirleri Fuzûlî ve Nâbî'yi hatırlatmaktadır. Dili çok ağır değildir. Aruzu kullanma noktasında fazlaca kusura düşmemiş, yine çok çeşitli kalıpları kullanmamıştır.

Eserleri: *Divan* (Aykanat, 2011: 1-8)

Erzurumlu Hâzık (1690-1764): Erzurum'da doğdu. Asıl adı Seyyid Mehmed'dir. Babası İspirli Ebûbekir Efendi'dir. İlk eğitimini babasından alan Hâzık eğitimi tamamlandıktan sonra mülâzım oldu. Eli yıl kadar ilim ve irfan hayatı içinde bulunan, çok iyi Farsça bilen ve klasik edebiyatla da meşgul olan Hâzık hocalığı süresince birçok öğrenci yetiştirdi. 1764 yılında Erzurum'da vefat etti. Şiirlerinde İstanbul, Çıldır ve bugün Türkiye sınırları dışında kalan Ahıska'da bulunduğu, bilhassa İstanbul'u çok sevdiği anlaşılmaktadır.

Eserleri: *Dîvân'ı Hâzık Efendi*. (Okçu, 1998: c.17-s.122)

Haki (?): Asıl adı, kimliği, nereli olduğu bilinmeyen Haki, 19. yüzyılın son yarısında yaşamış bir Bektaşî saz ozanıdır. Yaşantısı hakkında başka bilgi yoktur. Gedâyî çağdaşlarındandır. Aruz ve hece ile söylediği koşma ve nefesleri, bazı yazma dergilerde mevcuttur. Didaktik öğütler dolu şiirleri toplanmamış ve yayınlanmamıştır. (Özmen, 1998: c.IV-235)

Halîlî-i Mar'aşî(?): Tezkirelerde Halîlî-i Mar'aşî'den bahsedilmez. Şuara tezkirelerinde Halîlî mahlaslı dört şair daha vardır. Çoğunlukla bu şairler birbirine karıştırılmıştır. Aslen Maraşlı olan şairin doğum yeri, doğum tarihi, yaşadığı yer ve ölüm tarihi de bilinmemektedir. Kütüphanelerde kayıtlı bulunan eserlerin tavsifinde

Halîlî-i Mar'aşî'nin vefat tarihi 1485 olarak kayıtlı ise de bu pek doğru görünmemektedir. (Alıcı, 2010: 19-21) Şairin en belirgin özelliği mutasavvıf bir şair olmasıdır. Şairin divançesinde, silsilesi bulunmaktadır. Silsileye göre Halîlî Efendi, Halveti tarikatına intisaplıdır. Mürşidi ise Ahmed-i Rûmkal'avî'dir. (Alıcı, 2010: 31)

Eserleri: *Divânçe-i Halîlî-i Mar'aşî, Etvâr-ı Seb'a, Ravzatü'l-Îmân, Makâlât, Firkat-nâme.* (Alıcı, 2010: 27)

Hasan Dede (?-1603-1064): 16. yüzyılın sonları 17. yüzyılın başlarında yaşamıştır. Hayatı hakkında kesin bilgiler yoktur. Kul Hasan Dede mahlasıyla da şiirler yazmıştır. İ. Z. Eyüpoğlu Hasan Dede'nin 17. yüzyılda yaşadığını, Kırıkkale yöresindeki "Hasan Dede" beldesinde adına makam bulunduğunu öne sürmektedir. Hakkında pek çok söylence vardır. 1683'teki Viyana kuşatmasına katıldığı iddia edilmekle birlikte kesin değildir. Sonuç olarak Hasan Dede'nin Hacı Bektaş Velî halifelerinden Bektaşî meşrepli bir şair olduğunu söylemek yanlış olmaz. (Özmen, 1998: c.III-23-24)

Hayâlî Bey (1497/1499- 1556/1557): Vardar Yenice'sinde doğdu. Asıl adı Mehmed, lakabı Bekâr Memî'dir. Yetişme çağında esaslı bir öğrenim görmeyen şair, o sıralarda Yenice'ye uğrayan Kalenderî şeyhi Baba Ali Mest-i Acemî ve müridlerinin cazibesine kapılıp onlara katıldı. Hayâlî, II Beyazid'in saltanat yıllarında İstanbul'a geldiği ve Kanûnî Sultan Süleyman devrinde de şiirler yazdığı bilinmektedir. (Kurnaz,1998: c.17-5) Hayâlî'in edebi yönden güçlü bir şair olduğu ve henüz on dört yaşındayken ustaca şiirler yazmaya edebiyat meclislerinde yer almaya başladığı bilinmektedir. (Bahadır, 2012: 923) Kanûnî ile birlikte pekçok sefere katılan Hayâlî'nin, padişaha birbiri ardınca sunduğu gazel ve kasideler karşılığında gördüğü ihsanları tezkire sahipleri parlak sözlerle anlatırlar. Hayatının son yıllarına dair fazla bilgi bulunmayan şair Edirne'de vefat etmiştir. (Kurnaz, 1998: 6) Hayâlî Bey'in dünyaya bakışının şekillenmesinde şüphesiz çocuk yaştayken Işık dervişlerinin arasına katılıp onlarla düşüp kalkması etkili olmuştur. Şair, bazı sebeplerden dolayı o muhitten uzaklaşmışsa da şiirlerinde tasavvufî fikirlere ve vecd hallerine ve birtakım heyecanlara yer vermiştir.(Özerol, 2012: 2549) Devrin bütün tezkire yazarları Hayâlî'nin büyük bir şair olduğu görüşünde birleşir ve onu "diyâr-ı Rûm'un sultanü's-şuarâsı , meşhur, mâruf Hayâlî Bey" diye anarlar. (Kurnaz 1998: c.17-7)

Eserleri: *Dîvân.*

Hıfzî (?/ ?): Doğum ve ölüm tarihleri bilinmezlik içinde olan şairin Afyon yakınlarındaki Boldavin’de dünyaya geldiği düşünülmektedir. Şairin asıl adı da bilinmemektedir. Bektâşî kültürüne yakın olduğu söylenebilir. Hıfzî’ye air müstakil bir eserin olup olmadığı bilinmemektedir. (<http://www.turkedebiyatilisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=5741>)İncelediğimiz cönkte yer alan Hıfzî mahlaslı şiirin bu şaire ait olup olmadığını net bir şekilde söylememekteyiz.

Hüznî (1879-1936): Hüznî Baba Yozgat’ta dünyaya gelmiştir, Babası Nakşi Efendi ailesine mensup olan Keşşaf-zâde olarak tanınan Mehmed Derviş Efendi’dir. Henüz dört yaşında iken babasını kaybetmiş ve çocukluğunu akrabalarının yanında geçirmiştir. Arapça ve Farsça’yı çok iyi bilen Hüznî, şairliğinin yanı sıra diğer İslami ilimlerde de derin bilgi sahibidir. Aruzla yazılan başarılı şiirlerinin yanı sıra hece ile de şiirler yazmıştır. Şiirlerindeki temel konular, aşk, rintlik, zamandan şikayet, Allah’a yakarıştır. Şairin gazelleri diğer manzumelerine göre daha sade ve sanat açısından da daha başarılıdır. Şiirlerinden Bektaşî olmadığı anlaşılmaktadır.

Eserleri: *Divan I, Divan II, Şiir Defteri.* (Güneş, 1988: VI-XXIII)

İbrahim Baba (?): Hayatı hakkında kesin bilgi olmayan İbrahim Baba 19.yüzyılda yaşamış bir Bektaşî ozanıdır. Saadeddin Nüzhet Ergun şu bilgileri verir: “Sütlüce Bektâşî tekkesi Münir Baba’nın dervişlerindendir. Hacı Bektaş tekkesi postuna oturan Feyzulah Çelebi’den icazet almıştır. Ölümü yaklaşık 1911’dir.” (Özmen, 1998: c.IV-451)

Kalecikli Mir’atî (?): Ankara’nın Kalecik ilçesinde doğmuştur. Bu nedenle kaynakların pek çoğunda Kalecikli Mir’atî adıyla anılır. Yetişkin olduktan sonra Bektaşîliğe geçen şair, Mir’atî Baba olarak da tanınır. 19. yüzyılda yaşamıştır. Ancak hangi tarihlerde yaşadığı net olarak bilinmemektedir. Turabi Ali Baba Dede’den el almıştır. (İvgin ve Bozyiğit 2004: 5) Elde saz başta külah diyar diyar gezmiş, halk yazınında muammaya benzer (askı) söylemekte büyük beceri göstermiştir. (Özmen, 1998: c.IV-347) Mir’atî’nin şiirlerinde ince nükteler, ironiler vardır. Medrese eğitimi görmüş icazetli hocalardandır. Bu sebeple şiirlerinde oldukça lügatlı, ifadelere rastlanır. Aruz ve hece veznini başarılı olarak kullanmıştır. Birçok nefes dergilerinde şiirleri, dağınık bir tarzda bulunmaktadır. (Koca, 1990: 405)

Kalender Abdal(?): 16. yüzyıl Bektâşî şairlerindendir. Teskirelerde yaşamı hakkında bilgi yoktur. Koyun Abdal'ın şiirlerinden anlaşıldığına göre Şsh İsmail'e meyleden ve İsyanla suçlanarak Kanuni Sultan Süleyman tarafından öldürülen Hacı Bektaş tekkesi şeyhi Kalender'le aynı şahsiyet olduğu muhtemel görünüyor. Eski yazmalarda şiirlerine rastlanmaktadır. (Kocatürk, 1955: 179) Hece ve aruz veznini ustalıkla kullanan başarılı bir şairdir. Hurûfî neş'esi görülür. (Koca, 1990: 108)

Kul Himmet (?): Bazı şiirlerinden hareketle 16. yüzyılın ikinci yarısı ile 17. yüzyılın ilk yarısında yaşadığı tahmin edilmektedir. Tokat ilinin Almus ilçesindendir. Osmanlılarla İran Safevîleri arasındaki siyasi gerginlik esnasında Pîr Sultân Abdal, Kul İbrâhim ve Kul Hüseyin gibi Kul Himmet de Alevî topluluğunu Osmanlı Devleti karşısında yer almaya teşvik eden şiirler yazmıştır. Kul Himmet'in gerek şair olarak gerekse şahsiyet bakımından Pîr Sultan Abdal'dan ekilediği muhakkaktır. İyi bir tekke eğitimi almış olmasının yanında edebiyat bilgileri, İslam tarihi, evliya menkıbeleri, tarikat kuralları ve yaşadığı devrin kültürünü çok iyi bilmektedir. (Şahin, 2013: 41) Hayatta iken Alevî-Bektâşî çevrelerinde büyük şöhret kazanan Kul Himmet'in şiirleri halk tarafından çok sevilmiş ve bir cönkte yer almıştır. Henüz kitap haline getirilmemiş, tesbit edilebilen 150 kadar şiirinde Kul Himmet'le beraber bu mahlasının başına “sefil, koca, gedâ, öksüz” gibi sıfatlarının getirildiği görülmektedir. (Albayrak, 2002: c.26-352)

Kul Hüseyin (?): Yaşamı, kişiliği ve yapıtları hakkında ayrıntılı bilgi olmasa da 16. yüzyılda yaşayan Kul Himmet'den el aldığı ve ona sorular soran bir şiiri ile ünlendiği ve 16. yüzyılda yaşadığı sanılmaktadır. (Özmen, 1998: c.II-324) Latifi Tezkiresinde Kul Hüseyin'den söz ederek “Rumeli'den abdallar meşrebinde ve dedeler mezhebinden” olduğunu yazar. (Yıldırım, 1995: 331) Bir şiirinden anlaşıldığı üzere yetmiş yaşını geçkin bir ihtiyarken ölmüştür. Kul Hüseyin'in on iki imam ve Hz. Ali'ye derin saygı ve sevgi içeren şiirleri vardır. Lirik ve romantik esintilerle gerçek şiirin özünü yakaladığı görülen Kul Hüseyin, dili iyi kullanan bir ozandır. Kul Hüseyin'in deyişlerinin çoğu ezgi türkü şeklinde söylenmiştir. 50'ye yakın şiiri bulunan Kul Hüseyin'in şiirleri Cahit Öztelli tarafından Pir Sultan'ın Dostları (1984) adlı kitapta toplanmıştır.(Özmen, 1998: c.II-324-326)

Kul Nesîmî (?): Edebiyatımızda iki Nesîmî vardır. Birincisi Hurufî inançlı, Bağdat'lı, Halep'te derisi yüzülen, İmameddün Nesîmî'dir. Birinci Nesîmî 14. yüzyılda yaşamıştır.

İkinci Nesîmî şiiirlerini daha çok hece ölçüsüyle yazmıştır. Şiiirlerindeki dil daha yalıındır. (Özmen, 1998: c.III-31) Cönkte şiiirleri yer alan şair ikinci Nesîmî'dir. Kul Nesîmî'nin şiiirlerine 17. yüzyıl içinde yazıldığı kesin olarak bilinen cönklerde rastlanmaktadır. Kul Nesîmî'nin 17. yüzyılda yapılan Osmanlı-İran savaşılarına katıldığı ve İran şahlarını desteklediği bilinmektedir. Şairin asıl adının Ali olduğu bazı şiiirlerinden anlaşılmaktadır. Eski ve köklü bir aileye bağılı, iyi öğrenim görmüş bir şairdir. Soyunun bağılı olduğu Bektâşîlik yoluna girmiş, ayrıca Hurufilikte de çağdaşlarından çok ileri gitmiştir. Şiiirlerinde pek çok ayet geçtiğine bakılırsa Arapça bildiği anlaşılmaktadır. Aruz ölçüsünü de hakkıyla kullanmıştır. En çok etkisi altında kaldığı şair ise Bağdat'lı adaşı Seyyit Nesimi'dir. (Öztelli, 1969: 4-14)

Kul Şükri (?): 18. yüzyılın sonlarından 19. yüzyılın ortalarına kadar yaşamış bir Bektâşî şairidir. Kul Şükri, Şükriyâ veya Deli Şükri takma adıyla nefesler söylemiştir. Abdal Musa dergahında bir süre hizmet ettiği sanılmaktadır. On iki imama bağılılık gösteren geleneği sürdüren konuları işlemiştir. Mehmed Ali Paşa'nın Mısır Hidivi olduğu sırada Kaygusuz Dergâhı'nda postnişinlik etmiştir. Tasavvuf anlayışına göre, "Güzellik Tanrı'nın görünüşüdür." inancını benimseyen Kul Şükri, bu düşüncesinin Ali'den geldiğini söyler. (Özmen, 1998: c.III-307)

Mebni(?): İsmail Özmen'in Alevi ve Bektâşi Şiiirleri Antolojisi'nde 20. yy şairleri kısmında adı geçen şairin hayatı hakkında bilgi bulunmamaktadır. İncelenen Cönk'teki şiiirinden yola çıkarak Hz. Muhammed, Hz. Ali ve Hz. Hüseyin'e gönülden bağılı olduğunu söyleyebiliriz.

Mehmed Ali Hilmi Dedebaba (1842-1908): 19. yüzyılın tanınmış Bektâşîlerinden olan Mehmed Ali Hilmi Dedebaba 1842 yılında İstanbul'da doğmuştur. Dedebaba'nın annesi Emine Şerife Bacı, babası ise Güngörmez Câmîi imamı Nûri Efendi'dir."(Karakuş, 2012: i)"M. Ali Hilmi Dedebaba, Hacı Bektâş Velî Dergâhı 23. postnişin ve türbedârı ve babagân Bektâşî yolunun 23. mücerret dedebabasıdır."(Erdem, 2011: 247)Elinde çıkan egzamanın ilerlemesi ve şeker hastalığının nüksetmesiyle 12 Ocak 1908'de sabah saatlerinde vefat etmiştir. Ölümünden sonra Dergâh Azbî Baba Meydanı'na defnedilen Hilmi Dedebaba yedi sene kadar sonra, kendisinin inşa ettirdiği Gözcü Baba sofasında Sancakdar Baba'nın yanına, yine kendisinin yaptırdığı kabr-i şerîfe nakledilmiştir.(Karakuş, 2012: iii) Şiiirlerinde Bektâşî şiiiri geleneğini ön plana çıkaran Mehmed Ali Hilmi'nin Ehl-i beyt sevgisiyle lirik bir söyleyiş tarzını birleştirdiği bazı

nefesleri bestelenmiş ve uzun süre Bektâşî tekkelerinde okunmuştur.(Uçman, 2003: c.28-440)

Eserleri: *Dîvân, 'Kâşifu'l- Esrâr Reddiyesi, Mehmed Ali Hilmi Dede Baba Erkânnâmesi.* (Karakuş, 2012: iv)

Muhyiddin Abdal (?-1529): Muhyiddin Abdal 16. yüzyıl Hûrî şairlerindendir. 16. yüzyılda yazılmış bazı mecmualarda şiirlerine rastlanmaktadır. Şiirlerinde Hacı Bektaş Veli, Otman Baba, Balım Sultan gibi ulu şairlerden bahsettiğine göre ya onlardan sonra ya da onların döneminde yaşamıştır. Edirne ile Kırklareli arasında bulunan Çöke adlı bir kasabada yaşadığı söylenmektedir. Prof Dr. Şükrü Elçin'e göre 1529'da vefat etmiştir. Bektâşî ulularından olan şair şiirlerinde Yunus Emre ve Kadı Burhaneddin'in diline yaklaşmıştır. Şiirleri Türkmen- Yörük Türkçesi özelliklerini taşır. Muhyidin Abdal Hûrîlik inancı yoğun olarak işlenmiş maniler ve tuyuglar yazmıştır. Nesîmî'nin etkisi altında kaldığını da söyleyebiliriz. (Durbilmez, 1996: 427-428)

Pîr Gaib Abdal (?): Yaşamı ve gerçek kimliği hakkında hiçbir bilgi yoktur. Ancak, Knuni Sultan Süleyman ile birlikte, Macaristan'ın başkenti Budin kuşatmasında bulunup şehit olan Gülbaba'dan manevi yardım isteyen nefeslinden, Pir Sultan Abdal'ın oğullarından olduğu sanılmaktadır. 16. yüzyılda yaşamıştır. Mezarı Dersim'dedir. (Özmen, 1998: c.II-345)

Pîr Sultân Abdal (?): 16. yy. büyük halk şairlerinden olan Pîr Sultân Abdal, Sivas'ın Yıldızeli ilçesinin Banaz küyünde dünyaya geldiği tahmin edilmektedir. Çeşitli halk söylentilerine göre çocukluğunda koyun çobanlığı yaparken rüyasında bir elinde bâde diğer elinde elma olan nur yüzlü bir ihtiyar görür, kendisine uzattığı bâdeyi içer, elmaya uzandığı anda ihtiyarın elinde bir ben olduğunu görür ve onun Hacı Bektaş Velî olduğunu anlar. Hacı Bektaş ona Pîr Sultân mahlasını verir. Bâdeli aşıklardandır. Şahkulu'nun Anadolu'da başlattığı Safevî-Şîî propagandasının etkisinde kalarak bu yönde görüşler edinmiş ve faaliyetlerde bulunmuştur. Alevî çevrelerinin inanışına göre bu düşünceleri ve faaliyetleri, Sivas Valisi Deli Hızır Paşa'nın emriyle Sivas'taki Paşa Kalesi'ne hapsedilip idam edilmesine sebep olur. Şiirlerini coşkulu bir biçimde söylemesi ve halkı ilgilendiren konulara yer vermesi, inançlarını tavis vermeden savunması Pîr Sultân'ın en belirgin özelliklerindendir. Hz Ali, Hz Hüseyin, Hz. Hasan ve On İki İmam sevgisi Pir sultan'ın şiirlerinin en belirgin temalarındandır. Şiirleri

Saadettin Nüzhet Ergun ve Asım Bezirci tarafından derlenmiştir. (Albayrak, 2007: c.34, 277-278)

Rahmî (?): Gerçek kimliği, yaşam öyküsü ve asıl adı bilinmeyen Rahmî, 19. yüzyılda yaşamış ve ölmüş bir Bektaşî ozanıdır. Edirneli'dir. Kızı Deli Sultan adıyla ün yapmış, Seyyid Ali Sultan'ın tekesinde bir süre hizmet etmiştir. Çağına göre akıcı, duru ve sade bir söyleyişi vardır. Hz. Ali, on iki imam Hacı Bektaş sevgisi şiirlerine içten ve coşkulu bir biçimde yansımıştır. (Özmen, 1998: c.IV-293)

Rûhî(?): Gerçek kimliği, asıl adı, eserleri ile doğum-ölüm tarihleri bilinmeyen Rûhî'nin şiirlerinde belirttiği tarihe göre 18. yüzyılda yaşadığı sanılmaktadır. Yaşamı hakkında ayrıntılı bir belge yoktur. Şiirlerinden Bektâşî ozanı olduğu anlaşılmaktadır. (Özmen, 1998: c.III-325)

Sâlim (1688-1743): İstanbul'da doğmuştur. Asıl adı Mehmed olup Şeyhülislâm Mirza Mustafa Efendi'nin oğludur. İlk eğitimini Yenibahçeli Çelebi Efendi'den aldı. İstanbul'un çeşitli medreselerinde müderrislik görevi yaptı. Selânik, Galata gibi önemli yerlerde kadılık yapmıştır. Tezkire yazarları Sâlim'in nesrinden ve şiirinden temiz, kusursuz ve akıcı vasıflarla bahsetmişlerdir. Sâlim dîvân şiirinin bütün nazım şekillerinde örnek vermiştir. Bunların çoğu rindâne ve âşıkane, bir kısmı hakîmâne gazellerdir. Lale Devri'nde yaşamış olan şairin şiirlerinde o dönem İstanbul'unun tabii güzellikleri, semtleri, günlük hayatı vs. pek çok unusu yer almıştır.

Eserleri: *Tezkire-i Sâlim, Dîvân, Neylû'r-Reşâd Fî Emri'l-Cihâd*. (Güfta, 2009: c.36-262-263)

Seher Abdal (?): Seher Abdal'ın hayatı hakkında tezkirelerde herhangi bir bilgiye rastlanmasa da 16.-17. yüzyıllarda yaşadığı tahmin edilmektedir. Şair hakkında az da olsa bilgiye yer verilen sonraki kaynakların en eskisi Mehmet Halit (Bayrı)'ya aittir. Şairin adına tezkireler ve edebiyat tarihlerinde rastlanmadığını hatta şiirlerinin de bu konuda hiçbir ipucu vermediğini söyleyen Bayrı , Seher Abdal'ın kadın olduğu kanaatindedir. Orta halli bir şair olan Seher Abdal hem aruz hem hece ile şiirler söylemektedir. (Kutlar, 2010: 262-263) Seher Abdal Bektâşîlik hırka ve tacını giymiş, Ömrünü Ali demekle geçirmiştir. Hz. Ali'yi her sırrın kapısı kabul etmiştir ve Alevîliği oldukça kuvvetlidir. (Samancıgil, 1946: 181)

Eserleri: *Sa'âdet-nâme, Kitâb-ı Kenzü'l- Bedâyi', İşâret-inâme, Şeh-i Tercî-İ Evhadü'ddîn Kirmânî, Helvâ vü Nân.*

Sersem Abdal- Sersem Ali Baba (?- 1569): 16. yüzyılda yaşamış Balım Sultan'dan el almıştır. 1551'de Hacı Bektaş Veli Dergahı'nda posta oturur ve 19 yıl postnişinlik yapar. (Yıldırım, 1995: 213) Hacı Bektaş postuna oturan kutsal kişiler, artık “Dede-Baba” adı ile anılmaya başlar ve ilk Dede-Baba Sersem Ali Baba'dır. 1569'da vefat eden Sersem Ali Baba'nın kabri Hacı Bektaş'daki Kırklar Meydanı girişinde sol taraftadır. (Koca, 1990: 199)

Şah Hatayî (1487- 1564): Babası Safevi tarikatının şeyhi olan Hatayî mahlasıyla şiirler yazan Şâh İsmail 1487'de Erdebil'de doğmuştur. İran'da Şiîliği resmi ideoloji haline getiren Şah İsmail'in çocukluğu zorluk içinde geçmiştir. Güçlü bir devlet adamı olan Şah İsmail Osmanlı hükümdarı Yavuz Sultân Selim tarafından Çaldıran'da bozguna uğratılmıştır. Bu mağlubiyet Şah İsmail'in yenilmezliği inancını sarsmıştır. Osmanlıları yenebilmek için Macar Kralı Lajos'la anlaşmalar yapmıştır. Emeline ulaşamayan Şah İsmail 1564'te ölmüştür.(Gündüz, 2010: c.38-253-254-255) Şah İsmail Azeri edebiyatının en önemli isimlerindendir. Şiir yazacak derecede Arapça ve Farsça bilmesine rağmen şiirlerini Türkçe yazarak Azerî edebiyatının gelişmesinde önemli rol oynamıştır. Bağdat'ı fethettiğinde Fuzûlî ile tanışmıştır. Fuzûlî Beng ü Bade'yi ona ithaf etmiştir. Şiirlerind e genellikle tasavvufî konular iler on ili imam ev Ehl-i Beyt muhabbetini vurgular. Yavuz Sultan Selim karşısınd uğradığı yenilgiden sonra yazdığı şiirler daha çok içe dönük ve lirik tarzdadır. Divan'ı oğlu Şah Tahmasb'ın emriyle ölümünden on bir yıl sonra yazıya geçirilmiştir. (Yılmaz Anıl, 2010 c.38-256)

Eserleri: *Divân, Deh-nâme, Nasihat-nâme.*(Temizkan, 2001: 25-25)

Şahî Kalender-Şahî (?): 16. yüzyılın birinci yarısında yaşamıştır. Diyarbakırlı'dır. Şah İsmail tarafından korunduğu, ona ve tarikatına karşı büyük bir sevgi beslediği için Şahî mahlasını aldığı tahmin edilmektedir. (Kocatürk, 1955: 185) Latifî tezkiresinde ondan övgüyle söz eder. Birçok Alevî-Bektâşî ozanı gibi Şahi de divan şiiri geleneğini kullanarak şeriata ağırlık veren bir baskıyı delmeye çalışmıştır. (Özmen, 1998: c.II-191) Hz. Ali ve on iKi imam sevgisi şiirlerinde ağır basar.

Şeyh Gâlip (1757-1799): Klasik Türk şiirinin son dönem büyük şairlerinden olan ve pek çok araştırmacının da kabul ettiği gibi Divân şiirinin kapanışını yapan Şeyh Gâlib,

1171’de (1757) İstanbul’da Yenikapı Mevlevîhânesi yakınlarındaki bir evde dünyaya gelmiştir. (Kalkışım, 2006: 54) Şeyh Gâlib ilk eğitimini babasından almıştır. Babasının yanı sıra Hoca Neş’et’ten ve Aşçıbaşı Hüseyin Dede’den Arapça ve Farsça öğrenmiştir. (Duru, 2000: 842) Gâlib ilk zamanlarda, Hoca Neş’et’in verdiği, “Es’ad” mahlasını kullanmış 1199’dan (1784-1785) sonra bu mahlası bırakarak “Gâlib” mahlasını kullanmaya başlamıştır. (Gölpınarlı 1968: 23) Şeyh Gâlib çilesine başlamadan evvel bir süreliğine Beylikçilik kalemine kâtip yardımcısı olmuştur. (Ansiklopedik Edebiyat Sözlüğü, 1978: 676) Şeyh Gâlib kâtiplik görevinde iken ani bir kararla Konya’ya gitmiş (1783) ve Mevlânâ dergâhında çileye soyunmuştur. (Yüksel 1963: 3) Gâlib 1799 da daha çok genç yaşta iken hayata gözlerini yummuştur. Gâlib’in şiirlerinde esas unsur hayaldir. O, şiirlerinde coşkun lirizme ancak ilahi aşkı terennüm ettiği noktalarda ulaşır. Bazıları şiirdeki yenilikçi hamlelerinden dolayı ona “müceddid” sıfatını vermektedirler. (Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi, 1980: 145)Galib’in şiirleri baştanbasa mecazlar, görülmemiş kapalı hayallerle örtülmüştür. Soyutlanma zevki, renk ve hayal cümbüşü, geniş, ince tasarılar bütün şiirlerinde göze çarpar.(Kabaklı, 1987: 743) Gâlib tasavvufun, mazmun, çağrışım ve fikir hazinesinden faydalanmıştır. Tasavvufun tek varlık inancını, ilahî aşk, insan yüceliği, hoşgörülülük ilkelerini benimsemiştir. (Kabaklı, 1987: 741-742)

Eserleri: *Divân, Es-Sohbetü’s- Sâfiyye, Şerh-i Cezîre-i Mesnevî, Tezkire-i Şuarâ’yı Mevlevîye, Hüsn ü Aşk.*(Kalkışım, 2006: 56-57)

Şeyh Mustafa Zekâyî (?- 1811): Müte’ahhirîn-i Şu’arâ-yı Osmâniyyeden ve Meşâyih-i Şa’bâniyyeden olup Üsküdâr Muhâfızî Mîr-i Mirândan İbrâhim Beğ’in oğludur. Üsküdar’da doğup burada tahsil aldıktan sonra bir süre seyahat edip Simav’da Şeyh Hasan Efendi’den hilâfetle 1804’de Der-Sa’adete avdet ederek Şehr- Emininde Ümmi Sinan Dergâhını meşihata nail olmuş ve 1811’de vefât etmiştir. Mutasavvıf bir şairdir.

Eserleri: *Divan* (Fedai, 2010: 1)

Şeyh Nazif (1793/1794-1882): Bazı kaynaklarda Şeyh Hasan Dede, Nazif Hüsnü Efendi, Nazif Ahsan Efendi olarak da geçen şair 1793/1794 yılında Mora Yenişehir’de dünyaya gelmiştir. Babası Hacı Halil Efendi, Dedi Mahmud Efendi’dır. Çocukluğundan itibaren ilim tahsiline başlamış ve kendisini çok iyi yetiştirmiştir. Yine küçük yaşta mevlevîliğe karşı ilgi duymuş, tasavvuf aşığı bir şairdir. Nazif’in

rivayetlerinde Hz. Ali'ye sık sık yer vermesi, ona olan sevgisini her fırsatta belirtmesi Ali muhibbi olduğunu gösterir.

Eserleri: *Ta'rifü's-Sülûk, Bahr-ı Hakikat.* (Bilgin, 2007: 9-12)

Şeyh Nizamoğlu- Seyyid Seyfullah (?-1601): Seyyid Seyfullah Kasım Hazretleri, Seyyid Nizâmüddîn Ahmed Efendi'nin oğlu olup 16. yüzyılın ikinci yarısında dünyaya gelmiştir. Hayatı hakkında elimizde çok fazla bilgi yoktur. Çocukluğundan itibaren babasının terbiyesi altında yetişmiş ve daha sonra manevî seyri için babası tarafından Halvetî- Sinâniyye'nin pîri İbrahim Ümmî Sinan Hazretlerine teslim edilmiştir. 1601 yılında Hakk'ın rahmetine kavuşmuştur. Kendine ait derin bir üsluba ve meşrebe sahiptir. (Meral, 2014: I-II)Dili Yunus Emre'yi, coşkun ifaddeleri de Seyyid Nesîmî hazretlerini hatırlatmaktadır. Ehlibeyt'e gönülden bağlı olduğunu gösteren pek çok şiiri bulunmaktadır. 16. yy'ın en büyük temsilcilerinden biri olan şairin Divan'ı şekil olarak divan ve saz şiirleri üslubunda yazılmış lirik-didaktik ilahilerle bezenmiştir. (Özmen, 1998: c.II-469)

Eserleri: *Dîvân, Şeref-i Siyâdet, Silsile-i Neseb, Silsile-i Tarikat, Seyr ü Sülûk, Mirâcü'l- Mü'minîn, Câmi'u'l- Ma'ârif, Etvâr-ı Seb'a, Esrârü'l- Ârifîn, Ma'denü'l- Ma'ârif.* (Meral, 2014: IV-V)

Teslim Abdal (?): Teslim Abdal kimdir sorusuna yanıt vermek oldukça güçtür. Çünkü karşımıza dört ayrı yerde ve ayrı zamanlarda yaşamış Teslim Abdal isimli şahıslar çıkmaktadır. Bunlar: 1) 17. yüzyılda yaşamış, IV. Murad döneminin bir Bektaşî ulusu. 2) Denizli'de tekke ve türbesi olan Teslim Abdal. 3)Çorum'da tekkesi ve mezarı olan Teslim Abdal. 4) Ankaralı Teslim Abdal.

Teslim Abdal'ın şiirlerinde Alevi-Bektaşî geleneği yoğunluk kazanır. O kişinin bir tür “canlı Kur'an olduğunu vurgular. Onda Ali ve On İki İmam sevgisi sevgilerin en yücesidir. Teslim Abdal'ın sayısı çok olan nefesleri vardır. Fakat ancak yetmiş kadarına ulaşılabilmiştir. (Özmen, 1998: c.III-89-91)

Üsküdarlı Hâşim Baba /1718- 1783): Celvetiyye tarikatının Hâşimiyye kolunun kurucusu olan Hâşim Baba, 18. yüzyılın önde gelen mutasavvıf şairlerindendir. 1718 yılında İstanbul Üsküdar'da doğmuştur. (Yılmaz, 1997: c.16-406) Babası Bandırmalı-zâde Tekkesi'nin şeyhi Yûsuf Nizâmeddin Efendi'dir.(Süreyya, 1996:652) Celvetî

adabına göre yetişip sonradan Bektaşîliğe meyleden Hâşim Baba, bunu takiben Mısır Kasrûlayn'daki Kaygusuz Abdal Bektaşî Tekkesi şeyhi Hasan Baba'ya intisap etmiştir. Daha sonra Hacıbektaş'ta bulunan Bektaşî Âsîtanesi'ne gidip dört yılını burada geçirmiştir. Bir süre dedebabalık da yapan Hâşim Baba Bektaşîler'in bir kısmı tarafından dışlanmıştır. Çok yönlü kişiliği hasebiyle hayatı boyunca Celvetîler'e Celvetîliğini, Bektaşîler'e de Bektaşîliğini kabul ettirememiştir. (Yılmaz, 1997: c.16-406) 1783'te vefat etmiştir. Nesirden çok şiirleriyle şöhret bulan Hâşim Baba'nın şiirlerinin kaynağı tasavvuttur. Şiirlerinde “*Hâşim, Hâşimî, Üsküdarlı Hâşim Baba, Üsküdârî, Bandırmalı-zâde*” mahlaslarını kullanmıştır. (Ünal ve Çalışkan, 2014: 231) Bazı vezin ve şekil kusurlarıyla şiirler yazan Hâşim Baba'nın şiirinin temel amacı Hak yoluna girmek ve kalbi mâ-sivâdan arındırmaktır. (Yalçınkaya, 2009: 396)

Eserleri: *Dîvân, Vâridât, Ankâ-i Maşrık, Devriyye-i Ferîyye.*

Virânî(?): Şairin nerede ve hangi tarihte doğduğu tam olarak bilinmemektedir. Aruz vezni ile üç yüz kadar şiir söylediği bilindiğine göre şairin, az çok tahsil gördüğünü söyleyebiliriz. Sâdeddin Nüzhet Ergun: “On altınca asırda yetişen ve sonraki zamanlarında geniş bir şöhret kazanan Hurûfi-Bektâşî şairlerindendir.” şeklinde açıklamalar yapmıştır. Virânî'nin divanı baştan başa aruzla yazılmıştır. Yalnız tekkelerde hece ile birkaç nefesi söylenmiştir. (Bayrı, 1959: 5-7)

Zâtî Süleymân Efendi (?- 1738): Gelibolu'da doğan şairin asıl adı Süleymân'dır. Zâtî mahlasıdır. Büyük alim ve şeyhlerden İsmail Hakkı Bursevî'nin talebelerinden olan Süleymân Zâtî'nin doğum tarihi bilinmemektedir. Anadolu evliyalarının büyüklerinden olduğu kabul edilen Zâtî, akli ve nakli ilimleri hocasından öğrendikten yine hocası tarafından Gelibolu'ya gönderilmiştir. Daha sonra Keşan'a gidip Halvetîyye Dergâhı Postnişini olan Süleymân Zâtî bu Keşan münasebetiyle “Keşanlı Süleymân Zâtî” olarak da anılmıştır. Keşan'da bulunduğu sıralarda insanlara İslamiyet'in emir ve yasaklarını anlatan, onlara dünyada ve ahirette kurtuluşa ermeleri için yollar gösteren Zâtî nasihatlarıyla olduğu kadar şiirleriyle de dünyanın geçisi olduğunu vurgulamıştır. Bütün gazelleri mutasavvıfânedir.

Eserleri: *Divan, Sevânihu'n-Nevâdir Fi Ma'rifeti'l- Anâsır, Cevapnâme, Miftâhu'l-Mes'â'il.* (Arslan, 1994: 7-10)

1.3. Şiirlerde Kullanılan Vezinler

1.3.1. Aruz Vezinleri

1.3.1.1. Remel Bahri

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

Msd.8, G.9, G.10, G.11, G.12, G.17, G.36, G.45, G.48, Msd.57, G.59, G.61, Mhs.65, G.77, G.80, G.83, Mhs.84, G.87, G.90, Mrb.91, G.92, G.93, G.96, G.97, Mfr.98, G.99, G.100, G.101, G.102, Msd.103, Mrb.106.

1.3.1.2. Hezec Bahri

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

G.2, Mfr.3, K6, Mfr.14, G.16, Msd.18, G.72, G.73, Thm.74, Thm.74, G.79, Mhs.81, G.85, G.88, Mhs.94, G.95, Mhs.104, G.105.

Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün

G.19, Msd.20, Msd.21, G.42, Mhs.58.

Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ülün

Mfr.13, G.66, Mhs.7

1.3.1.3. Recez Bahri

Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün

G.76

1.3.1.4. Muzāri' Bahri

Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün

Mfr.1, Tcb.4, K.5

1.3.2. Hece Vezinleri

1.3.2.1. 5'li hece ölçüsü

Nfs.44.

1.3.2.2. 7'li Hece Ölçüsü

Nfs.54, Nfs.63.

1.3.2.3. 8'li Hece Ölçüsü

Nfs.22, Nfs.27, Nfs.38, Nfs.39, Nfs.49, Nfs.50, Nfs.51, Nfs.62, Nfs.64.

1.3.2.4. 11'li Hece Ölçüsü

Nfs.7, Nfs.15, Nfs.23, Nfs.24, Nfs.25, Nfs.26, Nfs.28, Nfs.29, Nfs.30, Nfs.31, Nfs.32, Nfs.33, Nfs.34, Nfs.35, Nfs.37, Nfs.40, Nfs.41, Nfs.43, Nfs.46, Nfs.47, Nfs.52, Nfs.53, Nfs.55, Nfs.56, Nfs.60, Nfs.67, Nfs.68, Nfs.69, Nfs.70, Şth.78, Dst.82, Nfs.86, Nfs.89

BÖLÜM 2: METNİN KURULUŞUNDA İZLENEN YOL VE METİN

2.1. Metnin Kuruluşunda İzlenen Yol

2.1.1. Metnin Transkripsiyon ve İmlâsında İzlenen Yol

1. Çeviriyazıda bilimsel eserlerde kullanılan MEB İslam Ansiklopedisi transkripsiyon sistemi kullanılmıştır. (Bkz. Transkripsiyon Tablosu)
2. Ağırlıklı olarak 18. yüzyılda yaşamış şairlerin şiirlerinin yer aldığı cönkte Eski Anadolu Türkçesi'nin dil özellikleri dikkate alınmıştır. 18. yy. öncesi ve sonrasındaki döneme ait metinlerin imlâsında da yine Eski Anadolu Türkçesi söyleyiş özelliklerini koruyan klasik imlâyâ başvurulmuştur.
3. Farsçadaki “vâv-ı ma‘ dûle”ler, “ ~ ” işareti ile gösterilmiştir: ħ̣ān, ħ̣āce vb.
4. Farsça kelimelerdeki “vâv-ı meçhûle”lerin ünlüleri, med olan yerler dışında kısa ünlü olarak yazılmıştır: ħod, ħoş, ħurşid vb.
5. Bazı kelimelerin sonlarında bulunan “elif-i maksûre”ler, “ye” harfiyle yazılmış ise i’li, “elif” harfiyle yazılmış ise a’lı şekliyle okunmuştur: Mûsî-Mûsâ, Îsî-Îsâ vb.
6. Vezin gereği zihaf yapılması gereken uzun ünlü seslerde var olan uzunluk korunmuştur. Aynı durum imâleler için de geçerli olup şapka kullanılmamıştır.
7. Kalın ünlü ile başlayan kelimelerde “d” sesi genellikle (د) harfi ile yazılmış olup metindeki şekil esas alınmıştır: tağ, toğrı vb.

Dilkü, ditrer örneklerinde ise d’li yazılışlar korunmuş ve metne müdahale edilmemiştir.
8. “Gonca” kelimesi metin içinde hem (ج) hem de (ج) harfleriyle yazılmış olup metin kurulurken c’li şekil tercih edilmiştir.

“Nice” kelimesi metinde miktar bildiren anlamıyla yer aldığı için ç’li; “nasıl” anlamında kullanıldığında ise c’li olarak yazılmıştır.

“Pençe” kelimesi ise (ج) harfi ile yazılmış olsa da “pençe” şekli tercih edilmiştir.

9. Şahıs, eser, yer, gezegen vb. özel adlar tevriyeli kullanılmış olsa da büyük harfle yazılmıştır. Ek almaları halinde ise ekler kesme işareti ile ayrılmamıştır. Mısra başları da büyük harfle yazılmıştır.
10. Dürr ve Hakk gibi çift ünsüzlü kelimeler mısra içinde vezin gereği tek veya çift ünsüzle okunmuştur.
11. K’ola, n’eylesün, nic’olur, n’ola gibi büzülmeler kesme işareti ile ayrılarak gösterilmiştir. “Anuñ” kelimesi vezin gereği bazen “anuñ içün” bazen “anuñ’çün” şeklinde yazılmıştır.
12. Yönelme ekinin a’lı okunuşu tercih edilmiştir: Kenâra, odlara vb.
13. Vasıta eki ve bağlaç olan “ile” metinde birleşik ise (-) işaretiyle eklenmiş olduğu kelimeyle birlikte yazılmıştır: Cevr-ile, ‘ışk-ıla vb.
- Metinde “bile” ve “birle” şeklinde yer alıyorsa ayrı yazılmıştır: Hüzün birle vb.
- Ayrıca vezin gereği ayrı yazılması mümkün olmayan “le,la” gibi yapılar bitişik yazılmıştır: ‘ışkuñla vb.
- Yine “ile” bağlama görevinde ise metinde birleşik de olsa ayrı yazılmıştır: Leylâ ile Mecnûn vb.
14. i- fiili ile oluşmuş kelimeler metinde birleşik ise (-) işareti ile bitişik yazılmıştır: Yakar-idi, derd-imiş vb. (18. yy. ve sonrasında yakar idi şeklinde yazılmıştır.) Metinde ayrı ise ayrı olarak yazılmıştır.
- Ayrıca vezin gereği ayrı yazılması mümkün olmayan “dı, di, mış, miş, sa, se” gibi yapılar bitişik yazılmıştır: Olaydı, yanardı, sevinürmiş vb.
15. Metinde sert ünsüzlerin benzeşmesi kuralı gösterilmeyip metindeki şekillerine sadık kalınmıştır: İtdükce, yandıkca vb. 18. yy. ve sonrası dönem için ise ç’li şekiller tercih edilmiştir.
16. Vezin gereği yapılan ses türemeleri *italik* olarak gösterilmiştir: Şükür, hilim vb.
17. Vezin gereği yapılması gereken ünlü ulamaları orijinal metinde ayrı kelimeler halinde yazılmışsa alt çizgiyle birleştirilerek vezne dikkat çekilmiştir. “İşid imdi

ol resûl nice eyledi” mısraındaki *fâ’ilün* tef’ilesine tekabül eden “ce eyledi”nin “İşid imdi ol resûl nice_eyledi” şeklinde yazılması gibi.

18. Arapça ve Farsça ön ekler (-) işareti ile ayrılmıştır: Bî-çâre, nâ-hoş, be-nâm, bi-hamdillâh, mâ-tağaddem vb.

19. Farsça son ekler bitişik yazılmıştır: Âteşgâh, gülistân, çemenzâr, sengsâr vb.

20. Atıf edatı ile yapılan birleşik isimler arada vâv varsa ayrı, vâv yoksa bitişik yazılmıştır:

Vâv varken: Güft ü gû, cüst ü cû, berg ü bâr vb.

Vâv yokken: Güftgû, cüstcû, hân mân vb.

21. Farsça ikilemelerin arasına gelen ekler ayrı gösterilmiş ve (-) işareti ile ayrılmıştır: Ser-te-ser, gûn-â-gûn, zânû-be-zânû vb.

22. Farsça birleşik isimler ve birleşik sıfatlar (-) işareti ile ayrılmıştır: Gül-fâm, dil-teng, ser-bülend, gül-rû, dâmen-bûs, sâl-hurd, cân-sûzân, dil-mürde vb.

23. 23- Āftāb-āfitāb, āsmān-āsumān, āšnā-āšinā, rūzgār-rūzigār gibi kelimelerde medli okunuşlardan kaynaklandığı ileri sürülen ses türemeleri gösterilmemiş ve āftab, āšnā, rūzgār gibi şekilleri tercih edilmiştir.

24. Metinde y’li ve y’siz kullanılan “hemze”nin standart bir kullanım yakalamak amacıyla y’siz şekli tercih edilmiştir: Dā’im, cā’iz, kā’il vb.

25. Metinde yer alan kapalı e’lerin i’li kullanımları esas alınmıştır: Gice, dimek, yimek vb.

26. Cönkte “b” ile yazılan –up, –üp zarf-fiil eki “p” ile yazılmıştır.

27. ‘Aşk-‘ışk, ‘ayş-‘ıyş, ‘ayān-‘ıyān gibi iki türlü de okunması mümkün olan kelimelerin ‘ışk, ‘ıyş, ‘ıyān şekilleri tercih edilmiştir.

2.1.2. Metnin İşaretler Sistemi

Tablo 4
Transkripsiyon Tablosu

ء أ	a, e, ʾ	ش	Ş
آ	ā, a	ص	Ş
ب	B	ض	ž, đ
پ	P	ط	Ṭ
ت	T	ظ	Z
ث	Ṣ	ع	ʿ
ج	C	غ	ğ, ğ
چ	Ç	ف	F
ح	Ḥ	ق	Q
خ	Ḫ	ك	k, g, ñ
د	D	ل	L
ذ	Z	م	M
ر	R	ن	N
ز	Z	و	v, o, ö, u, ü, ū, ō
ژ	J	ه	h, a, e
س	S	ي	y, i, ī

2.1.3. Metin

[1]

1

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

1

Ālem zühür-ı nūr-ı kemāl-i Muḥammedest
Ādem mişāl-i ḥüsn-i cemāl-i Muḥammedest

2

Ez-āfitāb-ı rüz-ı kıyāmet çi ğam büved
Ān-rā ki der-penāh-ı zülāl-i Muḥammedest

2

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

N° AT-I NEBİ-Yİ Zİ-ŞÂN ŞAHİB-İ LEVLĀK ḤABİB-İ
RAḤMĀN

1

Cemālün nūr-ı zāt ile münevver yā Resūla'llāh
Ḳaşıñ mihrābına Allāh-u Ekber yā Resūla'llāh

2

Eḥad nūrına maẖhar sırr-ı pākiñ kenz-i maḥfidir
Vücüdün vāhidīyetden muşavver yā Resūla'llāh

3

Kelāmın vaḥy-i Ḥaḳ vechiñde zāhir nūr-ı vechu'llāh
Ḳamu zāt u şıfātın Ḥaḳḳ'a maẖhar yā Resūla'llāh

4

Cebīniñ āyet-i Allāhu nūr ile münevverdür
Lebiñ vaşfinda cārī naẖm-ı kevşer yā Resūla'llāh

5

Livā-yı nuşretün *İnnā Fetaḥnā*⁴ ile fetḥ oldı
Zamān-ı ḥaşre dek dā'im muẖaffer yā Resūla'llāh

[2]

6

Virirdim yolına biñ cānım olsa şevḳ-i rüyınla
Vişālün bir nefes olsa müyesser yā Resūla'llāh

7

İnāyet eyle luḫfiñla nigāh-ı iltifāt eyle
Zekāyi bī-kesiñ ḥālī mükedder yā Resūla'llāh

⁴ İnnā fetaḥnā: "Muhakkak biz fetih verdik." Kur'an Fetih 48/1

8 Vücūdîñ maẓhar-ı sırr-ı ezeldir yâ Resûla'llâh
Dilîñ mir'ât-ı nûr-ı lem-yezeldir yâ Resûla'llâh

9 Seni Hakk nûr-ı zâtından yaratdı ħubb-ı zâtıyle
Anuñçün zât-ı pâkiñ bî-bedeldir yâ Resûla'llâh

10 Cihâna gerçi teşrifüñ sa' âdetle mu'ahhurdur
Velikin bâ' iş-iĥalk evvelidüryâ Resûla'llâh

11 Sezâ-vâr-ı şefâ' at olmaz ise rûz-ı maḥşerde
Zekâyî oda yanmak muḥtemeldir yâ Resûla'llâh

3

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

NAẒİM

1 Günâhkârım günâhkârım günâhkârım Naẓim-âsâ
Şefâ' at kıl şefâ' at kıl şefâ' at yâ Resûlu'llâh

[3]

4

Me'ülü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

N° AT-I ' ALÎ EL-MURTAZÂ KERREMALLÂHU VECHE
RADİYÂLLÂHU ' ANH

I

1 Ey mecma' -i meḥâsin-i aşḥâb-ı bâ-şafâ
Vey menba' -ı mekârim-i erbâb-ı ıştâfâ
Sensin cihânda vâriş-i sırr-ı Muḥammedî
Zâtîñda münderic heme esrâr-ı Muştafâ
Ehl-i niyâza n'ola ħapuñ kıble-gâh ise
Vechiñde zâhir oldı seniñ nûr-ı Kibriyâ
Sırrıñ sirâyet eyledi kevn-i mekâna heb
Feyziñden iktisâb-ı vücūd itdi mâ-sivâ

Ey ma‘den-i ‘ināyetvücūd-ı kerem ‘Alī⁵
Vey kişver-i şecā‘ate sulţān-ı lā-fetā
Nūr-ı velāyetiñle ğumūm-ı seyenceli
Edrik⁶ nidā‘e ‘abdike⁷yā Murtaza ‘Alī

II

2 Kıldıñ küşāde ğarbiñ⁸ ile bāb-ı Hāyberi
Etdiñ şikeste tığıñ ile Hāricileri

[4]

A‘dā-yı dīni hāk ile yeksān idüb temām
Qahr yetdi seyf-i kudret ile ğarb-ı Hāyderi
Pejmurde kıldı pençe-i Hāyber-ġüşā ile
Cemi‘yyet-i ‘adūyı Hudānıñ ğazanferi
Ol pādīşāh ki şems ü kamer oldı rüz u şeb
Dergāh-ı ‘arş pāyesiniñ iki çākeri
Cān dīdesine hāk-i rehiñ tūtiyā kılañ
Her zerresinde ğördi ‘ayān mihr-i enveri
Nūr-ı velāyetiñle ğumūm-ı seyenceli
Edrik nidā‘e ‘abdike yā Murtaza ‘Alī

III

3 Hāqqā ki sābit oldı o şāhıñ hilāfeti
Āfākı rüşen eyledi nūr-ı velāyeti
Şāh-ı velāyet olsa n’ola⁹ muġtedā-yı dīn
Ehl-i kemāle ğün gibi zāhir imāmeti
Rüz-ı ğazāda düşmen eger qahramān ise
Lerzān iderdi şīr-i Hudānıñ mehābeti
Qat‘ itdi Zū‘l-feġār ile küfrüñ esāsını
Qahr itdi müşrikini hirās-ı şecā‘ati

⁵ ‘ināyet vücūd-ı kerem ‘Alī: ‘ināyet-i vücūd kerem ‘ulā **Zekāyi D.**

⁶ edrik: üdrik **Zekāyi D.**

⁷ “Kulunun feryadını duy.” manasına gelen Arapça bir ibaredir.

⁸ küşāde ğarbiñ : küşā-yı ğarben **Zekāyi D.**

⁹ n’ola: ø **Zekāyi D.**

[5]

ḤĀTİME-İ N‘ AT-I ŞERİF¹⁰

Luṭf itse bir gedāya hemān pādişāh olur
Cūş eyleyince baḥr-ı muḥiṭ-i ‘ ināyeti
Nūr-ı velāyetiñle ğumūm-ı seyenceli
Edrik nidā‘e ‘abdi ke yā Murtaḫa ‘ Alī

IV

4 Ey bā‘ iş-i vücūd-ı zemīn¹¹ ü zemān ‘ Alī
Ve’y mebdē ‘i ḥaḳīkḫat-ı kevn ü mekān ‘ Alī
Zātiñla āsumān-ı vücūd oldı āşinā¹²
Ey āfītāb-ı ‘ālem-i cān u cihān ‘ Alī
Mihr ile meh ki Dūldūliniñ naḫş-ı na‘ līdür
Ey ḥāk-i pāyı secde-geh-i ins ü cān ‘ Alī
Eyler ṭavāf ravḫa-i pākiñ melā‘ike
Ey āsitānı kıble-i kerrūbiyān ‘ Alī
Rāh-ı şavāb-ı Kābe-i vaşlınḫa cān fedā
Ey ḥānedān-ı devlet-i dārū‘l-emān ‘ Alī
Nūr-ı velāyetiñle ğumūm-ı seyenceli
Edrik nidā‘e ‘abdi ke yā Murtaḫa ‘ Alī

[6]

V

5 Yā rāḫūmū‘l-‘uşāt ü yā melce‘ü‘l-ümem¹³
Eyle nigāh-ı luṭf ile ben zārī muġtenem
Ol nūr-ı ‘ayn-ı ehl-i yaḳīn¹⁴ iki şāh içün
Cürmim baġışla bende-yi nā-çiz ü bī-kesem
Sürsem ğubār-ı pāyiñe rūy-i siyāhımı
Ref‘ ola tā ki ḫāne-i dilden ğubār-ı ğam

¹⁰ Cönkte sıkça düşülen “Ḥātīme” başlıkları bir önceki şiirin devamıdır. Aynı bir şiir olarak düşünülmemelidir. Bu konu ile ilgili genel olarak dipnot verilmiştir.

¹¹ vücūd-ı zemīn: vücūd zemīn **Zekāyi D.**

¹² āşinā: rüşenā **Zekāyi D.**

¹³ melce‘ü‘l-ümem: melcem‘ü‘l-imem **Zekāyi D.**

¹⁴ ‘ayn-ı ehl-i yaḳīn: ‘ayn ehl-i yaḳīn **Zekāyi D.**

Rûz-ı cezâda hâke mezellet-nişîn¹⁵ iken
Bir kâse âb-ı kevşer ile eyle muhterem
Şâd eyle vaşlın ile Zekâyî garîbîni
Cânım yolunda şevk ile kurbân idem o dem
Nûr-ı velâyetiñle gumûm-ı seyenceli
Edrik nidâ'e 'abdi ke yâ Murtaza 'Alî

[7]

5

Mef'ûlû Fâ'ilâtün Mef'ûlû Fâ'ilâtün

MERŞİYE-İ ŞÂH HÜSEYİN RADİYALLÂHU TE'ÂLÂ

- 1 Toğdı meh-i¹⁶ muharrem¹⁷ çerh acdı kanlı rāyet
Mātem günidür 'āşık lāzım bu günde gayret
- 2 Ol server-i şehidān bu günde oldı mazlūm
Şād olmasun şu dil kim anda ola hamiyyet
- 3 Kıldı o gül-'izārı ol serv-kadd nigārı
Āhîr sipîhr-i zālîm üftāde-i mezellet¹⁸
- 4 La'net o kavme olsunkaşd itdi hānedāna
Evlād-ı Muştafaya lāyık mıdır ihānet
- 5 Ol şāh-ı 'ālem- arā' azm itdi Kerbelāya
Ehl-i belā seçildi yā Rab nedir bu hikmet
- 6 Şerh ile sîneñi del mātem güninde 'āşık
Bu yolda cān nişār it tā ola cāna raḥa

¹⁵ hâke mezellet-nişîn: hâk-i mezellet-nişîn **Zekâyî D.**

¹⁶meh: metinde “māh” şeklindedir.

¹⁷ meh-ı muharrem: muharrem ayı **Zekâyî D.**

¹⁸ mezellet: melâlet **Zekâyî D.**

- 7 Ol g nki  er -i z lim devr-i mu  alif itdi
L y k idi ki ancak ol dem  opa  ıy met
- [8]
- 8 Cisminde g ller a m   yer yer¹⁹ yatur  ehid n
  hr -y  Kerbel  mı y  g l en-i    det
- 9 Sen c n-    lem idi n  ayf itdi b -ve  lar
C nlar fed  yolunda ey maz har-  ker met²⁰
- 10 G l-z r-  Murta  da nev-reste serv-i  addi n²¹
Ceddi n  ab b-i ekrem   h-en- eh-i ris let
- 11   r-i   d     Alidir n r-    d     Alidir
Sırr-  vel ²²    Alidir ol ma  den-i ker met
- 12 Z tındadır ec   at   nında(dır)   l fet
Evl d-  Murta  ya v cib d r r i    at
- 13 Sult n-  l -fet dır ma b b-  Kibriy dır
D m d-  Mu ta  dır   h-  ser r-     izzet
- 14 Bildi n mi  eh-s v r  ey ol merd-i   l-va  r 
 ekdikde Z  l-fek r     ma virir hez met
- 15 D ld l-s v r-    fdur s   -    v z-  kev er
N me     Al  v    yder m  kil-g   -y    mmet

¹⁹ yer yer: bir bir **Zek yi D.**

²⁰ ker met: vel yet **Zek yi D.**

²¹ serv- i  addi n: serv    add n **Zek yi D.**

²² sırr-  vel : sırr-  dil  **Zek yi D.**

[9]

VELEHU

- 16 Anlar ki muḳtedādır sıbṭeyn-i Muṣṭafâdır
Evlâd-ı Murtaẓâdır ḥaḳḳındadır ḥilâfet
- 17 Nesl-i ‘Alîdir anlar lâzım ki ola bunlar
Hem ḥâmil-i ḥilâfet hem vâriş-i imâmet
- 18 Sen ey sipihr-i ğaddâr ve’y zâlim-i sitem-kâr
Olduñ ḥilâfa devvâr zulm eylediñ be-ġâyet
- 19 Şeh-zâde-i hü mâmı ol nûr-ı Ḥaḳḳ imâmı
Zehr-i cefâ içirdiñ virdin ‘adûya ruḥşat
- 20 N’etdin o nûr-ı ‘aynı şâh-ı cihân Hüseyni
Şahrâ-yı Kerbelâda kıldıñ ğarîk-ı miḥnet
- 21 Sulṭân odur cihâna hem kevn ü hem mekâna
Ḥâk-i derîdir ancak ser-mâye-i sa‘ âdet
- 22 Ol şâh ki âsitânı mânend-i ‘arş-ı â‘lâ
Dergâhınıñ türâbı mahşûl-i bâġ-ı cennet
- [10]
- 23 Âh ey Yezîd-i mel‘ûn yıkdıñ esâs-ı dîni
Olsun saña Ḥudâdan her dem hezâr l‘ânet
- 24 Veyl ola yeri yâ Rab merdân-ı ḳalṭabânıñ
Çün eyledi o merdûd şerr ü fesâda raġbet
- 25 Ey Ḥâricî-i bî-dîn v’ey kâfir-i bed-âyin
Dûzaḡ mekânıñ olsun ey Şimr-i bî-diyânet

- 26 Lāyık mıdır a zālīm bir loğma cīfe içün
Kelb-i ‘aķūra döñdiñ ey ‘ömr ü bī-mürüvvet
- 27 Ka‘r-ı cehennem olsun ibn-i Ziyāda mesken
Hiç kılmadı o zālīm²³ āl-i Resūle hürmet
- 28 Gör Şis-imürde cānı ol şüm-ı bed²⁴zebānı
Bāķi şanub cihānı itdi²⁵ nice hasāret
- 29 Geçdi o gün senānıñ cāna sinān-ı cevri
Nā-merd idi ki itdi bu fitneye cesāret
- 30 Vācib saña taħarri bunlardan it teberri
Āl-i ‘abāya itmez mü’min olan ‘adāvet

[11]

ḤĀTİME-İ MERŞİYE

- 31 Dā’im budur niyāzım bāri Ḥudādan olsun
Ervāḥ-ı ehl-i beyte her demde biñ taḥiyyat
- 32 Her kim olur cihānda āl-i Resūle bende
Ol merd-i Ḥaķķ Zekāyī bulur hemişe devlet

6

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

VELEHU İMĀMĀN RADĪYALLĀHU ‘ANH

- 1 Dü çeşmim ḥāk-i pā-yı Muştafādan rüşenā oldı
Göñül esrār-ı māzāḡu’l-başar²⁶danāşinā oldı

²³ zālīm: kāfir **Zekāyī D.**

²⁴ şüm-ı bed: şüm bed **Zekāyī D.**

²⁵ itdi: kıldı **Zekāyī D.**

²⁶ Māzāḡu’l-başar: “Her tarafı göz olan.”

- 2 Muḥammed rūḥ-iā‘ zāmdır‘ avālimkā ‘im anīla
Eger eflāk eger emlāk eger ‘arş-ı Hudā oldu
- 3 O zāt-ı Hākka mazhardır şıfāt ile zuhūr itdi
Anuñçün zātı mir ‘āt-ı Cenāb-ı Kibriyā oldu
- 4 Serīr-i lī-ma‘ allāha geçüb tāt-ı nübüvvetle
Risālet kişverinde şāh-ı cümle enbiyā oldu
- 5 Zuhūriyle cihāna raḥmet-i Hakkdır Resūlu’llāh
Haḳīkatde vücūdı maḥz-ı nūr-ı ıştāfā old
- [12]
- 6 O bir nūr-ı hüviyetdir ki toğdı burc-ı vaḥdetden
Hidāyet eyledi ḥulq-ı cihāna reh-nümā oldu
- 7 Bu nūrı sırr-ı ḥaḳdan āl ü aşāb iktibas itdi
Velākin vāriş-i ekme²⁷ ‘Aliyyü’l-Murtażā oldu
- 8 ‘Alī nūr-ı velāyetdir ‘Alī şems-i ḥaḳīkatdir
Şeh-i taht-ı ḥilāfetdir imām-ı evliyā oldu
- 9 ‘Alī kân-ı meṭālibdir melāz-ı cümle ṭālibdir
O leysu’l-lāh²⁸-ı ġālibdir ki şānı lā-fetā oldu
- 10 Hüseyin ile Ḥasan evc-i ḥilāfet māhıdır el-Ḥaḳḳ
Cenāb-ı şāh-ı kevneyne bular āl-i ‘abā oldu
- 11 Cihānıñ şāhı bunlardır ḥilāfet māhı bunlardır
Ḳulūb-ı ehl-i imāna bular nūr u ziyā oldu

²⁷ ekme: ekmāl **Zekāyi D.**

²⁸ leysu’l-lāh: seyfu’l-lāh **Zekāyi D.**

- 12 Biri nūş eyledi cevr ü sitemle zehr-i ā‘ dāyı
Birisi dest-i zālinden şehīd-i Kerbelā oldu
- 13 O zālimler ki ehl-i beyte bunca zulm ü cevr itdi
İki ‘ālemde şeksiz la‘ net-i Hakkā sezā oldu
- 14 Be hey ‘āşık muharremdir bu gün ‘uşşāka mātemdir
Derūnum pūr-hem ü ğamdır benim kārım bekā oldu
- [13]
- 15 Muhibbāñ encūmen eyler fedā-yı cān u ten eyler
Yerin beytü’l-hüzün eyler zamān-ı ibtilā oldu
- 16 Niçün çerh-ı denī perver yıkılmaz yine devr eyler
Bugün evlād-ı Peyğamber giriftār-ı belā oldu
- 17 Bugün ‘āşık figān eyler bu yolda terk-i cān eyler
Fedā-yı hānedān eyler şehīdāna şalā oldu
- 18 Yüziñ sür hāk-i pāy-ı āl ü evlāda sa‘ ādet bul
Bularıñ bende-i dergāhı sultān-ı beķā oldu
- 19 Mürüvvet-kānı Zeynü’l-‘Ābidīn ol mażhar-ı Raḥmān
İmām-ı evliyā vü muķtedā-yı āşfiyā oldu
- 20 Resülün sırrına vāriş Muḥammed Bāķır olmuşdır
Ḥilāfetle iki ‘ālemde şānı müntehā oldu
- 21 İmām-ı Ca‘ fer-i Şādık göñül dīdārına ‘āşık
Melāz ü melce’im oldur ki dīne muķtedā oldu
- 22 Biri Mūsī-yi Kāzımdır ḥabīb-i hay-i dā’imdir
Ledün ‘ilmine ‘ālimdir aña Hakkdan ‘aķā oldu

[14]

- 23 Yüzi mir'at-ı veçh-i Hakk vücdı nür-ı Hakk muṭlaḳ
Dü kevne pâdişâh ancak 'Ali Mûsi'r- Rızâ oldı
- 24 Taḳî nür-ı ilâhîdir Naḳî dînin penâhıdır
Cenâb-ı Hakk güvâhıdır şebât-i müdde' â oldı
- 25 Ḥasandır adı ol mâhıñ imâm-ı 'askeri şâhın
Tecellî-gâh-ı Allâhıñ o zât-ı Müctebâ oldı
- 26 Vilâyetle ḫilâfetle zuhûr-ı 'ayn-ı rahmetdir
İmâm-ı Hakk Muḥammed Mehdi-i şâhib-livâ oldı
- 27 Gelür bir gün zuhûr eyler cihâna bahş-ı nür eyler
Gürûh-ı Ḥâricîler rahmet-i Hakkdan cüdâ oldı
- 28 Gel imdi diñle esrârı saña keşf ideyim bâri
Murâd-ı hażret-i Bâri cenâb-ı Muştafâ oldı
- 29 Tecellî eyledi bizzât aña nür-ı cemâliyle
Şıfât ef' âl ü esmâ cümle[ten] cılve-nümâ oldı
- 30 Bu sırrıñ vârişi Ḥayder ḳamu evlâd aña mazḥar
Dinildi sâḳi-i kevşer içen ehl-i liḳâ²⁹ oldı
- 31 Ḥadîş-i *men'aref*³⁰dir³¹ bu ki mevrûs-ı ḫalefdür bu
Ḥıtâb-ı *lâ-teḫaf*³²dir³³bu rumûz-ı enbiyâ oldı

²⁹ liḳâ: beḳâ **Zekâyî D.**

³⁰ Men aref: "Nefsini bilen Rabbini bilir" Hadis-i Şerif'inden iktibastır.

³¹ men'aref : men'arifdir **Zekâyî D.**

³² Lâ-teḫaf: "Korkma." Kur'an Ta-ha 20/68

³³ lâ-teḫafdır: lâ tuḫfedir **Zekâyî D.**

32 Öziñ bil terk-i agyār it seni senden haber-dār it
Diliñ mirā³²-t-ı dīdār it maḥall-i incilā³² oldu

33 Şalāt ile³⁴ selām olsun Resūle āl ü evlāda
Zekāyī-i faķīre ḥānedānı mültecā oldu

[15]

7

11'li Hece Ölçüsü

NUṬUḲ-I PİR SULTĀN

I

1 Firdevs-i ‘ālāda bir yanar³⁵ elma
On sekiz biñ ‘ālem³⁶ nūrı didiler
Muḥammed Muṣṭafā Ḥayder-i Kerrār
Ḥünkār Ḥacı Bektāş Velī didiler

II

2 Çocuġuñ³⁷ babası mektebe yitürdi³⁸
Elif bā dimeden m‘anā yetürdi
Aķıtdı biñārı şūsām bitürdi
Ḥacısı ḥ^vācesivelī didiler

III

3 Pirīm der ki Bektāşīyem Bektāşī
Size naşīb viren ol naşıl kişi
Ḥayķırır uñ ider ḥoros³⁹ gibi tāşı⁴⁰
Budur cümlemizden⁴¹ ulı didiler

³⁴ şalāt ile: şalavātla **Zekāyī D.**

³⁵ yanar : yanal **Pir Sultan Ş.**

³⁶ ‘ālem : ālemin **Pir Sultan Ş.**

³⁷ Çocuġuñ : Çocuktu **Pir Sultan Ş.**

³⁸ yitürdi : götürdü **Pir Sultan Ş.**

³⁹ Ḥayķırır uñ ider ḥoros : Sıkar un ederdı örs **Pir Sultan Ş.**

⁴⁰ Bu dizede hece kusuru vardır.

⁴¹ cümlemizden : cümlesinden **Pir Sultan Ş.**

IV

- 4 Dirildi geldiler  al feler p rler
Bekt    n mında er yo dur dirler⁴²
Ye il bir el na  b virdi dirler⁴³
Ol eli bilir z g rsek⁴⁴ didiler

V

- 5 Er ise    r [..]⁴⁵  st ne otur⁴⁶
Ulı ki i ise  na  bi ⁴⁷ g t r
Senedi  var ise senedi  getir
Bunda senedsiz el  ok var⁴⁸ didiler

VI

- 6 Kimisi inandı beli bes didi
Kimi inanmad  sened istedi
Ol   h m anlara⁴⁹ elin g sterdi
Budur c mlemizden ul ⁵⁰ didiler

VII

- 7 Evvel   Al ydi   ir vel  oldu
Yol u erk n⁵¹ bir va t⁵² b  ında  ald 
Ur m ellerinden hediye geldi
Budur H   n  o r  yolu didiler

⁴² yo dur dirler : yok dediler **Pir Sultan  .**

⁴³ Ye il bir el na  b virdi dirler : Bize bir ye il el nasip verdi dediler **Pir Sultan  .**

⁴⁴ Ol eli bilir z g rsek : G r nce biliriz eli **Pir Sultan  .**

⁴⁵   r[..] : dar  se  **Pir Sultan  .**

⁴⁶ Bu dizede hece kusuru vardır.

⁴⁷ na  bi  : maksudun **Pir Sultan  .**

⁴⁸ el  ok var : var beli **Pir Sultan  .**

⁴⁹ da anda : anlara **Pir Sultan  .**

⁵⁰ c mlemizden ul  : ol Ali'nin eli **Pir Sultan  .**

⁵¹ yol u erk n : yol erk n **Pir Sultan  .**

⁵² va t : zaman **Pir Sultan  .**

VII

- 8 Abdāl Pîr Sulţānım āhım ‘ Alîdir⁵³
Dünyâyı⁵⁴bürüyen şāhıñ⁵⁵nûrıdır
Şübhesi⁵⁶yok Hakk Muhammed ‘ Alîdir
İnanmayan⁵⁷mülcem soyıdır didiler

[16]

8

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

ŞEYH NAZİF

I

- 1 Zāhidā hakk için ol şāhıñ vücūd-ı ekmeli
Aḥmed-i Muhtāra vahy itdi kitāb-ı münzeli
Mevleviyem Aḥmediyem Hayderiyem ben beli
Bize besdür bir Hudā vü bir nebî vü bir veli
Lā ilāhe illa huvallāhu’l-‘ Alīyyü’l-müncelî
Lā nebi illā Muhammed lā velî illā ‘ Alî

II

- 2 Meclis-i rûz-ı ezelde çünki ikrārım budur
Dīnim imānım budur gönlümde esrārım budur
Zinde olduğca vücūdım dilde ezkārım budur
Cān fedā itmekde hem aḥir-i güftārım budur
Lā ilāhe illa huvallāhu’l-‘ Alīyyü’l-müncelî
Lā nebi illā Muhammed lā velî illā ‘ Alî

III

- 3 Milletim ehl-i ḥaḳīḳat ḥālığım Rabbim Hudā
Mezhebim rāh-ı muḥabbetşarḫ-ı imānım fedā
Kıblem ebrū-yı Muhammeddür imāmım Murtażā

⁵³ Abdāl Pîr Sulţānım āhım ‘ Alîdir : Pîr Sultan’ım eydür, Şah’ım velîdir **Pîr Sultan Ş.**

⁵⁴ Dünyâyı : Cihanı **Pîr Sultan Ş.**

⁵⁵ şāhıñ : anın **Pîr Sultan Ş.**

⁵⁶ Şübhesi : Şüphemiz **Pîr Sultan Ş.**

⁵⁷ İnanmayan : Bilmeyene **Pîr Sultan Ş.**

Dīn-i islām āşikāredür ne lâzım ihtifā
Lā ilāhe illa huvallāhu'l-‘Alīyyü'l-müncelī
Lā nebi illā Muḥammed lā velī illā ‘Alī

IV

4 Gökler (ve) taşlar ağaclar gevher-i hāmūnlar
Nüh felek cinn u melek bahr-ı semek nev-i beşer
Sākinān-ı ‘arş u ferş ü encüm ü şems ü kamer
Heb lisān-ı ḥāl ü fāñiyle bu beyti zıkr eder
Lā ilāhe illa huvallāhu'l-‘Alīyyü'l-müncelī
Lā nebi lā Muḥammed lā velī illā ‘Alī

[17]

ḤĀTİME-İ EZ NEFES-İ ŞEYḤ NAZİF

V

5 Ma‘nī-i ḥükm-i resūli çünki iz‘ān eyledim
Dildeki cem‘iyyet-i vehmi perīşān eyledim
Mezheb-i ‘irfānımı āfāka i‘lān eyledim
Ey Muḥammed ümmeti ben böyle imān eyledim
Lā ilāhe illa huvallāhu'l-‘Alīyyü'l-müncelī
Lā nebi lā Muḥammed lā velī illā ‘Alī

VI

6 Bende-yi āl-i ‘abāyım ehl-i beytiñ kemteri
Ḥāşılı bir muḳteżā-yı meşreb-i peygāmberi
Ey Nazīf bu yola ḳurbān eyledim cān u seri
‘İtikādım böyledir *naḥnü ḳasemnā*⁵⁸dan beri
Lā ilāhe illa huvallāhu'l-‘Alīyyü'l-müncelī
Lā nebi lā Muḥammed lā velī illā ‘Alī

⁵⁸ Naḥnü ḳasemnā: “Biz paylaştırdık.” Kur‘ān Zuhuf 43/32

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

SEYYİD NESİMÎ FERMÂYED

- 1 Ey gönül her bir vücūddan cān umarsıñ ne ‘aceb
Bî-keremden luṭf ile iḥsān umarsıñ ne ‘aceb
- 2 Bî-başardan ma‘nî-i keşf ü kemāl-i⁶⁰ ma‘rifet
Bî-ḥaberden şoḥbet-i ‘irfān umarsıñ ne ‘aceb
- 3 Her ḳayānıñ l‘ali olmaz her deñiziñ gevheri
Her şadefden lü’lü-yi mercān umarsıñ ne ‘aceb
- 4 Didi nā-maḥrem ne bilsün evliyānıñ sırrını
Kāfirin ḳalbinde sen imān umarsıñ ne ‘aceb
- 5 Ey Nesimî bî-vefādan umma sen resm-i vefā
Bî-vefādan rāh ile erkān umarsıñ ne ‘aceb

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

SEYFÎ GUYED DER-ḤAḲḲ-I ĀL-İ ‘ABĀ

- 1 Ṭālib-i rāh-ı ḥaḳīḳat buğz-ı evlād eylemez
Buğz-ı Āl-i Ḥayderi kendüye mu‘tād eylemez
- 2 Ehl-i imānım diyen tutmaz Yezidiñ cānibiñ
Şefḳatinden Muştafānıñ ziyneti⁶¹ yād eylemez
- 3 Biz muḥibb-i Ehl-i Beyt-i Muştafādan olmuşuz
Anıñ içün cevrider devrān bizi şād eylemez

⁵⁹Cönkte Seyyid Nesimî mahlası ile yazılan bu şiir Kul Nesimî’ye aittir.

⁶⁰ kemāl-i : kemāl **Kul Nesimî Ş.**

⁶¹ ziyneti : gitdiğin **Nizamoğlu D.**

[19]

BAKİYYE-İ NUṬḤ-I SEYFİ

- 4 Devlet-i dīdār-ı bākī isteyen yevmü'l-hisāb
Miḥnet-i derd ü⁶² belādan bunda feryād eylemez
- 5 Kerbelāda šāh Hüseyniñ kim işitse ḥālını
Seyfiyā virān ider göñlünü ābād eylemez

11

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

ḤİFẒİ EZ-İSTİMDĀD-I ŞĀH-I MERDĀN

- 1 ' Āşık-ı şūrīdenem ' ālemde sulṭānım ' Alī
Āh idüb bülbul gibi gülşende efgānım ' Ali
- 2 Olmuşum pervāne ben ol māh cemālīñ şem' ine
Rūz (u) şeb yanmaḡdayım ben šāh-ı merdānım ' Ali
- 3 İki ' aynımdan çıkardım ziynet-i dünyāyı ben
Tıfl iken düşdüm seniñ rāhına ḡurbānım ' Alī
- 4 Göklere ravzanṭutub zār eylerim niyāz ile
Her seḡer bülbul gibi ben çeşm-i giryānım ' Alī
- 5 Bāb-ı luṭfunda ' ināyet eyle gel bu Ḥıfẓiyā
Ḳıl kerem-kāni efendim dīnīm imānım ' Alī

[20]

12

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

RECĀİ'

- 1 Bende-yi ḡaş-ı velī ' irfān olur Bektāşiler
Ḥürmet-i ādāb ile selmān olur Bektāşiler

⁶² derd ü belā: derd-i belā Nizamoğlu D.

2 Āl-i evlād-ı resülün rāhına cānlar virüb
Şādıku'l-va' di'l-emīn imān olur Bektāşiler

3 Arayub kendi vücūdın ğayrıya kılmaz nazar
Sireti şüretle kim insān olur Bektāşiler

4 Yüz sürüb dergāh-ı Hākka virdiler ikrārların
Lādan illādan geçüb sulṭān olur Bektāşiler

5 Ey Recāi' ḥātem-i pīr-i velīdir hem 'Alī
Yed virüb dāmān tutan bir cān olur Bektāşiler

13

Mefā'ilün Mefā'ilün Fe'ülün

1 Gelür bir bir gider bir bir kalur bir
Gelen gider giden gelmez 'aceb sır

14

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

1 Gelenler hep şabī geldi gidenlerden ḥaber gelmez
Bu bir aḥvāl-i 'ālemdür giden gelmez gelen bilmez

[21]

15

11'li Hece Ölçüsü

İBRAHİM BABA

I

1 Yine imām nesli zuhūra geldi
Eñ küçük kardaşı Rūmeliñ aldı
Biri Elmalıda biri Burusada kaldı
Saña medḥ ittiğim Seyyid 'Alīdir
Dillerde söylenen kızıl delidir

II

2 Berātiñ kavm eyle deryāyı bulan
Yüksek yaylalarda meskeniñ bulan
El-āmān virmeyüb kāfırları kıran

Saňa medh ittiğim Seyyid ‘ Alidir
Dillerde söylenen kızıl delidir

III

3 Ğāzī Evrenos begleri üstüne şalan
Kırı şişede tut ağacı bitiren
Mekānımdur diyüb geçüb oturan
Saňa medh ittiğim Seyyid ‘ Alidir
Dillerde söylenen kızıl delidir

IV

4 Otmān Baba üstünden Sultān Velīye
Tekfūr Tağı kütü kızıl deliye
Andan gider yolu Gelibolıya
Saňa medh ittiğim Seyyid ‘ Alidir
Dillerde söylenen kızıl delidir

V

5 Gelibolıdan geçdi Rūma tayandı
Tahta kılıcıyla kana boyandı
Bürhaniñ görenler geldi inandı
Saňa medh ittiğim Seyyid ‘ Alidir
Dillerde söylenen kızıl delidir

[22]

VI

6 Baba bınarını bünyād eyledi
Gör şu yezidlere n’etdi n’eyledi
Baba İbrāhim bu naqtı böyle söyledi
Saňa medh ittiğim Seyyid ‘ Alidir
Dillerde söylenen kızıl delidi

16

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

ZĀTİ FERMĀYED

1 Gel ey şūfī vişāl iste bugün ğayri hevādan geç
Hemān rūy-ı cemāl iste yeter hubb-ı sivādan geç

- 2 Göñül mülküñ muşaffā kıl gider hār ile hāşākı
Hulūş üzre ‘ibādet kıl (gel)⁶³ ‘ucb ile riyādan geç
- 3 Bilürsün bu fenā mülki değıldür kimseye bākī
Beķā-yı lā-yezel⁶⁴ iste bu mülk-i bī-vefādan geç
- 4 Şaķın āline aldanma seni şayd itmesün dünyā
Nuķūş u rengine baķma ķo tāt ile ķabādan geç
- 5 Bilürsün kim her iş taķdīr elinden işlenür Zātī
Ki herkes hīķatīñ icra ider gel ma-cerādan geç

17

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

ŞEYH NİZAMOĞLI FERMĀYED

- 1 Dil nazargāh-ı Hūdādur yıķma göñlün kimsenün
Ka‘be-yi⁶⁵ Merve Şafādur yıķma göñlün kimsenün
- 2 Mü‘min iseñ destīñ al⁶⁶ bir mü‘miniñ göñliñ çalış
Çünki⁶⁷ ķavl-i Muştafādır yıķma göñlün kimsenün
- 3 Şol kişi kim dā‘imā göñlün yıķar dervişlerün
Tā‘at ü zühdi hebādur yıķma göñlün kimsenün

[23]

HĀTİME

- 4 Mü‘miniñ ķalbidür Allāhınevi sen bilmedin
İnkisār itme haķādur yıķma göñlün kimsenün

⁶³ ø : gel **Zatī Süleymān D.**

⁶⁴ lā-yezel : lā-yezāl **Zatī Süleymān D.**

⁶⁵ Ka‘be-yi : Ka‘be vü **Nizamoğlu D.**

⁶⁶ destīñ al: al ele **Nizamoğlu D.**

⁶⁷ çünki : zirā **Nizamoğlu D.**

5 Şeyh Nizāmoğlu gönül yab kim bilür kimde ne var
Hakk ile dil aşinādur yıkma gönlün kimsenün

18

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

NUTQ-I NAŞŞĀRĪ MÜSEDDDES-GÜNE

I

1 Şaķın esrārını fāş eyleme 'ālemde her ferde
Düşer dilden dile rüsvā olursuñ hayr ile şerde
Bu sevdā-yı muḥabbet rüzügārı var iken serde
Yazık 'ömrini beyhūde koyub ḳalma mükedderde
Seni yokdan yaradan Hakk virir rızķını her yerde
Gelür ayağına lā-būd eger varsa muḳadderde

II

2 Cihān naķş-ı sarāyına şaķın aldanma ey zāhid
Rızā-yı ilāhī taḥşil it olur kendine fā'id
Ḳamu yer gök yoğıken var iden 'ālemleri vāhid
Cemi' ā'zalarıñ yarın olur itdigine şāhid
Seni yokdan yaradan Hakk virir rızķını her yerde
Gelür ayağına lābūd eger varsa muḳadderde

[24]

III

3 Ma'ārif ehliniñ her nutķı bir l'al-i cevāhirdür
Özün fehmiñ itmeden cāhilleri ḳann itme māhirdür
Haķīķat-i 'ilmü'l-esmā beni ademde zāhirdür
Buña münker-i münāfık 'itikād itmezse kāfirdür
Seni yokdan yaradan Hakk virir rızķını her yerde
Gelür ayağına lābūd eger varsa mukadderde

IV

4 Naşşārī cān (ü) bāşı terk eyleyenler gerçi şādıķdur
Görünmez gözine dünyā vü 'uḳbā Hakk'a 'āşıķdur
Tevekkül bābına toğrı giden bu nutķa fā'iķdür
Hudā rezzāk-ı 'ālem şānına böylece lāyıķdur
Seni yokdan yaradan Hakk virir rızķını her yerde
Gelür ayağına lābūd eger varsa muḳadderde

*Meʿülü Mefāʿilü Mefāʿilü Feʿülün***MEYLİ**

- 1 Hıkmət yolınıñ mekteb-i ersarı ʿ Alidür
Vuşlat meyiniñ sākisi ebrār-ı ʿ Alidür
- 2 Hem-rāhını şıdıķ ile bil cān ü gönülden
Taḥķik-i anıñ ḥʿācesi hem-yārı ʿ Alidür
- 3 Her kim yolında bende-i şādık bulınırsa
Muṭlaķ ki o kes cān ile dildār ʿ Alidür
- 4 Vird eyle dile āl-i evlādını ey dost
Dergāh-ı ilahīde bulur varı ʿ Alidür
- 5 Yār ol saña ol yār ola mihnet günü Meylī
Ḥaḳḳ bildicegiñ cümleye ḥünkār ʿ Alidür
- [25]

*Meʿülü Mefāʿilü Mefāʿilü Feʿülün***MÜSEDDES-İ NAʿT-I ŞERİF-İ NEBEVİ****I**

- 1 Sultān-ı rüsül-şāh-ı mümeccedsin efendim
Bî-çārelere devlet-i sermedsin efendim
Dīvān-ı İlāhīde ser-āmedsin efendim
Menşūr-ı *le-ʿamrük*⁶⁸le müʿayyedsin efendim
Sen Aḥmed ü Maḥmūd u Muḥammedsin efendim
Ḥaḳḳdan bize sultān-ı müʿeyyedsin efendim

⁶⁸ Le-ʿamrük: “Hayatın hakkı için.” Kurʿān-ı Hicr 15/72

II

- 2 Tābiş-dih-i ervāḥ-ı mücerred güheriñdir
Mālişgeh-i ruḥsār-ı melek ḥāk-i deriñdir
Āyine-i didār-ı tecellî naẓarıñdır
Bū Bekr‘ Ömer ‘ Oşmān u ‘ Alî yārlarıñdır
Sen Aḥmed ü Maḥmūd u Muḥammedsin efendim
Ḥaḳḳdan bize sulṭān-ı mü’eyyedsin efendim

III

- 3 Ḥuṭbeñ okunur minber-i iḳlīm-i bekāda
Ḥükmüñ tutulur maḥkeme-i rüz-ı cezāda
Gül-bāng-i ḳudümüñ çekilür ‘ arş-ı Ḥādāda
Esmā-i Şerīfiñ añılur arz ü semāda
Sen Aḥmed ü Maḥmūd u Muḥammedsin efendim
Ḥaḳḳdan bize sulṭān-ı mü’eyyedsin efendim

IV

- 4 Ol dem ki velīlerle nebiler ḳala ḥayrān
Nefsī deyü dehşetle ḳopa cümleden efḡān

[26]

Ye’s ile uşātıñ ola aḥvāli perişān
Destūr-ı şefā‘ atle senindir yine meydān
Sen Aḥmed ü Maḥmūd u Muḥammedsin efendim
Ḥaḳḳdan bize sulṭān-ı mü’eyyedsin efendim

V

- 5 Bir günki ṭalub baḥr-ı ḡama fikrete gitdim
İlden yitirüb ⁶⁹kendimi bî-ḥodlıḡa yitdim
‘İşyānım añub ‘ āḳıbetimden ḥazer itdim
Bu maṭla‘ ı yād eyledi bir seyyid işitdim
Sen Aḥmed ü Maḥmūd u Muḥammedsin efendim
Ḥaḳḳdan bize sulṭān-ı mü’eyyedsin efendim

⁶⁹ yitirüb : getirip Şeyh Gâlib D.

VI

6 Ümmiddeyiz ye's ile āh eylemeyiz biz
Ser-māye-i Īmānı tebāh eylemeyiz biz
Bābıñ koyub ağıāre penāh eylemeyiz biz
Bir kimseye sāyende nigāh eylemeyiz biz
Sen Aḥmed ü Maḥmūd u Muḥammedsin efendim
Ḥaḳḳdan bize sultān-ı mü'eyyedsin efendim

VII

7 Bi-çāredir ümmetleriñ ' işyānına bakma
Dest-i red urub ḥasret ile dūzāḥa yakma
Raḥm eyle āmān āteş-i hicrānına yakma
Ez-cümle ḳuluñ Ġālib-i pür-cürmī biraḳma
Sen Aḥmed ü Maḥmūd u Muḥammedsin efendim
Ḥaḳḳdan bize sultān-ı mü'eyyedsin efendim

[27]

21

Meḥ'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

MÜSEDDDES DER-ḤAḲḲ-I ŞĀH-I MERDĀN ŞĪR-İ RAḤMĀN

I

1 Şanmañ bizi kim beste dil-i nefsi ğavīyiz
Ḥāk-i ḳadem-i Āl-i ' Abā Muştāfavīyiz
Ne ḥavf-ı emīrān biliriz ne bedevīyiz
Rāzī-şüde-i ḥükm-i ḳazā Murtaḳavīyiz
İḳrārımıza ser viririz ' ahde ḳavīyiz
Biz şāh-ı velāyet ḳuluyuz hem ' Alevīyiz

II

2 ' Ālemlere *ışnā' aşer ebrāc*⁷⁰ degil mi
Her biri ser-i mihr ü mehe tāc degil mi
Tīr-i siteme her biri āmāc degil mi
Da' vā-yı maḥabbet buna muḥtāc degil mi
İḳrārımıza ser viririz ' ahde ḳavīyiz
Biz şāh-ı velāyet ḳuluyuz hem ' Alevīyiz

⁷⁰ Īšnā ' aşer ebrāc : On iki burçlar

III

3 Nağş-ı hevesi şafha-yı dilden sile geldik
Tāda‘ vī-yi mihr-i neseb-i pāk ile geldik
Kurbān-ı İlāhī olub İsmā‘ ile geldik
Çün bezm-i kademden dile geldik bile geldik
İkrārımıza ser viririz ‘ ahde kavīyiz
Biz şāh-ı velāyet kuluyuz hem ‘ Alevīyiz

[28]

IV

4 ‘ Avān-ı Yezīdīñ hele haşmānıyız el-Haqq
La‘ net-keş-i imān u dil⁷¹ ü cānıyız el-Haqq
Bu ma‘ rekeniñ Sām-ı Nerīmānıyız⁷² el-Haqq
Evlād-ı Hüseyniñ kulu kurbānıyız el-Haqq
İkrārımızda ser viririz ‘ ahde kavīyiz
Biz şāh-ı velāyet kuluyuz hem ‘ Alevīyiz

V

5 Yokdur bizi tekdire Havāricde liyākat
Ednāmız ider ‘ ālemi pūr-lerze-i dehşet
Ammā n’idelim böyle imiş hük-m-i meşiyet
Cān baş fedā eylesek Es‘ ad ne sa‘ ādet
İkrārımızda ser viririz ‘ ahde kavīyiz
Biz şāh-ı velāyet kuluyuz hem ‘ Alevīyiz

[29]

22

8’li Hece Ölçüsü

NEFES-İ EZ-LİSÂN-I PİR SULTÂN

1 Gāfil olma⁷³ey⁷⁴ erenler
Gelen Murtaẓā ‘ Alīdir

⁷¹ imān u dil : imān-ı dīl **Şeyh Gâlib D.**

⁷² Sām-ı Nerīmānıyız : Sām u Nerīmānıyız **Şeyh Gâlib D.**

⁷³ olma : olman **Pir Sultan Ş.**

⁷⁴ ey : hey **Pir Sultan Ş.**

Ẓāhir ü⁷⁵ bâṭın kılınıñ
Çalan Murtaẓā ‘ Alīdir

2 ⁷⁶Parladı uçdı⁷⁷ havāya
Süzüldi indi⁷⁸ ovaya
Gögercin ṭonunda⁷⁹ kayaya⁸⁰
Ḳonan Murtaẓā ‘ Alīdir

3 Ṭurnaya virmiş sesini
‘ Āşıklar ṭutar⁸¹ yasını
‘ Arab ṭonunda⁸²devesini⁸³
Yeden Murtaẓā ‘ Alīdir

4 ⁸⁴Dergāha ṭutdum⁸⁵yüzimi
Ḥaḳḳa baḡladım⁸⁶ özimi
Ḳırklar ile bir üzümi
Yiyen Murtaẓā ‘ Alīdir

*87

⁷⁵ Ẓāhir ü : Yezid’e **Pir Sultan Ş.**

⁷⁶ Bu dörtlük şairin şiirlerinin yayınlandığı kitapta 6. dörtlük iken, cönkte 2. dörtlük olarak karşımıza çıkmıştır.

⁷⁷ Parladı uçdı : Derildi çıktı **Pir Sultan Ş.**

⁷⁸ Süzüldi indi : İndi dōşendi **Pir Sultan Ş.**

⁷⁹ Gögercin ṭonunda : Güvercin donda **Pir Sultan Ş.**

⁸⁰ Bu dizede hece kusuru vardır.

⁸¹ ṭutar : tutsun **Pir Sultan Ş.**

⁸² ‘ Arab ṭonunda : Hem önünce **Pir Sultan Ş.**

⁸³ Bu dizede hece kusuru vardır.

⁸⁴ Bu dörtlük şairin şiirlerinin yayınlandığı kitapta 2. dörtlük iken, cönkte 4. dörtlük olarak karşımıza çıkmıştır.

⁸⁵ Dergāha ṭutdum : Alçağa tutmuş **Pir Sultan Ş.**

⁸⁶ baḡladım : baḡlamış **Pir Sultan Ş.**

⁸⁷ Şairin şiirlerinin yayınlandığı kitapta bu kısımda bir dörtlük daha vardır :

5 Gül bağladım⁸⁸ deste deste
Her bir dalı her bir⁸⁹ dostu
Sen murādın Hāḫdan⁹⁰ iste
Viren⁹¹ Murtaḫā ‘ Alīdir
*92

[30]

6 Şāhın bağçesinde⁹³ alma
Rengi güldendir alınma⁹⁴
Pīr Sulṫānım ġāfil olma
Gelen Murtaḫā ‘ Alīdir
9523

11’li Hece Ölçüsü

İN NEFES-İ DİĞER PİR SULṬĀN

1 Derdim var diyübd kime ağlarsın
‘ Alīyi sevenin derdi mi olur
Derdinden kime şikāyet eylersin
‘ Alīyi sevenin derdi mi olur

Ali’dir Allah’ın dostu
Hû dedi Zülfikâr kesti
Selman’a sünbüllü desti
Veren Murtaza Ali’dir

⁸⁸ Gül bağladım : Gülün bağlar **Pir Sultan Ş.**

⁸⁹ Her bir dalı her bir : Bağlar da gönderir **Pir Sultan Ş.**

⁹⁰ Sen murādın Hāḫdan : Mihmandan bir dolu **Pir Sultan Ş.**

⁹¹ Viren : Sunan **Pir Sultan Ş.**

⁹² Şairin şiirlerinin yayınlandığı kitapta bu kısımda bir dörtlük daha vardır :

Gülün bağlar bak baka
Bağlar da gönderir Hakk’a
Ejderhayı iki şakka
Bölen Murtaza Ali’dir

⁹³ Şāhın bağçesinde : Dost bağında kızıl **Pir Sultan Ş.**

⁹⁴ Rengi güldendir alınma : Gül rengi güllerden solma **Pir Sultan Ş.**

⁹⁵ Bu şiir cönkte Pir Sultan’ın şiiri olarak geçse de taranan antolojilerde Kul Şükrü’nün olarak geçmektedir.

2 Muḥammed ‘Alīdir ‘Alī Muḥammed
Ḥasan ile Ḥüseyn çekdiler zaḥmet
‘Alīdenğayrıya eylemem minnet
‘Alīyi seveniñ derdi mi olur

3 İmām Zeyne’l- Bākır ile görüldi
İmām Ca‘ fer ḥāl yüzine büründi
‘Aleviler yüz üstüne süründi
‘Alīyi seveniñ derdi mi olur

4 İmām Kāzım Rızā Şāh-ı Ḥorāsān
Takī ile Naķī derdlere dermān
Yakīn bizden bize ol şāh-ı merdān
‘Alīyi seveniñ derdi mi olur

[31]

ḤĀTİME-İ NEFES

5 Ḥasanü’l-‘askeri Mehdi-i zamān
Erenler da’ima itmekde cevlan
Deli Şükri dertsizleriñ bu meydan
‘Alīyi seveniñ derdi mi olur

⁹⁶ 24

11’li Hece Ölçüsü

DİĞER

1 Qurān yazılırken ‘arş-ı rahmānda
Ḳudret kātibiniñ elinde idim
Ḳandīl aşılırken nūr-ı tūrānda
Būlbūl idim gonca gülünde idim

2 Ḳırklar ‘arş üstüne Ḳurdılar cem‘i
Muḥabbet fetḥ olub sürdiler demi
Balçıkdan yaratdı Mevlā ādemi
Ol vakit ben onuñ belinde idim

⁹⁶ Bu şiir Pir Sultan’ın şiirlerinin yayınlandığı kitapta yoktur.

3 Bālıkda Yūnusı yutdıǵı zamān
Yutubda ƙarnında gezdıǵı zamān
Şāhım Zūlfekārı ƙaldıǵı zamān
Hayber Kala‘ sında ƙolında idim

4 Pīr Sulṭānım söyler sözın aǵrısıñ
Ƙādir bilinmeze virmem yārisıñ

[32]

Bir ƙuşa seksan biñ şeyhiñ ƙarısıñ
Ƙısmet virilürken yanında idim

⁹⁷25

11’li Hece Ölçüsü

DİGER

1 Cem‘ olub erenler yerlü yerine
Erler Haƙƙ Muhammed ‘ Alī çağırır
Āgāh olub mürşidiniñ sırrına
Pīrlər Haƙƙ Muhammed ‘ Alī çağırır

2 Nice ‘ āşıƙ bu meydāna derilür⁹⁸
Erenleriñ yolu erkāna sürilür⁹⁹
Muhammed ‘ Alīniñ ƙadri bilinür¹⁰⁰
Diller Haƙƙ¹⁰¹ Muhammed ‘ Alī çağırır

3 Pīrimiñ çevresi baǵçeli¹⁰² bāǵlar
Ƙızıl Deli şuyı mevc urub¹⁰³ çağlar

⁹⁷ Pīr Sultan’ın şiirlerinin yayınandığı kitapta “Muhammed Ali çağırır” redifi ile yazılmış bir başka nefes yer almaktadır. Bahsi geçen nefes incelemen cönkte 55 numaralı şiir olarak tekrar karşımıza çıkmaktadır. Fakat 2. ve 3. dörtlükler hariç diğer dörtlükler arasında benzerlik yoktur.

⁹⁸ derilür : derildi **Pir Sultan Ş.**

⁹⁹ Erenleriñ yolu erkāna sürilür: Erenler erkānı yolu sürüldü **Pir Sultan Ş.**

¹⁰⁰ bilinür : bilindi **Pir Sultan Ş.**

¹⁰¹ Haƙƙ : yâ **Pir Sultan Ş.**

¹⁰² baǵçeli : bahçeler **Pir Sultan Ş.**

¹⁰³ urub : urur **Pir Sultan Ş.**

Çār eṭrāfında¹⁰⁴ hū çeker dağlar
Çöller¹⁰⁵ Hakk Muhammed ʿ Alī çağırır

4 Seyyid ʿ Alī sultān erler atası
Bātına ihāṭa eylemiş nāsı
Çār-ı ʿ alāmetle kudümuñ taşsı
Körler Hakk Muhammed ʿ Alī çağırır

[33]

ḤĀTİMESİ

5 Göñüller birlenüb açılır meydān
Heb yerlü yerinde bunca ʿ āşıḳān
Erenler meclisi bağ ile bostān
Güller Hakk Muhammed ʿ Alī çağırır

6 Erenler Cemʿ olub Tengri tağında
Üçler yediler kırklar cümlesi anda
Kızıl Deli şuyı akub coşanda
Çağlar Hakk Muhammed ʿ Alī çağırır

7 Erenleriñ güzel yolu erkānı
Yüzler sürüb ḥamdı ulı mihmānı
Yılda bir kez gelür yāyla bayrāmı
Tağlar Hakk Muhammed ʿ Alī çağırır

26

11'li Hece Ölçüsü

DİĞER NEFES

1 Derdim çokdurkañısına¹⁰⁶yanayım
Yine tāzelendi yürek yārası
Ben derdime¹⁰⁷kañde dermān¹⁰⁸ bulayım
Meger pīr¹⁰⁹elinden ola çāresi

¹⁰⁴ Çār eṭrafında : Dört bir tarafta **Pir Sultan Ş.**

¹⁰⁵ Çöller : Dağlar **Pir Sultan Ş.**

¹⁰⁶ kañısına : hangisine **Pir Sultan Ş.**

¹⁰⁷ Ben derdime : Ben bu derde **Pir Sultan Ş.**

¹⁰⁸ dermān : çare **Pir Sultan Ş.**

[34]

- 2 ¹¹⁰Benim¹¹¹ uzun boylı servî¹¹² çenârım
Yüregime ‘ışkıñ¹¹³ düşdi yanarım
Kıblegâhım sensiñ¹¹⁴ saña dönerim
Mihrâbımdır iki kâşıñ arası
- 3 Dörlü tonlar giymiş¹¹⁵ gülden nâzıkdir
Bülbül güle cevır eyleme¹¹⁶ yâzıkdır
Çok hasretlik çekdim bağırm ezikdir
Güle güle gel ey¹¹⁷ cânlar paresi
- 4 Dîdâr ile maḥabbete doyulmaz
Maḥabbetden kaçan adam¹¹⁸ sayılmaz
Münker püf demekle çerâğ diñlenmez¹¹⁹
Tutuşur ‘âşıkın yanar çerâğı¹²⁰
- 5 Pîr Sultânım yükseklerden¹²¹ uçarsıñ
Selâmsız şabâhsız gelür geçersıñ
Kardaş¹²²maḥabbetden niçün kaçarsıñ
Böyle midir yolunuzuñ töresi

¹⁰⁹ pîr : şah **Pir Sultan Ş.**

¹¹⁰ Bu dörtlük şairin şiirlerinin yayınlandığı kitapta 3. dörtlük iken, cönkte ikinci sırada yer almaktadır.

¹¹¹ benim : gel benim **Pir Sultan Ş.**

¹¹² servî : serv **Pir Sultan Ş.**

¹¹³ ‘ışkıñ : bir od **Pir Sultan Ş.**

¹¹⁴ Kıblegâhım sensiñ : Kiblem sensin yüzüm **Pir Sultan Ş.**

¹¹⁵ giymiş : geyer **Pir Sultan Ş.**

¹¹⁶ Bülbül güle cevır eyleme : Bülbüle cevır etme güle **Pir Sultan Ş.**

¹¹⁷ gel ey : gelir **Pir Sultan Ş.**

¹¹⁸ adam : âşık **Pir Sultan Ş.**

¹¹⁹ Münker püf demekle çerâğ diñlenmez : Yezid üflemekle çırağlar sönmez **Pir Sultan Ş.**

¹²⁰ Tutuşur ‘âşıkın yanar çerâğı : Tutuşunca yanar aşkın çırası **Pir Sultan Ş.**

¹²¹ yükseklerden : Abdal yüksek **Pir Sultan Ş.**

¹²² Kardaş : Aşık **Pir Sultan Ş.**

[35]

27

8'li Hece Ölçüsü

NEFES

1 'Işk olsun meydāna gelene
Toğrı yolunca gidene
Āferīn Hakk bir bilüp
Hāl bilüb gönül güdene
'Işk 'Alīm hū şāh 'Alīm hū

2 Kāf u nūna kün fekāna
Hükme fermān cümle cāna
Teslīm-rāz oldu cihāna
Hem yedilüb hem yedene
'Işk 'Alīm hū şāh 'Alīm hū

3 'Ārif iseñ özüñ yoğla
Tevekkül kapusın bekle
Sen genci buldunsa şağla
Duyurmağ olmaz nādāna
'Işk 'Alīm hū şāh 'Alīm hū

4 Sen toğrı yūri toğrı bağ
Toğrı gidene zevāl yoğ
Rağmet ider yārlığār Hakk
Hakk için kulluğ idene
'Işk 'Alīm hū şāh 'Alīm hū

[36]

5 Bildiñ ise bildim dime
Gördüñ ise gördüm dime
Bulduñ ise buldum dime
Şāyed düşerseñ gümāna
'Işk 'Alīm hū şāh 'Alīm hū

71

6 Gönlünü yüksekden indir
‘ Ār itme alçağa kondur
Aç toyur şusuzlar kandır
‘ İbâdet burcın oduna
‘ Işk ‘ Alīm hū şāh ‘ Alīm hū

7 Besleme ğazab itini
Çekersin zulumâtını
Tepele nefsin itini
Zarar gelmesün bedene
‘ Işk ‘ Alīm hū şāh ‘ Alīm hū

8 Göreydim yârın yüzini
Öpeydim elâ gözünü
Haqq yarlıġâr Haqq sözünü
Hûb işidüb dinleyene
‘ Işk ‘ Alīm hū şāh ‘ Alīm hū

9 Muhyiddin Abdâl ‘ ışk olsun
Sırrımızı münkerler duymasun
Yemişimizi nâdân yemesün
Şâyed yiyüben dâdana
‘ Işk ‘ Alīm hū şāh ‘ Alīm hū

[37]

28

11’li Hece Ölçüsü

İN NEFES-İ PİR SULTÂN

1 Mürşide varmağa tâlib olursan
İptidâ insândan rehber isterler
Virdigin ikrârda¹²³ toġrı durursan¹²⁴
‘ Ahd ile peymândan rehber isterler

¹²³ ikrârda : ikrara **Pir Sultan Ş.**

¹²⁴ durursan : gelirsene **Pir Sultan Ş.**

- 2 ¹²⁵Muhammed ‘ Aliniñ yüzüñ görmege
Erenleriñ dīvānına durmağa
On iki imāmiñ yolun sürmege
On iki erkāndan rehber isterler
- 3 Rehberiñ var ise olursuñ insān
Rehberiñ yok ise qalursuñ hayvān
‘ Araşāt gününde açılır meydān
Qurılan dīvāndan¹²⁶ rehber isterler
- 4 Mürşidiñ nazarı müşküli seçer
Kāmil olan rehper¹²⁷ sırātı geçer
Cān kuşu kafesden ākıbet uçar
Tenden uçan cāndan rehber isterler
- 5 Şāh-ı Merdān bir yol qurmuş yoluna¹²⁸
Yola giren rehperinden¹²⁹ biline
Gitmek¹³⁰ ister iseñ mü’min yoluna
Dīn ile imāndan¹³¹ rehber isterler
- 6 Ma‘ rifet bāğına¹³² girmek dilerseñ
Haqīkat gülleriñ dirmek dilerseñ
Erenler sırrına irmek dilerseñ
Levh ile peymāndan¹³³ rehber isterler

¹²⁵ Bu dörtlük şairin şiirlerinin yayınlandığı kitapta yoktur. Bu sebeple dörtlüklerin sırası birer sıra kaymıştır.

¹²⁶ Qurılan dīvāndan : Açılan meydanda **Pir Sultan Ş.**

¹²⁷ rehper : tâlib **Pir Sultan Ş.**

¹²⁸ qurmuş yoluna : kurdu kuluna **Pir Sultan Ş.**

¹²⁹ Yola giren rehperinden : Bu yola giden rehperden **Pir Sultan Ş.**

¹³⁰ Gitmek : Girmek **Pir Sultan Ş.**

¹³¹ dīn ike imāndan

¹³² Ma‘ rifet bāğına : Tarikat bâbına **Pir Sultan Ş.**

[38]

7

Pir Sultānım söyler bu hikāyeti

¹³⁴Bilmekdir nefsinı gücdür¹³⁵ gāyeti

Yigirmi sekiz hūrūfuñ¹³⁶yedi āyeti¹³⁷

Bilmege ‘irfāndan rehber isterler

29

11’li Hece Ölçüsü

1

İN NEFES-İ TESLİM ABDĀL

Uçurmalık itmesün fitne ‘ārifler

Ġā’ibden geleni gören ‘Alīdir

Hiç kimseniñ ‘aqlı irişüb yetmez

Ġudret güllerini diren ‘Alīdir

2

Andan ġayrı kim var kâdir her işe

Zâhir ü bâtın hikmetine karşıa

Ādemde ne fermān var ki irişe

Bundan kalanı kırtaran ‘Alīdir

3

Her ne ki olursa vardır kalemde

Yakın bil ki yalan yokdur lisānda

Yedi iklim on sekiz biñ ‘ālemde

Süniler yarasın şaran ‘Alīdir

4

Biñ bir ismi ile dünyāya gelüb

Ġazāsı müstecāb hayr ile bilüb

Mü’minler kalbinde Beytullāh olub

Dillerine ziyā viren ‘Alīdir

¹³³ Levh ile peymāñdan : Sır ile pinhandan **Pir Sultan Ş.**

¹³⁴ Şairin şiirlerinin yayınlandığı kitapta 2. ve 3. dizeler yer değiştirmiştir.

¹³⁵ Bilmekdir nefsinı gücdür : Nefsinı bilmektir sözün

¹³⁶ Yigirmi sekiz hūrūfuñ : Yirmi sekiz harf **Pir Sultan Ş.**

¹³⁷ Bu dizede heve kusuru vardır.

5 Teslīm Abdāl hū der baḡ ḡanī pīre
Ādemi yaratdı bandırdı nūra
Özüñ teslim idüb çekildi sırra
Bāṭın yāverini uran ‘ Alīdir

[39]

30

11’li Hece Ölçüsü

İN NEFES-İ KALENDER ABDĀL

1 Dün gice seyrimde bāṭın yüzünde
Hünkār Hācı Bektāş Velīyi gördüm
Elfī tāc bāşında niḡāb yüzünde
Aşlı imām nesli ‘ Alīyi gördüm

2 Gecdi seccādeye oturdı kendi
Cemālī nūrından çerāḡlar yandı
İşāret eyledi Kāra Abdāl şundi
Bize Hāḡḡdan gelen ṭoluyı gördüm

3 İçdim ol ṭoluyı ‘ aḡlım yitirdim
Çıkardım kisvetim iḡrār getürdim
Menzil gösterdiler geçdim oturdum
Tıḡ-bendle baḡlı belimi gördüm

4 Mürşid etegini ṭutmuşdur destim
Bu idi murādım irişdi ḡaşdım
Bilmem serḡoş muyum nūş idüb mestim
Erenler virdinde dilimi gördüm

5 Kālander Abdālım ḡoymuşum seri
Şükür ḡurbān kesüb gördüm dīdārı
Erenler serveri gerḡekler eri
Pirim Hācı Bektāş Velīyi gördüm

11'li Hece Ölçüsü

NEFES-İ HATAYİ

- 1 İrişdim menzile ikrâr getürdim
Mürşidimden haber aldım yâ ‘ Alî
El itdi rehberim kendim yitürdim
Bu sırrı sevdâya daldım yâ ‘ Alî
- 2 Tağdılar resenim boynuma benim
Andan kurbân itdim cân ile tenim
Ol menzilde kendim bicdim kefenim
Bu sırrına şaşdım kaldım yâ ‘ Alî
- 3 Ehl-i şeri‘ atde buldum kemâli
Dört kapudan girdim aslân misâli
Anda gördüm Muhammed ‘ Alî cemâli
Arayub arayub buldum yâ ‘ Alî
- 4 Bu maḥabbet qarâr oldu dilime
Terk itdim keşreti girdim yolıma
‘ Işkıñ dümeniñi aldım elime
Gemimi engine şaldım yâ ‘ Alî
- 5 Raḥmı Hatâyî ‘ atayî sensiñ
Şâh-ı velâyetsiñ murtażâ sensiñ
Evvel ü âḥir zâhir ü bâṭın da sensin
Öldürse(ler) dönmem bildim yâ ‘ Alî

¹³⁸ Bu şiir cönkte Hatâyî'nin şiiri olarak geçse de şiir aslında Rahmî'ye aittir.

*11'li Hece Ölçüsü***NEFES-İ PİR SULTÂN**

- 1 Gel benim derdime dermân ide gör¹³⁹
 Kâmu dertlülere dermân olan şâh
 Özüme¹⁴⁰ gönlüme fermân ide gör¹⁴¹
 ‘ Âlemlere¹⁴² hüküm-i fermân¹⁴³ olan şâh
- 2 Mûsî olub ‘ aşâsîñ¹⁴⁴ ejderhâ iden¹⁴⁵¹⁴⁶
 ‘ İsî olub mürdeyi hem diri kılan¹⁴⁷
 Muhammed ‘ işkına Zülfekâr çalan
 Cümle kâfirlere imân¹⁴⁸ olan şâh
- 3 ¹⁴⁹Bir ismin Hayderdir bir ismin ‘ Alî
 Hakk Murtaza didi saña yâ velî
 Cümleñ evveli hemde âhîri¹⁵⁰
 Velâyet mülküne sultân olan şâh

¹³⁹ dermân ide gör : bir derman eyle **Pir Sultan Ş.**

¹⁴⁰ Özüme : Yüzüme **Pir Sultan Ş.**

¹⁴¹ fermân ide gör : bir ferman eyle **Pir Sultan Ş.**

¹⁴² ‘ Âlemlere : Âlemler **Pir Sultan Ş.**

¹⁴³ hüküm-i fermân : hükmüne ferman **Pir Sultan Ş.**

¹⁴⁴ Mûsa olub ‘ aşâsîñ : Mûsâ asasını **Pir Sultan Ş.**

¹⁴⁵ iden : kılan **Pir Sultan Ş.**

¹⁴⁶ Bu dizede hece kusuru vardır.

¹⁴⁷ ‘ İsa olub mürdeyi hem diri kılan : Yezit leşlerine korkular salan **Pir Sultan Ş.**

¹⁴⁸ Cümle kâfirlere imân : Kamu müminlere İmam **Pir Sultan Ş.**

¹⁴⁹ Bu dörtlük şairin şiirlerinin yayınlandığı kitapta 4. dörtlük iken, cönkte 3. dörtlük olarak karşımıza çıkmaktadır.

¹⁵⁰ Cümleñ evveli hem de âhîri : Cihanın âhîri hem de evveli **Pir Sultan Ş.**

- 4 Seyrāngāhıñ olmuş¹⁵¹ ‘ arşıñ yücesi
Düldülün süvārī kamber¹⁵² h‘ācesi
Server Muḥammedin Mi‘rāc gicesi
Yedinci felekde arslān olan şāh
- 5 Pīr Sultān Abdālīm meydānda merdim¹⁵³
Her nereye baqsam¹⁵⁴ ‘ Alīyi gördüm
Seḥerde¹⁵⁵ tesbīhim ezberde¹⁵⁶ virdim
Şınuḳ göñüllerde miḥmān olan şāh

[42]

33

11’li Hece Ölçüsü

DİĞER NEFES

- 1 *Lā yūs ‘el ammāyef‘al*¹⁵⁷ hikmetiñ
Zāhir ü bātında ḥākim olan şāh
Şān-ı ‘ aẓamınıñ ḥükmi kudretiñ
Her sırr-ı ḥafīde ‘ ālem olan şāh
- 2 Kimi mürsel ü kimi velī görineñ
Kimi ‘ aqıllı kimi deli görineñ
Kiminde Muḥammed ‘ Alī görineñ
Görüb gösterene kā’im olan şāh
- 3 Kimin Ḥasan idüb nāmı şühedā
Kimiñ Ḥüseynidüb şāh-ı Kerbelā
Kimi ḳuṭb-ı ‘ ālem hem Zeynü’l -‘ abā
Muḥammed-i Bāḳır dā’im olan şāh

¹⁵¹ olmuş : imiş **Pir Sultan Ş**

¹⁵² Düldülün süvārī kamber : Düldül imiş Kanber’inin **Pir Sultan Ş**.

¹⁵³ merdim : gezdim **Pir Sultan Ş**.

¹⁵⁴ baqsam : vardım **Pir Sultan Ş**.

¹⁵⁵ seḥerde : dilimde **Pir Sultan Ş**.

¹⁵⁶ ezberde : gönlümde **Pir Sultan Ş**.

¹⁵⁷ Lā yūs ‘el‘ ammā yef‘ al: “ O (Allah) yaptığı şeylerden sorumlu değildir.” Kurān Enbiyā 21/23

- 4 İmām-ı Ca‘fer-i Şādıkda sensiñ
Mūsa ‘-i Kāzımda kâ‘ik de sensiñ
‘Alī Mūsā el-Rızā ‘āşıkda sensiñ
Takī Nakī nūr-ı nā‘im olan şāh
- 5 Ḥasanü’l-‘askeri Ka‘be cemālīñ
Muḥammed mehdidir herbir kemālīñ
Senden ğayrı nesi olur ābdālīñ
‘Ārife ma‘lūmdur şāhım olan şāh

[43]

34

11’li Hece Ölçüsü

NEFES-İ BOSNEVİ

- 1 ‘İşķım çokdur benim cāndan yeñilmez
Günāhkārım kapuña geldim erenler
Bu fānī dünyāda mihmān eglenmez
Günāhkārım kapuña geldim erenler
- 2 Bir üñdür işidüb āvāze geldim
Cān fedā itmege ser-bāze geldim
Yüzüm yerde diyüb niyāza geldim
Günāhkārım kapuña geldim erenler
- 3 Sırrım sırr olmuşdur sırrım bilince
Herkes murād alur halli hālince
Kendime tayandım Ḥaķķı görince
Günāhkārım kapuña geldim erenler
- 4 Bosnevī bu sırdır āşikār olmaz
Heyhāt şaḥrasında yādigār olmaz
Erenler bezminde āh u zār olmaz
Günāhkārım kapuña geldim erenler

11'li Hece Ölçüsü

NEFES-İ HAṬÂYÎ

DER HAḤḤ-I ŞÂH-I ŞEHÎDÂN-I KERBELÂ

1 Türbesiniñ üstün naḡş eylemişler
Gel dînim îmanım imâm-ı Hüseyn
Seni dört köşeye bâş eylemişler
Gel dînim îmanım imâm Hüseyn

2 Aḡan¹⁵⁸ şular gibi aḡasım gelmez
¹⁵⁹Yezîdiñ yüzine baḡasım gelmez
Şehrîne girince çıḡasım gelmez
Gel dînim îmanım imâm-ı Hüseyn

3 Seniñ ‘aşîḡlarıñ yanar yaḡılır
On iki imâm ḡatarına ḡatılır
Bunda Yezîde¹⁶⁰ la‘ net oḡınur
Gel dînim îmanım İmâm-ı Hüseyn

4 Dervişleriñ vardır¹⁶¹ semâlar döner
Erken gicelerde¹⁶² çerâḡlar yanar
Ḥatarımız imân Ca‘ fere çıkar
Gel dînim îmanım imâm-ı Hüseyn

¹⁵⁸ aḡan : çağlar **Hatâyî D.**

¹⁵⁹ Bu dize şairin şiirlerinin yayınlanan divanında sonraki dize ile yeri değişik olacak şekilde mevcuttur.

¹⁶⁰ Yezîde: Yezidlere **Hatâyî D.**

¹⁶¹ Dervişleriñ vardır: Senin dervişlerin **Hatâyî D.**

¹⁶² Erken gicelerde: Kadir geceleri **Hatâyî D.**

5 İmām Hüseyniñ yolları¹⁶³ baĝlu
‘ Āşık muhibleriñ¹⁶⁴ cigeri daĝlu
Ol şāhım ‘ Alīniñ sevgili¹⁶⁵ oĝlu
Gel dīnim imānım imām-ı Hüseyn

[45]

ḤĀTİME

6 Şāh Ḥatāyī’ eydür¹⁶⁶ erenler nerde
Kıyısız çölsüz¹⁶⁷ bir şāhra yerde
Kerbelā çölünde kândilde nūrda
Gel dīnim imānım imām-ı Hüseyn

36

Fā’ ilātün Fā’ ilātün Fā’ ilātün Fā’ ilün

TŪRĀBĪ DEDE EFENDĪ FERMĀYED

1 Şerbet-i mevti içirdi ‘ ākıbet devrān baña
Vaqt ü sâ’ at irdi mühlet virmedi bir an baña

2 Var ümidim kat’ -ı dest itmeme tutub dāmānını
Merhamet şefkat kılsa şāh-ı merdānım baña

3 Mağlaşım dirler Turābī nāmım el-ḥāc-ı ‘ Alī
Post-nişinlik ḥidmetiñ Ḥaqq eyledi iḥsān baña

4 Vus’ atıñ elde iken şöyle didi tārihini
Cāmı destimde işāret eyledi bir cān baña

5 Serm-şārim rū-siyāḥ hayretle şāhım el-amān
Pir-i Hünkārım meded kıl eyle bir dermān baña

¹⁶³ yolları : kolları **Ḥatāyī D.**

¹⁶⁴ ‘ Āşık muhibleriñ: Muhib âşıkların **Ḥatāyī D.**

¹⁶⁵ Ol şāhım ‘ Alīniñ sevgili: Hazret-i Ali’nin en küçük **Ḥatāyī D.**

¹⁶⁶ eydür: eder **Ḥatāyī D.**

¹⁶⁷ Kıyısız çölsüz: çalırsız kayasız **Ḥatāyī D.**

*11'li Hece Ölçüsü***NEFES-İ BOSNEVÎ**

- 1 Dervîşim diyübde meydāna geldiñ
Varlıgıñ terk idüb geçebildin mi
Meydāna gelüb de erkāna girdiñ
Bu erkānıñ sırrıñ seçebildin mi
- 2 ‘ Ayn-ı cem erleriñ toğrıdır yolu
Maḥabbet gülünde bağıñ bülbüli
Ḥulkı Muḥammed meşrebi ‘ Alī
Bu meşrebden şerbet içebildin mi
- 3 Pire hiḍmet idüb erkānıñ için
Bir ‘ amel kazan imānıñ için
‘ İşk ile çalışub öz cānıñ için
Maḥabbet hırkasın biçebildin mi
- 4 Varlıgıñ yokluğa pāzār eyleyüb
Küfr ile imānıñ hem-yār eyleyüb
Ḳalbini eridüb envār eyleyüb
Gümānsız perdeyi açabildin mi
- 5 Bunda neler vardır bir nazar eyle
Yaḥşi vü yamān şaḳın almayasın dile
Naşihatim tutub Bosnevî diñle
Cān gözini bilmem açabildin mi

8'li Hece Ölçüsü

NEFES

- 1 Eşref oğlu al haberi
Bağçe bizde gül bizdedür
Biz ol Mevlânîñ kûluyız
Yetmiş iki dil bizdedür
- 2 Arı vardır uçub gezer
Teni tenden süzüb gezer
Bu cān bizden kaçub gezer
Arı biziz bal bizdedür
- 3 Ādem vardır cismi semiz
Alur ābdest olmaz temiz
Halkı dahl eylemek nemiz
Cümle küstāhlık bizdedür
- 4 Ādemlikmidir eri yormak
Cennetdeki yedi ırmağ
İrağ yoldan haber şormak
Coşgun akan göl bizdedür
- 5 Yeryüziniñ çiçegiyüz
Tekyelerüñ kucāğıyuz
Hācı Bektāş köçegiyüz
Cümle yol erkān bizdedür
- 6 Kimi şūfî kimi hācı
Cümlemiz Hakkā du' ācı
(Ol) Resul-i Ekremiñ tācı
'Aba hırka şāl bizdedür

7 Kuldur Hasan dedem kuldur
Ma' nāyı söyleyen dildir
Elif Haḳḳa toḡrı yoldur
Cīm ararsañ dāl bizdedür

[48]

39

8'li Hece Ölçüsü

NEFES-İ PİR SULTÂN

1 Bir nefescik söyleyeyim
Dinlemezseñ neyleyeyim
‘ Işḳ deryāsıñ boylayayım
‘ Ummāna dalmağa geldim

2 ¹⁶⁸‘ Işḳ ḥarmānında şavruldum
Hem elendim hem yoḡruldum
Ḳazḡana¹⁶⁹ girdim ḳavruldum
Meydāna girmege¹⁷⁰ geldim

3 ¹⁷¹Ben Haḳḳla¹⁷² oldum āşinā¹⁷³
Göñlümde ḳalmadı¹⁷⁴ nesne
Pervāneyim āteşine
Şem' ine¹⁷⁵ yanmağa geldim

¹⁶⁸ Bu dörtlük şairin şiirlerinin yayınlandığı kitapta 3. dörtlük iken, cönkte 2. dörtlük olarak karşımıza çıkmaktadır.

¹⁶⁹ ḳazḡana : kazana **Pir Sultan Ş.**

¹⁷⁰ girmege : yetmeḡe **Pir Sultan Ş.**

¹⁷¹ Bu dörtlük şairin şiirlerinin yayınlandığı kitapta 2. dörtlük iken, cönkte 3. dörtlük olarak karşımıza çıkmaktadır.

¹⁷² Haḳḳla : Hak ile **Pir Sultan Ş.**

¹⁷³ āşinā : aşna **Pir Sultan Ş.**

¹⁷⁴ Göñlümde ḳalmadı : gönlümüzde yoktur **Pir Sultan Ş.**

¹⁷⁵ Şem' ine : Oduna **Pir Sultan Ş.**

4 Ben Hakkın ednâ kulıyım
Kem tamâlardan beriyim
‘ Ayn-ı cem bâğın¹⁷⁶ bûlbülüüm¹⁷⁷
Dalına konmağa¹⁷⁸ geldim

5 Pîr Sulţânım dir özümde¹⁷⁹
Hiç nokşânım yok¹⁸⁰ sözümde
Eksigim¹⁸¹ kendi özümde
Dârına durmağa geldim

[49]

40

11’li Hece Ölçüsü

NEFES-İ HİLMÎ

1 Şûretde gedâyız sîretde şâhız
Kânâ‘ at mülkünün sulţânıyız biz
Hakîkat burcunda bedr ile mâhız
Leyle-i Mi‘ râcîn tâbânıyız biz

2 ‘ İlm-i ledün okur¹⁸² bize¹⁸³ velîmiz
Hak̄k deyüp Hak̄k söyler bizim dilimiz
İçirdi bâde-yi ‘ ışkı ‘ Alî’miz
Sâķî-yi kevşeriñ mestânıyız biz

¹⁷⁶ ‘ Ayn-ı cem bâğın : Ayn-ı cemin **Pîr Sultan Ş.**

¹⁷⁷ Bu dizede hece kusuru vardır.

¹⁷⁸ Dalına konmağa : Meydanda ötmeğe **Pîr Sultan Ş.**

¹⁷⁹ özümde : gözümde **Pîr Sultan Ş.**

¹⁸⁰ nokşanım yok : hata yoktur **Pîr Sultan Ş.**

¹⁸¹ Eksigim : Eksiklik **Pîr Sultan Ş.**

¹⁸² okur : okudur **Hilmî D.**

¹⁸³ bize : bizim **Hilmî D.**

3 Zāhid dise bize ne ğam Kızılbaş
Nağşını almağda olmuşuz nağğāş
Pirimiz Hünkārdır hem Hacı Bektaş
Erenler bābınıñ ħurbānıyız biz

4 Tevellā kılmışız Āl-i ‘ Abā’ya
Rāzīyız derd ü mihnet-i belāya
Hilmiyā yüz sürüp Manşūr Babaya
Bende-i Şāhķulu Şultānıyız biz

41

11’li Hece Ölçüsü

NEFES-İ KUL HİMMET

1 Dīvāne göñlümüz geçmez güzelden
Mihriñ¹⁸⁴ yer eyledi¹⁸⁵ tenden¹⁸⁶ yā ‘ Alī
Benim ārzū-mendim¹⁸⁷ sensiñ¹⁸⁸ ezelden
Gitmez maħabbetiñ cāndan yā ‘ Alī

[50]

2 ¹⁸⁹Cān u dilden sevenleriñ cānısıñ
‘ Āşıķlarıñ ‘ afvitmeniñ¹⁹⁰ şanısiñ
Noğşānlara baķmazsıñ¹⁹¹ mürvet-kānīsiñ¹⁹²
Geçersiñ günāhdan ħandan yā ‘ Alī

¹⁸⁴ mihriñ : mihri **Kul Himmet Ş.**

¹⁸⁵ eyledi : eyledik **Kul Himmet Ş.**

¹⁸⁶ tenden : senden **Kul Himmet Ş.**

¹⁸⁷ arzū-mendim : arzumanım **Kul Himmet Ş.**

¹⁸⁸ sensiñ : sensiz **Kul Himmet Ş.**

¹⁸⁹ Bu dörtlük, şaiirin şiirlerinin yayınlandığı kitapta 3. dörtlükken cönkte 2. dörtlük olarak karşımıza çıkmıştır.

¹⁹⁰ ‘ afvitmenin : methetmede **Kul Himmet Ş.**

¹⁹¹ noğşānlara baķmazsıñ : noksana kalmazsın **Kul Himmet Ş.**

¹⁹² Bu dizede ölçü kusuru vardır.

- 3 ¹⁹³Müşgilini h  ll idersin m  r  side¹⁹⁴
          t  z yitersin¹⁹⁵d      ne
Kerbel  da yatan im  m         na
     n  yetumar  z senden y      Al  
- 4 Nice y  z bi  n y  llar   and  lde durdu  n
Atan  n belinden anadan geldi  n
An  n i    n¹⁹⁶ h  lk   g  m  na   odu  n¹⁹⁷
Bi  n bir t  ndan b     g  sterdin y      Al  
- 5 T  r  kat i  inde   ems      ameri  n¹⁹⁸
H      at i    nde z  t-   kem  li  n¹⁹⁹
  stemem cenneti g  ster cem  li  n
  ul Himmet g    mezden bundan²⁰⁰y      Al  

[51]

42²⁰¹

Mef    l   Mef      l   Mef      l   Fe    l  n

M  BN   G  YED DER MER    YE-G  NE DER H     -I     H-

I   EH  D  N

- 1 M    t    dilim ma  b  b-   r  hm  n H  seyne
Ol k  n-   kerem ma    b  l-i S  b    n H  seyne

¹⁹³ Bu d  rtl  k,   aiirin   iirlerinin yayınland    ı kitapta 2. d  rtl  kken c  nkte 3. d  rtl  k olarak kar    m  za     m    tır.

¹⁹⁴ M    gilini h    l idersin m  r  side : Sen m  r    sin m  rvet eyle       na **Kul Himmet   .**

¹⁹⁵             t  z yitersin :     rinca imdat eyle **Kul Himmet   .**

¹⁹⁶ an  n i    n : an  n    n bu **Kul Himmet   .**

¹⁹⁷   odu  n : sald  n **Kul Himmet   .**

¹⁹⁸   ems      ameri  n : g  r  n  r yolundan **Kul Himmet   .**

¹⁹⁹ z  t-   kem  li  n : s  ylenir halin **Kul Himmet   .**

²⁰⁰ g    mezden bundan : ge  ince candan **Kul Himmet   .**

²⁰¹Bu   iirde   okca vezin kusuru bulunmaktadır.

- 2 Bir nūr-ı başār gör ki ciger-pāre-yi Zehrā
Hem cecdi Muḥammed o kerem-kān Ḥüseyne
- 3 Her şām ü seher ben zār kılub da bülbul oldum
Ol bağ-ı nübüvvet gül-i ḥandān Ḥüseyne
- 4 Heb varım anıñ daḥi canım özge neyim var
Cānım fedā ol şāh-ı şehīdān Ḥüseyne
- 5 Ḥançeriñi çeküb kıydı evlād-ı resüle
La‘net Yezide girdiğiün cān Ḥüseyne
- 6 Ben nice itmeyeyim aña la‘net her dem
Kāfir-i bī-dīn kıydığı içün cān Ḥüseyne
- 7 Biz bende-i şādık āl-i evlād-ı resülüz
La‘net ideriz dā’imā düşmān-ı Ḥüseyne
- 8 Kān ağla gözüm yād iderek ḥūn-ı Ḥüseyini
Bir emr-i ‘azīm oldu bu iḥvān Ḥüseyne
- 9 Ey Mübni o şāhlar şehinin rāhına cān vir
Vāşıl olursa belki o cānān-ı Ḥüseyne

[52]

43

11’li Hece Ölçüsü

NEFES

- 1 Şabāḥıñ seherinde virdim budur bu
Allāh yā Muḥammed ‘Alīdir ‘Alī
Zikrim budur lā ilāhe illā hū
Allāh yā Muḥammed ‘Alīdir ‘Alī

2 Levlāk levlāk [diyü]buyurdu Allāh
 Zīkr ederim anı rızā en-lillāh
 Mü ’miniñ albıdır ulı Beytullāh
 Allāh yā Muammed ‘ Alıdır ‘ Alı

3 ırlarıñ ulısı ol āh-ı merdān
 Arslanım buyırdı ol sırr-ı sūbhān
 Anı [heb] idrak ider kāmıl insān
 Allāh yā Muammed ‘ Alıdır ‘ Alı

4 āh asan ü üseyn nūr-ı ‘aynullāh
 Zeynü’l-‘ Abā mürüvvet kānıdır billāh
 Muammed Bāıra didim eyvāllah
 Allāh yā Muammed ‘ Alıdır ‘ Alı

5 Mürüvvet-i imām Ca‘ fer al elim
 Mūsı-yı Kāıma uğradı yolum
 Mūsı ‘ Alı Rıayı söyler dilim
 Allāh yā Muammed ‘ Alıdır ‘ Alı

[53]

ĀTİME-İ MERİYE

6 Muammed Taıyı söyledim ‘ayān
 ‘ Alı Naıniñ vasfıdır [ol] beyān
 asanü’l-‘ Askerıdır iki cihān
 Allāh yā Muammed ‘ Alıdır ‘ Alı

7 Muammed Mehdıdır āıb Seyfullāh
 ad hezārān yezıde la‘ netullāh
 Sersem Abdāl eldir ider seyıdu’llāh
 Allāh yā Muammed ‘ Alıdır ‘ Alı

*10'lu Hece Ölçüsü***NUTQ-I HÂŞİM**

- 1 Şebîr-i şebber mürşidi rehber
Şundılar kevser el-ḥamdülillāh
- 2 Hâḡ'dır Muḥammed olmuşuz ümmet
Bulmuşuz rif'at el-ḥamdülillāh
- 3 Muḥammed güldür pîrim bülbüldür
Cümlemiz ḡuldur el-ḥamdülillāh
- [54]
- 4 Pîre miḡmānız cümlemiz cānız
Ehl-i imānız el-ḥamdülillāh
- 5 Vaḡtimiz sūrdur ḡalbimiz nūrdur
Sözümüz budur el-ḥamdülillāh
- 6 Pîre muḡabbet cān ile hiḡmet
Ṭālib-i ni'et el-ḥamdülillāh
- 7 Şofra 'Alî'niñ himmet velîniñ
Şöhreti dîniñ el-ḥamdülillāh
- 8 Hâşim'iñ zîkri *el-faḡru faḡrî*²⁰³
Bu demiñ şükri el-ḥamdülillāh

²⁰² Bu şiirin şairin yayınlanan divanında yoktur.

²⁰³ El-faḡru faḡrî: "Fakirlik benim övüncümdür." anlamına gelen bir Hadîs-i Şerîf'tir.

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

DER NUṬḤ-I ḤALİL ḤARİMÎ BABA

- 1 Zindeyiz bu ziyneti dehr-i fenâdan geĉmişiz
Şanma ey zâhid şarâb-ı dil-küşâdan geĉmişiz
- 2 Şâh içün ĉâk eylediñ bütün libâsın ser-tâ-ser
Terk-i tecrîdiz bu dem tâc u ĉabâdan geĉmişiz
- 3 Olalı ölmezden ög bulduĉ ģayât-ı câvidân
Bu teni ģâke koyub şeb' -i semâdan geĉmişiz
- 4 Bir nefes ģavf ile ta' at kılmayız biz rızĉ içün
Ehl-i tevĥîdiz ģamu ģavf u recâdan geĉmişiz
- 5 Tâ' lib-i râh-ı ģaģîģat olalı ' abdâllarız
Ey Ḥarîmî el yuyuben mâcerâdan geĉmişiz
- [55]

11'li Hece Ölçüsü

NEFES-İ PİR SULTÂN

- 1 İnüb yere göge binâ ģurdılar²⁰⁴
' Alî ile Muģammediñ ' ışģına
Melâ' ikeler²⁰⁵ secdeye vardılar
' Alî ile Muģammediñ ' ışģına
- 2 Şeytânı sürdiler kış²⁰⁶ eylediler
Yezîdiñ baģrını²⁰⁷ taş eylediler
Ĵırģlar bir üzümi nüş²⁰⁸ eylediler
' Alî ile Muģammediñ ' ışģına

²⁰⁴ İnüb yere göge bina ģurdılar : Ĵıkıp yerden göge bina kuranlar **Pir Sultan Ş.**

²⁰⁵ Melâ' ikeler : Gökte melekler **Pir Sultan Ş.**

²⁰⁶ kış : fâş **Pir Sultan Ş.**

²⁰⁷ baģrını : kalbini **Pir Sultan Ş.**

²⁰⁸ bir üzümi nüş : bu âvâzı güş **Pir Sultan Ş.**

3 Muḥammed ‘Alīde²⁰⁹ kurdı bu yolu
Müminlere²¹⁰ saçıldı tarīkat güli²¹¹
Bir ulı dergāhdır sürelim demi
‘Alī ile Muḥammedīñ ‘ışkına

4 Muḥammed ‘Alīniñ cem‘ine vardı
Kırklarda silkinüp ayağa²¹² tırdı
Toksan biñ erenler semā‘a girdi
‘Alī ile Muḥammedīñ ‘ışkına

5 Pīr Sulṭānım ḥatm eyledi kelāmı
Evvel Cebrā’il götürdi getirdi selāmı
Bir içim şu viren maḥrūm kıla mı
‘Alī ile Muḥammedīñ ‘ışkına

[56]

47

11’li Hece Ölçüsü

DİĞER NEFES EZ-FEM-İ PİR SULTÂN

1 Muḥammed ‘Alīneslinden²¹³ kim kaldı
Var mı Hācı Bektāş Veliden ğayrı
Teşnemiş²¹⁴ yaraya merhem kim şardı
Var mı Hācı Bektāş Veliden ğayrı

²⁰⁹ Muḥammed ‘Alīde : Ali ile Muhammed **Pir Sultan Ş.**

²¹⁰ Müminlere : Mümine **Pir Sultan Ş.**

²¹¹ Bu dizede hece kusuru vardır.

²¹² Kırklarda silkinüp ayağa : Kırklar yeşil geydi kıyama **Pir Sultan Ş.**

²¹³ Muḥammed ‘Alī neslinden : Muhammed neslinden şunda **Pir Sultan Ş.**

²¹⁴ Teşnemiş : Onulmaz **Pir Sultan Ş.**

- 2 ²¹⁵Ervāḥ-ı ezeli kudreti nihān
Ḥikmet-i sırrında hem ‘ Alī sübhān
Kerāmeti beyān hem daḥī nihān
Var mı Ḥacı Bektāş Veliden ğayrı
- 3 ²¹⁶Şarı İsmā‘ ilim hem Sulṭān Bāl²¹⁷
²¹⁸Şekerden lezīzdir muḥabbet balı
²¹⁹Kim idi gösteren ol yeşil²²⁰ eli
Var mı Ḥacı Bektāş Veliden ğayrı
- 4 ²²¹Muḥammed mi‘ rācda da‘ vet güninde
Ḥaykırır cümle kılar darın²²² önünde
Kim idi oturan arslān postunda²²³
Var mı Ḥacı Bektāş Veliden ğayrı
- 5 ²²⁴Muḥammed mi‘ rācdan indiği demdir
Kırkların semā‘ a girdiği²²⁵ cemdir
Zühre yıldızını toğdıran²²⁶ kimdir
Var mı Ḥacı Bektāş Veliden ğayrı

²¹⁵ Bu dörtlük şairin şiirlerinin yayınlandığı kitapta yoktur.

²¹⁶ Bu dörtlük şairin şiirlerinin yayınlandığı kitapta 4. dörtlük iken, incelenen cönkte 3. dörtlük olarak karşımıza çıkmıştır.

²¹⁷ Şarı İsmā‘ ilim hem Sulṭān Bāl : Sarı İsmail hû der muhib yolu **Pir Sultan Ş.**

²¹⁸ Şekerden lezīzdir muḥabbet balı : Zâhirde bātında Şah Merdan Ali **Pir Sultan Ş.**

²¹⁹ Bu dize şairin şiirlerinin yayınlandığı kitapta 2. dörtlük iken, incelenen cönkte 3. dize olarak karşımıza çıkmıştır.

²²⁰ Kim idi gösteren ol yeşil : Kimdir yeşil benli gösteren **Pir Sultan Ş.**

²²¹ Bu dörtlük şairin şiirlerinin yayınlandığı kitaota 2. dörtlük iken, incelenen cönkte 4. dörtlük olarak karşımıza çıkmıştır.

²²² Ḥaykırır cümle kılar darın : Arslan hamle kıldı râhı önünde **Pir Sultan Ş.**

²²³ postunda : donunda **Pir Sultan Ş.**

²²⁴ Bu dörtlük şairin şiirlerinin yayınlandığı kitaota 3. dörtlük iken, incelenen cönkte 5. dörtlük olarak karşımıza çıkmıştır.

²²⁵ semā‘ a girdiği : sürdüğü sema’da **Pir Sultan Ş.**

²²⁶ toğdıran : doğuran **Pir Sultan Ş.**

[57]

ḤĀTİME-İ NEFES

6 ²²⁷Erenler oyunu çokdur ḥarfinde
Erenler ḥāzırdır kırklar cem'inde
Kim idi oturan gögercin tonunda
Var mı Ḥacı Bektāş Veliden ğayrı

7 On iki öküz alur kerāmetle kazgān
²²⁸Özenürseñ var bir mürişide özen
Kim idi ol dīviñ bendini çözen
Var mı Ḥacı Bektāş Veliden ğayrı

8 Pīr Sultānım hū der bilmem²²⁹ ne dersin
Diñlenmeyen sözi söyler ne dersin²³⁰
Delisin aḥmaqsın dalgā şayarsın²³¹
Var mı Ḥacı Bektāş Veliden ğayrı

48

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

GAZEL-İ FAZLİ

1 Vire mi derd-i şanem derdime dermān vire mi
Vaḳtidir dem-be-dem artar yüregimün elemi

²²⁷ Şairin şiirlerinin yayımlandığı kitapta bu dörtlük yerine başka bir dörtlük bulunmaktadır:

Size niyaz eder Gürh-ı Nâci
Arkasında hırka başında tacı
Onulmaz yaranın merhem ilâcı
Var mı Hacı Bektaş Veli'den gayrı

²²⁸ Bu dize şairin şiirlerinin yayımlandığı kitapta alttaki dize ile yer değiştirmiş şekilde olup ilk kelimesi okunamamış olarak karşımıza çıkmaktadır.

²²⁹ bilmem : ya sen **Pir Sultan Ş.**

²³⁰ Diñlenmeyen sözi söyler ne dersin : Bilinmez sözleri, söyler gidersin **Pir Sultan Ş.**

²³¹ Delisin aḥmaqsın dalgā şayarsın : Dersin ahmak sen dalgın gezersin **Pir Sultan Ş.**

2 Hayli demdir ben anıñ gözleriniñ hastesiyem
N'ola gelse yüzimiñ üstüne başsa kademi

3 Yazayım dirsem eger kaşlarının şerhini ben
Yarayım bıçak ile başdan ayağa kalemi

4 Görebilsem yüzüni müdde' ilerden şanemā
Ey kızıl gül saña kim çekdi dikenden haremī

[58]

5 Yüzümi hāke sürüb tā giceler yalvarırım
Kāfire virüb murādıñ ya baña virmeye mi

6 Fażlıyā mähı dilerseñ yüzüni dergehe tüt
Seni mahrüm eylemez çokdur Hüdānıñ keremi

49

8'li Hece Ölçüsü

DESTŪR

1 İster iseñ Hakk sırrını
Āgāh ider pīrān saña
Ay ile görseñ mihrini
Her gördüğün seyrān saña

2 Terk-i süvārıñ yolları
Cānān evin bülbülleri
Göñül uçub dost illeri
Vāşıl gerek sulţān saña

3 Tutmaz iseñ mürşid sözüñ
Göremezsiñ pīriñ iziñ
Çıksan yola rehpersiziñ
Yol gösterir şeyţān saña

4 Yollarda kurd kaplân tolu
Dîv ü peri taflân tolu
Ormânları arslân tolu
Yırtar bir gün ceylân saña

5 Çıkmaz (bu) yola hiç bir zamân
Zâhid işi her gün gümân
Peydâ'î gören neyler şanmân
Er nuţkıdır bürhân saña

[59]

ḤĀTİME

6 Her dem diliñ ey gâfilân
Olunmaz begim hilâfe meylân
Kalb-i hulûş eyler her an
Luţf eylesün şahım saña

[60]

50

8'li Hece Ölçüsü

NEFES-İ HİLMÎ BABA

1 Bir güzeliñ bendesiyim
Ḥazret-i maḥbûb-i Celî
‘Âşık-ı efgendesiyim
Cân-ı gönûlden ezeli

2 Nûr-ı Hudâ nûr-ı Eḥad
Zâtıdır Allah'ü-Şamed
İki cihân içre ebed
Gelmemiş aşlâ bedeli

3 Nâmı Muḥammed ‘Arabî
Mefḥar-i mevcûd-ı Nebî²³²
Ḥilkât-i eşyâ sebebi
Feyz-i füyûzât zılelî²³³

²³² mevcûd-ı Nebî : mevcûd Nebî **Hilmî D.**

- 4 Cennet ile hūri melek
Yaradılıb çarḡ-ı felek
‘İşkı ile devrederek
Oñ iki burcuñ ḡameli
- 5 *Cismūke cismī*²³⁴ ezeli
*Demmūke demmī*²³⁵ ezeli
*Laḡmuke laḡmī*²³⁶ ezeli
Nūr-ı Muḡammed’le ‘Alī
- 6 Ḥazret-i Zehrā şadef
Dür-dāne-i Şāh-ı Necef
Ol iki genc-i levḡ-‘aref
Gevher-i Ḥaḡḡ lem- yezeli²³⁷
- 7 Biri Ḥasen biri Ḥüseyn
Ceddi Resūlü’s-şakāleyn
Ya‘ni Emīrū’l-mū‘minīn
Oldı bu ‘ışkıñ temeli
- 8 Şāhım ‘Alī Zeynü’l-‘Abā
Bāḡır u hem Bedrü’d-Dücā
Ca‘fer İmām-ı reh-nümā
Kāşif-i sırr-ı mūnceli

²³³ zıleli : zıllī **Hilmî D.**

²³⁴ Cismūke cismī : “Cismi cismimdir.” Hz. Muhammed’in Hz. Ali’ye söylediğine inanılan bir sözdür.

²³⁵ Demmūke demmī: “Kanın kanımdır.” Hz. Muhammed’in Hz. Ali’ye söylediğine inanılan bir sözdür.

²³⁶ Laḡmuke laḡmī: “Etin etimdir.” Hz. Muhammed’in Hz. Ali’ye söylediğine inanılan bir sözdür.

²³⁷ Ḥaḡḡ lem-yezeli :Ḥaḡḡ-ı lem-yezeli **Hilmî D.**

- 9 Cānda canānım Kazımī
‘Ali Rızā-yı Hāşimī
Mevcūd-ı ‘ilmiñ²³⁸ ‘ālimi
Fazl-ı Hūdā-yı²³⁹ ekmeli
- 10 Hıbb-ı Muḥammed’le Taķī
‘Işķ-ı ‘Alī ile Naķī
Āyet-i ḥüsnüñ sebaķı
Okuyup ezberlemeli
- [61]
- 11 ‘Askeriyim ‘Askeriyim
Emrine fermān-beriyim
Hem ‘Alevī Ḥayderiyim
Rāh-ı maḥabbetde belī
- 12 Ḥatm-ı imāmān-ı cihān
Mehdī-i şāḥibü’z-zamān
Hādī-yi her ins ile²⁴⁰ cān
Fazlınıñ olmaz ḥaleli
- 13 Çār-deh-i ma‘şūmīn²⁴¹
Revnaķ-ı hem naķş-ı nigīn
Bāğ-ı behişt ile berīn
Ġonce-i tomār-ı güli
- 14 Ceddi Nebī nesli ‘Alī
Vāķıf-ı sırr-ı ezelī
Gösteren ol kudret eli
Pīrim Ḥācı Bektaş Velī²⁴²

²³⁸ mevcūd-ı ‘ilmiñ : mevcūd ilminiñ **Hilmî D.**

²³⁹ Hūdā-yı ekmeli : Hūdā ekmeli **Hilmî D.**

²⁴⁰ ins ile : insle **Hilmî D.**

²⁴¹ Bu mısradā ölçü hatası vardır.

²⁴² Ḥācı Bektaş Velī : Ḥācı Bektaş-ı Velī **Hilmî D.**

- 15 Hıntayı eşcār²⁴³ kılıp
Aḥcarı güftār kılıp
Mu‘ ciziñ izhār kılıp
Yürüden oldur cebeli
- 16 Cümle şecer olsa kalem
İns ü melek itse raḡam
Eyleseler vaşfını hem
Şerḡ edemezler düğeli
- 17 Hilmî-i kemter kemîne
Şāhḡulu Şultān demine
Dāḡil edüpdür cem‘ ine
İki cihānıñ güzeli

[62]

51²⁴⁴

8’li Hece Ölçüsü

DİĞER NEFES

- 1 Āyine tutdum yüzüme
‘Alī görünür gözüme
Kıldım naḡar(ı) özüme
‘Alī görünür gözüme
- 2 Ādem Ata Havvā ile
Hem ‘Alleme’l-esmā²⁴⁵ ile
Çarḡ ü felek semā ile
‘Alī görünür gözüme

²⁴³eşcār : aḥcār **Hilmî D.**

²⁴⁴ Hilmî mahlası ile yazılmış olan bu nefes şairin yayımlanmış divânında yoktur.

²⁴⁵‘Alleme’l-esmā: “İsimleri öğretti.” Kur’ân Bakara 2/31

- 3 H  zet-i N  h Neciyyull  h
 Hem   br  h  m H  l  ll  h
 T  r-ı S  n   Kel  mull  h
    Al   g  r  n  r g  z  me
- 4      s  -yi r   ull  h oldur
   ki cih  n   s  h oldur
 M     minlere pen  h oldur
    Al   g  r  n  r g  z  me
- 5    Al   evvel    Al     h  r
    Al   b  t  n    Al   z  h  r
    Al   t  yyib    Al   t  h  r
    Al   g  r  n  r g  z  me
- 6    Al   c  nd  r    Al   can  n
    Al   d  indir    Al     m  n
    Al   Ra    m    Al   Ra  m  n
    Al   g  r  n  r g  z  me
- 7 H  lm   ged  y   bir kemter
 G  r  r g  z  m d  lim s  yler
 Her nereye k  lsam n  z  r
    Al   g  r  n  r g  z  me

[63]

52

11'li Hece   l  s  

D  GER NEFES

- 1 M  r  sid ise  n m   kimi h  lleyile
 Neden s    lı oldu g  r  h-ı N  c  
 Gel imdi g  mla k  yma beni b  yle
 Evvel tatlı idi s    ra ni    n acı

- 2 Hakk virir benim kısmetimi ğidāmı
Kesmedim dilimden bāri Hudāmı
Yoğurmadan cebrā' il cennetde ademi
Adem yoğiken kim idi Hācı
- 3 ‘Ārif ‘ārifle gönül katmadan
Hakk Te‘alā bu kevni yaratmadan
Selmān daħi ol kırklara yitmeden
Kim idi kırklara du‘acı
- 4 İnsān fehmi idüb kendiñ bilmeden
Arayub qalbiñ evini söylemeden
Hakk aña gelüb nişin olmadan
Kim idi gönülde dār çeken bacı
- 5 Ta ezelden bir sırullāh sırrı idi
Müminleriñ qalbi ervāh-ı nūr idi
Ne çekici ve ne de örsü var idi
Neden hāşıl oldu ‘Aliniñ kılıncı
- [64]
- 6 Özün taşdik idüb bırakma yolu
Sen seni şanma dīvāne yā deli
Yüz seksen dört biñ peygamberden ulı
Kim giydi başına ol nūrdan tacı
- 7 Kul Hüseynim ey dūr yāreli bendim
Kendi kendimi ‘ārif şandım
Hakk ikrār virüb kambere şandım
Didi baña nerededür dünyanıñ ucu

53

11’li Hece Ölçüsü

DİĞER

- 1 Qurbānlar tığlanub gülbank çekildi
Ġaflet uyhusundan uyana geldim
Dört kapu sancāĝı anda dikildi
Cān u başı fedā idüb qurbāna geldim

2 Evvel eşigine koydum başımı
Aldılar içeri dökdüm yaşımlı
Erenler yolunda gör şavaşımlı
‘Üryān u pūryān olub meydāna geldim

3 Önümdeuyandı bāṭın çerāğı
Rehberim boynıma bend itdi bağı
Üc adım ilerü atdım ayağı
Koc kurbān didiler uyana geldim

[65]

ḤĀTİME-İ NEFES

4 Dört kapuya selām virdim aldılar
Pirim huzūrına çeküb yitdiler
El ele elḥaḳ olsun didiler
Henüz ma‘ şūm olub cihāna geldim

5 Pır kulağımlı tutub eyledi telkīn
Şāh-ı velāyetle olmuşum yakīn
Mezhebim Ca‘ ferī şādıḳ’ül-emīn
Allah dost eyvallah pīrāna geldim

6 Yüzim yere özüm dāre durmuşum
Muḥammed ‘ Alīye ikrār virmişim
*Seḳahüm*²⁴⁶ şerbetiñ anda görmüşüm
İçüb kana kana mestāna geldim

7 Yolumuz on iki imāma çıkar
Rehperim Muḥammed Aḥmed-i Muḥtār
Mürşidim ‘ Alidir şāḥib Zūlfekār
Kālender Şāhiyā dīvāna geldim

²⁴⁶ Seḳahüm: “Tertemiz.” Kur’ān İnsan 76/21

*7'li Hece Ölçüsü***NEFES-İ EZ-FEM- İ KUL HİMMET**

1 Bugün bize pîr²⁴⁷ geldi
 Gülleri tâze kıldı²⁴⁸
 Öñi şıra kamberi²⁴⁹
 ‘Alîyyü’l-Mutaẓā geldi²⁵⁰
 Hû Hayder hû

2 ‘Alî benim mähımdır
 Yüzi²⁵¹ kıblegāhımdır
 Şāhib-i Mi‘rāc ol²⁵² Muḥammed
²⁵³Benim pādişāhımdır
 Hayder hû

[66]

3 Pādişāhım yārādan
 Oḡur aḡdan ḡaradan²⁵⁴
 Ben pīrimden ayrı düşdüm²⁵⁵²⁵⁶
 Yüzyıl geçdi aradan
 Hû Hayder hû

²⁴⁷ pîr : yâr **Kul Himmet Ş.**

²⁴⁸ kıldı : geldi **Kul Himmet Ş.**

²⁴⁹ öñi şıra kamberi : önünde Kanber ile **Kul Himmet Ş.**

²⁵⁰ Bu dizede ölçü kusuru vardır.

²⁵¹ yüzi : Kâbe **Kul Himmet Ş.**

²⁵² Şāhib-i Mi‘rāc ol : Mir’açtaki **Kul Himmet Ş.**

²⁵³ ‘ : O **Kul Himmet Ş.**

²⁵⁴ oḡur aḡdan ḡaradan : okurum aḡ-karadan **Kul Himmet Ş.**

²⁵⁵ ben pīrimden ayrı düşdüm : ben yardan ayrılmalı **Kul Himmet Ş.**

²⁵⁶ Bu dizede ölçü kusuru vardır.

- 4 Aramız²⁵⁷ uzatdılar
Yarama²⁵⁸ tuz atdılar²⁵⁹
Bir k  l geldi fa  l ile²⁶⁰
Bedest  nda   atdılar
  ayder h  
- 5   atdılar bedest  nda
Ses verir²⁶¹ g  list  nda
Mu  ammedi  n²⁶²    temi
Bili  niz²⁶³ bir arsl  nda
  ayder h  
- 6 Arsl  nda bil g  l   iz  r  m²⁶⁴
  asreti  nle gezerim²⁶⁵
  asreti  nle kavu  dır²⁶⁶
D   im ben²⁶⁷ intiz  r  m
  ayder h  
- 7 Intiz  rlar   ekerim
Lebleri bal   ekerim
Ben p  rimden ayrı d   d  m²⁶⁸
G  z ya  ını²⁶⁹ d  kerim
  ayder h  

²⁵⁷ aramız : arayı **Kul Himmet   .**

²⁵⁸ yarama : yaraya **Kul Himmet   .**

²⁵⁹ atdılar : ektiler **Kul Himmet   .**

²⁶⁰ bir k  l geldi fa  l ile : avluya bir kul geldi **Kul Himmet   .**

²⁶¹ ses verir : g  l biter **Kul Himmet   .**

²⁶² Mu  ammedi  n : Mu  ammed'le **Kul Himmet   .**

²⁶³ bili  niz :berg  zar **Kul Himmet   .**

²⁶⁴ bil g  l   iz  r  m : berg  zar  m **Kul Himmet   .**

²⁶⁵   asreti  nle gezerim : p  r hayalin g  zlerim **Kul Himmet   .**

²⁶⁶   asreti  nle kavu  dır : hep hasretler kavu  tu **Kul Himmet   .**

²⁶⁷ d   im ben : ben h  l   **Kul Himmet   .**

²⁶⁸ ben p  rimden ayrı d   d  m : a  k  n ile daima **Kul Himmet   .**

²⁶⁹ g  z ya  ını : g  zya  ları **Kul Himmet   .**

8 Dökerim göz yaşını
Gör Mevlānıñ işini
Keşîş qurban eyledi
Dört oğlanıñ²⁷⁰ başını
Hayder hū

9 ²⁷¹Keşîş qurbān eyledi
Yezîdler qan eyledi
İndi gökden melekler
Yerde efgān eyledi
Hayder hū

10 Efgān²⁷² ider melekler
Qabūl olsun²⁷³ dilekler
Yezîd bize derd acdı²⁷⁴
O derd bizi melūl eyler²⁷⁵
Hayder hū

*²⁷⁶

²⁷⁰ dört oğlanıñ : yedi oğlan **Kul Himmet Ş.**

²⁷¹ Bu dörtlük şairin şiirlerinin yayınlandığı kitapta yoktur.

²⁷² efgān : figan **Kul Himmet Ş.**

²⁷³ olsun : olur **Kul Himmet Ş.**

²⁷⁴ bize derd acdı : bir derd eyledi **Kul Himmet Ş.**

²⁷⁵ bizi melūl eyler : beni helekler **Kul Himmet Ş.**

²⁷⁶ Şairin şiirlerinin yayınlandığı kitapta bu kısımda bir dörtlük daha vardır :

Yezid bir derd eyledi
Melekler vird eyledi
Pîrim bir şehir yaptı
Kapısın dört eyledi

11 H̄asana aġu virdiler²⁷⁷
 H̄üseyne nic kıydılar²⁷⁸
 Zeynel ile Baķırı
 Bir zindāna kıoydular
 H̄ayder hū

[67]

H̄ĀTİME-İ NEFES-İ KUL HİMMET

12 Zindānda bir cezādur²⁷⁹
 Ca‘ fer yollarıñ²⁸⁰ gözedür²⁸¹
 Ca‘ ferīn de bir ismi²⁸²
 Mūsī Kāzım Rızādur
 H̄ayder hū

13 Taķī Naķī aġlarum²⁸³
 Gözde²⁸⁴ yaşı daġlarum²⁸⁵
 H̄asan āl-i ‘ Askeri²⁸⁶
 Ol mehdīye baġlarum²⁸⁷
 H̄ayder hū

²⁷⁷H̄asana aġu virdiler : H̄üseyin’e kıydılar **Kul Himmet Ş.**

²⁷⁸H̄üseyne nic kıydılar : Hasan’a aġı verdiler **Kul Himmet Ş.**

²⁷⁹cezādur : ezadır **Kul Himmet Ş.**

²⁸⁰yollarıñ : kulun **Kul Himmet Ş.**

²⁸¹Bu dizede hece kusuru vardır.

²⁸²ismi : oġlu var **Kul Himmet Ş.**

²⁸³Taķī Naķī aġlarum : (I)rıza’ya aġladım **Kul Himmet Ş.**

²⁸⁴gözde : çeşmin **Kul Himmet Ş.**

²⁸⁵daġlarım : çaġladım **Kul Himmet Ş.**

²⁸⁶H̄asan āl-i ‘ Askeri : Ol Hasan Askeri’yle **Kul Himmet Ş.**

²⁸⁷Ol mehdīye baġlarım : On ikiye baġladım **Kul Himmet Ş.**

- 14 On ikidir atarum
Dürlü metā^c atarum²⁸⁸
Yüküm l^c al-i cevherdür²⁸⁹
Müşterîye şatarum
Hayder hû
- 15 Şatarum müşterîye
Kervân alsun gerüye²⁹⁰
Cebrā³il işeyledi²⁹¹
Cennetini hûrîye
Hayder hû
- 16 ²⁹²Hûrîye iş eyledi
Hatırın hoş eyledi
anat virdi ulına
Havāda uş eyledi
Hayder hû
- 17 ²⁹³uş eyledi havāda
Gezer ağda ovada
Şaf şaf olmuş melekler
El aldırmış du^c āda
Hayder hû

²⁸⁸metā^c atarum : mercan satarum **Kul Himmet Ş.**

²⁸⁹ l^c al-i cevherdür : lāl ü gevherdir **Kul Himmet Ş.**

²⁹⁰ kervân alsun gerüye : kalka gören yürüye **Kul Himmet Ş.**

²⁹¹ Cebrā^c il iş eyledi : melekler el kaldırdı **Kul Himmet Ş.**

²⁹² Bu dörtlük şairin şiirlerinin yayınlandığı kitapta yoktur.

²⁹³ Bu dörtlük şairin şiirlerinin yayınlandığı kitapta yoktur.

- 18 ²⁹⁴El kaldırmış Hakkına²⁹⁵
İsm-i ‘āzam okuna
İsm-i ‘āzam²⁹⁶ du‘āsı
Tatlı cāna tokuna²⁹⁷
Hayder hū
- 19 ²⁹⁸Tokunur tatlı cāna
Ağlarım yana yana
İmāmların du‘āsı
Kaldı ulı dīvāna
Hayder hū
- 20 Ulı dīvān kuruldı
Cümle maḥlūk dirildi
Yezidler²⁹⁹ yūriyiş itdi³⁰⁰
Muḥtār anda dūrıldı³⁰¹
Hayder hū
- [68]
- 21 ³⁰²Muḥtāra hū didiler
Muḥammede nūr didiler
Cebrā’il rehper oldı
‘Alīye pīr didiler
Hayder hū

²⁹⁴ Bu dörtlük şairin şiirlerinin yayınlandığı kitapta 17. sırada iken incelenen cönkte 18. dörtlük olarak karşımıza çıkmıştır.

²⁹⁵ kaldırmış Hakkına : kaldıra Süphan’a **Kul Himmet Ş.**

²⁹⁶ ism-i ‘āzam : imamların **Kul Himmet Ş.**

²⁹⁷ tatlı cāna tokuna : kaldı ulu divana **Kul Himmet Ş.**

²⁹⁸ Bu dörtlük şairin şiirlerinin yayınlandığı kitapta yoktur.

²⁹⁹ Yezidler : Yezid **Kul Himmet Ş.**

³⁰⁰ Bu dizede hece kusuru vardır.

³⁰¹ Muḥtār anda dūrıldı : anda Muhtar vuruldu **Kul Himmet Ş.**

³⁰² Bu dörtlük şairin şiirlerinin yayınlandığı kitapta yoktur.

22

Pîr didier ‘ Alîye

303

Hâcî Bektâş tâcını

Virdi Kızıl Delîye

Hayder hû

23

Kızıl Delî tâcımız

Şeyh Aḥmed³⁰⁴ mirâcımız

Gözcümüz Kâraca Aḥmed³⁰⁵

Yalıncaḡ du‘ âcımız

Hayder hû

Allâh Allâh eyvallâh pîrimiz oldu eyvallâh

24

Kul Himmet üstâdımız

Bunda³⁰⁶ yokdur yâdımız

Şâh-ı Merdân ‘ ışıḡına

Vir Mevlâ³⁰⁷ murâdımız

Hayder hû

55

11’li Hece Ölçüsü

NEFES-İ ‘ ÂŞIK RŪHÎ

1

Bu menzil devrine irüb yetenler

Ġâfil olmañ gelen şâhım ‘ Alîdir

İkrârın devirüb ‘ ahdıñ güdenler

Ġâfil olmañ gelen şâhım ‘ Alîdir

³⁰³ Dörtlüğün ikinci dizesi incelenen cönkte yer almamaktadır. Şairlerin şiitlerinin yayınlandığı kitapta şu şekildedir : “Hacı Bektaş Veli’ye”

³⁰⁴ Şeyh Aḥmed : Muhammed **Kul Himmet Ş.**

³⁰⁵ Gözcümüz Kâraca Aḥmed : Karaca Ahmed gözcümüz **Kul Himmet Ş.**

³⁰⁶ Bunda : burada **Kul Himmet Ş.**

³⁰⁷ Vir Mevlâ : Hakk versin **Kul Himmet Ş.**

2 Biñ iki yüz toksan dördte devrânı
Hurûc eyleyince ol şefa‘ât kânı
‘Alîm Allâh yakîn geldi zamânı
Ġâfil olmañ gelen şâhım ‘Alîdir

[69]

ḤĀTİME-İ NEFES-İ RŪHÎ

3 Biñ bir isminiñ biri Ḥayder-i Kerrâr
Zülfekâr elinde ‘Alîdir ey yâr
Toksan yüz arası söyleyen dildâr
Ġâfil olmayıñ gelen şâhım ‘Alîdir

4 ‘Alî’el- Murtaẓâ seyfle başlar
Darbından titreşür tağlar taşlar
Tarîkat gülleri kavm ü kardaşlar
Ġâfil olmayıñ gelen şâhım ‘Alîdir

5 Toksan yüz arası neler olacak
Nice cānlar mertebesiñ bulacak
Zül-fekâr elinde ‘Alî gelecek
Ġâfil olmayıñ gelen şâhım ‘Alîdir

6 Zuhûr eyleyince ġāzî sulṭānlar
Dökilür türāba ol kızıl kanlar
‘Āşık Rūhî haḳdır bu sözüm cānlar
Ġâfil olmayıñ gelen şâhım ‘Alîdir

*11'li Hece Ölçüsü***NEFES-İ DİĞER**

- 1 Şabâhıñ³⁰⁹ seherinde niyāza geldim³¹⁰
 Tağlar Hakk Muhammed ' Alî çağırır
 Bülbülün feryadı³¹¹ bağrımı deler
 Güller Hakk³¹² Muhammed ' Alî çağırır
- 2 Vird virilmiş³¹³ gökde uçan kuşlara
 Bakmazmısıñ gözlerimden³¹⁴ akan yaşlara³¹⁵
- [70]
- Şular yüziñ urmuş³¹⁶ taşdan taşlara
 Çağlar Hakk Muhammed ' Alî çağırır
- 3 Gördüm çarh-ı felek semā^c dönüyor³¹⁷
 Tālib olan mürşidine kâni^c oluyor³¹⁸
 Yüregime bir od düşmüş yanıyor³¹⁹
 Yanar Hakk Muhammed ' Alî çağırır
- *320

³⁰⁸ Bu şiir şairin şirlerinin yayınlandığı kitapta, "Muhammed Ali çağırır" redifli başka bir şiirle benzemektedir. Aşağıda belirtilen iki dörtlük hariç şiirler arasında redifleri hariç bir benzerlik yoktur.

³⁰⁹ şabâhıñ : sabah **Pir Sultan Ş.**

³¹⁰ Bu dizede hece kusuru vardır

³¹¹ feryadı : figanı **Pir Sultan Ş.**

³¹² Hakk : yâ **Pir Sultan Ş.**

³¹³ virilmiş : verildi **Pir Sultan Ş.**

³¹⁴ gözlerimden : gözden **Pir Sultan Ş.**

³¹⁵ Bu dizede hece kusuru vardır.

³¹⁶ urmuş : sürer **Pir Sultan Ş.**

³¹⁷ semā^c dönüyor : sema'sın döner **Pir Sultan Ş.**

³¹⁸ mürşidine kâni oluyor : mürşit meyimden kanar **Pir Sultan Ş.**

³¹⁹ düşmüş yanıyor : düşmüş de yanar **Pir Sultan Ş.**

4 Dertli olanlarıñ³²¹ derdi³²² üsteler
Buña kı̄a il midir³²³ kāmīl ustalar
Dertliler gelmişler³²⁴ dermān isterler
Şağlar Hakk Muḥammed ‘Alī çağırır

5 Heb erler cem‘ olmuşlar pīriñ köşküne
Boyanmışlar ‘anber ile müşkine
Şāh Hasanla Şah Hüseyiniñ ‘ışkına
‘Işk ile Hakk Muḥammed ‘Alī çağırır

6 Pīr Sulṭānım çokdur senin ‘āşıkın
Yanar ‘āşık olanlarıñ ışığıñ
Hasan ile Hüseyiniñ beşigin
Şallar Hakk Muḥammed ‘Alī çağırır

57

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

I

1 Men o şāh-ı keremin ‘āşık-ı dilbendesiyem
Gerçi dost gülşeniniñ bülbül-i külhendesiyem
Şanma ‘ışkından beni yār-ı perākendesiyem
‘Işk ile ser veririm rāhınıñ efgendesiyem
Çün ‘Alī Şāh-i Kızılbaş ben anıñ bendesiyem
Dönmem öldürseler yolundan ben aının zindesiyem

³²⁰ Şiirin bu kısmında daha önce bahsi geçen 22 numaralı şiirde yer alan iki dörtlük şairin şiirlerinin yayımlandığı kitapta bu şiir başlığı altında geçmektedir. Dörtlüklerin tenkidi 22 numaralı şiirde yapılacaktır.

³²¹ Dertli olanlarıñ : Dertli olan gelir **Pir Sultan Ş.**

³²² derdi : derdin **Pir Sultan Ş.**

³²³ Buña kı̄a il midir : Ana kail olmaz **Pir Sultan Ş.**

³²⁴ Dertliler gelmişler : Hastalar da gelmiş **Pir Sultan Ş.**

II

- 2 Sevmedi Hayderi şol münkir murdâr-ı şaķī
Kim anı sevmedi bil görmedi dīdâr-ı Hâķı
Dil anıñ vechi kitâbından alubdur sebaķı
Nice ben sevmeyem ol yüzi nūr-ı şafaķı
Çün ‘ Alī Şāh-i Kızılbaş ben anıñ bendesiyem
Dönmem öldürseler illâ yolunuñ zindesiyem

III

- 3 Çünkü celâlinde o şāh giydi çü kaftānı kızıl
Seyfî hūn-rîz anıñ dökdi çü al kanı kızıl
Yağdırub kâfire şol âteş-i sūzānı kızıl
‘ Askerî cāmesi gülgüne çekeriz anı kızıl
Çün ‘ Alī Şāh-i Kızılbaş ben anıñ bendesiyem
Dönmem öldürseler illâ yolunuñ zindesiyem

IV

- 4 Kıldı Mevlā evvel emirde yedi nesne ihsān
Zülfekār tâcı ve kemer düldül-i kanber bürhān

[71]

Evvel aķır odur feth-i cihān hūkm-i nişān
Esedullāh ‘ Alīdir aña her sırlar‘ ayān
Çün ‘ Alī Şāh-i Kızılbaş ben anıñ bendesiyem
Dönmem öldürseler illâ yolunuñ zindesiyem

V

- 5 O tarīķden el alub dervişe bektāş oldum
Rāh-ı vuşlatda erenler ile sırdāş oldum
Muştafa ķurbını tutmuşlara yoldāş oldum
Murtażāyı sevib ben haş Kızılbaş oldum
Çün ‘ Alī Şāh-i Kızılbaş ben anıñ bendesiyem
Dönmem öldürseler illâ yolunuñ zindesiyem

VI

- 6 Kāv-m-i süfyān ile şol dem kıatı cenk eyledik
Çünki islām idi şuretde o müşrik gidiler
Birbiriñ kırdı o şāh-ı askerī şu dilemediler
Farq için askerī şāh kırmızı giymiş idiler
Çün Alī Şāh-i Kızılbaş ben anıñ bendesiyem
Dönmem öldürseler illā yolunuñ zindesiyem

VII

- 7 Geldi Haqqdan Alīye kırmızı tāk ile kemer
Odurur yār-ı peygamber odurur seyfle er
Cennet ehlidir bunları her kimki cān ile sever
Muştafa cānım dīn ü imānım Hayder
Çün Alī Şāh-i Kızılbaş ben anıñ bendesiyem
Dönmem öldürseler illā yolunuñ zindesiyem

VIII

- 8 Ba'zılar server-i nesliñ nice sürmez ki tamam
Mürşik oldur ki şefī olmaz aña yevm-i kıyām
Ola Hasan Hüseyin yārımız on iki imām
Aşlıma taş atana la'net ola şubḥ ila şām
Çün Alī Şāh-i Kızılbaş ben anıñ bendesiyem
Dönmem öldürseler illā yolunuñ zindesiyem

[72]

58

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

MERŞİYE-İ NESİMİ DER- HAQQ-I İŞNA- AŞER

I

- 1 Cihān³²⁵ yüzine şaldı ziyā āl-i Muḥammed
Nādān ne bilür dāna bilür³²⁶ āl-i Muḥammed
Seyfī şaḳ idüb geldi yine³²⁷ āl-i Muḥammed
Feşallü³²⁸ alā seyyidinā āl-i Muḥammed
Şad şallü alā mürşidinā şāh-ı velāyet

³²⁵ Cihān : Ālem **Kul Nesîmî Ş.**

³²⁶ Nādān ne bilür dāna bilür : Dil kişverine verdi safā **Kul Nesîmî Ş.**

³²⁷ Seyfī şaḳ idüb geldi yine : Gaafil ne bilür, ehl bilür **Kul Nesîmî Ş.**

³²⁸ Feşallü : Ve sallı **Kul Nesîmî Ş.**

II

- 2 Kemter kuluym ben ‘ Aliniñ ol şāh-ı keremdür
Hasan başımıñ tacı Hüseyin gözümde³²⁹ nemdür
İmām Zeynü’l-‘ aba Bâkır mihr-i haremdir
Feşallü ‘ alā seyyidinā āl-i Muḥammed
Şad şallü ‘ alā mürşidinā şāh-ı velāyet

III

- 3 İmām-ı Ca‘ fer Şādık gibi³³⁰ bir daḥi ‘ irfān
İmām-ı Musā Kāzım gibi olmaya sultān
Cihān yüzini görse (ya) dirler şāh-i Ḥorāsan
Feşallü ‘ alā seyyidinā āl-i Muḥammed
Şad şallü ‘ alā mürşidinā şāh-ı velāyet

IV

- 4 İmām Taḳi gözlerime ‘ ayn-ı ziyādur
İmām-ı Naḳi şāyesi ol murğ-ı hümādur
İmām ‘ Askerī derdimize ‘ ayn-ı devādur
Feşallü ‘ alā seyyidinā āl-i Muḥammed
Şad şallü ‘ alā mürşidinā şāh-ı velāyet

[73]

ḤĀTİME-İ MERŞİYE

V

- 5 Çün mehdi zuhūr ide nihān kılmaya yerde³³¹
Ḥāriciler çekse³³² gerek tıg u teberde
Seyyid Nesîmi³³³ medhiñ okur şām u şeherde
Feşallü ‘ alā seyyidinā āl-i Muḥammed
Şad şallü ‘ alā mürşidinā şāh-ı velāyet

³²⁹ gözümde : didemde **Kul Nesîmî Ş.**

³³⁰ gibi : ø **Kul Nesîmî Ş.**

³³¹ yerde : perde **Kul Nesîmî Ş.**

³³² çekse : kesse **Kul Nesîmî Ş.**

³³³ Seyyid Nesîmi : Nesîmî Resûl **Kul Nesîmî Ş.** (Şairin mahlası Seyyid Nesîmî olarak düşünse de şiir Kul Nesîmî’ye aittir. Zirâ bu iki şair zaman zaman birbiri ile karıştırılmıştır.)

*Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün***MERŞİYE**

- 1 Sine döğüb mâtem ü efgân idecek demdir bugün
Mevsim-i endûhdur 'aşr-ı Muḥarremdir bugün
- 2 Bu gün ol gündür ki 'adâlar Ḥüseyin Ekremi
İtdiler ḥançeri yekden rûz-ı mâtemdir bugün
- 3 Mâcerâ-yı Kerbelâyıyleyüb ḥatır-nişân
Âh u nâle eylemek her şeyden elzemdir bugün
- 4 Miḥver-i demde felek eşigine seniñ dirîğ
Şâbit-i seyyâre-yi gerdün derhemdir bugün
- 5 La' l-i ḥûnuñ gülsitân bezminde sünbül târumâr
Bülbül-i nağme-serâ-ı 'aşk itmekdür bugün
- 6 Kerbelâ aḥvâliñ aḥvâlini ehl-i dile
Yâd u tezkâr itdirir maḥşerle tev'emdir bugün
- [74]
- 7 Dâstân-ı Ehl-i Beyt âzurde ḥatır-ı şevkdür
Düşmanı âl-i Muḥammed şâd u ḥurremdür bugün
- 8 Bendegân-ı ḥânedân 'aşkıyla eşk-i terle derd-nâk
Vâye mendânvelâ-yı dest-i pür ğamdır bugün
- 9 Eşk-i elmâs-pâresi girye-güzîn-i mâtemiñ
Ḥatır-ı mecrûha bür'ü's-sâ'a³³⁴ merhemdir bugün
- 10 Kıldığı feryâdlar şüridegân-ı mâtemiñ
Pâ-be-câ mişvâr-ı derkâre müsellemdür bugün

³³⁴ Hekim ve filozof tipinin İslam tarihindeki en başarılı temsilcisi kabul edilen Ebû Bekir Râzi'nin eseridir.

11 Diger ayak kıyās olmaz bu hengāmı gider
Guşsa-yı mend-i ibtilāya başka ‘ālemdir bugün

[75]

60

11’li Hece Ölçüsü

NEFES

1 Şükür olsun o³³⁵ Hudānıñ demine
Hācı Bektāş Velī Sultān Balım var
Medh-i evşāfıñ³³⁶ eyledim kemine³³⁷
Hācı Bektāş Velī Sultān Balım var

*338

2 ³³⁹Hvāce Aḥmed Yesevi anıñ pīridir
Velāyeti tağlar taşlar³⁴⁰ yüridir
Hāzret-i Hāḫḫıñ bir³⁴¹ gizlü sırrıdır
Hācı Bektāş Velī Sultān balım var

3 Bir güneşdir³⁴² toğdı dünyā³⁴³ yüzine
³⁴⁴Cümle erenler³⁴⁵ niyāz etdi özine
Baḫan ‘āşık³⁴⁶ nūr görindi gözine
Hācı Bektāş Velī Sultān balım var

*347

³³⁵ Şükür olsun o: Çok şükür olsun **Pir Sultan Ş.**

³³⁶ Medh-i evşāfıñ: Mehdî evsafı **Pir Sultan Ş.**

³³⁷ kemine : temine **Pir Sultan Ş.**

³³⁸ Şairin şiirlerinin yayınlandığı kitapta bu kısımda bir dörtlük mevcuttur:

Hasan Efendi postunda oturur

Rum’un abdalları hizmet yetürür

Zemheri’de deste gülü getirir

Hacı Bektaş Veli Sultan Balım var

³³⁹ Bu dörtlük şairin şiirlerinin yayınıyandığı kitapta 4. dörtlük iken incelenen cönkte 2. sıradadır.

³⁴⁰ Velāyeti tağlar taşlar: Velayet dağları taşları **Pir Sultan Ş.**

³⁴¹ bir : bu **Pir Sultan Ş.**

³⁴² güneşdir: güneş **Pir Sultan Ş.**

³⁴³ dünyā : dünyanın **Pir Sultan Ş.**

³⁴⁴ Bu dize şairin şiirlerinin yayınıyandığı kitapta bir alttaki dize ile yer değişmiş şekliyle mevcuttur.

³⁴⁵ erenler: canlar **Pir Sultan Ş.**

³⁴⁶ Baḫan ‘āşık : Aşıkların **Pir Sultan Ş.**

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

NUTQ-I RÂZÎ

- 1 Durma cehd eyle bu rāzî ' ışıķı iḥfāya çalış
Bu melāmet sırrıdır itme şaķın kimseye fāş
- 2 Dil sipeh-sālārına giydir melāmet ḥırķasñ
Bā' de-zīn isterseñ ' üryān gez dilersen giy ķumaş
- [76]
- 3 Ademi ademdir ' ālemde adam eyleyen
Tut bir ' ārif-i ademiñ dāmānını Ḥaķķa ulaş³⁴⁸
- 4 Adem isen ademe eyle sücūdı tā ki sen
Adem olmak ister iseñ bezm-i ' irfāna yanaş
- 5 İltifāt-ı dehr-i ḥulķa aldanub Rāzî geda
Bu ṭarīķ-i rāz-i ' ışıķa gel şaķın atdırma taş

8'li hece ölçüsü

NEFES-İ ḤİLMİ

- 1 Her dem göñlümdeki zıkrım
Amān yā Murtażā ' Alī
Evvel āhir budur fikrim
Amān yā Murtażā ' Alī

³⁴⁷ Şairin şiirlerinin yayınlandığı kitapta bu kısımda bir dōrtlük mevcuttur:

Pir Sultan'ım biat ettik ol erden

Muhabbet kokusu geliyor serden

Katarın ayırma Şah-ı Merdan

Hacı Bektaş Veli Sultan Balım var

³⁴⁸Beyitte vezin kusuru bulunmaktadır.

2 Gice vügündüz ‘ibādetim³⁴⁹
Secde eyleyüb ta‘ātim
Zikrim fikrim münācātım
Amān yā Murtaẓā ‘Alī

3 Görüneñ bu cān gözime
Nazar eyleyeñ özime
Halāvet vireñ sözüme
Amān yā Murtaẓā ‘Alī

4 Efendimsiñ sen ezeli
Seni bildim lem-yezeli
Levḥ-i sīnemde yazılı
Amān yā Murtaẓā ‘Alī

[77]

ḤĀTİME-İ NEFES

5 Görinen ol³⁵⁰ gören sensiñ
İşidüb söyleyen sensiñ
Bu kudreti viren sensiñ
Amān yā Murtaẓā ‘Alī

6 ‘Arş-ı kalbimde maḥdūdum
Sensiñ maṭlūb-ı ma‘būdum³⁵¹
İki ‘ālemde maḫşūdum
Amān yā Murtaẓā ‘Alī

7 Ḥacc ü zekāt u nemāzım
Şavm-ı dā’imi niyāzım
Sensiñ benim çāre-sāzım
Amān yā Murtaẓā ‘Alī

³⁴⁹ ‘ibādetim : ‘ibādātım **Hilmî D.**

³⁵⁰ ol : hem **Hilmî D.**

³⁵¹ maṭlūb-ı ma‘būdum : maṭlūb u ma‘būdum **Hilmî D.**

8 Ehl-i Beytiñ bendesiyim
‘Āşık-ı efgendesiyim
Bir ‘abd-ı şermendesiyim
Amān yā Murtaẓā ‘Alī

9 Şāhım sen merḥamet eyle
Ḥilmī’ye mürüvvet eyle
Maḥşer günü şefkat eyle
Amān yā Murtaẓā ‘Alī

[78]

63

7’li Hece Ölçüsü

DİĞER NEFES DER-FEM-İ ḤİLMÎ

1 Gel berü vāy³⁵² merd-i Ḥaḳḳ
Ḥaḳḳa giden rāhı gör
Añla vücūd-ı muṭlaḳ³⁵³
Muṭlaḳ olan şāhı gör

2 Eyle nazar ‘āleme
Tā iresiñ bu deme
Secde kılub ādeme
Emr-i illallāhı gör

3 Cümle vücūd içinde
Ḳalbi şu‘ūd içinde
Her dem sücūd içinde
Ḥazret-i Allāh’ı gör

4 Bezm-i vişāle gelen
Ḥüsn-i kemāle iren
Mısr-ı dile ḥükm iden³⁵⁴
Yūsuf olub çāhı gör

³⁵² vāy : ey **Ḥilmî D.**

³⁵³ muṭlaḳ : muṭlaḳı **Ḥilmî D.**

³⁵⁴ ḥükm iden : ḥükmeden **Ḥilmî D.**

5 Birlik içinde hemîn
Mim ile oldu hem ‘ayn
Didi aña he ... teyn³⁵⁵
Şemsü’ d-duḥā³⁵⁶ mähı gör

6 ‘Aşk ile bir it diliñ
Besle bu cān bülbüliñ
Bekle ḥaḳīḳat güliñ
‘Arşa çıkan āhı gör

[79]

ḤĀTİME

7 Ḥilmīyi āşüfte ḥāl
Eyleme gel kıl ü kāl
İster iseñ sen cemāl³⁵⁷
Mürşid-i āgāhı gör

64

8’li Hece Ölçüsü

NEFES

1 Güzel ‘aşık cevrimizi
Çekemezsiñ dimedim mi
Bu bir rızā loḳmasıdır
Yiyemezsiñ dimedim mi

2 Bilmeyenler³⁵⁸ ḳalur nā-çār
Gözinden ḳanlu yaş³⁵⁹ şaçar
Bu bir demdür gelür geçer
Duyamazsiñ dimedim mi

³⁵⁵ he teyn : ke-hāteyn **Hilmî D.** Bu dizede ölçü hatası vardır.

³⁵⁶ Şemsü’ d-duḥā : şems ü duḥā **Hilmî D.**

³⁵⁷ cemāl : kemāl **Hilmî D.**

³⁵⁸ Bilmeyenler : Yemeyenler **Pir Sultan Ş.**

³⁵⁹ Gözinden ḳanlu yaş : Gözlerinden kanlar **Pir Sultan Ş.**

3 ^{360c} Āşıklar ħarāb olur³⁶¹
Hakḳ atında maḳbūl³⁶² olur³⁶³
Maḥabbet baldan tatlu olur³⁶⁴
Toyamazsıñ dimedim mi

4 Girelim ‘ Alī sırrına
Çıkalum meydān yerine
Cān u başı Hakḳ yoluna
oyamazsıñ dimedim mi
*³⁶⁵

[80]

5 Baḳ şu ‘ āşıḳın ḫāline
Ne gelse söyler diline
Küfrimiz³⁶⁶ imān³⁶⁷ yerine
ayamazsıñ dimedin mi

6 Pīr Sulṭān ‘ Abdāl³⁶⁸ āhımız
Hakḳa uladırır³⁶⁹ varımız³⁷⁰
On iki imām atarımız
Uyamazsıñ dimedin mi

³⁶⁰ Bu dōrtlük airin iirlerinin yayınlandıḡı kitapta bir sonraki dōrtlükle yer deḡiştirilmiř şekildedir.

^{361c} Āşıklar ħarāb olur: Dervişler harābat olur **Pir Sultan ř.**

³⁶² maḳbūl: hürmet **Pir Sultan ř.**

³⁶³ olur: bulur **Pir Sultan ř.**

³⁶⁴ tatlu olur: tatlıdır **Pir Sultan ř.**

³⁶⁵ şairin iirlerinin yayınlandıḡı kitapta bu kısımda bir dōrtlük daha vardır:

Dervişlik ulu demektir

Görene büyük örnektir

Yensiz yakasız gömlektir

³⁶⁶ Küfrimiz: Küfrü **Pir Sultan ř.**

³⁶⁷ imān: imanın **Pir Sultan ř.**

³⁶⁸ Pīr Sulṭān ‘ Abdāl: Pir Sultan **Pir Sultan ř.**

³⁶⁹ uladırır: ulaşır **Pir Sultan ř.**

³⁷⁰ varımız: rāhımız **Pir Sultan ř.**

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

NUTK-I DANIŞI FERMĀYED TARZ-I MUHAMMES

I

1 'İşk-ı dildāre didi rûz-ı elest ol kim belî
 Kıldı nûrânî diliñ ol nûr-ı Hakk sırr-ı celî
 Kanda kim kılsın teveccühe berķ ur 'ayn-ı 'Alî
 Çāre-cu(y)dum kıldı şad-pāre beni hicrān eli
 Yā Muhammed yā 'Alî yā Hâcî Bektāş-ı Velî

II

2 Derdimiñ dermānı yok bir 'āşık-ı avāreyim
 Tiğ-ı cevri-yarı ile ser-ta-ka-dem yüz pāreyim
 Miḥnete düşdüm meded sizden meded bî-çāreyim
 Ğayrı bilmem ben kime yüzler sürüb yalvarayım
 Yā Muhammed yā 'Alî yā Hâcî Bektāş-ı Velî

[81]

HĀTIME-İ NUTK

III

3 Mā-teḳaddemden bize iḥsān iken peymāneñiz
 Bu maḥalde olmaya inşāf mıdır iḥsānıñız
 Siz dü 'ālem şāhımız biz bende-yi fermānıñız
 Rûz-ı maḥşer olsa da elden ḳomayız dāmānıñız
 Yā Muhammed yā 'Alî yā Hâcî Bektāş-ı Velî

IV

4 Tutmuşız rûy-ı niyāzı şıdk ile sırdan yaña
 Hâk-i pāy-ı pākizeden olalım ḥāşā cüdā
 Cürmümüz çok yaḳamız elden ḳomaz dest-i hevā
 Rûz u şeb sizden umarız biz şefā' at dā'imā
 Yā Muhammed yā 'Alî yā Hâcî Bektāş-ı Velî

V

5 Tutdı afākı sirişki ḥûn-feşān-ı ehl-i 'ışķ
 Virdi kevne velvele ṭabl-ı fiğān-ı ehl-i 'ışķ
 'Āleme fāş oldu çün rāz-ı nihān-ı ehl-i 'ışķ
 (Dānişî) bu dil hele virdi zebān-ı ehl-i 'ışķ
 Yā Muhammed yā 'Alî yā Hâcî Bektāş-ı Velî

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fe'ülün

NEFES-İ SEYFİ

- 1 ³⁷¹İrışdirdi öz³⁷² cânımı³⁷³ cânāna³⁷⁴ mürşid
Bizi vāşıl eyledi o cânāna mürşid
- 2 ³⁷⁵Giderdi heb gönülden³⁷⁶ māsivāyı
Komadı dilde hiç bir gümāna³⁷⁷ mürşid
- 3 Bize gösterdi rāh-ı müstaķimi
Delālet eyledi Qur'āna mürşid
- 4 Celāliñ³⁷⁸ sırrıdır kim oldu zāhir
Bizi irşād ider erkāna mürşid
- 5 Hāķikat dürrine tālib olursañ
Seni baķrī ider³⁷⁹ ummāna mürşid
- 6 Tutanlar pir elinden dest-i tövbe
Anı şaķlar komaz şeytāna mürşid

³⁷¹ Bu beytin iki mısrasında da kalıp hatası mevcuttur. Yapılan tenkitle birlikte vezin kusuru ortadan kalkmıştır.

³⁷² Öz: bu **Nizamoğlu D.**

³⁷³ cânımı : cânı **Nizamoğlu D.**

³⁷⁴ cânāna : cāna **Nizamoğlu D.**

³⁷⁵ Bu beytin ikinci mısrasında kalıp hatası mevcuttur. Yapılan tenkitle birlikte vezin kusuru ortadan kalkmıştır.

³⁷⁶ heb gönülden : mülk-i dilden **Nizamoğlu D.**

³⁷⁷ Komadı dilde hiç bir gümāna : Gönülde komadı bī-gāne **Nizamoğlu D.**

³⁷⁸ Celāliñ : Rasülün **Nizamoğlu D.**

³⁷⁹ ider : kıtur **Nizamoğlu D.**

7 Gözet Seyfî yûri mürşid³⁸⁰ rızâsın
Gider derdiñ döner³⁸¹ dermāna mürşid

[83]

67

11'li Hece Ölçüsü

NEFES-İ HAṬÂYÎ DER TEVBİḤ-İ KEÇREVİYÂN-I

ṬARİḤAT

- 1 Muḥammed ' Aliden kurulu yoldur
Evvel rehberinden kaçana la' net
İkrār eyleyübde³⁸² soñra dönene
Yapışdığı elden geçene³⁸³ la' net
- 2 Erenler bu yolda ḥāzırdır ḥāzır
³⁸⁴Gerek yüz biñ kere eylesek³⁸⁵ ' özür
Muşāḥabetden döneni³⁸⁶ defterden qazır
Anlar ile yiyüb içene la' et
- 3 Ḥulkını³⁸⁷ begenüb ikrārın koyub
³⁸⁸Zirā³⁸⁹ gömlegin egnine giyüb
Qalkub havālanub nefsine uyub
' Azāzil yurdına qonana³⁹⁰ la' net

³⁸⁰ mürşid : şeyhin **Nizamoğlu D.**

³⁸¹ Gider derdiñ döner : Ki derdin döndüre **Nizamoğlu D.**

³⁸² İkrār eyleyübde: Evvel ikrar verüp **Hatâyî D.**

³⁸³ geçene: kaçana **Hatâyî D.**

³⁸⁴ Bu dize şairin yayınlanan divanında bir sonraki dize ile yer değiştirilmiş şekildedir.

³⁸⁵ Gerek yüz biñ kere eylesek: Gerekse eylesün bin kerre **Hatâyî D.**

³⁸⁶ Muşāḥabetden döneni: Musāhib levnini **Hatâyî D.**

³⁸⁷ Ḥulkını: Aklını **Hatâyî D.**

³⁸⁸ Bu dize şairin yayınlanan divanında bir sonraki dize ile yer değiştirilmiş şekildedir.

³⁸⁹ Zirā: Teberra **Hatâyî D.**

³⁹⁰ qonana: göçene **Hatâyî D.**

4 İblīs gibiiller‘ aybına bakub
İmānıñ terk idüb dīninden dönüb³⁹¹
Eliyle boynuna ilmigiñ taqub
Ġayb³⁹² idüb sırrı açana la‘ net

5 Begenmeyüb erenleriñ sözini
Benlik yurdına qondurmış özini
Haqq qapusından döndürmiş yüzini
‘Azāzil tınlarıñ³⁹³ piçene³⁹⁴ la‘ net
6 ‘Ārifler böyle dirler³⁹⁵ uluyı
‘Azāzil neylesiñ qalbi tılıyı
Teberrā oqındı yañlıř bileli³⁹⁶
Kendi bilüsine uçana la‘ net

[84]

7 Ey (Haṭāyi) yüriyelim yoluyla
Sultānıñ şoḥbetine her dem quluyla
Göñlüñde kibr olub şoḡuq dil ile
Özüñ muḥabbetden seçene la‘ net
68³⁹⁷

11’li Hece Ölçüsü

İN NEFES-İ DİĞER

1 Gezüb şu ‘ālemi seyrān iderken³⁹⁸
Uğradım gördüm bir bölük canları
Cümlesiniñ erkānı bir yolu bir
Mevlām bir yüzden³⁹⁹ yaratmış anları

³⁹¹ dönüb: çıkup **Hatâyî D.**

³⁹² Ġayb: Gaybet **Hatâyî D.**

³⁹³ tınlarıñ: donunu **Hatâyî D.**

³⁹⁴ piçene: giyene **Hatâyî D.**

³⁹⁵ dirler: didiler **Hatâyî D.**

³⁹⁶ bileli: bilüye **Hatâyî D.**

³⁹⁷ Cönkte Pir Sultan mahlası ile geçen bu şiir Kul Himmet’e aittir.

³⁹⁸ Gezüb şu ‘ālemi seyrān iderken : Seyrān edip şu âlemi gezerken **Kul Himmet Ş.**

³⁹⁹ yüzden : nûrdan **Kul Himmet Ş.**

- 2 Cümle bir mürşide dimişler belî
Tesbîhleri Allâh Muḥammed ‘ Alî
Meşrebleri Ḥüseynî isimleri mevâlî⁴⁰⁰
Muḥammed ‘ Alîye çıkar yolları
- 3 Derûnları⁴⁰¹ ‘ irfân bağıyla bostân
Silinmiş âyîneleri⁴⁰² gümândan pasdan
Gelse tek cevır ü cefâ bir⁴⁰³ dosttan
Arı gibi sızılaşıır⁴⁰⁴ ünleri
- 4 Şırât ve⁴⁰⁵ mîzânı bunda geçmişler
Varluḡ benlik ḡal‘ asını yıḡmışlar
Al giymişler yas ṡonundan çıḡmışlar
Gicesi Ḳadir bayramdır günleri
- 5 Cennet istemezler ‘ azm-ı dîndâre⁴⁰⁶
Ne ḡorku çekerler ṡamuda⁴⁰⁷ nâra
Secde ḡılmaḡdan geçmişler dîvâra
Dizâra ḡarşı düşmüşler önleri⁴⁰⁸

[85]

ḤĀTİME-İ EZ-NEFES

- 6 Bir nefesde bir imâma uyulmuş
Biriniñ niyâzı⁴⁰⁹ biñe şayılmış
Erimişde birbirine ḡoyulmuş⁴¹⁰
Ḥüseyn⁴¹¹ ‘ aşḡına aḡmış ḡanları

⁴⁰⁰Meşrebleri Ḥüseynî isimleri mevâlî : Meşrebi Ḥüseynî ismi Âlevi **Kul Himmet Ş.**

⁴⁰¹derûnları : durakları **Kul Himmet Ş.**

⁴⁰²âyîneleri : kalbleri **Kul Himmet Ş.**

⁴⁰³gelse tek cevır ü cefâ bir : cümleñin muradı bir fidan **Kul Himmet Ş.**

⁴⁰⁴sızılaşıır : sadâlaşıır **Kul Himmet Ş.**

⁴⁰⁵Şırât ve : Sırât’ı **Kul Himmet Ş.**

⁴⁰⁶dîndâre : dîdâre **Kul Himmet Ş.**

⁴⁰⁷ṡamuda : tamuya **Kul Himmet Ş.**

⁴⁰⁸Dizâra ḡarşı düşmüşler önleri : Dîdâre ḡarşı dönmüşler yönleri **Kul Himmet Ş.**

⁴⁰⁹niyâzı : niyâzın **Kul Himmet Ş.**

⁴¹⁰Erimişde birbirine ḡoyulmuş : Kaynayıban kabdan kaba konulmuş

7 Pîr Sultânım⁴¹² gerçegindir bu meydân
Özin kırtarmışlar şıfâtda şeytân⁴¹³
Esürmişler⁴¹⁴ kırklar içdigi meyden
Dost ilinden haber duymuş⁴¹⁵ cânları

69

11'li Hece Ölçüsü

İN NEFES-İ RAHMİ

1 Hôrāsân mülkünden Rûma zühûr iden
Pîrim Hâcî Bektâş Velî degil mi
Binüb cansız divarları yürüden
Pîrim Hâcî Bektâş Velî degil mi

2 Toksan altı biñ Hôrāsân erleri
Elli yedi biñde Rûmûn erleri
Cümlesiniñ ser-efrâzı ser-veri
Pîrim Hâcî Bektâş Velî degil mi

3 Balım Sultân arkadaşısı yoldaşı
Kızıl Deli Sultândadır her işi
Abdâl Mûsî Sultân dir iseñ ne kişi
Pîrim Hâcî Bektâş Velî degil mi

4 Gaygusuz Sultânıñ keşf ü kemâli
Er Kulı Hâcım Sultandadır hâli

[86]

Çamber ' Alî Sultân yüzi nûr-ı cemâli
Pîrim Hâcî Bektâş Velî degil mi

⁴¹¹ Hüseyin : Şah Hüseyin **Kul Himmet Ş.**

⁴¹² Pîr Sultânım : Kul Himmet **Kul Himmet Ş.**

⁴¹³ şıfâtda şeytân : sıfât-ı şerden **Kul Himmet Ş.**

⁴¹⁴ esürmişler : hep içmişler **Kul Himmet Ş.**

⁴¹⁵ Dost ilinden haber duymuş : Haber duymuş dost ilinden **Kul Himmet Ş.**

- 5 Er İbrāhim Edhem Sultān cihānı
Sarı İsmā‘ ildir Sultān nişānı
Şeyh Şāzelidir Sultān burhānı
Pirim Hācı Bektāş Velī degil mi
- 6 Kāra tönli Sultān vallāhu eḫad
Ceddi pāk-i Mevlā beni Muḫammed
Hāzır ‘ Alī Sultān ya senden meded
Pirim Hācı Bektāş Velī degil mi
- 7 Sāyesinde Raḥmī nāmıyla şānım
Yüzim eşiginde koydum ikrārım
Erkānım ikrārım dīnim ü imānım
Pirim Hācı Bektāş Velī degil mi

[87]

70

11’li Hece Ölçüsü

İN NUṬḲ-I ḤAZRET-İ PİR

- 1 Cihān var olmadan ketm-i ‘ademden
Ḥaḳḳ ile birlikde yektāş idim ben
Cihānı var itdim kendi özümden
Yazdım tefsīrini naḳḳāş idim ben
- 2 ‘Anāşırdan bir libāsdır büründüm
Nār u bād u āb u ḥākdan göründüm
Her bir beşer ile cihāna geldim
Ādem ile ol dem bir bāş idim ben
- 3 Ādemiñ belinden Şīt olub geldim
Nuḫ Nebī ile tūfāna irdim
Bir geliş bu mülke İbrāhim oldum
Yapdım Beytullāhı taş taşıdım ben

4 İsmā‘ il göründüm bir zamān ey cān
İşhāk u Ya‘ kub u Yūsuf oldum bir zamān
Eyyüb gelüb çok çağırdım el-amān
Kurdlar yedi benim kan yaş idim ben

5 Zekerıyyā ile beni biçdiler
Yaḥya ile kanım saçdılar
Dāvud olub çok peşime düşdüler
Müḥr-i Süleymānı çok taşıdım ben

[88]

6 Mübārek ‘aşāmı Mūsāya virdim
Zi-rūḥ-ı kuds olub Meryeme irdim
Cümle enbiyāya ben rehber oldum
Murğ-ı zî-şeb oldum ḥuffāş idim ben

7 Şulb-ı perdeden Aḥmed-i Muḥtār
Raḥme irdi māderden yaña Zülfeḳār
Cihān var olmadan oldum yār-ı ḡār
Kul iken zātına sırdāş idim ben

8 Tefekkür eyledim ben kendi kendim
Mu‘ ciz-i keremle imāna geldim
Şāh-ı merdān olub Düldüle bindim
Zülfeḳār kuşandım tiğ-dāş idim ben

9 Çok şükür maṭlūbım getürdim ele
Gül olub feryād virdim bülbüle
Cem‘ oldum bir yerde ehl-i beyt ile
Kırklar meydānında ferrāş idim ben

10 Hidāyet irdi baña Allāhdan
Bi‘ at eyledim resūlullāhdan
Baña ḥaber virdi sırr-ı fillāhdan
Aldığım esrāra sırdāş idim ben

[89]

MĀ-BA‘D-I NUṬṬ-I ḤAẒRET-İ PİR DEST-GİR

- 11 Bu cihān mülkine çok gelüb gitdim
Mu‘ciz-i kerem ile imāna geldim
Şāh-ı velāyetden kemer-best aldım
Pāk-ı selmān ile çöldāş idim ben
- 12 Kāh nebī kāh velī göründüm
Kāh deli kāh uşlu göründüm
Kāh Aḥmed kāh ‘Alī göründüm
Kimse bilmez sırrım ne ḳallāş idim ben
- 13 Bu fenā mülküne çok gelüb gitdim
Yağmur olub yağub ot olub bitdim
Rūmun diyārıñ ben irşād itdim
Ḥorāsāndan gelen Bektāş idim ben
- 14 Ḥamdü’lillah şimdi Şirī didiler
Çok gelüb gitdim hiç bilmediler
Benim bu sırrıma irmediler
Her gelen maḥlūḳa ḳardaş idim ben

[90]

71

Mefā’ilün Mefā’ilün Fe’ülün

**NUṬṬ-I- HĀŞİM ÜSKÜDĀRĪ RAḤMETÜ’L-BĀRĪ DER-
ḤAḲḲ-I ḤABĪB CENĀB-I KİRD-GĀRĪ ḤAYDER-İ
KERRĀR**

I

- 1 Muḥammedir maḥabbet Ḥayderīdir
Maḥabbet rāh-ı vuşlāt rehberidir
Velīler hep muḥabbet pertevidir
Kelām-ı Ḥaḳ bilen her cān velīdir
Muḥammed nuṭṭ-ı Ḥaḳ Furkān ‘Alīdir

II

- 2 Hüvallāh ismine mazhar Muḥammed
Ra'ūf u hem Raḥīm ü mīm Aḥmed
Kelāmınıñ zemāmı 'ilm-i ebced
Kelām-ı Hāḳ bilen her cān velīdir
Muḥammed 'ilm-i Hāḳ mekān 'Alīdir

III

- 3 Muḥabbet dinilen Aḥmed demidir
Çehār rengi⁴¹⁶ ḳulūbun enverīdir
Zemīn ü āsumānıñ⁴¹⁷ cevherīdir
Kelām-ı Hāḳ bilen her cān velīdir
Muḥammed şems-i Hāḳ tābān 'Alīdir

IV

- 4 Deminde gizli idi cān-ı ādem⁴¹⁸
Şıfāt-ı zāta hem-dem idi ol dem
Mecāliden mezāhirden muḳaddem
Kelām-ı Hāḳ bilen her cān velīdir
Muḥammed beyt-i Hāḳ mihmān 'Alīdir

V

- 5 Nice kez Ādem ü Havvā'dan evvel
Zuhūra gelmiş iken 'arş-ı ekmel
'İlm-i ma' lūma olmadan mübeddel
Kelām-ı Hāḳ bilen her cān velīdir
Muḥammed ṭavr-ı Hāḳ erkān 'Alīdir

VI

- 6 Hāḳḳıñ her bir zuhūrı ḥalkā mestūr
Teceddüd ğafleti ile (cehle) mesrūr
Yenā 'mu⁴¹⁹ sırrını fehm⁴²⁰ eyle mağrūr
Kelām-ı Hāḳ bilen her cān velīdir
Muḥammed sırr-ı Hāḳ iz' ān 'Alīdir

⁴¹⁶ Çehār rengi: Cihār-ı rükni **Hāşim D.**

⁴¹⁷ āsumānın: āsmānıñ **Hāşim D.**

⁴¹⁸ cān-ı ādem: cān ādem **Hāşim D.**

⁴¹⁹ yen 'amu : niyām **Hāşim D.**

⁴²⁰ fehm: fehim **Hāşim D.**

VII

7 ‘İlim evvel değil āhir degildir
Ezeldir⁴²¹ hem ebed zāhir degildir
Tağayyürden beri dā’ir degildir
Kelām-ı Hāḡ bilen her cān velidir
Muḡammed nūr-ı Hāḡ her šān ‘Alīdir

[91]

ḤĀTİME-İ NUTḤ-I HĀŞİM

VII

8 ‘İlm-i ma‘ lūm ile⁴²² olmuş hüveydā
‘İlm-i ādem demi ma‘ lūm-ı eşyā
‘İlm-i ma‘ lūm ‘amel bir emr-i ma‘ nā⁴²³
Kelām-ı Hāḡ bilen her cān velidir
Muḡammed vech-i Hāḡ her ān ‘Alīdir

IX

9 ‘İlm-i Hāḡdır maḡabbet bil ‘ameldir
‘İlm-i vuşlat cehil fırḡat⁴²⁴ aşıldır
Ḥurūf-ı şavt zuhūrına maḡaldır
Kelām-ı Hāḡ bilen her cān velidir
Muḡammed genc-i Hāḡ her kān ‘Alīdir

X

10 Meẓāhir mücmeli⁴²⁵ belki şadādır
Ḥurūfāt-ı mürekkebi līk hādır⁴²⁶⁴²⁷
Mürekkebdır libāsı sırr-ı hādır
Kelām-ı Hāḡ bilen her cān velidir
Muḡammed ‘arş-ı Hāḡ devrān ‘Alīdir

⁴²¹ Ezeldir: ezelden **Hāşim D.**

⁴²² ma‘ lūm ile: ma‘ lūmla **Hāşim D.**

⁴²³ emr-i ma‘ nā: birām ma‘ nā **Hāşim D.**

⁴²⁴ cehil fırḡat: cehl-i fırḡat **Hāşim D.**

⁴²⁵ mücmeli: muḡmeli **Hāşim D.**

⁴²⁶ hādır: ḡafādur **Hāşim D.**

⁴²⁷ Bu mısradaki vezin kusuru vardır.

XI

- 11 Muḥammed bil ʿ Alīnin hem-demidir
ʿ Alī cümle nebīniñ maḥremidir⁴²⁸
Ḥayāt-ı Hāşimin hem her demidir
Kelām-ı Ḥaḳ bilen her cān velīdir
Muḥammed ṭavr-ı Ḥaḳ ʿ umrān ʿ Alīdir

[92]

72

Mefāʾilün Mefāʾilün Mefāʾilün Mefāʾilün

Nʿ AT-I ŞERİF-İ NEBEVÎ

- 1 Zuhūr-ı mazḥar-ı ādem Resūl-i Kibriyādandır
Muḥaddes olması her dem Resūl-i Kibriyādandır
- 2 ʿ Acebdür nefḥa-yı Raḥmān Mesīhe oldı kuvvet cān⁴²⁹
Ḳamuya feyz-i Ḥaḳḳ ʿ irfān Resūl-i Kibriyādandır
- 3 Nübüvvette olan envār velāyetde olan esrār
Tecellī-i Ḥudā her yār Resūl-i Kibriyādandır
- 4 Muḥammed ḥamdle zākir eḥad-ı Aḥmedʾledir bāhir
Eger bātın eger zāhir Resūl-i Kibriyādandır
- 5 Demidür nefḥa-yı Raḥmān demiyle ḥayy olur ebdān
Zuhūr-ı⁴³⁰ her melek insān Resūl-i Kibriyādandır
- 6 Zuhūr-ı mazḥar-ı esyāk kelāmıyla bülend-i Ḥaḳḳ
Ḳulüb-ı feyz-i Ḥaḳḳ mutlak Resūl-i Kibriyādandır
- 7 Saña ʿ izzet budur Hāşim ki ceddindir Ebuʾl-Ḳāsim
Teselliler saña dāʾim Resūl-i Kibriyāʾdandır

⁴²⁸ maḥremidir: hem-demidür **Hāşim D.**

⁴²⁹ kuvvet cān : kuvvet-i cān **Hāşim D.**

⁴³⁰ Zuhūr-ı : Zuhur **Hāşim D.**

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

NUTK-I HÂŞİM NÂZİRE-GÜNE DER-HÂK KELÂM-I
NAKŞİ

- 1 Eyâ sen şanma kim senden bu güftârı dehân söyler
Veyâ âlet olan 'uzvuñ yaḥūd ṭab' -ı zebân söyler
- 2 Temâşâ-yı cemâl içün özüñ mir'ât idip Mevlâ
Yüzünden seyr idip kendiñ demiñle der-miyân⁴³¹ söyler
- 3 Yed-i kudret olub ṭab' ın cemâline tutup perde
Mezâhirle zuhûr idip kâmusundan beyân söyler
- 4 Hâkikat 'âlem-i ḡaybıñ⁴³² zılâmından hafî eşyâ
Zuhûr-ı şem' -i ḥüsnüñle hayâlinden cihân söyler
- 5 'Acebdir Hâşimin hâli gehî Nakşî gehî Mısrî
Dil-i dānāya⁴³³ vârişdir aña kevn⁴³⁴ ü mekân söyler

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

VELEHU

I

- 1 Hâkikat cümle eşyâdan Ḥüdâ her dem 'ayân söyler
Kulağıñ tüt kamu şavte işit şanma nihân söyler
Aña âlet olan diller Ene-l Hâkkı hemân söyler
Eyâ sen şanma kim senden bu güftârı dehân söyler
Veyâ terkîb olan 'unşur yâḥud laḥm-ı zebân söyler

⁴³¹ der-miyân: hem 'ayân **Hâşim D.**

⁴³² Hâkikat 'âlem-i ḡaybıñ: Hâkikat-ı 'âlem u ḡaybıñ **Hâşim D.**

⁴³³ Dil-i dānāya: Dil u dānāya **Hâşim D.**

⁴³⁴ kevn: kavn **Hâşim D.**

[94]

II

2 Seni ol zātına mirāt idüb tarafıñdur eşyā
Seniñ nūruñla mücellādur merāya esfel u ‘ālā
Zuhūrun maẓhar-ı tamdur vücuduñ nüṣṣa-i kübrā
Seni ol saña bildirmek murādıñ ẓaṣd idüb mevlā⁴³⁵
‘Anāşırdan giyüb bir ʔon yüzünden tercümān söyler

III

3 Maḥabbet kenzini ‘ıṣṣı idüb i‘lān-ı dil ü cānda
Biterdi bir şecer gūyā ola seyrān bu meydānda
Mezāhir-i cāmī‘ ü esmā düzüb insān bu elvānda
Yaratdı cümle eşyāyı özüñ pinhān idüb anda
Görünir nice biñ türden velī kendiñ nihān söyler

IV

4 Vesāḥdan pāk ider cümle me‘ādini diliñ zerker
Nebātıñ feyz-i ḥayvānıñ ḥayātıdur demin ey er
Seniñ emriñle sārīdūr hüvviyet her işi işler
Kimiñdür bunca cünbüşler kimiñdür nuṭṭı iden gevher
Özüñden olmadıñ ‘ārif ki senden özüñe kān söyler

V

5 Kelāmı Hāşimi zevḳiñ duyan ‘āşıklar ey Naḳşī
Cemāl-i ḥüsnüñ seyr iden ‘āşıklar ey Naḳşī
Ḥaḳīḳat bezminiñ kāsın tudan ‘āşıklar ey Naḳşī
*Saḳā hüm Rabbü hüm*⁴³⁶ ḥamrıñ iḥen ‘āşıklar ey Naḳşī
İrer ma‘şuḳına anlar mekāndan lā-mekān söyler

⁴³⁵ mevlā: ø Hāşim D.

⁴³⁶ Saḳā hüm Rabbü hüm: “Onların Rabbi (onlara) içecek sundu. İnsan 76/21

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

VELEHU

I

- 1 Hâkikat zât-ı mevlâdan kamu eşyâ ' ayân söyler
İşit şemi' başiretle şakın şanma nihân söyler
Kıyâmet⁴³⁷ egleyüb hakla Ene-l Hakkı hemân söyler
Eyâ sen şanma kim senden bu güftârı dehân söyler
Veyâ terkib olan ' unşur yaḥud laḥm-ı zebân söyler

II

- 2 Saña irmek için durmaz dūn ü gün devr ider⁴³⁸ eşyâ
Seni mir'ât idinmişdir mezâhir esfel ü a' lā
Vücudıñ mazhâr-ı tamdur cemâlün it kübra
Seni ol saña bildirmek murâdıñ kaşd idüb Mevlâ
' Anâşırdan giyüb bir ton yüzünden tercemân söyler

III

- 3 Mürekkeb cümle müfreden⁴³⁹ numüne sırr-ı ekbersiñ
Bu gün nefḥ eyleyen rūḥı kamu ecsâda bil sensiñ
Eger bilmez iseñ kadriñ⁴⁴⁰ gezer meydânda bir ḥarsıñ
Olur kim bilmedi nefs-i' arefden almayub dersiñ
Degildür Hakkâ ' ârifler özüñ bilmez yalân söyler

IV

- 4 Bütünün şâh-ı ' âlemdür zuhûruñ şuretâ kemter
Ziyâ-baḥş-ı cihân sensiñ cemâliñ si deva defter
Deminden var olur eşyâ ide gör bu sözi ezber
Kimiñdür bu bunca cünbüşler kimiñdür nuṭṭı iden gevher
Özüñden olmadıñ ' ârif ki senden özüñe kân söyler

⁴³⁷ Kıyâmet : Kıyamıñ **Hâşim D.**

⁴³⁸ gün devr ider : gündür ider **Hâşim D.**

⁴³⁹ müfreden : müfredatdan **Hâşim D.**

⁴⁴⁰ kadriñ : kaderin **Hâşim D.**

[96]

V

5 Zuhûrundan zuhûr itdi ‘aceb seyrân bu eyvânda
Zamân mahfişuver zâhir vücûd imkân⁴⁴¹ bu bir anda
Maḥabbet kenzini izhâr iden insân bu ekvânda
Yaratdı cümle eşyâyı öziñ pinhâñ ibüb anda
Görinür nice biñ yüzden velî kendi nihâñ söyler

VI

6 Selâmet bulmak isterseñ ola gör mürşide bende
Îrâdet vir murâdına göresin tâ seni sende
Ki âḥir özüñe şüretle görünüb olma şer-mende
Ḥayâl-i zılliyiz⁴⁴² ‘ibret görinen ḥayme-i tende
Degildür nuṭṭı iden şüret derûnunda derûn⁴⁴³ söyler

VII

7 Kelâmuñdan alur feyzi bugün ‘âşıklar ey Nakşî
Seniñ nuṭṭıñla iḥyâdur bugün ‘âşıklar ey Nakşî
Zuhûrun sırriyle Ḥâşim bilür ‘âşıklar ey Nakşî
Saḳâ hüm rabbühüm⁴⁴⁴ ḥamrın içen ‘âşıklar ey Nakşî
İrer ma‘ şuḳına anlar mekândan lâ mekân söyler

[97]

76

Müstef’ilün Mefâ’ilün Müstef’ilün Mefâ’ilün

MÂHİYET-İ İNSÂNİYE KELÂM-I YUNÛS NAZÎRE-İ
CENÂB-I HÂŞİM

1 Bir bir diyem saña derdim ezelden ben neler çekdim
Niçün degişdim ben yurdum⁴⁴⁵ aña ḥaḳḳânî sözümü

⁴⁴¹ vücûd imkân: vücûd-ı imkân **Hâşim D.**

⁴⁴² Ḥayâl-i zılliyiz: Ḥayâl-i zulel yeter **Hâşim D.**

⁴⁴³ derûn: devrân **Hâşim D.**

⁴⁴⁴ Saḳâ hüm Rabbü hüm: “Onların Rabbi (onlara) içecek sundu. İnsan 76/21

⁴⁴⁵ yurdum : yordum **Hâşim D.**

- 2 Baħr-i ezel dūrri idim *küntü kenz*⁴⁴⁶de gizli idim
‘İlm-i ledün sırrı idim kimse görmezdi izimi
- 3 Gizlenip atladım göge indim aından ben bu yire
Tāki gözüm yüzüm göre münkir görmeye yüzümi
- 4 Bezm-i eleste kıl oldum cevher iken nebāt oldum
Tab‘ -ı ‘anāşırda bulundum kōz aılama gel tozımı
- 5 Anam babam bir oldılar beni zūlmāta atdılar
Vücūdum zāhir etdiler bilmek için ben özümi
- 6 Buldum hayātı zulmetde keşret aldım o vaħdetde
Rāhat için o şıkletde bükdüm yatdım ben özümi⁴⁴⁷
- 7 Feyziñ ħurūc oldu baña ‘ālem hayrettedir buña⁴⁴⁸
Tizcek⁴⁴⁹ vardım didim aña cehār-bend buldum özümi
- 8 Kōçsuz koyun kuzulatdım deryā yüzünde otlatdım
Bir kaşşāba boğazlatdım yemek için ben kuzumu

[98]

- 9 Yūnus dedemdir söyleyen Seyyid Hāşimdir diñleyen
Bu esrārı fehm eyleyen ağıāra açma rāzımı

77

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

NUTŖ-I N‘AT-GŪNE MERŞİYE-Yİ ĖAŖKANİ ALEYHİ
CENĀB-I TURĀBİ RAĖMET’ŪL-ABĀ RĀ

- 1 Ey velāyet ma‘deni cūd-ı kerem-kānī seħā
Ey erenler ser-firāzı yār-ı ġār-ı Mustafā

⁴⁴⁶ Küntü kenz: “Gizli bir hazineydim.” anlamına gelen kudsî bir hadîstir.

⁴⁴⁷ özümi: dizimi **Hāşim D.**

⁴⁴⁸ buña: bana **Hāşim D.**

⁴⁴⁹ tizcek: tezcek **Hāşim D.**

- 2 Sendedür ‘ilm-i ledün esrârı derc olmuş kamu
Şânına lâıyık buyurdu Hakk Te‘âlâ Hel’etâ
- 3 Maẓhar-ı nûr-ı beşerden şüretâ itdiñ zuhûr
Nûr-ı aqdemsiñ haqîkat içre şâhım muṭlaqa
- 4 Şîr-i Mevlâ havz-ı kevşer şâhibi hem Zülfeķâr
Sen imâm-ı lâ-fetâsıñ yâ ‘Alıyyü’l Murtaẓâ
- 5 Rûz-ı maḥşer râhına bel bağlayan buldı necât
Her dü ‘âlem ol kesindirma‘nî-i zevk ü sefâ
- 6 Nîm nigâh ile naẓar kılsañ teraḥḥum eyleyüb
Kesb ider rif‘at-ı merâtib şâh olur elbet gedâ
- 7 Kim ki dil virdi ḥulûş-ı bî-riyâ şol mihrine
Ateş-i nâr-ı cehennemdendir ol merdüm rehâ

[99]

ḤÂTİME-İ N‘AT

- 8 Çeşm-i pür-nem sûz-ı dil bağıryanık ‘âşıqlara
Merḥamet şânındadır hem derdine sensiñ devâ
- 9 Qalmışım hāmûn-ı ḥayret içre giryân ü zelîl
İbtihâlim raḥmeti⁴⁵⁰ erzân⁴⁵¹ kıl şâhım baña
- 10 Bendelikde rû-siyâhım ḥâlimi ma‘zûr tut
Senden özge yâ kime yalvarayım ben mübtelâ
- 11 Zaḥm-ı söz ile⁴⁵² Turâbî zâr ider leyl ü nehâr
Bî-nihâyet bâr-ı ‘işyânım nümâ ḥâlim sanâ

⁴⁵⁰ raḥmeti : raḥımıñı **Tûrabi D.**

⁴⁵¹ erzân : erzânî **Tûrabi D.**

⁴⁵² söz ile: sözilen **Tûrabi D.**

*11'li Hece Ölçüsü***BEHLÜL DÂNÂ GÜFT HİKMET-GÜNE**

- 1 Ademi balçıkdan yapıdın yogurduñ
Yaparda neylersin bundan saña ne
Adem için halk itmişsün cihānı
İder de neylersin bundan saña ne
- 2 Sefil düşdüm ben bu işde nā-çarım
Kıldan köpri yaratmışsın geçerim
- [100] Geçemezsem ol köpriden uçarım
Yıkıver köprini bundan saña ne
- 3 Dökiver kaşran kaşganıñ gitsün
Ol mü'min kulları dergāha yitsün
Emr it yılānlara şamuyu tutsun
Yutdırubda neylersin bundan saña ne
- 4 Baqqal mısın terāziyi neylersin
İşin gücün yokdur gönül eglersin
Kulñ günāhını alub neylersin
Geçiver suçundan bundan saña ne
- 5 Behlül Dānāyım Haqqā sözim budur
Nerede ararsañ Haqq anda hāzır
Cümleyi cehennemlik itseñ kim nider
İder de neylersin bundan saña ne

[101]

*Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün***NUṬḲ-I ḤAZRET-İ ŞEMS-İ TEBRİZİ**

- 1 Bi-ḥamdillah dirim Allāh alub 'aqlımı fikrullah
Dilimde zātın esmāsı baña üns oldı zikrullah

- 2 Ben ol pervāneyim geldim düşüb ‘ ışk odına yandım
Yanuben külli kül oldım beni mahv itdi ‘ ışkullah
- 3 Bu tevḥidden murād ancak kemāl-i zāta ırmekdir
Görinen kendi zātıdır degildür şanma gayrullah
- 4 Göñül ayīnesin şūfī eger itdiñ ise şāfī
Açılur saña bir kapu ‘ ayān olur cemālullāh
- 5 Şems-i Tebrīzi bunı bilür ahd qalmaz fenā bulur
Bu ‘ ālem güli mahv olur hemān bākī qalır Allah

[102]

80

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

ḤİFẒİ FERMĀYED

- 1 ‘ Āşıq-ı şūrīdenim ‘ ālemde sultānım ‘ Alī
Ah idüb bülbul gibi gülzārda efgānım ‘ Alī
- 2 Olmuşum pervāne-süz mäh-ı cemālīñ şem‘ ine
Rüz u şeb yanmağdayım ben şāh-ı merdānım ‘ Alī
- 3 İki ‘ aynımdan çıkardım ziynet-i dünyāyı heb
Tıfl iken düşdüm seniñ rāhına qurbānım ‘ Alī
- 4 Göklere ravza tutub zār eylerim niyāz ile
Her seher bülbul gibi sen çeşm-i giryānım ‘ Alī
- 5 Bāb-ı luṭfuñda ‘ ināyet eyle gel bu Ḥıfziye
Kıl kerem-kānī efendim dīnım imānım ‘ Alī

[103]

81

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

MUHAMMES-İ NEHRİ BABA GÜYED

I

- 1 Eger bülbül isen gönlün ayırma bağ-ı gülşenden
Tedārik gör uyar aç cān gözün gülşende erkenden
Ne ise maḳşuduñ ey dil bu cānıñ çıkmadan tenden
Ki şormaz ḫāzret-i Mevlā muḫaḳḳaḳ kimseyi senden
Su'āl eyler hemān ancaḳ seni senden beni benden

II

- 2 Kişiniñ kendi noḳşanı ki zīrā kendine mes'ul
Ne var dünyāda 'uḳbada bulardır cümleden maḳbül
Eger 'āḳıl iseñ cānā var ol sen kendine meşgül
Ki şormaz ḫāzret-i Mevlā muḫaḳḳaḳ kimseyi senden
Su'āl eyler hemān ancaḳ seni senden beni benden

III

- 3 Nedir ademligin aşlı bilürseñ cisini cān it
Bulub bir mürşid-i kāmīl vücūd iklimini pāk it
Egerçi Ḥaḳḳı isterseñ dem-a-dem sīneni ḩāk it
Ki şormaz ḫāzret-i Mevlā muḫaḳḳaḳ kimseyi senden
Su'āl eyler hemān ancaḳ seni senden beni benden

[104]

IV

- 4 Fenā mülkünde ey Nehrī geçürdim ḩille-yi barū
Budur maḳbül olan anda ḫaḳīḩat böyle bil yāhū
Özüñ fehmi eyle ḡafletden ḡuşād it çekme hiç ḩayḡu
Ki şormaz ḫāzret-i Mevlā muḫaḳḳaḳ kimseyi senden
Su'āl eyler hemān ancaḳ seni senden beni benden

*11'li Hece Ölçüsü***DASTÂN-I MİR'ATÎ BABA**

- 1 Gûş eyle pendimi ey 'ârif-i dānā
Dānā iseñ fehm it⁴⁵³ sırr-ı Yezdānı
Cenâb-ı Yezdān⁴⁵⁴ ne hikmetler eyledi nümā
Nümā itmek için zāt-ı sübhānı
- 2 Zātına tecelli itdi ibtidā
Tecelliden bir nūr olundı peydā
İdrāk eyle nedir kudret-i Mevlā
Bırağma dilinden vird-i Mennānı
- 3 Var oldı evvelā ol nūr-ı aqdem⁴⁵⁵
Andan zühūr itdi ervāh-ı 'ālem⁴⁵⁶
Rūh-ı Muştafāy⁴⁵⁷ kıldı mükerrerem
Ol sebeb var itdi kevn ü mekânı
- 4 Kün didi var oldı (bu) kevn ü mekân
Melā'ikle ol qubbe-i āsumān⁴⁵⁸
Evvelā aydınlık oldı nümāyān
Qurdı eflāke⁴⁵⁹ çarḥ⁴⁶⁰-ı devrānı⁴⁶¹

⁴⁵³ fehm it : seyret **Mir'atî D.**

⁴⁵⁴ Şairin yayınlanmış divânında “Cenâb-ı Yezdân” değil, “Yezdân” yazmaktadır. Zirâ Cenâb-ı Yezdân dendiğinde mısranın ölçüsü bozulmaktadır.

⁴⁵⁵ Var oldı evvelā ol nur-ı aqdem : Var olmadan evvel bu çark-ı âlem **Mir'atî D.**

⁴⁵⁶ 'ālem : âdem **Mir'atî D.**

⁴⁵⁷ Muştafāy: Muhammedî **Mir'atî D.**

⁴⁵⁸ qubbe-i āsumān : arz u âsûmân **Mir'atî D.**

⁴⁵⁹ eflāke : bağ-ı eflāk **Mir'atî D.**

⁴⁶⁰ çarḥ : çark **Mir'atî D.**

⁴⁶¹ Bu mısradaki ölçü kusuru vardır.

5 Yaratdı eşyâyı Fî'l-cümle mâ' bûd⁴⁶²
Aḥsen-i takvîmi eyledi mevcûd
Eylemedi iblîs ademe sücûd
Ol vakit dergâhdan sürdi şeyṭânı

[106]

6 Ol şulb-ı âdemden⁴⁶³ bunca enbiyâ
Geldi ' âleme heb gûna-be-gûna⁴⁶⁴
Nûḥ kavmine ğaḏab eyledi Mevlâ
Ġarḳ itdi musallaṭ eyledi⁴⁶⁵ tûfânı⁴⁶⁶

7 Luṭ kavmi oldılar⁴⁶⁷ ğayetle⁴⁶⁸ tuġyân
Livâṭaya düşdiler⁴⁶⁹ rûz u şeb hemân⁴⁷⁰
Bir seher⁴⁷¹ vaḳtinde ḥazret-i Yezdân
Zemîne ğarḳ itdi bunca insânı

8 Ḥaḳ Tûrda⁴⁷² tecelli kıldı Mûsâya
Anda ḥayrân oldı⁴⁷³ sırr-ı Mevlâya
*Rabb-i ernî*⁴⁷⁴ diyüb durdı du' aya
İşitdi ol vakit ḥiṭâb-ı⁴⁷⁵ *len-terânî*⁴⁷⁶

⁴⁶² Yaratdı eşyâyı Fî'l-cümle mâ' bûd : Yaratdı bilcümle eşyayı Mâbud **Mir'atî D.**

⁴⁶³ şulb-ı âdemden : demden biridir **Mir'atî D.**

⁴⁶⁴ ' âleme heb gûna-be-gûna : bu âleme hep günâ günâ **Mir'atî D.**

⁴⁶⁵ Ġarḳ itdi musallaṭ eyledi : gark-ı deryâ kıldı verdi **Mir'atî D.**

⁴⁶⁶ Bu mısradaki ölçü kusuru vardır.

⁴⁶⁷ oldılar : oldu **Mir'atî D.**

⁴⁶⁸ ğayetle : gayretle **Mir'atî D.**

⁴⁶⁹ Livâṭaya düşdiler : Levaice düştü **Mir'atî D.**

⁴⁷⁰ Bu mısradaki ölçü kusuru vardır.

⁴⁷¹ seher : zahir **Mir'atî D.**

⁴⁷² Ḥaḳ Tûrda : Tûrda Hak **Mir'atî D.**

⁴⁷³ oldı : kıldı **Mir'atî D.**

⁴⁷⁴ Rabb-i ernî: "Rabbim bana göster." Kur'ân Bakara 2/260

- 9 Bî-peder zühûra geldi Mesîha
Nice nice⁴⁷⁷ mu^c cizât⁴⁷⁸ eyledi icrâ
Güyâ⁴⁷⁹ dâra çekdi anı kavm-i naşşarâ
İnkâr eylediler ol rûh-ı revânı⁴⁸⁰
- 10 ⁴⁸¹ Aqla fikre şıgmaz hikmet-i settâr
Haḵk dostuñ bilmedi nemrûd-ı ağıyâr⁴⁸²
Halîlulluha⁴⁸³ gülzâr oldı ol nâr
Haḵk böyle buyurdı emr ü fermânı
- 11 Tûlû^c itdi cihâna⁴⁸⁴ şems-i fahr-ı kâ'inât⁴⁸⁵
Dîn çerâğı ol ekmelü't⁴⁸⁶-tahiyyât
Efđalü'l-enbiyâ 'âle'd-derecât
Nûra⁴⁸⁷ ğark itdi bütün cihânı⁴⁸⁸

⁴⁷⁵ İşıtdı ol vakit hitâb-ı : Ol vakit ışıttı ol **Mir'atî D.**

⁴⁷⁶ Len-terâni: "Beni asla göremezsin." Kur'an A' râf 7/143

⁴⁷⁷ nice nice : nice **Mir'atî D.**

⁴⁷⁸ mu^c cizât : mucizeler **Mir'atî D.**

⁴⁷⁹ Şairin yayınlanan divanında "güya" sözcüğü yoktur. Zira bu sözcük ölçü kusuru oluşturmaktadır.

⁴⁸⁰ revânı : Rahmanı **Mir'atî D.**

⁴⁸¹ Bu dörtlük şairin yayınlanan divanında 8. dörtlükken, cönkte 10. dörtlük olarak karşımıza çıkmıştır.

⁴⁸² nemrûd-ı ağıyâr : Nemrud u ağıyar **Mir'atî D.**

⁴⁸³ Halîlulluha : Halil İbrahim'e **Mir'atî D.**

⁴⁸⁴ cihâna : dehre **Mir'atî D.**

⁴⁸⁵ şems-i fahr-ı kâ'inât : fahr-i kâinat **Mir'atî D.**

⁴⁸⁶ ekmelü't : ekrem-üt **Mir'atî D.**

⁴⁸⁷ nûra : kur ile **Mir'atî D.**

⁴⁸⁸ Bu mısradaki ölçü kusuru vardır.

[107]

MĀBA‘D-I DĀSTĀN

- 12 Çünki toğdı⁴⁸⁹ ol mäh-ı münir⁴⁹⁰
İtmek için halkı hallâkdan habir
Anın vaşfi dille olunmaz ta‘ bir
Dine da‘ vet itdi kavm-i nādānı
- 13 Şeri‘ at sancāğın dikdi⁴⁹¹ ol Resul
Hudā itdi aña⁴⁹² Qurānı nüzul
Añın da‘ vetini idenler kabul
Buldılar cennet ü⁴⁹³ bāğ-ı cinānı
- 14 Şeri‘ atı⁴⁹⁴ kurdı Şāh-ı Enbiyā
Sevenler dost oldu sevmeyen a‘ dā
Toğrı geldi ol ‘ Alīyyü’l- Murtażā
Tarikat burcına dikdi nişānı
- 15 Çağrıldı dillerde Hayder-i Kerrār
Darbindan titredi cihān heft-i çār⁴⁹⁵
Aña menşub⁴⁹⁶ oldu Duldül ü Zülfekār⁴⁹⁷
Geçirdi tığından⁴⁹⁸ çok münkirānı

⁴⁸⁹ çünki toğdı : dehre tulū etti **Mir’atı D.**

⁴⁹⁰ Bu mısradā ölçü kusuru vardır.

⁴⁹¹ dikdi : çekti **Mir’atı D.**

⁴⁹² itdi ana : ana kıldı **Mir’atı D.**

⁴⁹³ cennet ü : cennette **Mir’atı D.**

⁴⁹⁴ şeri‘ atı : şeri‘ atın **Mir’atı D.**

⁴⁹⁵ heft-i çār : ser-â-ser **Mir’atı D.**

⁴⁹⁶ menşub : dost **Mir’atı D.**

⁴⁹⁷ Bu mısradā hece kusuru mevcuttur.

⁴⁹⁸ geçirdi tığından : tığından geçirdi **Mir’atı D.**

16 Uyandı uyḡudan⁴⁹⁹ cihān uyurdu
Ḥaḳḳı sırrını sırr ehline duyurdu
Hem Hudā aña⁵⁰⁰ arslanım buyrudı
Kimse bilmez⁵⁰¹ kimdir Şāh-ı Merdānı

*502

[108]

17 ‘Alīniñ sırrına⁵⁰³ ‘aḳıllar irmez
‘Aḳlı erenler de beyāna virmez
‘Ālem Ḥayder olsa kōr olan görmez
Bulana ‘ışḳ olsun genc-i nihānı

18 Nefsāniyyet idüb bir alāy mel‘ün
Āl-i peygamberi⁵⁰⁴ kıldılar maḡbūn
‘Abdurrahman İbn-i Mülcem dökdi ḡūn
Gör neye uğradı Ḥaḳḳıñ arslanı

19 Namāz kılmak içün mescīde vardı
Mülcem oḒlı anıñ vaḳtiñ arardı
Namāz kılar iken ol şāhı urdı
Bilmedi ol mel‘ün yedigi nanı

⁴⁹⁹ uyḡudan : gafletten **Mir’atı D.**

⁵⁰⁰ hem Hudā aña :. Hüca ona hem **Mir’atı D.**

⁵⁰¹ kimse bilmez : kimbilir ki **Mir’atı D.**

⁵⁰² Şairin yayınlanan divanında bu kısımda bir dōrtlük daha bulunmaktadır:

Yar-ı garı sıddık hilāfet etti
Ömer-ül-Faikuk adalet etti
Osman-ı zinnureyn tilāvet etti
Şeriat tahtında hükm ü fermanı

⁵⁰³ sırrına : işine **Mir’atı D.**

⁵⁰⁴ āl-i peygamberi : ahd-ı peygamberi **Mir’atı D.**

- 20 Mecrūh oldu çünkü şāh-ı velāyet
Ol demde⁵⁰⁵ nūş itdi cām-ı şehādet
Hasanla Hüseyne kıldı vāşiyet
Bir deveci gelür gözleyün⁵⁰⁶ anı
- 21 Didi gelecekdir bunda bir ‘ Arab
Elinde bir deve yüzinde niķāb
İster cenāzemi itmeyin cevāb
Diyüb (ol) Hudāya t̄abşurdu cānı
- 22 Ehl-i beyt içre düşdi bir fiğān
Hasanla Hüseyin oldılar nālān
Ġasl idüb namāzıñ kıldılar hemān
İrişdi bir ‘ Arab deve çobanı⁵⁰⁷
- [109]
- ḤĀTİME-İ DĀSTĀN**
- 23 Yükletdi t̄abūtı deve üstüne
Çekdi reseni⁵⁰⁸ aldı destine⁵⁰⁹
Ol⁵¹⁰ şāh emānetiñ virdi dostuna
Hasanla Hüseyine (o dem) düşdi hicrānı
- 24 Hasanla Hüseyin⁵¹¹ itdiler⁵¹² endişe
Didiler k̄ā’ıl degiliz biz⁵¹³ bu işe⁵¹⁴
Düşdiler p̄işine hem k̄oşa k̄oşa
Tutdılar deveyi hem çeken⁵¹⁵ cānı

⁵⁰⁵ demde : vakit **Mir’atı D.**

⁵⁰⁶ gelür gözleyün : gelir gözetin **Mir’atı D.**

⁵⁰⁷ çobanı : sarvanı **Mir’atı D.**

⁵⁰⁸ çekdi reseni : çekerek destiyle **Mir’atı D.**

⁵⁰⁹ Bu mısra da hece kusuru vardır.

⁵¹⁰ ol : o **Mir’atı D.**

⁵¹¹ Hüseyin : Hüseyin’e **Mir’atı D.**

⁵¹² itdiler: düştü **Mir’atı D.**

⁵¹³ k̄ā’ıl degiliz biz : değiliz kail **Mir’atı D.**

⁵¹⁴ Bu mısra da hece kusuru vardır.

- 25 Deveci niķāba uzatdı eli
Acdı⁵¹⁶ niķābı pūr-nūr-ı celī⁵¹⁷
Gördiler deveci kendidir ʿ Alī
Ol vaķt bildiler sırr-ı şīrānı
- 26 Şāhiñ şehīd oldıĝın duydılar
Ol cehūd-ı melʿ ūna⁵¹⁸ ħaber şaldılar⁵¹⁹
Ol imām Ḥasana⁵²⁰ zehir virdiler⁵²¹
Şoldırdılar ol ĝonçe-i ħandānı
- 27 Şimdi ķaldı ol Ḥüseyn şehzāde
İşidüb yezīdler düşdiler⁵²² fesāde⁵²³
Leşker çeküb kaşdı āl-i evlāde
Ķurdılar Kūfede⁵²⁴ ʿ azīm⁵²⁵ dīvānı
- 28 Mervān varub Kerbelāya⁵²⁶ oturdı
Āl ile ceng⁵²⁷ içün ordusun ķurdı

⁵¹⁵ hem çeken : ol yeden **Mirʿatī D.**

⁵¹⁶ acdı : kaldırdı **Mirʿatī D.**

⁵¹⁷ Bu mısradā hece kusuru vardır.

⁵¹⁸ ol cehūd-ı melʿ ūna : muaviye melʿ una **Mirʿatī D.**

⁵¹⁹ Bu mısradā hece kusuru vardır.

⁵²⁰ ol imām Ḥasana : imam-ı Hasana **Mirʿatī D.**

⁵²¹ virdiler : sundular **Mirʿatī D.**

⁵²² düşdiler : düştü **Mirʿatī D.**

⁵²³ Bu mısradā hece kusuru vardır.

⁵²⁴ Kūfede : Kūfeye **Mirʿatī D.**

⁵²⁵ azīm : ulu **Mirʿatī D.**

⁵²⁶ varub Kerbelāya : Kerbelāya vardı **Mirʿatī D.**

⁵²⁷ āl ile ceng : ceng-i cidal **Mirʿatī D.**

[110]

Namāz kılardı⁵²⁸ ezān okurdı⁵²⁹
‘İbādetsiz geçürmezdi zamānı

29 Şāh Hüseyn gördi bunları hemān
Didi yā Rāb bunlar naşıl müslümān
Evlād-ı resūle oldılar düşmān
Kimse görmüş degil böyle seyrānı

30 ⁵³⁰İtmediler āl-i evlāda hürmet
Şuları kesdiler virüb eziyyet
Hakdan korkmadı Hāricī millet
Şusuz bıraḳdılar⁵³¹ şabī şübyānı

31 Şāh Hüseyn didi anlara⁵³² ey ḳavm-i ‘adū⁵³³
Viriñ yetimler içün olsun⁵³⁴ biraz şu⁵³⁵
Aḫretde yeriniz olmasun ṭamu
Mekān itmeyiñiz⁵³⁶ kendinize nīrānı⁵³⁷

32 Bu söze hīç biri⁵³⁸ olmadı memnūn
Ḳaldılar teşne-i sūz dil-i derūn⁵³⁹
Ol şāhı⁵⁴⁰ şehīd itdi Şimr-i mel‘ūn⁵⁴¹
Deşt-i Kerbelāya aḳıddı ḳanı

⁵²⁸ namāz kılardı : ibadet ederdi **Mir’atf D.**

⁵²⁹ Bu mısradā hece kusuru vardır.

⁵³⁰ Bu dōrtlük şairin yayınlanan divanında 32. dōrtlükken, cōnkte 30. dōrtlük olarak ḳarşımıza çıkmıştır.

⁵³¹ bıraḳdılar : şehit etti **Mir’atf D.**

⁵³² anlara : ø **Mir’atf D.**

⁵³³ Bu mısradā hece kusuru vardır.

⁵³⁴ yetimler içün olsun : yetimlere içsin **Mir’atf D.**

⁵³⁵ Bu mısradā hece kusuru vardır.

⁵³⁶ itmeyiñiz : etmen **Mir’atf D.**

⁵³⁷ Bu mısradā hece kusuru vardır.

⁵³⁸ bu söze hīç biri : hīç kimse bu işe **Mir’atf D.**

⁵³⁹ ḳaldılar teşne-i sūz dil-i derūn : kaldı teşne dilde ciğeri yangın **Mir’atf D.**

⁵⁴⁰ ol şāhı : şāhı **Mir’atf D.**

⁵⁴¹ şimr-i mel‘ūn : şimir-i me’lūn **Mir’atf D.**

33 ⁵⁴²On iki imāmin on dört ma‘ şūmuñ
Kanıñ ağıtdılar bunca mazlūmuñ
Haqq belālarıñ⁵⁴³ virsün ol kavm-i sūmuñ⁵⁴⁴⁵⁴⁵
Ehl-i beyte itdiler⁵⁴⁶ bunca ziyānı⁵⁴⁷

[111]

BAQİYYE-İ DĀSTĀN

34 Ehl-i beyt içine ğulğula şaldı
Deryālar mevc urub ħurūca⁵⁴⁸ geldi
Ol nübüvvet güli şarardı şoldı
Düşürdi o mel‘ un bād-ı ħazānı

35 Nice kanlar icdi⁵⁴⁹ ħāq-i Kerbelā
Lā-cerem⁵⁵⁰ ħaşre dek qaldı teberrā⁵⁵¹
Bu da‘ va sürülür ‘ ālemde ħālā
Haqq dūr⁵⁵² itsün bizden şerr-i Mervānı

36 Böyledür Mîr‘atı bizlerde⁵⁵³ ‘ ādet
Peyğamber dostuna okuruz rahmet
Düşmenānına⁵⁵⁴ olsun şad hezār la‘ net⁵⁵⁵
Zirā terk itmeyiz yolu erkānı

⁵⁴² Bu dōrtlük şairin yayınlanan divanında 35. dōrtlükken, cōnkte 33. dōrtlük olarak karşımıza çıkmıştır.

⁵⁴³ belālarıñ : belāsın **Mîr‘atı D.**

⁵⁴⁴ sūmuñ : sammın **Mîr‘atı D.**

⁵⁴⁵ Bu mısradā hece kusuru vardır.

⁵⁴⁶ itdiler : kaldı **Mîr‘atı D.**

⁵⁴⁷ Bu mısradā hece kusuru vardır.

⁵⁴⁸ ħurūca : hurūşa **Mîr‘atı D.**

⁵⁴⁹ kanlar icdi : kan akıttı **Mîr‘atı D.**

⁵⁵⁰ lā-cerem : kıyāmet **Mîr‘atı D.**

⁵⁵¹ teberrā : Ceberra **Mîr‘atı D.**

⁵⁵² dūr : def **Mîr‘atı D.**

⁵⁵³ bizlerde : bizdeki **Mîr‘atı D.**

⁵⁵⁴ düşmenānına : düşmanına **Mîr‘atı D.**

⁵⁵⁵ Bu mısradā hece kuuru vardır.

[112]

83

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

GAZEL-İ HÂKÎ

- 1 Ey dilâ biz pîrden aldık himmeti Bektâşiyiz
Pîr ocağından giyindik kisveti Bektâşiyiz
- 2 Hâcî Bektâş Velîniñ çâkeriyiz çâkeri
‘Alîden giydik tâc-ı devleti Bektâşiyiz
- 3 Ehl-i hâl aňlar bizi diler şofî daħl eylesün
Severiz maħbûbı meyi ziynetü Bektâşiyiz
- 4 Biz ħarâbât ehliyiz ‘âlem ħarâbât olmasun
Gice gündüz ideriz biz ‘işreti Bektâşiyiz
- 5 Hâkiya her bir tarîķe el uzadub yokladuk
Bunda bulduk lezzeti çün şöĸbeti Bektâşiyiz

[113]

84

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

MUĤAMMES-İ MÎHRÎ GÜFTE-BÜD

I

- 1 Terk-i cān ü terk-i bâşız varımızdır Murtażā
Terk-i terk itdik [ki an]da kārımızdır Murtażā
Rû-nümā-yı vāzıĸ-ı dîdārımızdır Murtażā
Āyine-i nûr-nümā envārımızdır Murtażā
Biz gürûĸ-ı Nāciyiz serdārımızdır Murtażā
Zübde-i Bektâşiyiz ħünkārımızdır Murtażā

II

- 2 Evvelā bâb-ı şeri‘ at nûr-ı Qurān üzreyiz
Meslek-i sırr-ı tarîķat şîr-i yezdān üzreyiz
Enbiyā vü evliyā cem‘ inde meydān üzreyiz
Pāk-i meşreb pāk-i mezheb hem bu erkān üzreyiz
Biz gürûĸ-ı Nāciyiz serdārımızdır Murtażā
Zübde-i Bektâşiyiz ħünkārımızdır Murtażā

III

- 3 Şoyunub giydik melâmet çârşu u pâzârına
Tâlib olduk biz âl-i Murtaza-yı dîdârına
Cân u baş ile kûl olduk ‘ahdine ikrârına
Terk-i dünyâ eyleyüb irdik rehi esrârına
Biz gürûh-ı Nâciyiz serdârımızdır Murtaza
Zübde-i Bektâşîyiz hünkârımızdır Murtaza

[114]

IV

- 4 Burc-ı hâver üzre dâ’im mâh-ı tâbân bizdedir
‘Âlemi tutan ziyâsı mihr-i raḥşân bizdedir
Şaf-der-i Düldül-i süvâr şîr-i yezdân bizdedir
Rüstem-i rezm-i şecâ‘at merd-i meydân bizdedir
Biz gürûh-ı Nâciyiz serdârımızdır Murtaza
Zübde-i Bektâşîyiz hünkârımızdır Murtaza

V

- 5 Bende-yi âl-i resûlüz mihterî dirler bize
Pâk-i dāmân u dü destiz Ḥayderî dirler bize
Mezheb-i nûr-ı imâmı Ca‘ferî dirler bize
Ḥacı Bektâş-ı Velîniñ kemteri dirler bize
Biz gürûh-ı Nâciyiz serdârımızdır Murtaza
Zübde-i Bektâşîyiz hünkârımızdır Murtaza

VI

- 6 Ğâfil olma ac gözün gel gör bu râhı zâhida
Hem bu râhıñ rehberidir ol ‘Alîyyü’l-Murtazâ
Mihriyâ tutduk ‘Alî dāmânını gördük vefâ
Vâsıl olduk çün ‘Alî dîdârına bulduk şafâ
Biz gürûh-ı Nâciyiz serdârımızdır Murtaza
Zübde-i Bektâşîyiz hünkârımızdır Murtaza

[115]

⁵⁵⁶85

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

ĞAZEL-İ HÜZNİ

- 1 Biz ey şüfî ehl-i zevkız mey-i maḥbûba mecbûruz
Ferāmûş eyledik dünyâ ğamın şādān-ı mesrûruz
- 2 Ḥarābāt ehliyiz fakr-ı fenāyız gerçi kim ama
Veli kālū belādan bir kurulmuş beyt-i ma' mûruz
- 3 Biz ol ' ahde kavîyiz ser virüb sırr virmeyüz aşlā
Muḥarreb olmayız bezm-i münāfıkdan hemān dūruz
- 4 Eger cem' iyyeti meclis olursak kıyl ü kāl olmaz
Muḥabbet eylerüz her vechle nūr'un ' ala nūruz
- 5 Mey-i engür ile mest olmayız ḥāşā bu ' ālemde
Ezel-nūş eyledik ol bāde-yi ' aşk ile maḥmûruz
- 6 Ser-i zülfi kemend-i yāre ber-dār olduk ey Hüzni
*Ene'l- Ḥaḳḳ*⁵⁵⁷ çün bezm-i ḥaḳīkat içre Maṣṣûruz

[116]

86

11'li Hece Ölçüsü

MURABBA' -I PİR ĞĀ' İB

- 1 Gelin bugün dost evine varalım
Ḥallāc Maṣṣûr gibivarım Gül baba
Yārdan ayrılmışım feryād iderim
Kalmadı nāmūs u ' ārım Gül Baba

⁵⁵⁶ Bu gazel Hüzni'nin yayınlanan divânın da yoktur.

⁵⁵⁷ Ene'l- Ḥaḳḳ: "Ben Hakk'ım." Hallac-ı Mansur'un sözü.

2 an rev andır g zimizden yaşıımız
  k r geldik bir araya beşıımız
 imdenger  h  demekdir işıımız
  Arşıa direk direk z rım G l Baba

3 G rd m kılıncını tutar elinde
 Keskin erenleri vardır yolunda
 Yardımcımız olsun ma şer yerinde
 D ny  v   h retde varım G l Baba

4 Yedi iklim d rt k şeye y r rs n 
  steyene mur dını virirsin 
 D n serveri Mu ammedin  n rus n 
 Gel d nim im nım ş hım G l Baba

5 P r    ib abd lin  t talım yasın
 T rnaya virmişdir  arib e sesin
 Yedi iklim d rt k şeye g zcisin
 Gel d nim im nım ş hım G l Baba

[117]

87

F  il t n F  il t n F  il t n Fa il n

 AZEL-  MEYL 

1  h bet-i c n n ile dild r olan Bekt şidir
 Y r ile  alvet olub hem-y r olan Bekt şidir

2 C na yitmek ma şadu nsa   k-i p y ol anlara
 Bezm-i berr nda meger did r olan Bekt şidir

3 Bende-i fa l-ı e addır ki buların  mebd  i
   k l ol g r dehrde   nk r olan Bekt şidir

4 Mest-i mey-  ş olduğın   ayb eyleme sen z hid 
 Arzu-yı vaşl ile ber-d r olan Bekt şidir

5 Mevl idüb vaşl-ı meyiñ nüş itdiler bir hâl ile
Aniñ içün vâriş-i muhtâr olan Bektâşidir

88

Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün Mefâ' ilün

SÂLİM

1 Göñül çāk-i giribān it (bu) rûz-ı mâtem-fezâdır bu
Bu mäh-ı envere maḥşûs mu' azzam bir ezâdır bu

2 Şehîd-i Kerbelâ içün dökilen göz yaşı billâh
Velî mecrûḥ-ı bîmâra ki maḥzâ bir devâdır bu

[118]

3 Muḥibb-i ḥânedân olan niçün âh u fiğân itmez
Ki nûr-ı dîde-i zehrâ yetîm-i enbiyâdır bu

4 Hülûş-ı tām ile mâtem-zede ol ey dil-i maḥzûn
Ḳulûb-ı ehl-i ' irfâna ki [...] bir ziyâdır bu

5 Yezîd-i fâsık-ı fâcir değışdi dîni dünyâya
Nice kaçd[ıñ]⁵⁵⁸ itdi nâ kâfir ḥafîd-i Muştafâdır bu

6 Cenâb-ı ḥâkim-i mutlak Muhammed hem ' Alî ḥaşmı
İde gör la' neti müzdâd Yezîd-i pür-cefâdır bu

7 Bu da' vayı şadâkatde fedâ it cânını Sâlim
Resûlûñ ḳurret'ül-' aynı Hüseyn-i Kerbelâdır bu

⁵⁵⁸ -ıñ hecesi kelimededen çıkarıldığı takdirde kalıp oturmaktadır.

*11'li Hece Ölçüsü***MURABBA‘ -I VELİ BABA FERMÂYED**

- 1 Bir ulı şehirde dellâl olmuşum
Ben dellâlım pāzārbaşım ‘ Alîdir
Artuğ alub eksik şatsam yine kār
Ben dellâlım pāzārbaşım ‘ Alîdir
- 2 Nâdim dirler ol şehriñ adına
Toyamadım lezzetine tadına
Metâ‘ ım dökildi Hakkıñ katına
Ben dellâlım pāzārbaşım ‘ Alîdir
- [119]
- ĤÂTİME-İ ĠAZEL-İ MURABBA‘**
- 3 Alub şatdığım sermāye ‘ Alîmden
Bir mangırılık māl yok kendi mālımdan
Biñ hāzînelik māl devr alub elimden
Ben dellâlım pāzārbaşım ‘ Alîdir
- 4 On iki imām dükkânıdır tutduğum
Üçler yedilerledir pāzār ittigim
Hindü Yemen mālıdır şatdığım
Ben dellâlım pāzārbaşım ‘ Alîdir
- 5 İnci vü mercân yüki bahā biçemem
Ben dükkânımı nādānlara açamam
Ĥazîne kumāşıdır bahāsını biçemem
Ben dellâlım pāzārbaşım ‘ Alîdir

⁵⁵⁹ Cönkte Veli Baba ismi ile geçen bu şiir Virânî’ye ait olup birkaç dizesi şairin yayınlanan divanındaki ile benzerdir.

6 Velīm ey dūr Ḥaḫḫladır pāzārım
Dellāl oldum şol ‘ālemi gezerim
Ḳudretten ben dükkānımı bezerim
Ben dellālım pāzārbaşım ‘Alidir

⁵⁶⁰90

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

CEVĀBĪ

1 Ey şehā gel rāh-ı Ḥakka meydane yol göster baña
Reh-nümā-yı ehl-i dilsin cāna yol göster baña

2 Göçmez mülk-i fenādan ḥaşr ü neşri görmeden
Cümle cānlar cānāna yol göster baña

[120]

3 ‘İlmine mağrūr olub sen ‘āleme ta‘n eyleme
‘İlm-i ledünni okudub bürhāna yol göster baña

4 Zāhidā vird eyledim ben dört kitābın künhini
Ders içinde ders ara furkāna yol göster baña

5 Der Cevābī ḥayrımız ikrār olanlar añlasıñ
Rehberim ‘aynü’l-‘Alī raḥmāna yol göster baña

⁵⁶¹91

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

SĀLİM GÜYED

1 Faḥr-ı ḥālde abdāla bād kalan Bektāşidir
Hırқа-püş olmuş velākin kām alan Bektāşidir
Ziynet-i dünyāyı terk itmiş ‘abā-püş gördüğün
Nār-ı ‘ışık elinden da’im yakılan Bektāşidir

⁵⁶⁰ Gazelde vezin kusurları bulunmaktadır.

⁵⁶¹ Murabbada vezin kusurları bulunmaktadır.

2 Var mıdır dersin haberdār her oyundan cüzz'ice
Oyna dir hem kendi oynar pek oyun-bāzdır h'āce
Oynanılmış bir oyundur biz de bildik böylece
Her yüzünden dā'ima çün oynayan Bektāşidir

[121]

VELEHU

3 Ger harābatı yüzünde görseler dirler velī
Hiç dimezler şāhibi var Hācı Bektāş-ı Velī
Maẓhār-ı cūd-ı haḳīkat andadır sırr-ı 'Alī
Bāṭinen Leylā için Mecnūn olan Bektāşidir

4 Sen şaḳın ta' nitme cāna dervīşden it hāzer
Ḳalbiniñ çār köşesinde sırr-ı seyfullāh gezer
Sırr-ı esrārdan haberdār yokmıdır dirseñ eger
Sırr-ı ser ile o sırrı şaḳlayan Bektāşidir

5 Nuṭḳ-ı pīri dem-be-dem gūşeyle şöyle sende bil
Gerçi bizi ta'n iderler Sālimā olma meyīl
Taş atan bizdendir ekşer atdıran bizden degil
Sen bilürsin baḫr-ı 'ummāna dalan Bektāşidir

[122]

92

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

**FAḤRİ GÜYED DER-HAḲḲ-I 'AZAMET ŞAḤİB-İ NUR-I
VELĀYET**

1 Ma'den-i sırr-ı haḳīkat hilatısın yā 'Alī
Enbiyālar ser-firāzı evliyāsın yā 'Alī

2 Eyledi çün rāh-ı Haḳḳdan nice irşādıñ zuhūr
Hulḳ-ı 'ālem içre bildim pişivāsın yā 'Alī

3 On sekiz biñ 'ālem içre kimse bilmez sırrını
Şübhesiz bu dehr içinde lā-fetāsın yā 'Alī

4 Nice vaşfiñ itmeyem bu dil ü cānı (ķurbān) eyledim⁵⁶²
Şāh-ı merdān şīr-i yezdān-ı Hudāsın yā ‘Alī

5 Bu gedā Faḥrī yolunda cānını ķıldı fedā
Žāhir ü bātında dehre reh-nümāsın yā ‘Alī

93

Fā‘ilātūn Fā‘ilātūn Fā‘ilātūn Fā‘ilūn

‘AZBĪ FERMĀYED

1 Eyleyen ‘arz-ı cünūnı ḥā ile mimdir baña
Ögreden esrār-ı Ḥaḳḳı lām ile cimdir baña

2 Şūretim Ḥaḳdır sözüm Ḥaḳdır vücūdum vech-i nūr⁵⁶³
Şūretā esbāb-ı ḥilḳat vech-i ademdir baña

3 Devr ider āyīneyim geldim ḥabībe rū-be-rū
Añın içün iş bu şūret feyz-i aḳdemdir baña

[123]

VELEHU

4 Zerreyim zātım şıfātım yok fenāya bāḳiyim
Söyleyen kimdir derūnum içre maḥremdir baña
5 Kendi aşıñ fehm iden añlar bu remzi kā‘ ināt⁵⁶⁴
Yoḥsa ‘Azbi bu fenā mülkünde hem-demdir⁵⁶⁵ baña

⁵⁶² “ķurbāné sözcüğü ile vezin bozulmaktadır.

⁵⁶³ vech-i nūr: fānidür **Azbī D.**

⁵⁶⁴ kā‘ ināt : mümkünāt **Azbī D.**

⁵⁶⁵ hem-demdir: hem-dār **Azbī D.**

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

MÜSEDDDES-İ ECRİ GÜYED

I

- 1 Unutma ey gül-i hamr beni şaldıkların derde
Ferāgat eylemem senden bu 'ışkıñ var iken serde
Derūnum ney gibi ursun huzūr-ı Rabbū'l-ekremde
Şikāyet eylerim senden yarın dīvān-ı Hayderde
Benim da' vāmı görsünler seniñle rüz-ı mahşerde

II

- 2 Seniñ mihr ü cefācu olduğun ben eylesem ezber
O dem āh-ı şererimden zemīn ü āsumān titrer
Hemān-dem na' re-yi yā Hayy çekem bir daği ey dilber
Varınca neyleyim göñlüm seniñçün ey perī peyker
Şikāyet eylerim senden yarın dīvān-ı Hayderde
Benim da' vāmı görsünler seniñle rüz-ı mahşerde

[124]

III

- 3 Bilürler dünyāda vü 'uqbāda ğaddār olduğın 'ālem
Anıñçün ser çeküb afāka gitdi āh ile nālem
Benim feryādımı gūş eylesün tā hāzret-i ādem
Şu denlū terk idüb 'ārı tutub dāmānını muhkem
Şikāyet eylerim senden yarın dīvān-ı Hayderde
Benim da' vāmı görsünler seniñle rüz-ı mahşerde

IV

- 4 Nazar kııl Ecriye şāhım o demde olmayub ğāfil
İrişsün göklere tā kim şadā-yı şūr-ı İsrāfil
Yaşam yırtam olunca ol Hudā dīvānına dāhil
Şehīd-i Kerbelā haqqı içün raḥm eyle velhāşıl
Şikāyet eylerim senden yarın dīvān-ı Hayderde
Benim da' vāmı görsünler seniñle rüz-ı mahşerde

⁵⁶⁶ Bu müseddes şairin yüksek lisans tezi olarak çalışılmış olan divanında yer almamaktadır.

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

GAZEL-İ 'AVNİ

- 1 Duḥān keyfinden ey zāhid ğaraḡ def' -i ğam itmekdir
Biraz ḥaṣr olub iḥvān ile zevk-i 'ālem itmekdir
- 2 Ne bilsün ol şafā-yı ḥar-ṭabī' at her denī-meşreb
Şanur nāķış vüçüd olan kişi anı kem itmekdir
- 3 Geçüb meyden duḥāndan içme dırsen şūfi yārāna
Mezāk ehlini kendiñ gibi kaçdıñ sersem itmekdir
- [125]
- 4 Mübāḥü'l aşlolan şeyi ḥarāmdır dimeĝe bā' iş
Riyā kaçırınıñ ol sözle bināsın muḥkem itmekdir
- 5 Riyādan geç be hey zāhid karış sen daḡi yārana
Bizim maķşūdumuz ancak seni bir adem itmekdir
- 6 Ğamın kañtarına urub şarābıñ kaṭresini 'Avnī
Dil-i maḥzūnumuz maķşūdı şāhım ḥurrem itmekdir

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

GAZEL-İ ZĀTİ

- 1 Kaḍr-i 'ışkı bilmez idim bende-i pīr olmuşum
Herkesi mecnūn şanurdım bend-i zencīr olmuşum
- 2 Zūlfünüñ küfrini imān añlamazdım şübhesiz
Envār-ı ruḥsār-ı dildār ile tenvīr olmuşum
- 3 Kaşlarıñ⁵⁶⁷ miḥrābına itmezdım aşla ser-fürū
Ka' be-yi 'ulyā-yı 'irfān ile tebşīr olmuşum

⁵⁶⁷ kaçlarıñ : kaçları **Zatī Süleymān D.**

- 4 Yıkılub dil mülki olurdı Һarāb-ender-Һarāb
Himmet-i mi' mār-ı merdān ile ta' mīr olmuşum
- 5 Mā-Һaşal levş-i cehāletle Һalurdım Zātiyā
Āb-ı tevħid-i ma' ārif birle taṭhir olmuşum
- [126]

97

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

SEYYİD NESİMİ FERMĀYED

- 1 Asmān-ı atlas Һuşandı giydi zībālar⁵⁶⁸ gibi
Yer yūzi şāh ' ışķına ṭonandı kimyālar⁵⁶⁹ gibi
- 2 Āl-i evlād-ı resūli⁵⁷⁰ cān u dilden sevmeyen
Görmez⁵⁷¹ anıñ gōñli gözi Һalbi⁵⁷² amālar gibi
- 3 Muştafāyı Murtaẓāy⁵⁷³ nur-ı vāħid bilmeyen
Yoқdur imānı anıñ ol pūt-ı⁵⁷⁴ tersālar gibi
- 4 Һayderin evlādını kim cān-ı dilden sevdiler⁵⁷⁵
Һalbi doldı nūr-ı Һaқķla⁵⁷⁶ mevc-i deryālar gibi
- 5 Ey Nesīmi bir gōñülde Һubb-ı Һayder olmasa
Anda çāñlar çalınur güyā kilisālar gibi

⁵⁶⁸ Asmān-ı atlas Һuşandı giydi zībālar : Āsüman donandı atlas Һuşandı dībālar **Kul Nesīmî Ş.**

⁵⁶⁹ ṭonandı kimyālar : boyandı kemhālar **Kul Nesīmî Ş.**

⁵⁷⁰ Āl-i evlād-ı Resūli : Kim ki evlād-ı Resūl'ü **Kul Nesīmî Ş.**

⁵⁷¹ görmez : kördür **Kul Nesīmî Ş.**

⁵⁷² Һalbi : sanki **Kul Nesīmî Ş.**

⁵⁷³ Muştafāyı Murtaẓāy : Mustafa vü Murtaẓâ'yı **Kul Nesīmî Ş.**

⁵⁷⁴ Yoқdur imānı anıñ ol pūt-ı : Zerrece yoktur imānı, dini **Kul Nesīmî Ş.**

⁵⁷⁵ sevdiler : medheder **Kul Nesīmî Ş.**

⁵⁷⁶ nur-ı Һaқķla : nur ile kim **Kul Nesīmî Ş.**

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

YÂ HÂZRET-İ MEVLÂNÂ KÂDESULLÂHU SİRRAHU'L-

A'LÂ

Bir güzeller şâhını şâh eyledim cân mülküne

Hâk-i pâyin virmezem yüz biñ Süleymân mülküne

El- Mefkûrî

[127]

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

ĞAZEL-İ RECÂİ

- 1 Ademe Hâkdan hidâyetdir tarîk-i nâzenîn
Hâtem-i pîr-i nihâyetdir tarîk-i nâzenîn
- 2 Kimki ikrârıñ virirse çün bu râha havfı yok
Duzâh-ı nâr-ı selâmetdir tarîk-i nâzenîn
- 3 Yetmiş iki fırka içre oldurur Nâcî gürûh
Dâr-ı Hâk nûr-ı sa' âdetdir tarîk-i nâzenîn
- 4 Terk idüb nâm u nişânı oldılar pûş-ı ' abâ
Hâmd-ı yezdân-ı kana' âtdir tarîk-i nâzenîn
- 5 Okudup ' ilm-i ledünni mürşid-i kâmilleri
Mezheb ü dîn-i temâmetdir tarîk-i nâzenîn
- 6 Gerçi mi' râc-ı Muḥammed ' ayn-ı cem erkânıdır
Sırr-ı hem şâh-ı velâyetdir tarîk-i nâzenîn
- 7 Nesl-i pâk-i Muştafâya yed alub bende olan
Âl-i evlâd-ı işâretidir tarîk-i nâzenîn
- 8 Cân fedâ itmek sezâdır Ehl-i Beyte ey Recâ[i]
Varını câm-ı şehâdetdir tarîk-i nâzenîn

[128]

100

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

ĞAZEL-İ HAYÂLÎ

- 1 Şol gönül kim şām-ı gamda derdini tenhâ çeker
Cân gözüne kuhl-i *sübḥānellezī esrā*⁵⁷⁷ çeker
- 2 Yār ile ‘āşık ikilik perdesini kıldı çāk
Vaḥdet⁵⁷⁸ irdi daḡi zāhid va‘ de-yi ferdā⁵⁷⁹ çeker
- 3 Mürçe bir kaçre şu içinde⁵⁸⁰ olur bî-vücūd⁵⁸¹
Teşne diller var ki bir demde yedi deryā çeker
- 4 Āşiyān-ı bülbüli sāḡar idüb gül-zārda
Gonce l’ āliñ yādına ey lāle-ruḡ şahbā çeker
- 5 Dergehiñde her ne ki⁵⁸² emr eylese sultān-ı ‘ışk
Nice yıllardır Ḥayālî ḡükmini⁵⁸³ tuḡrā çeker

[129]

101

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

‘AZBÎ FERMĀYED

- 1 Feyz-i aḡdem bendedir zāt u şifāt-ı şeş-cihāt
Bende görsün isteyen ‘ayn-ı şifāt-ı beyenāt

⁵⁷⁷ Sübḥānellezī esrā: “Noksan sıfatlardan münezzehtir gece...” Kur’ān İsrā 17/1

⁵⁷⁸ vaḥdet : vaḥdete **Hayālî D.**

⁵⁷⁹ va‘ de-yi ferdā : gam-ı ferdā **Hayālî D.**

⁵⁸⁰ içinde : içre **Hayālî D.**

⁵⁸¹ olur bî-vücūd: vücūdun ḡarḡ eyler **Hayālî D.**

⁵⁸² ki: kim **Hayālî D.**

⁵⁸³ ḡükmini: ḡükümüne **Hayālî D.**

- 2 Zāhidā beş vakti kılmak hayli hicrān gösterir
Her nefesde ‘ārif-i billāh ider yüz biñ şalāt
- 3 Onda bir malıñ viren h^vāce gözinden kan saçır
Dost yoluna ‘aql u fikriñ⁵⁸⁴ virdi ‘ārifler zekāt
- 4 Hācı olsa h^vāce yüz biñ Ka‘ beyi⁵⁸⁵ ber-bād ider
Ehl-i ‘aşkın Ka‘ besi adem yoğ iken kâ’ināt
- 5 Gel bu zulmet perdesin kaldır gönülden tışra çık
Gir vücūdıñ şehrine feth ola cümle müşkilāt
- 6 Ben degilim görinen Hakk’dır dilimde söyleyen
Yohsa ‘Azbi bu fenā mülkiñde çokdur seyyi’āt⁵⁸⁶

[130]

102

Fā’ilātün Fā’ilātün Fā’ilātün Fā’ilün

GAZEL-İ HALİLİ

- 1 Çün beyān⁵⁸⁷ oldu rümüz-ı ‘allame’l-esmā⁵⁸⁸ bize
Rüşen oldu nükte-i sırr-ı şeb-i esrā bize
- 2 Zerre-i mihriz egerçi muṭlaḳa⁵⁸⁹ nūr olmuşuz
Ḳatre-i baḫrız velākin⁵⁹⁰ mevc urur deryā bize
- 3 Bilmişiz dünyā-yı fāniniñ nedir keyfiyyetiñ⁵⁹¹
Zāhir olmuşdur şafā-yı⁵⁹² ‘ālem-i ‘uḳbā bize

⁵⁸⁴ fikriñ : fikri **Azbî D.**

⁵⁸⁵ Ka’beyi : Ka’be-i **Azbî D.**

⁵⁸⁶ seyyi’āt: seyi’at **Azbî D.**

⁵⁸⁷ beyān : ‘ayān **Halîlî D.**

⁵⁸⁸ ‘Allame’l-esmā: “O isimleri öğretti.” Kur’ân Bakara 2/31

⁵⁸⁹ muṭlaka : matla‘ı **Halîlî D.**

⁵⁹⁰ velākin : egerçi **Halîlî D.**

⁵⁹¹ keyfiyyetiñ : keyfiyetini **Halîlî D.**

- 4 Çār ‘ anāşırdan⁵⁹³ bizi şüretde kıldıran qarār
Yoḥsa ma‘ nīde maḳām-ı ḳurbı ḥaḳdır cā bize
- 5 ⁵⁹⁴Ümmühātın zübdesiyiz Ḥaḳḳa maẓhār olmuşuz
Şöyle zātız kim bulunmaz bir daḥī hem-tā bize
- 6 ⁵⁹⁵Zāhidā⁵⁹⁶ biz geḫmişiz⁵⁹⁷ imrūz u ferdā ḡuşşasın
İbn-i vaḳtız lā-cerem imrūzdur ferdā bize
*⁵⁹⁸
- 7 Ey Ḥalīlī ḡāfil olma ol hümāyūn şāhı gör⁵⁹⁹
Kim ḳılur her dem tecellī Ḳafdan⁶⁰⁰ ‘ anḳā bize

[131]

103

Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilātūn Fā‘ ilūn

GAZEL-İ MÜSEDDDES

I

- 1 Yine seyyāh oluben destime aldım teberi
Yine ben ‘ azm-ı diyār itmege ḳıldım seferi
Dün ü gün āh iderek yārimi buldum seḫeri
Münkirin taşına bu göḡsime itdim siperi
Tövbeler bir daḥi ben ḡayrıya itmek kederi
Yüri ey zülf-i siyāh nokḫadan aldım ḫaberi

⁵⁹² şafā-yı : ḫafā-yı Halīlī D.

⁵⁹³ ‘ anāşırdan : ‘ unşurdur Halīlī D.

⁵⁹⁴ Bu şiir şairin yayınlanan divanında 6. beyit iken cönkte 5. sırada yer almaktadır.

⁵⁹⁵ Bu şiir şairin yayınlanan divanında 5. beyit iken cönkte 6. sırada yer almaktadır.

⁵⁹⁶ zāhidā : şufiyā Halīlī D.

⁵⁹⁷ geḫmişiz : çekmezüz Halīlī D.

⁵⁹⁸ Şairin yayınlanan divanında cönkte yer almayan iki beyit daha bulunmaktadır:

Cennet [ü] didārdur maḳşud-ı ehl-i ma‘ rifet

Bir nefes ansız gerekmez cennetü’l-me‘ vā bize

Biz bu mā‘ nā gülşeninde söylerüz bülbül gibi

Ḥayret eyler nutḳla tüt-i şeker-ḫā bize

⁵⁹⁹ şāhı gör : peşseyüz Halīlī D.

⁶⁰⁰ Ḳafdan: Ḳaf ile Halīlī D.

II

- 2 Oluben ehl-i hicāb kimseye hālim diyemem
Lāf idüb zāhide de ‘ arz-ı kelām eylemem
Ne olursa çekerim köhne imiş bu da dimem
Va‘ iziñ pendini ben aňlayamam diñleyemem
Tövbeler bir daği ben ğayrıya itmem kederi
Yüri ey zülf-i siyāh noğtadan aldım ğaberi

III

- 3 İderiz şükr-i Hudā faħr ile bulduğ bu demi
Taraf-ı Hađđdan alub bunca erenler keremi
Varalım kırklar ile nüş idelim ‘ ayn-ı cemi
‘ Ākıbet-ı luťf-ı Hudā artırır mertebemi
Tövbeler bir daği ben ğayrıya itmem kederi
Yüri ey zülf-i siyāh noğtadan aldım ğaberi

[132]

IV

- 4 Varalım Ka‘ be-yi ‘ uşşāka tavāf eyleyelim
Gāh teselli bulub ayīnemizi şāf idelim
Dem ile menzil alub bārī ħaffāf idelim
Oturub yār ile hem-şoĥbet olub lāf idelim
Tövbeler bir daği ben ğayrıya itmem kederi
Yüri ey zülf-i siyāh noğtadan aldım ğaberi

V

- 5 Her ne bulduğ ise heb cümlesi ādemde imiş
Şems-i cihāt aňlamayan ye’sle mātemde imiş
Seĥer Abdāl seĥeri dost diyüben demde imiş
Miĥnet-i yār ile hem pāzār-ı ğamda imiş
Tövbeler bir daği ben ğayrıya itmem kederi
Yüri ey zülf-i siyāh noğtadan aldım ğaberi

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

NAZİRE-İ HALİLİ GAZEL-İ NAKŞİ

I

- 1 Cemālîñ vaşfîñ ey dilber egerçi tende cân söyler
 Lebiñ esrārını ‘ışkıñ velākin rāygān söyler
 Ki nuṭkıñ emr-i Ḥaḫḫdır *men‘aref*⁶⁰¹ sırrın ‘ayān söyler
 Eyā sen sanma kim senden bu güftārı dehān söyler
 Veyā terkīb olan ‘unşur yāḥūd laḥm-ı zebān söyler

[133]

VELEHU

II

- 2 Yüzinde istivā sırrın bilenler ey ḫadd-i vālā⁶⁰²
 Bulardır⁶⁰³ mekteb-i ‘irfān içinde ‘ālimü’l-‘āla
 Ne bilsün ders-i ḥüsniñ ḫāḍı veyāḥud monlā⁶⁰⁴
 Seni ol saña bildirmek murādıñ kaşd idüb Mevlā
 ‘Anāşırdan giyüb bir ṭon yüzünden tercemān söyler

III

- 3 Cemāl-i ḥüsniñ tezyīn idüb bu ḫible-i tende
⁶⁰⁵Kemāl-i ḥikmetiñ göstermek içün şüret-i cānda
 Yed-i ḫudretle yazmış⁶⁰⁶ ism-i fazlîñ şekl-i insānda
 Yaratdı cümle eşyâyı özün pinhān idüb anda
 Görindi nice biñ yüzden velî kendiñ nihān söyler

⁶⁰¹ Men ‘aref: “Kendini bilen.” anlamına gelen bir Hadîs-i Şerîf’in başıdır.

⁶⁰² ḫadd-i vālā : ḫaddi bālā **Halîlî D.**

⁶⁰³ bulardır : olardır **Halîlî D.**

⁶⁰⁴ ders-i ḥüsniñ ḫāḍı veyāḥud monlā : ders-i ḥüsniñden senün ḫāḍı yāḥud monlā **Halîlî D.** Beyit Şairin yayınlanan divanındaki gibi olduğunda vezin kusuru ortadan kalkmaktadır.

⁶⁰⁵ Bu dize şairin yayınlanan divanında alttaki dize ile yer değirtirmiş şekilde karşımıza çıkmıştır.

⁶⁰⁶ yazmış: yazup **Halîlî D.**

IV

- 4 Hâkikat ‘ilm ile ümmü’l-kitâb olduñ ise ersin
Göñül rüyına⁶⁰⁷ şübhe perdesiñ çekdiñse kâfirsın
Eger şem‘ i cihân-ârâda⁶⁰⁸ olsañ⁶⁰⁹ yine bî-fersin
Olar kim⁶¹⁰ bilmedi dersin⁶¹¹ ‘arefden almayub⁶¹² dersin
Degildir Hâkka ‘ârifler özüñ bilmez yalân söyler

[134]

V

- 5 Lebiñ cām-ı saḡāhümdür⁶¹³ kelâmıñ süre-yi kevşer
Kitâb-ı veche Hâkdurur⁶¹⁴ *te‘alā şānuhuekber*⁶¹⁵
Kimiñdir yazılan âyet kimiñdir okunan defter
Kimiñdir bunca cünbüşler kimiñdir nuṭṭ iden gevher
Özüñden olmadıñ⁶¹⁶ ‘ârif ki senden özge kân söyler
*617

⁶⁰⁷ rüyına : gözine **Halîlî D.**

⁶⁰⁸ şem‘ i cihân-ârâda : şems-i cihâ-ârâ **Halîlî D.**

⁶⁰⁹ olsañ: olursan **Halîlî D.**

⁶¹⁰ olar kim : şular ki **Halîlî D.**

⁶¹¹ dersin : nefsüñ **Halîlî D.**

⁶¹² almayub : almadı **Halîlî D.**

⁶¹³ saḡāhüm: seḡihüm **Halîlî D.**

⁶¹⁴ kitâb-ı veche Hâkdurur : kitâb-ı Hâkdurur vechüñ **Halîlî D.**

⁶¹⁵ Te‘alā şānuhuekber: “Allah’ın şanı çok büyüktür.” anlamına gelen namazdan sonra okunan dualardandır.

⁶¹⁶ olmadıñ : olmayan **Halîlî D.**

⁶¹⁷ Şairin yayınlanan divanında bu kısımda bir bent daha bulunmaktadır:

Zuhûr itdi şamu eşyâ hıṭâb-ı “kâf” ile “nûn”dan

“Nefaṭtü fihî min rûhî” izâfî oldı cân sende

Yaradılmış ne kim varsa şamu oldı saña bende

Ḥayâl-i zıll-ı ‘ibredür görinen ḥayme-i tende

Degüldür nuṭṭ iden şûrî derûnuñda ṭuran söyler

VI

- 6 Göñül gözini ğafletten açan ‘ aşıklar ey Nakşî
618Olar kim⁶¹⁹ haqqı bātıldan seçen ‘ aşıklar ey Nakşî
620Halîlî gibi o varından geçen ‘ aşıklar ey Nakşî
*621
İrer ma‘ şukına anlar mekândan lâ-mekân söyler

[135]

105

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

VİRÂNİ FERMÂYED

- 1 Te‘ âlâ’llâh yüziñ naqş-ı beyânı ibtidâdandır
Ki âniñ remzini bilmek Muhammed Muştafâdandır
- 2 Gelür haţî-ı huţûtından yazılmış sırr-ı e’r-Rahmân
Binâsı evvel ü âhîr ‘ Alîyyü’l-Murtażâdandır
- 3 Çekilmiş haţî-ı tuğrâ-yı gören fî-aḥsenü’l-insân⁶²²
Ne naqqaş kim ne şüret kim⁶²³ Ḥasan Ḥulḳ-ı Rızâdandır
- 4 Ne ğamdur cân u bâş virmek yolunda âl-i evlâdın
Şehîd olmaḳda maḳşûdum⁶²⁴ Ḥüseyn-i Kerbelâdandır

⁶¹⁸ Bu dize çalışılan cönkte 2. dize iken, şairin yayınlanan divanında bentin 3. dizesi olarak karşımıza çıkmıştır.

⁶¹⁹ olar kim : olardur **Halîlî D.**

⁶²⁰ Bu dize çalışılan cönkte 3. dize iken, şairin yayınlanan divanında bentin 2. dizesi olarak karşımıza çıkmıştır.

⁶²¹ Şairin yayınlanan divanında şiirin son bendinde bir dize daha bulunmaktadır :

“Saḳîhüm Rabbühüm” ḥamrın içen ‘ aşıklar ey Nakşî

⁶²² Çekilmiş haţî-ı tuğrâ-yı gören fî-aḥsenü’l-insân: Çekilmiştir hat-ı Tûr ey fî’s-sûret-i insan **Virânî D.**

⁶²³ naqqaş kim ne şüret kim: nakşın kim ne kudrettir **Virânî D.**

⁶²⁴ maḳşûdum: maksûdun **Virânî D.**

- 5 Vişāl-i Ḥazret-i Şāha murādım nā ’il⁶²⁵ olmağdır
Faķiriñ derdine dermān ‘ Alī Zeyne’l-‘ abādandır
- 6 Yüzinin⁶²⁶ şerhini bilmek baña *naḥnü ḳasemmnāda*⁶²⁷
Muḥammed Bāķır u Ca‘ fer-i İmām reh-nümādandır
- 7 Vücūdım⁶²⁸ şehriniñ şāhı ḥaķīḳat⁶²⁹ Mūsa-i Kāzım
Gelür eyler bunı ta‘ lim ‘ Alī Mūsa Rızādandır
- 8 Taķī şehd ü şeker nuṭķım ider medḥīni Ḥayderden
Ki vaż-ı‘ sırr-ı esmā-ı⁶³⁰ Naķī ol pīşvādandır
- [136]
- 9 ⁶³¹Ḥasanü’l-‘ Askerī mehdī ḳo bir nuṭķı dehānında
Çenār süsen gibi ‘ asker gelür ‘ arş istivādandır
- 10 Dem-a-dem vaşf-ı rūḥumdan gelür feyz-i cemālullāh
İrişdi luṭf-ı iḥsānı baña fażl-ı Ḥudādandır
- 11 Virān ‘ Abdāl yüri cāndan olagör bendesi şāhıñ
Geçer cürm ü günāhından kerem-şāh evliyādandır

⁶²⁵ nā ’il: vâsıl **Virâñî D.**

⁶²⁶ Yüzinin: bu zâtın **Virâñî D.**

⁶²⁷ Naḥnü ḳasemmnā: “Biz paylaştırdık.” Kur’ân Zuhurf 43/32

⁶²⁸ vücūdım: vücûdun **Virâñî D.**

⁶²⁹ ḥaķīḳat: imâm-ı **Virâñî D.**

⁶³⁰ vaż-ı‘ sırr-ı esmā-ı: vasf-ı sırr-ı Esmâsı **Virâñî D.**

⁶³¹ Bu beyit şairin şiirlerinin yayınlandığı kitapta yer almamaktadır.

*Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün***RUBĀ'İ DERTLİ FERMĀYED****I**

- 1 Dilberā ağlatma beni şāh-ı merdān 'ışkına
 Dü cihānıñ reh-nümāsı sırr-ı Yezdān 'ışkına
 Şāh-ı Ḥasan ḥulḳ-ı Ḥüseyn Kerbelā meydānı çün
 Luṭf idüb bağışla cürmüm ulu Sübhān 'ışkına

II

- 2 Şāh-ı Zeyne'l-Abidiniñ ābına yunduñ ise
 Arayub kendi özüñde Bākırı bulduñ ise
 Ceddi evlādı Muḥammed Ca'feri bildiñ ise
 Rāziyım gel kanlı zālīm āl-i'imrān 'ışkına

III

- 3 Mūsi-i Kāzım Rızadır ehl-i beytiñ serveri
 Nūş idenler cām-ı 'ışkı mübtelādır ekşeri
 Şāh-ı şehīd-i Ḥorāsāni imāmdur Rızādan beri
 İntizārım merḥamet kıl ḳalb-i vīrān 'ışkına

[137]

ḤĀTİME-İ RUBA'İ**IV**

- 4 Şāh Tāḳi ü Bākiniñ bağılıyız biz rāhına
 Şıdḳla gel vir şalavāt ehl-i beyt ervāhına
 Bī-vefādır mā'il olma şol cihān ḥübānına
 Gel ferāḡat eyle ey dil kāmīl insān 'ışkına

V

- 5 Dertli Ḳazaḳ çıkma yoldan toḡrı rāha gelberi
 Şefa'at şefḳat seniñdir ey Ḥasanü'l-Askeri
 Evliyālar ser-firāzı hempirim Ḳızıl Velī
 Vir murādım sen ḡanīsın mihr-i devrān 'ışkın

⁶³²Bu şiir Dertli mahlası ile olsa da Virānî'ye aittir.

SONUÇ

Süleymaniye Kütüphanesi Galata Mevlevihânesi Koleksiyonu'nda 26 numarayla Kayıtlı cönk, toplamda 286 yaprak olup incelemeye konu olan sayfalar ise 1-137 numaralı sayfalar arasındır. Bu aralıkta mahlası belli olmayan 6 şiirle birlikte (2 müfred, 1 gazel, 1 müseddes, 2 nefes) 52 şaire ait toplam 106 şiir bulunmaktadır.

Çalıştığımız cönkte öncelikli olarak şiirlerde kullanılan nazım şekilleri ve bunların sayılarına dair bilgilerin yer aldığı ve şairlerin adlarını alfabetik olarak gösteren bir şablon hazırlanmıştır. Daha sonra şair adı, şiirlerin ilk ve son beyti, bendi veya dörtlüğü ile bunların sayısı, şiirlerin bulunduğu sayfa numarası ve şiirlerin nazım şekli bilgilerini içeren ikinci bir tablo hazırlanmıştır. Ardından kimliği tesbit edilen şairler hakkında pekçok kaynak kullanarak bilgiler verilmiştir. Kimliği tespit edilemeyenler ise şairlerin biyografileri kısmında dipnot olarak verilmiştir. Daha sonra cönkteki şairler çeviriyazıya aktarılıp akademik çalışmalarla karşılaştırılarak mevcut farklar ortaya konmuş ve bu farklar dipnot alanında gösterilmiştir. Cönkte yer yer farklı bir şaire ait olarak gösterilen şiirlerin asıl sahipleri de belirtilmiştir.

Cönkte yer alan aruz kusurları düzeltilmiş ve sayıca bir hayli çok olan hece kusurlarına dokunulmamıştır. En çok kullanılan nazım şekilleri olarak ise gazel ve koşma örnek verilebilir.

Cönkte yer alan şairler genel olarak Alevî-Bektaşî şiir geleneğine mensup şairlerdir. Cönte okuduğumuz 106 şiirin neredeyse tamamında Allah aşkı, Hz. Muhammed, Hz. Ali, Hz. Hüseyin, Hz. Hasan ve Ehl-i Beyt sevgisi, On İki İmam ve vahdet-i vücud gibi konuların işlenmesi de bunun doğal bir sonucudur. Şiirlerde coşkun bir lirizm göze çarpmaktadır. Bilhassa Hz. Ali ve Hz. Hüseyin adına yazılmış mersiyeler oldukça etkileyicidir.

Sonuç olarak cönkler, kaynaklarda adına rastlanmayan şairlerin tespit edilmesi, yahut bilinen şairlerin yayınlanmış divan ve şiir kitaplarında yer almayan şiirlerin ortaya çıkarılması, yine bu şiirlerin eksik veya fazla olan kısımlarının belirtilmesi, dönemin edebi, kültürel, sosyal ve içtimai atmosferi hakkında ipuçları vermesi, tenkitli metin neşrini daha sağlam ve net yapılması açısından incelenmeye değer yazılı ürünlerdir. Temennimiz bu gibi eserlerin, ilme gönül vermiş edebiyat araştırmacıları tarafından daha fazla çalışılarak edebiyat camiasına katkı sağlamasıdır. İncelenmeye ve okunmaya muhtaç olan her metin gizli bir hazine gibidir. Ve unutulmamalıdır ki hazineler gün yüzüne çıkarıldıklarında anlam kazanır.

KAYNAKÇA

Kitaplar

- ALICI, Lütfü, **Halîlî-i Mar'aşî Divançe ve Etvâr-ı Seb'a**, Ukde Kitaplığı, Kahramanmaraş 2010.
- ARSLAN Mehmet, “**Zâtî Süleymân Efendi Dîvân Sevânihu'n-Nevâdir Fi Ma'rifeti'l- Anâsır**”, Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi, Sivas 1994.
- AYDEMİR, Cengiz- SAVAN, Hülya, **Türabi Divanı-Dil Özellikleri-Sözlük**, Roza Yayınevi, İstanbul 2010.
- ATİK, Hikmet, **Nakşî Ali Akkirmânî Divânı**, Sivas Belediyesi, Sivas 2007.
- BAYRI, M. Hâlid , **Âşık Virânî Divanı**, İstanbul Maarif Kitaphanesi ve Matbaası, İstanbul 1959.
- DURU, Necip Fazıl, **Mevleviyâne Şiir Güldestesi**, Perşembe Kitapları, İstanbul 2000.
- FEDAİ, Harid, **Dîvân-ı Şeyh Mustafâ Zekâyî [Oruç Baba]**, Eserin Sahibinin Kendi Yayını, Lefkoşa- Kıbrıs 2010.
- GÖLPINARLI, Abdülbaki, **Hüsn ü Aşk**, Altın Kitaplar Yayınları, İstanbul 1968.
- İVGİN, Hayrettin –BOZYİĞİT, Ali Esat, **Kalecikli Âşık Mir'atî**, Kültür Ajans Yayınları:11, Ankara 2004.
- KABAKLI, Ahmet, “Şeyh Gâlib” **Türk Edebiyatı II**, Türk Edebiyat Vakfı Yayınları, İstanbul 1987.
- KALKIŞIM, M. Muhsin, **Şeyh Gâlib Dîvânı**, Akçağ Yayınları, Ankara 2013.
- KARAKUŞ, Gülbeyaz, **Mehmed Ali Hilmi Dedebaba Divânı**, Revak Kitabevi, İstanbul 2012.
- KOCA, Turgut, “Âşık Rûhî” **Bektaşî Nefesleri ve Şairleri, (13. yüzyıldan 20. yüzyıla kadar)**, Naci Kasım İstanbul Maarif Kitaphanesi ve Matbaası A.Ş., İstanbul 1990.
- KOCA, Turgut, “Bektaş Çelebi- Şîr”, ” **Bektaşî Nefesleri ve Şairleri, (13. yüzyıldan 20. yüzyıla kadar)**, Naci Kasım İstanbul Maarif Kitaphanesi ve Matbaası A.Ş., İstanbul 1990.
- KOCA, Turgut, “Cevâbî” **Bektaşî Nefesleri ve Şairleri, (13. yüzyıldan 20. yüzyıla kadar)**, Naci Kasım İstanbul Maarif Kitaphanesi ve Matbaası A.Ş., İstanbul 1990.

- KOCA, Turgut, “Kalecikli Miratı.”, **Bektaşî Nefesleri ve Şairleri, (13. yüzyıldan 20. yüzyıla kadar)**, Naci Kasım İstanbul Maarif Kitaphanesi ve Matbaası A.Ş., İstanbul 1990.
- KOCA, Turgut “Kalender Abdal”, **Bektaşî Nefesleri ve Şairleri, (13. yüzyıldan 20. yüzyıla kadar)**, Naci Kasım İstanbul Maarif Kitaphanesi ve Matbaası A.Ş., İstanbul 1990.
- KOCA Turgut, “Sersem Abdal”, **Bektaşî Nefesleri ve Şairleri, (13. yüzyıldan 20. yüzyıla kadar)**, Naci Kasım İstanbul Maarif Kitaphanesi ve Matbaası A.Ş., İstanbul 1990.
- KOCATÜRK, Vasfî Mahir , “Kalender Abdal”, **Tekke Şiiri Antolojisi**, Edebiyat Yayınevi, Ankara 1955.
- KOCATÜRK, Vasfî Mahir , “Şahi Kalender”, **Tekke Şiiri Antolojisi**, Edebiyat Yayınevi, Ankara 1955.
- MERAL, Arzu, **Seyyid Seyfullah Külliyyâtı I-Manzum Eserler**, Revak Kitabevi, İstanbul 2014.
- ÖZEROL, Nazmi, **Hayâlî Bey’in ‘Dünya’ Algısı**, Turkish Studies 7/4, Ankara 2012.
- ÖZMEN, İsmail, “Kalecikli Miratı.”, **Alevî Bektaşî Şiirleri Antolojisi**, c.4, Tc. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1998.
- ÖZMEN, İsmail, “Behlül Dânâ”, **Alevî Bektaşî Şiirleri Antolojisi**, c.3, Tc. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1998.
- ÖZMEN, İsmail, “Cevâbî”, **Alevî Bektaşî Şiirleri Antolojisi**, c.4, Tc. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1998.
- ÖZMEN, İsmail, “Hasan Dede”, **Alevî Bektaşî Şiirleri Antolojisi**, c.3, Tc. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1998.
- ÖZMEN, İsmail, “İbrahim Baba”, **Alevî Bektaşî Şiirleri Antolojisi**, c.4, Tc. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1998.
- ÖZMEN, İsmail, “Kul Hüseyin” , **Alevî Bektaşî Şiirleri Antolojisi**, c.2, Tc. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1998.
- ÖZMEN, İsmail, “Kul Nesimi”, **Alevî Bektaşî Şiirleri Antolojisi**, c.3, Tc. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1998.
- ÖZMEN, İsmail, “Kul Şükri”, **Alevî Bektaşî Şiirleri Antolojisi**, c.3, Tc. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1998.
- ÖZMEN, İsmail, “Pir Gaib Abdal”, **Alevî Bektaşî Şiirleri Antolojisi**, c.3, Tc. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1998.

- ÖZMEN, İsmail, “Rahmi”, **Alevi Bektaşî Şiirleri Antolojisi**, c.4, Tc. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1998.
- ÖZMEN, İsmail, “Ruhi”, **Alevi Bektaşî Şiirleri Antolojisi**, c.3, Tc. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1998.
- ÖZMEN, İsmail, “Seyyid Seyfullah”, **Alevi Bektaşî Şiirleri Antolojisi**, c.2, Tc. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1998.
- ÖZMEN, İsmail, “Şahi Kalender”, **Alevi Bektaşî Şiirleri Antolojisi**, c.2, Tc. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1998.
- ÖZMEN, İsmail, “Teslim Abdal”, **Alevi Bektaşî Şiirleri Antolojisi**, c.3, Tc. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1998.
- ÖZMEN, İsmail, “Hakî”, **Alevi Bektaşî Şiirleri Antolojisi**, c.4, Tc. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1998.
- ÖZTELLİ, Cahit, **Onyedinci Yüzyıl Tekke Şairi Kul Nesimi**, Türk Etnografya, Folklor ve Turizm Derneği Yayını, Ankara 1969.
- ÖZTELLİ, Cahit, **Onyedinci Yüzyıl Tekke Şairi Kul Nesîmî**, Türk Etnografya, Folklor ve Turizm Derneği Yayını:3, Ankara 1969.
- ÖZTELLİ, Cahit, **Pir Sultan Abdal Bütün Şiirleri**, Milliyet Yayınları, Ankara 1971.
- SAMANCIGİL, Kemal, “Seher Abdal”, **Alevi Şairler Antolojisi**, Emniyet Kitaphanesi, İstanbul 1946.
- SÜREYYA, Mehmed, **Sicill-i Osmânî**, c.2, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul 1996.
- ŞAHİN, Şah Hüseyin, **Şah İsmail Hatâyî Divanı ve Diğer Hatâyî Şiirleri**, Pir Sultan Abdal 2 Temmuz Kültür ve Eğitim Vakfı Yayınları, Ankara 2011.
- ŞAHİN, Şah Hüseyin, **Yedi Ulu Ozan'dan Kul Himmet Dede**, Ankara, Pir Sultan Abdal 2 Temmuz Kültür ve Eğitim Vakfı Yayınları, Ankara, 2013.
- TARLAN, Ali Nihat, **Hayâlî Divânı**, Akçağ Yayınları, Ankara 1992.
- TEMİZKAN, Mehmet, **Hatayî'nin Şiir Dünyası**, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, DT, İzmir 2001.
- VAKTİDOLU, Adil Ali Atalay, **Viranî Divanı ve Risalesi (Buyruğu)**, İstanbul 1998.
- YILDIRIM, Ali, “Kul Hüseyin”, **Alevi-Bektaşî Deyişleri**, Ayyıldız Yayınları, Ankara 1995.
- YILDIRIM, Ali, “Sersem Abdal”, **Alevi Bektaşî Deyişleri 1**, Ayyıldız Yayınları, Ankara 1995.
- YÜKSEL, Sedit, **Şeyh Gâlib Eserlerinin Dil ve Sanat Değeri**, İş Bankası Yayınları, Ankara 1963.

Ansiklopediler

“Azbi”, **TDEA**, c.1, Dergah Yayınları, İstanbul 1977.

ALBAYRAK, Nurettin , “Kul Himmet”, **DİA**, c.26, TürkiyeDiyanet Vakfı Yayınları, İstanbul 2002.

ALBAYRAK, Nurettin, “Pir Sultan Abdal”, **DİA**, c.34, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2007.

ANIL, Adile Yılmaz , “Şah İsmail(Edebiyat), “Şah İsmail”, **DİA**, c.38, TürkiyeDiyanet Vakfı Yayınları, İstanbul 2010.

GÜFTA, Hüseyin, “Sâlim” , **DİA**, c.36, TürkiyeDiyanet Vakfı Yayınları, İstanbul 2009.

GÜNDÜZ, Tufan, “Şah İsmail”, **DİA**, c.38, TürkiyeDiyanet Vakfı Yayınları, İstanbul 2010.

KALKIŞIM, M. Muhsin, “Şeyh Galib” **DİA**, c.39, TürkiyeDiyanet Vakfı Yayınları, İstanbul 2006.

KURNAZ, Cemal, “Hayâlî Bey”, **DİA**,c.17, TürkiyeDiyanet Vakfı Yayınları, İstanbul 1998.

OKÇU, Naci, “Hâzık”, **DİA**,c.17, TürkiyeDiyanet Vakfı Yayınları, İstanbul 1998.

“Şeyh Galib”, **Ansiklopedik Edebiyat Sözlüğü**, İnkılab ve Ata Kitabevi, İstanbul 1978.

“Şeyh Galib”,**Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi**, Dergâh Yayınları, İstanbul 1980.

TAYŞİ, M. Serhan , “Ali Dede Bosnevî”, **DİA**,c.2 Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul 1989.

UÇMAN, Abdullah, “Mehmed Ali Hilmi Dedebaba”, **DİA**, c.28 ,Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2003.

YILMAZ, H. Kamil, “Hâşim Baba”, **DİA**, c.16, TürkiyeDiyanet Vakfı Yayınları, İstanbul 1997.

Tezler

ALKAN, Serhan, **Şeyh Mustafa Zekayi'nin Hayatı, Edebi Kişiliği Divanı(inceleme-tenkidli metin)**, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, YLT, Erzurum 1993.

AYKANAT, Timuçin, **Eciri Divanı (İnceleme-Metin-Sadeleştirme)**, Atatürk Üniversitesi, YLT, Erzurum 2011.

BAYRAM, Sibel, **Azbi Baba Hayatı-Eserleri-Sanatı ve Divanı (İnceleme-Tenkitli Metin)**, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, DT, Edirne 2006.

BİLGİN, Fatih, **Nazif Hasan Dede ve Ta'rîfû's-Sülûk Adlı Eseri**, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, YLT, Konya 2007.

GÜNEŞ, Mustafa, **Hüznî Dîvânı II (İnceleme-Metin- İndeks)**, Çukurova Üniversitesi, YLT, Adana 1988.

KAYACAN, Mehmet, **Hâşim Baba ve Divânı (İnceleme- Metin)**, Süleyman Demirel Üniversitesi, YLT, Isparta 2002.

Makaler ve Bildiriler

BAHADIR Savaşkan Cem, **Hayâlî Bey'in Bilinmeyen Gazelleri**, Turkish Studies 7/4, Ankara 2012.

DURBİLMEZ, Bayram, **Muhyiddin Abdal'ın Tuyug ve Manileri**, Erciyes Üniversitesi SosyalBilimler Enstitüsü Dergisi,Kayseri, sayı.7, 1996.

ERDEM, Cem, **Muhammet Ali Hilmi Dedebaba Erkân-Nâmesi** , Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi, ANKARA 2011/5.

KÖKSAL, M. Fatih, **“Şiir Mecmualarının Önemi ve Mecmuaların Sistematik TasnifiProjesi (MESTAP)”**<https://mecmualar.tr.gg/MESTAP> (14.12.2016)

KÖKSAL, M. Fatih, **“Biyografik Kaynak Olarak Şiir Mecmuaları ve Kastamonulu İshâk-zâde Favzi Mecmuası”** Prof.Dr. Mustafa İsen Adına Uluslararası Klasik Türk Edebiyatında Biyografi Sempozyumu Bildirileri Kitabı” Grafiker Yayınları, Ankara, 2011

KUTLAR, Fatma Sabiha, **Seher Abdal'ın Helvâ Vü Nân'ı**, Türk Kültürü Ve Hacı Bektaş Veli Araştırm Dergisi/ 56, Ankara 2010.

TUNÇ, Semra, **Livâyî Bey Mecmû'ası**, Selçuk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Dergisi S.34, Konya, 2015.

ÜNAL, Mehmet, ÇALIŞKAN, Nurettin, **Bir Sûfî Şairin Şiiri: Hâşim Baba Örneği**, Süleyman Demirel üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, S.20, Isparta 2014.

YALÇINKAYA, Mehmet Akif, **Bandırmalızâde Hâşim Baba Dîvânı'nda Tasavvufî Unsurlar**, Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi, S:17, 2009.

İnternet Siteleri

<http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=7234>
(19.04.2017)

<http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=2217>
(19.04.2017)

<http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=5741>
(19.04.2017)

EKLER

نفت علی المرتضیٰ کرمه وجهه و رضی عنه

ای جمع محاسن اصحاب باصفا
وی منبع مکام ارباب اصطفای
سند جلاله وراثت سر محمدی
زانکه مندرج همه اسرار مصطفای
اهل نیازه نوله قبول قبله ماه الیه
و جبرئیل ظاهر اولی سنک نو کبریا
سزک سبب ابدی کون مکان اهل
فیقلده کتاب وجود اینی ماسوا
ای معده غایب وجود و کرم علی
وی کوشه جاعه سلطان لافقا

نور و لیلکله غوم سنجلی ارک نداء عبدک یامرتضی علی

قبلک کساره ضریکله باب خیری
ایزک شکسته تیغکله خار خیری

اعلیٰ ربی خالکله یکان ایدیم
قهرتیری سیف قدرته ضرب هدیری
زمرده قیری یخه خیر کسایله
جمعیت عدوی خدایک غضنفری
اول بادشاه کوشن و قمر اولی روز و شب
درگاه عیش بایسنک ایکی هاگری
جان ویده کس خان هک توتیا فیله
هزدره سنده کوری عیان مهر انوری

نور و لیلکله غوم سنجلی ارک نداء عبدک یامرتضی علی

هماکر بات اولی اوسا هک خلایق
آفاقی روشن ابدی نور و لایق
شاه ولایت اول نوله مقصدی دین
اهل کماله کوبه کی ظاهرا مافی

روز غزازه دشمن اگر فرمان الیه
لرزان ایدری شیر خدایک مزایق

قطع ای زوال فایله کفرک سخی
فهر آیدی سبکی هراس سنجلی

عالم ظهور نور کمال محمد سن آدم کمال محمد سن
از آفتاب روز قامت جشم بود
انرا که در پناه ظلال محمد سنک

نفت نبی دینان صلب لودن
حبیب رحه

جمالک نور ذات الیه نور یاسولانه
قاسک محبانه اته اکبر یاسولانه

احد نوریه مظهر سرباطک کنز محفید
وجودک واحدینه مصور یاسولانه

کلایک وحی موه و جبرئیل ظاهر نور و جبرئیل
قنودن و صفایک حق مظهر یاسولانه

جبینک آیت الیه نور الیه منور در
لیک و صفیه جای نظم کوبه یاسولانه

لوی نصرتک انا فتحنا الیه فتح اولی
زمان حشره دن رائم مظفر یاسولانه

ویریدیم بولنه بیک جاتم اولسون و لیلکله
و صالاک بر نفس اولسه میر یاسولانه

عنان الیه لطفکله نکاه انقاس الیه
زکای بی سنک حال مکدر یاسولانه

وجودک مظهر سرباطک یاسولانه
دلاک مرآت نور لم یزدر یاسولانه

سخی همه نور زنده یزدی حب زلیله
انکجوره ذات پاکک بی بدله یاسولانه

جهان کریمتیر بیک سعادتله مؤفرد
ولیکن باعث خلق اولدر یاسولانه

سزاوارتغت اولدر الیه روز مشرده
زکای اوده یا نعمه محمده یاسولانه

نظم
کنا هطایم کنا هطایم کنا هطایم نظم
نفت قبل نعت قبل نعت یاسولانه

مرثیه شاه حسین رضی الله عنه

طوغی ماه محرم جرج آیدی قانی ریت
مانم کونید عاشق دوزم بکونده غیبت
اول سرور شدان بکونده اولی مظلوم
شاد و لوسون شودلکم انده اول رحیم

قبلی اول طمری اول سرور قد نکای
آخر سیر طالم افتاده مذلت

لغت او قور و لوسون قصه ای خاندان
اولدو مصطفی به لطفییر اخانت

اول شاه عالم آرم آیدی کربلا
اهل بلاد سجری باب ندر بو حکمت

سج ایلله سببی دل مانم کونده عاشق
بو یولره جان نثار ایتمک انا اولله جانده

اول کونله جرج ظلم دور مخالف آیدی
لایحه آیدی کراجه اول دم قوربه قیمت

جسده کلا آجمن بیر یانور شیدان
صحای کربلاوی یا کلشن شهادت

سن جان عالم ایلک خیف آیدی بیوفادار
جانان فرایولده ای مظنه کرامت

کلدر مقصوده نویسته سرور کون
جبدک حبیب اکرم کشته یالت

سیرتد اعلیه نور هده اعلیه

سیر و لوعبده اوله معدنه کرامت

زاتق در سجده ساقه هلافت

اولدو مقصایه واجبه اطاعت

سلطان اوفادار محبوب کربدار

راماد مظفار شاه سیر غیبت

بلدکی شسوی اول مرد ذوالوادی

بلدکک ذوالفقاری خضر و برهت

در دل سوار صفه ساقی عوض کون

نامش علی و جبر سلطانایات

مرثیه

لطف ایست برکده هه بار شاه اولور
بهوش ایلینجه بحر محیط غایب

نور و لیتله غموم سنجلی ادرک نداء عبیک یامرضی علی

ای باغ وجود زمین و زمان علی

وی مبدأ حقیقت کون و مکان علی

زاتکله آسمان وجود اولری آشنا

ای آفتاب عالم جان و جهان علی

مهر به مهر دلزلیک نقش تعلیم

ای خاکبای سجده که انس و جان علی

ایله طوای رفقه پاکک ملزله

ای آسائی قبله کربیان علی

راه صوب کعبه وصلک جان فدا

ای خاندان دولتی دارالوان علی

نور و لیتله غموم سنجلی ادرک نداء عبیک یامرضی علی

یا ارحم المصنات و یا ملجاء الهمم

ایله نگاه لطفله بن زاری مقننم

اول نو عین اهل یقین الکی شاه ایچک

جبرم باغشله بن ناخیز و بی کسم

سورم غبار بایکله روی سیهی

رفع اوله ناکه خانه دلنه غبار غم

رو جگرده خاکه مذلت نشین ایکن

بکطسه آب کونر ایله ایله محرم

شاد ایله وصلک ایله زکای غریبی

جانم بولنده شوقله قربان ایدم اودم

نور و لیتله غموم سنجلی ادرک نداء عبیک یامرضی علی

دائم بود نیازم بای خداوند اولسون
ارواح اهل بیت هرده بیک تحت
هکیم اولور جهانده آل رسوله بن
اول مردمی زکای بولور همیشه دولت

وله امامه ضیاء عنیم

رویش خاندای مصطفیانه و سنا اولری
کمال اسرار مانع البهره آسنا اولری
محمد روح اعظمی عوالم فائز انطه
اکرامت اکرامت اکرامت اکرامت اکرامت
اوزان حق مظهر صفات ایزد پوری
انگیزه دلی مراتب جناب کبریا اولری
سیرت مع الله کجوب ناع نبوت
سائن کسور شاه جملة انبیا اولری
ظهور به جهان رحمت حق سر لایه
حقیقت جوری محض نور اصطفی اولری

ادب نور هوندر کرم غری برج و جدر
هبات ایزی خلق جهانده هفت اولری

بونوری سر حقیقت آل و اصحاب اقبیس ایزی
ولکن وایت اکمل علی الرضا اولری

علی نور ولید علی شمس حقیقت
سه تحت خلقت امام اولیا اولری

علی شاه مطالب ملا محمد طالع
اولیاته غالبه کشتی لقا اولری

صبی الامم اوج خلقت ماهیه الحی
جناب شاه کونیه بولر آل عبا اولری
جهانک شاه نور خلقت مهی نور
قلوب اهل ایمان بولر نور وضیا اولری

بی نیت ایزی جور و ستم هر اعدای
برسی دست ظالمین شریک بولر اولری

اوطا لایک اهل بیت بوخ ظلم جور ایزی
ایک عالم کسرت خف سنا اولری

بهی عاشق مجرب بکون عاقه مانده
در غم برهم و غم برکام بکا اولری

اندر مقدر سبطین مصطفیانه
اولور مقدر خف و خف

نسل علیه اندر لازم که اولور بوند
هم حاصل خلقت هم وایت امانت

سن ای سهر غدر وی ظالم ستمکار
اولر خلق و زار ظلمت اولر بغایت

شهره همتی اولر نوحی امامی
زهر جفا بگردک و بزدل عده رخصت

تک اولور غنی شاه همتا حسنی
صحرای کربلوره قورک غری محنت

سر لایه اولور جهانده هر کونده و هر مکان
خال درید راجی سر لایه سعادت

اول شاه کرامت آسانی مائ عرس عذر
در ماهک برای محصل باغ جنت

آه ای بنید ملعون بیکه پاس دینی
اولسون سکا خداره هر دم خدای لغت

دیل الله بری یاب مروان قلیطانک
چون ایزی اورور سر و سواد غیب

ای خاچی بی بدیه وی طاهر بداین
روخ مکانک اولسون ای سمر بی دیانت

دیشید اظالم برقر جیفه ایزد
صلب عقوبت روزک ای عمری مروت

قدح هم اولسون اینه زیاده مکه
هیج قیاری اوطالم آل رسوله حوت

کوشیت مرده جانی اول شوم بد زبانی
بانی صابون جانی ایزی نیجه بشارت

کوی لکون سنانک جهانده سنا جوی
نامرد ایزی که ایزی بوفته به جایت

واجب ستمی بولر دین ایت نبی
آل عبا به اینه مومن اولور عدوت

فردوس علاوه بر این
 محمد مصطفی حیدر کرار
 خدای تعالی بکشت ولی دیندار
 جودش با باسی کتب خوری
 الف با برود معنا خوری
 آخری بیکای صومعه خوری
 غیبی و خواصی ولی دیندار
 بریم در کتب کتب کتب
 سزه نصیب و برین اول فصل کتب
 صیقیر اولک ایدر خور کتب
 بود جمله مزین اولی دیندار
 درای کلدیلر خلیفه لیریز
 بکشم ناهنده اربوقدر دیندار
 یسل برال نصیب و بری دیندار
 اولک الی بلور کورسک دیندار
 اریک طار اوسته اولور
 اولک کتب نصیب کتب
 سوزک و ابر سوزک کتب
 بونک سوزک الی هیوه و ابر دیندار
 کیمی انانی بلی سوز
 کیمی انانی سوز
 اولک شهم اناره الی کتب
 بود جمله مزین اولی دیندار
 روم الی سوزک هدی کتب
 بود شفق طوغی یولی دیندار
 ایدال بیر سوزک اهرم کتب
 دینایی یولی سوزک نور
 شبر یولی سوزک محمد کتب
 انانیه ملجم صوبی در دیندار

مجانان انجمن ایلر خدای جان و تبه ایلر
 بریده بیت الخیر ایلر زمان ایلر اولری
 نیچون جیح دنی برور بقیلر نه دور ایلر
 بوگون اولور یغیبر کفتار ایلر اولری
 بوگون عاشق خفا ایلر بو یولره ترک جا ایلر
 خدای خاندان ایلر شیدانه صلا اولری
 یوزک سور خاکبای الی اولورده سعادت بول
 بولک بک درگاه سلطان بقا اولری
 مروت کافی زیر العابدیه اول مظهر جمه
 امم اولیا و مقتدای اصصفا اولری
 رسولک سینه وایت محمد باقر اولمدر
 خلیفه الی عالم سانی مترا اولری
 امم جعفر صادق کویل دینار عتبه
 ملوزی فلجام اولدر که دینه مقتدا اولری
 بری موی کاطره حیب جمی دائر
 لرن علمه عالمه اکا حقه عطا اولری

زاهد الحقیر اولک شاهک وجود الی
 احمد محتاج وحی انی کتاب منزل
 مولویم احمدیم حیدریم به بلی
 به بدر بقدر و بری و بری
 لاله الهی العالی المعلی لای الی محمد لاولی الی
 مجلس رزاکره معنی افریم بود
 دین ابراهیم بود کویلر اسرار بود
 زین اولور و جودم دله انعام بود
 جان فدا انک هم آخر کفایم بود
 لاله الهی العالی المعلی لای الی محمد لاولی الی
 ملت اهل حقیقت خالقیم به خدا
 منهدیم اه صحت شرط ابراهیم افدا
 قبله مبرور محمد در امام برنفا
 دینه سلم اسکانه در اندزم اخنفا
 و له ایضا
 کویلر طراغ اهر کوه هوندر
 نه فلک جن و ملک جیسک نوع بشر
 ساکن عین فرین و انجمن و سر
 هب سان حال و قایله بوینک ذکر ایدر
 و له ایضا

یولی رات وجه حق و هوی نور حق مطلق
 دوکونه یار شاه انجی علی موسی ارضا اولری

نقی نوالیسه نفی دنک ناهدر
 جناب حق کواهد بنات معال اولری
 حسد آدی اول ماهاک امم عسک شاک
 تجلی کاه الیله اوزن مجتبا اولری
 ولایت خلیفه طهوری عبه محمد
 امم حق محمد مهدی صلب لوا اولری
 کلور بکولر طهور ایلر جمله نجس نور ایلر
 کرده نما جیلر حق حقه جدا اولری
 کل اسمی و صله ساری کاشف ایله بری
 مراد حق بری جناب مصطفی اولری
 تجلی یولی لای الی اکا نور جماله
 صفات و افعال و سماء جلاله طهوره نما اولری
 بوسل واری حسی و حسی اولدر اکا مظهر
 زین ساقی کویلر انجی اهل لقا اولری
 هدایت معرفت بود مروت خلیفه بو
 خطاب لای حقه بو مروت انبیا اولری
 اوزن علی رزاق اغایه سینه خیر رات
 و لک مروت دینار ات علی انجیل اولری
 صلوات الله علیه رسول الی اولورده
 زکائی فقیهه خاندانی ملجم اولری

هفت دیدار باقی است بین الحساب
محت در در و بلورده بوزن قیاد ایلان
که بلورده شاه شیک کیم بسته هانی
سیفا و برده ایدر کوی اباد ایلان

حفظی استمداد شاه مردان

عاشق شوییم بر عالمی سلطانم علی
آه ایوب بلبل کیم بسته افغانم علی
اولش بر دانه بن اول ماه جلاله شمع
روز شب با نغمه هم پیشه مردانم علی
ایلی عینده جیقا دم زینتی دیای بن
طفلی ایلمه دوشم سنک اهنه قیایم علی
کوهده روضه طوبی ز ایلانم نیاز ایله
هرج بلبل کیم بسته کربانم علی

باب لطفه غایت ایدر کیم بو حقیقا
قبل کرم کانی فتم دینم ابراهیم علی

معتی حکم سولی خوند از عان ایلان
دلک کیم جمعت و همی بریشان ایلان
مذهب عرفانی آفاقه اعلان ایلان
ای محمد امتی بدو یله ایمان ایلان

لآله الهوته العلی المنجی لدی الدی محمد لدی الدی
نیو آل عایم اهل بنک کندی
خالی بر مقتضای شرب سیمبری
ای لطف بویوله قیای ایلانم هان وری
عشقارم بویله در حق قسما دیری
لآله الهوته العلی المنجی لدی الدی محمد لدی الدی

بنی خاص ولی عرفان اولور تباشد
حمت آدله سلمان اولور تباشد
آل اولور رسولک اهنه جانلور وریب
صادق اولور محمد امین ایمان اولور تباشد
ایوب کدی وجودک غیبیه قلمز نظر
سیرتی صورتله کیم انسان اولور تباشد
نور سوب درگاه حق ویردیلر اکرارک
لاولدر اولدر کیم سون اولور تباشد

ای جانی خاتم نیر ولیدر هم علی
ید وریب دامن کوفتانه برهان اولور تباشد

کلا - بر - کید - بر - بر - قالمو - بر
کلا - کید - کید - کیم - کیم - عجب - کیم
کند - هب - کدی - کید - نردم - کیم - کیم
بو - بر - احوال - شامد - کید - کیم - کیم - کیم

ای کیم اهر بر وجودد جان اومایسک نجیب
بی کرمه لطف ایلان احسان اومایسک نجیب
بی خبرده معنی کشف و کمال معرفت
بی خبرده صحت عرفان اومایسک نجیب
هر فیانک لعلی اولما هر دزدک کوجی
هر صدفه لؤلؤ مرجان اومایسک نجیب
دی نامورم نیلسون اولیانک سیری
کافونق قیلن سن ایمان اومایسک نجیب

اعظمی بی وفارده اوسمن سر وفا
بی وفارده راه ایلان ایمان اومایسک نجیب

سینسی کوبید در حوال عبا

طالب راه حقیقت بغض اولدر ایلان
بغض آل هیدری کدقبه مضار ایلان
اهل ایمان دین طومار نیر بنک جانک
شققنظر مصطفایک زینتی یار ایلان
زنجب اهل بیت مصطفایک ایلان
آنک ایمون خنور ایدر دوران بری شاد ایلان

مؤيدك قدير المهيمن اوى سونيليك
انكساره خطار سيفيه كوكلاك كركاك
سبح نفهم اوغلى كوكلى باب كيم يلو كيم نوا
حققه دل اسناد سيفيه كوكلاك كركاك

نظروا نصای مدد کو

صفتیه سرائینی نفس اماره عالمی هزیده
دوشدر دله رسوا اولوسک خبیثه دله
بوسورای مجت روزگاری وار اکن سره
یا زعفرینی پیوره قویله قار عتدیه
سنی یوریه یار دله هوو ویر زرفی هزیده
کلور یاغنه لایب اگر دسه مقدره
جهان نفس سرائیه صفتیه سرائینی دله
رضا الله تعالی اولوسک خبیثه دله
فوق وکول بوغین وار دله عالمی واحد
جمع اعضا دله یار دله اولوسک خبیثه دله
سنی یوریه یار دله هوو ویر زرفی هزیده
سلور یاغنه لایب اگر دسه مقدره

معاف اهنك هن ٺٺي ٻيل موهره
 اوزن ڏهن ٿورو ڇا هڪڙي ٽي ٻه ٿي
 حقيقت علم آهي اوه ڇا هره
 بچ سگهه ٺاڻي اعتقاد ٻيڻه ڪا ڦره
 سخي ٻوڏن ٻارڻه حق ڊبر ٺٺي ٻيڻه
 ڪلهو آغا ٺهه ٺهه ٺهه ٺهه

نصای جاء ویتى ترك الیلتر كرم صادقہ
 كورنم كوزنہ ریا و عبا حقہ عاقدہ
 توکل بامہ طریغی كرمہ بولنطہ فائقدہ
 خدا رزاق عالماتہ بولیمہ ربیقدہ
 سنی بوقی برادہ كرمہ ویرہ رزقی كرمہ
 كرمہ اناغہ لید اگر ورسہ مقدرہ

سیلی

ملك بولك ملكا اربعه
 ومن ملكا قيسى اربعه
 همداني صفره بن هان وكونه
 تحميمك اربعه اربعه
 بار اول سكا اول بار اول
 خود ملوكك حمله

۱ به امام علی ظهورت کردی
 ۲ ان کو بیان فرما کہ عام الک الی
 ۳ بی المالہ بری بر سر وہ فارسی
 ۴ سکا مرچ اید بکم سعد علیہ
 ۵ و لہ رزہ سیدنا قرنی و لید

بر تاج خرم ابله دریای بولن
 یوزک یارادره مکنک بولن
 الزمان دیر معجب کافر لری قبیل
 کما مع اینکم سید علیر
 ولدره سولیمان قرن دلیر

عافی اور اوس بکری مینہ ضالو
قوی شیخ طوط اغی شور
مکانہ ریلو کجھ اوتور
سکامرج ایک سید علیہ
دلبرہ سولیان قول دیہ
میں فہم تلوار
عہدہ الزار در
لفظ بھی فر

طهران بابا ایستاده ^{سپید} و لب
 نكفور شای قطعی قزل رلب
 اندر کبر بولی کھلیو لب
 حکام ح اندر نکر سد علیہ
 در در سو طمان قزل دلبر

کلیو لیدان بجدی روم طیارندی
 بکنه نیلیم قانه پریا ندی
 برها غاف کورنر کلدی ایشا ندی

الحامد انیدکیم سید شیدر دهرده دهر
 غول و اندر

زانی فرماید

کلی صوفی وصال است تو کون غری هودا کج
 همام روی جمال است بزم سوره کج
 کج ملوک مصفا کج کبر خا ابره خا کج
 خلوص اورج عبادت فی عجب ابره کج
 یوسک بوزخا ملکی کدر کبر به باقی
 نقای لازل است بولک بیوفاده کج

صديق آل الدائم سيدي ايمو دينا
نقوش و نكه باقر قوناج ابه قباد كج
يلويك كبره ايس تقدير الله اشاوره
كه هس خفصاك اجا ايد كل ما جازد كج

شیخ نعم او علی فرمايد

دل از گاه خدایه بیقرار کمال گم نه
کعبه مرده صفایه بیقرار کمال گم نه
مؤمن ایست در کمال بر تو کمال گم نه
چون که قول مطهره بیقرار کمال گم نه
سوی کسی نه دعا کمال بیقرار در کمال
طاعت و زهدی هجاء بیقرار کمال گم نه

بابا بشار بنیاد ایلری
گور شوخ زید در خدی میروی
بابا بشار
بهریم سونلر
مخدا
دلدره سونلر

صانعك بزی کیم ستر دل نفس غوی بز
 خاک قزم آل عبا مصطفوی بز
 زخوف امیران بیلورز ز بدوی بز
 راضی شده حکم قضا مرفضوی بز
 اقرارمه سرور برز عوی قوی بز
 بنشاه ولایت قلیوز هم علوی بز

عالمه اثنی عشر ابراج دکلمی
 هری سر مهر و مهر تاج دکلمی
 میر شتر هری آماج دکلمی
 دعوی محبت بولا صلیح دکلمی

اقرارمه سرور برز عوی قوی بز
 بنشاه ولایت قلیوز هم علوی بز
 نفس هوسی صفحہ دل سله کدک
 نادعوی مورسب با کله کدک
 قربان الری اولوب اسماعله کدک
 هیون بزیم ورمه دبله کدک بیلک کدک
 اقرارمه سرور برز عوی قوی بز
 بنشاه ولایت قلیوز هم علوی بز

سلطان یل شاه مجتبی افتم
 بیجا لره دولت سرمدن افتم
 زلوان الری سر آمدن افتم
 مشهور لمر کله موایسن افتم
 سن احمد محمود و محمد سن افتم
 خضده بزہ سلطان مؤید افتم

تایسده ارواح مجور کدر کدر
 نالک کجاس ملک خاک در کدر
 آینه دیدار تجی نظر کدر
 بوبکر عثمان و علی یار کدر

سن احمد محمود و محمد سن افتم
 خضده بزہ سلطان مؤید سن افتم

خطبه ک او قور منیرا قلم بقاره
 حکم ک طوبیاور موکرم زوز جزاره
 کجایانک قوزماک کیکاور عرس خدره
 وله ایضا

اولدکله ویدلر بنیدلر قاکل حیرانه
 نفسی دیو دهشتکله قویبده محمد زده افغان

اسرار کیمک الیوم انش و سکاره

اعوان بزیدک هله خصمانوز الحق
 لغت کش ایمان ورل و جانوز الحق
 بومعزک نلک سلم ز برمانوز الحق
 اولاد هسینک قوی قربانوز الحق ایضا

بوقدر بری ندره خواجک لفت
 اونا مزاید عالمی بر لرزه دفت
 امانی کیم بویله ایمن حکم شیت
 جان باسه قدا ایلسک کله نیت
 اقرارمه سرور برز عوی قوی بز
 بنشاه ولایت قلیوز هم علوی بز

یاسیله عصیانک اولد احوالی پیشان
 دستور شفا علیه سکدریه سیدان
 ایضا

برکونک طالعوب بحر غمر فکرت کدم
 ایلدن توروب کندی بیخواره سیم
 عصیانم اکوب عاقبتن حذر ایتم
 بو مطلق یار ایلی بر سید ایتم
 ایضا

امیده بز یاسله آه ایلمیز بز
 سرفایه ایمانی تیاره ایلمیز بز
 بارانک قویله اغیاره تیاره ایلمیز بز
 برکسیر ساییک نهاره ایلمیز بز
 ایضا

بیجا درامدک عصیانده باقم
 دست در اووب حسرتله دوزخ باقم
 رحم ایلد امان انش هجوانه باقم
 انجه کونک غالب یر جرمی باقم

سن احمد محمود و محمد سن افتم
 خضده بزہ سلطان مؤید سن افتم

عس المکری مهدی زمانه
 از نادر دانا ایتک جلوده
 دلی شتری در سن زک بوبیدنه
 قرآن یا زبور که عرب چمانده
 قرین کتابتک الله ایدم
 قدیر یا صبور که نور طورانده
 بلبل ایدم غنچه کلک ایدم
 قریه عرب انسته قور دیر جمعی
 مستفتح اولوب سور دیر دمی
 بالحق قدر برائی مولد دمی
 اولوقت سده انک بلک ایدم
 بالحق بوسی بوستنی زمان
 بو توک قریه کزدکی زمان
 شهم ذوالفقار خالینی زمان
 خیر قلعه سنه قورنک ایدم
 بیست منسوبه سوره اغریک
 مقارر بلنزه ویرم باریک

علی سوه نک در دمی اولور

غافل اولم ای زلزل
 سکر مرصفا عید
 بار لری ویدی کھوی
 سوزلده اید اوایه
 کور کجین طونزه قیایه
 طوین وریسته سی
 عاشق طونایک
 عرب طونک دوستی
 درگاه طونم بوزنی
 عقد با قدم اوزنی
 قرقدر ایله بر اوزنی
 کل بخدم دسه دسه
 کهر دلی کهر دسه
 سن مرادنی عقدن آسه
 ظاهر و طین قنچک
 جلا مرصفا عید
 قرین مرصفا عید
 بدین مرصفا عید
 بیان مرصفا عید
 ویرن مرصفا عید

جمع اولوب از لری بوزنی
 ار لره محمد علی ها غریه
 آگاه اولوب مرصفا سترینه
 بیدار هو محمد علی ها غریه
 نیمه عاصه بومیدار دریلور
 از ندرک بولی زکانه سوریلور
 محمد عینک قوی بیلور
 دله هو محمد علی ها غریه
 بر بک حوس سی بغیر لر غریه
 قول دلی صوی موج اوزب غریه
 هار افرقن هو جدر داغدر
 هو لره هو محمد علی ها غریه
 سی علی سلطان ار لانی
 باطنا اهل ایلمه نای
 هار علننه قورنک طای
 کور هو محمد علی ها غریه

ساکه بفرستد آل
 زکی کلندر الله
 بیست من غافل اولور
 در دم و در دوی کبر خیرک
 علی سوه نک در دمی اولور
 محمد عید علی محمد
 حسن ایله حسن قوریلور
 علی غریه ایلم منت
 امم زید البقر ایله کورنی
 امم جعفر هال بوزنی بوزنی
 علو با بوزنسته سوزنی
 امم کلیم ضا هه هه لسان
 نقی ایله نقی در دله دیان
 یقینه بزدن بزه اولر شاه مردان
 در دمی کور کجین طونزه قیایه
 در دمی کور کجین طونزه قیایه
 علی سوه نک در دمی اولور

عسوة اولسونه مدانه کلانه
 طوعی یونجه کیده نه
 آفریه معرب یالوب
 حال بابوب کونکل کوره نه
 عتوه علمه شاه علمه هو
 کاف نونک کن فکانه
 حکمه فومان جمله خانه
 تسلیم رانه اولی جانه
 هم به لبهم یه نه
 عتوه علمه شاه علمه هو
 عازایسک اوزک یوتله
 توکل قوسنی بکله
 سن کنی بولرسنه صفله
 رویور مود اولما نازنه
 عتوه علمه شاه علمه هو
 سن طوعی یوری طوعی باق
 طوعی کیده نه زوال یوتله
 رحت ایدر یایغاره هوه
 هوه ایچون قوتلور ایدنه
 عتوه علمه شاه علمه هو

کونکلار برلوق اهلوه مدانه
 هوب برلورنق یونجه عتقانه
 اندر مجلسی باغ ایلله بستانه
 کولده معمر علی ها غیر
 اندر جمع اولوب ندری طاقش
 او هلدی دایر فرقه صمدی انده
 قزل رلی صولی اقبه جوشان
 حاکم معمر علی ها غیر
 اندرک لوزل لولی آکافی
 یوز لر سوب حری لوی مرهانی
 ییلر بر کر کلور یایلدی برامی
 طغرل معمر علی ها غیر

دیگر نقص

دردم هوقه قنقنی نیام
 یه تازه لری یوزک یانجی
 به دردم قنق درما به بولم
 مکریرانه اوله جانجی

بولک ایلیم دیر
 کورک ایلیم کورم دیر
 بولک ایلیم بولم دیر
 شاید دوشرسک کمانه
 کونکلک یوکسکدن اندیر
 عازیمه آلمه قوندر
 آج طویور صوسر لقاندر
 عبادر بوجک اوره نه
 عتوه علمه شاه علمه هو
 بسلر غضبایتی هلسک ظلماتی
 بلسنک ایتی قهر کلیموه بده نه
 عتوه علمه شاه علمه هو
 کوره ایدم یازک یوزی
 اویه ایدم الکو زنی
 هوه یازلار هویور زنی
 هوب ایلیم دیکلیانه
 عتوه علمه شاه علمه هو
 محم اوسه ایلر عتوه اولسونه
 سر بری مکرر ویرسون
 بمشیری نازن جوسون
 شاید یوسه وادانه
 عتوه علمه شاه علمه هو

بنم اوزونه بیل سوری هنام
 یوره کر عشقک دوشی بنام
 قبله کاه سنک سکا دوزم
 محرابدر ایک فاشک ایشی
 درلو طوطر کیر کله نایکدر
 بلبل کله هور ایلر یاز قدر
 هیو ویرنلک حکیم بفرم ایزدر
 کوله کولر ایلر هاند یاز سی
 دیزر ایلر محبه دویولز
 محبه فحان دم صایلم
 منکر یوف دیکله جریه کلنر
 طوطوشور عاشقک یاز جریه
 (بیر صفتی نی) یوکسکلره اوله یاز
 سلسله صیقل کلور کیرسک
 قزاقش جیقلر بجزد سینه قیاسک
 بویله میسر بیدلرک نونجی

روان کچھ سر میں باضہ یونہی
خضار چھٹی تھانہ ولی بی کورم
الفی تاج باضہ نقاب یونہی
اصلی ام نسلی علی بی کورم

کجی سجادہ یہ اونوری کنی
جمال نورندہ جہادہ بانی
اسات ابدی قرہ ابدال صوری
برہ عقدہ خلہ طویل کورم

ایچدم اول طو لوی عظم نوردم
 حیضاردم کوه شم اقدار کوردم
 منزل کوسر دلد کبدم انوردم
 تیغ بدالیه باغی بلیم کوردم

مرشد افغانی طبعاً قصه در دستم
بویادی مردم از شدی قصه در
بستم ترخه شمیم نوسناید و بستم
از فکر و رنک و الیمی کوردم

قد اراد الم قوم سري
سد قريان كسب كورم و بري
اندر سوي كه خطري اي
دم صحن بناسد ولي كورم

ایرستم منزله افرات کو درم
مرشد مدینه خبر الدیم با علی
الایلی لقصم لقصم یوردم
بوسری سوزاید والدیم با علی

اول منزل کدیم بیچم نقصم بوسینه ساسم فالوم باعلی
آنق قربان ایسرم جان ایسرم

اهل بیت بودم کمالی
در توبه کردم اسلوا
این کوردم محمد علی جمالی
ایو ایو بودم با علی

بومحت قرای اولی دلبه
ترک ایدم کثرتی کیدرم بولوبه
عشق دوزنک ادم البه
کیس انله صادم باغ

در حفظ بی عطا بی شک
 شاه ولی شک مرغان شک
 اول و آخر هر دو جمله
 اول و آخر دو نیم جمله

میرنده و ارفع طالب اولویست
اینکه انسان را هیه است
و بر بدین اقراره طوعی و سر
عهد نه بماند هیه است

محمد عنيك نوزك كويك
ارندك ريتوانه دورك
اوبانكي امامك بولونه حسنه
اوبانكي اوطانك رهبر اسنه

ههك وارايه اولوسك شاه
ههك بومه ايه فالوسك هيوان
عروضات كونج اچيلور ميدان فويلك ديوانده ههكستر

مرشدك نظري مشكل بحر
كامل اوليه بھر صراطی بحر
هان قوسی قصه عارف اولیاء
سده اولیاء جانہ بھر سیر

شاه مردان بر یول قومس یولنه
یول کیده هیرنق بیلنه
کتمک استسک مونه یولنه
دیه ایله ایمانده هیر استر

معروف باغچه كرمك و ديلرسك
حقيقى حلال و ديلرسك و ديلرسك
ازد سره ايرمك و ديلرسك
لوحيله سيمانج هير اسدر

او هو ملو ايمون فته عاير
عاير ملو كو به عليه
هيج كبره نك عقل اير يعب يتر
فدريه كلاله درن عليه

ازین غیبی کم و افکاره ایست
ظاهر و باطل شکسته فایست
آدمی نه فرساده و نه ایریست
بوی فلانی قورن علیست

هذه له اولوسه وارده قلعه
بقية بيلك بيلك بيلك
بي افندي اولوسه سركه على
سند بادك صا ايه عليه

سید بر اسمی الله دنیا به کلب
فضلی مستجاب حیدر به باب
مؤید قلن مت الله اولوب

تسلیم ابدالھوور باو غنی سیدہ
اومی باراندی باندروی نوٹ
اوزن تسلیم ابدالھوور باو غنی سیدہ
باطن یاد دینی اور انہ علیہ

نقش لوستوی

عظم فوقه هم مانند قلندر
کاهکام فوقه کلام اند
بوفانی زیاده مرغان اکلند
براکره ایستب آواز کلام
جانه خدایه سرپایه کلام
نیزم برده ناز کلام
دنیای
سرم سر اولد سرم سانه
هرکس مراد العبد حاله حاله
کنید طیاندم عقی کورنج
کاهکام سرم فوقه کلام اند
بوسوی بوسور اسکا اولد
هیفات صوا سده یارکا اولد
اندل زنده آه وز اولد
کاهکام سرم فوقه کلام اند

نقص برطرف

کل بنم در دیو در خانه این کور
 قصور در تالوره در خانه اولاد شاه
 از رویه کوه فرماده این کور
 عالمه حکم فرماده اولاد شاه
 مویی اولوب عهسانک از راه این
 عیسی از چپ هم بری قیلا
 محمد شفته زلفقا هلدنه جمد کافره ایمانه اولاد شاه
 براسک حیدر بر براسک علی
 خمد مرقار بری کایا و لی
 جمد نک اولی همد آفری ولایت ملکه سله دولاد شاه
 شبنگاهک اوله عرتک لوجسی
 در لک سوی قمر فوجسی
 سرور محمدیه معراج کیمسی بدیغی قلعه ایلاد اولاد شاه
 بد سله ابدا الم سیدش مردم
 قهتره به باقرم علی بی کور دم
 سوره نسیم از برده در دم
 خوند کوردده مهراه اولاد شاه

نقصه

دره‌سایه شهیدان کرد

تری سیک او سیک نفس اماره
 کل دینم ایمانم امام حسین
 سنی دین کوشیه باسه اماره
 کل دینم ایمانم امام حسین
 اقامه صور کی اقامه کلیمه
 یدیدک بقا سم کلیمه دیو سینه
 شهید کیو هیفا سم کلیمه کل دینم ایمانم امام حسین
 سیک عاقلهک نیایلو
 او نه ایک امام قطریه قاتیلو
 بونک زبده لغت او قور کل دینم ایمانم امام حسین
 در دینک وارر سحر و در
 ایکن کیده عیزالله سائر
 قطریه امام جعفر هیفا کل دینم ایمانم امام حسین
 امام حسین یولاری بنلو
 عاقله محمدک قدری داغلو
 اول شهم علیک سوبلو داغلو کل دینم ایمانم امام حسین

وَيَكْرِفُ

[illegible]

اشرف او علی آل خیری
 بنو بزرگم کل بزده در
 ز اول مولدك قولین
 بنده ای دل بزده در
 اری وار و او هم کز
 تنی تنه سزید کن
 بوجان بزده قاصد کز
 اری بزده بال بزده در
 اوم و ارد جسمی سزید
 الور است اولما سزید
 خلقی زنی ایملک غنیه
 جمد کسا خلق بزده در
 اوم و اری بومو
 جنت کی بی ارمو
 ایا بولور غنیه صوم
 جنت صوم اغان کول بزده در
 بر بونیک صوم
 تکه لک قوه غنی بوز
 هجی بکنا سیه کوه کوز
 جمله بول بوجان بزده در
 قولده سدرده م قولده
 معنای سولیان دلده
 الف حقه طوعی بولده
 جیم ارسک دال بزده در

در اول سال ۱۰۸۰ هجری
 محمد زعفرانی
 محمد زعفرانی

شاه خطی ایله ایلر ایلر بزده
 قیصر خولر بر صفا بزده
 کربلا دیولک قاصد بولورده
 کل دینم ایمانم امام حسین

ترای دوه افه زیاده

سربستم موی ایچری عافت دودن بکا
 وقت وسعت ایدری مریت ویردی بران بکا
 دار ایدیم قطع در سده ایلمنوب دامانی
 مرحت شفت دکر کلاهی مرانم بکا
 مخلصم در لرزای نامم الحاج علی
 یوسنا شینک خدمتک هو ایلدی اهل بکا
 د سعتک الدک ایکنه سولیه دیدی نارنجی
 قاجی د ستمده اشارنه ایلدی بر جانی
 سرفارم رو سیاه صبر حله شایع الامانه
 بیرم قنقارم مدد قبل ایله بر در مانه جلا

بنفشک سولیه ییم
 کله فزیک نلیه ییم
 عتق در بایک بیلدی ییم
 عمانه دالنه کلام
 عتق حومات صاوردم
 هم الدم هم بوغردم
 قوعانه کیردم قاوردم
 نه حقل اولدم آنا
 کوللم قالدی ننه
 یروانه ییم آتسه
 شمه یاغنه کلام
 نه حقل اولدم اولدم
 کرم لردن بری ییم
 عیدم باغله بللی ییم
 دالنه قوعنه کلام
 بر ستمم در اوزم
 حق نقضم یوقه یوقم
 اگسی ییم کنی اوزم
 دارینه دورمه کلام

در ویشم ربوبی مدانه کلام
 وارلفک لیک ایتد کیردی ییم
 مدانه کلام ایتد کیرد
 بوجانک سرک سیردی ییم
 عیدم اوزک طوغرد بولی
 محبت کلام باغله بللی
 خلقی محمد شرف علی
 بوشردن سرب ایچدی ییم
 سده خدمت ایچد ایتد
 بر عمل قران ایمانک ایچون
 عقده هالشب اوز جانک ایچوه
 محبت خورشیدی ییم
 دالنه بوقله باز ایلیوب
 کفرید ایمانک هم باز ایلیوب
 قلبی ایتد بونوار ایلیوب
 کمانسزیده بی ایتدی ییم
 بونق نلوردر بر نظر الله
 نیکی ویمان صفیه الیه دل
 نصیحتم قوتوب بوسوی دیکله
 جان کوزنی یلم ایتدی ییم

ایست بره کوک بنا فورید
 علی ایله محمد عتقه
 ملائکه لرسمی به وارید
 علی ایله محمد عتقه
 شیطانی سوریدل قش ایید
 بیدیک بغری طسه ایید
 قتل برادر بنوس ایید
 علی ایله محمد عتقه

محمد علی خورای توی
 مولده صا حدی طهقت کلی
 راول درگاه سوته لم رس
 علی ایله محمد عتقه
 محمد عتقه جعفر وادی
 قتلده سلخا ایام طور
 طغان یک ایلر ساعه کیری
 علی ایله محمد عتقه
 سینه نغمه ایله کلوی
 امله حبالی کورای کیری سوره
 بر ایچم خورید محمد خال می
 علی ایله محمد عتقه

محمد یقینی سولم عیان
 علی نقی و صفیه بیان
 حسن انصاری ایلکی حیان
 الله یا محمد علی
 محمد مهدی صاحب سیف الله
 صدقه ایل نذیر لفت الله
 رسم ابدال الیدر ایستلده الله
 الله یا محمد علی

نقشه

سیرت مرستی هر
 خونبار کوشه الحیده
 خضر محمدی الحیده
 بولور رقت الحیده
 محمد کله بریم بلبلر
 جمله مر قلد الحیده
 بره مرجان حیدر حیده
 اهل ایمان الحیده
 وقت صوره قلم نور
 سوزم بود الحیده

محمد علی نسلده کیم قاری
 وارم حاجی بکنده ولید غری
 شمس یار به مرهم کیم صاری
 وارم حاجی بکنده ولید غری

ارواحی ایل قری نهان
 حکمت سیرت هم علی سبحان
 کرمی یاه هر کیم نهان
 وارم حاجی بکنده ولید غری
 صای سولم هر ده باله
 شکره لر زور مکت باله
 کیم ایل کوشنه اولیش الی
 وارم حاجی بکنده ولید غری

محمد مراده دعوت کوشه
 حقیق هر کیم ایلده اولش
 کیم ایل اولور اسره بکنده
 وارم حاجی بکنده ولید غری
 محمد مراد ایلدی رمد
 قتلده سوره کور کیم
 زهره یل بری طغیر کیم
 وارم حاجی بکنده ولید غری

سیرت محبت جانیه خدمت
 طالب نغمه الحیده
 صفیه عتقه همت ولید
 شهرت دینک الحیده

هتاک زدی الفقیری
 بودم سکی الحیده

دیر نفس پرست

زنجیر بونیتی دهی قناد کیم
 صنای زاهد سرب دلکایه کیم
 شاه اچوبه خاک ایلک بونیه کیم
 ترک تجرید بودم تاج و قبادیه کیم

اولی اولور ایلک بولور حیات جاوده
 بوتنی خاکه قبول شمع سار کیم
 برقص خورشید طاعت قیام زور کیم
 اهل تو حیدر قوه خوف و جادیه کیم

طالب راه حقیقت اولی عبدالرز
 ای حامی ال یوبوس ماجراج کیم

هر دم رلك اى غافلند
اولماز نكر خلوص بيلند
قلب غافل من الله عز وجل
لطف المومن شكم سكا

از نكاد بونج جو قدر حرق
از نكاد حاضر در قفل جفت
كيم ايرى او نوره كو كجهيد بونج
او ديك او كوز الور كرامت زغان
اوزه نوسك وار برنده اوزن
كيم ايرى اولك ديونك بندي جوون
برسته نم هور بيلند درك
و كلفيان سوزى سرك درك
وليك احقك رالذ صبارك وار جهيد بونج و ليدن غري

عزله

x

و بره مى در دهن در دهر در مان و بره مى
وقيد در دم بدم ارنار بونج كك المى
خيلى دردم به انك كوز بونج خسته نسيم
نور بونج بونج ان سته با صدفى
مايه جم در دم اكر قهر بونج سرحى به
ياك بيم بيم خاله باشه اياغه قلمى
كوك بلسر بونجى مد علم در صفا
اى قرن كل سكا كيم رنك در حرم

x

بركوزلك من سيم خفت مجبور حيا
عنى اقل سيم جان و كوك ايل
نور خدا نور خدا زبده الله الصمد
نور محمد عربى مفر مورى
خلفك اشيا خفته قهرمان خلقى
هست ايد هوى ملك يا ايد بونج و ملك
عنى بيله دور ايدك او ديك بونج حيا
جسكه جسر ازل و ملك مورى ازل
لكم لخم ايل نور محمد اعلی
خفت ايد ايد در دانه شاه خفت
اوبه ايل بونج لوج عرف كهر حيا لم بونج
سرى همه برى همه بدي سول القلمين
بين اير المومنين اولرى بو عتقك خلقى
نهم على زبده البيا باقرهم بونج ايل
خمس ايل هم هفتا كاتف سونجلى
جانم جانم فخر على ضامن فخرى
مهور علمك عالمى فضل خدى كلى
حب محمد رنقى عنى على ايله نفس
ايد حسنك ايل سيمى اوجوب ايل

نور

بونجى خاله سوجب ناكيم بونج ايرم
كافره و برجه مرزك يا بونج ايرمى
فضلا ملى و بلسك بونجى در كوت
سنى محروم ايلر جو قدر خدا نك كرى
استدراك حى سرى
اگاه ايد بونج سكا
ايل كوسك سهرى
هركوز ايل سيران سكا
ترن سول بوللى
مانان اوس بوللى
كوسل اوجوب و سنا بوللى
طو هيا ايلك مرند بونج
كوسل مرند بونج ايلك
هيو سهر بيله تهر بونج
بوللره قور و قور طلو
رئو بونج نفلك طلو
اورماندى ايلك طلو
هيو بونج بوللى
ايد ايل بونج بوللى
نيللى كورن نيلر صمان
انطقيد بره سكا

مرشد ایست مسکونی جل اله
نزد صحنی ولری کرده ناجی
کحل ایبری غم ایله قوسه بی بویله
ایله طایفه ایبری صکره پیونده آچی

صه ویر بر بنم قسیمی غلامی
کسدم دلبره بای خدای
بیغورم ده جبهه ایست آچی
آدم لوبغله کیم ایبری هجی
عارف عاقله کوکل ناترور
هو وعلی بوکونی برترور
سلمانه رفه اوله قزله تیرور
کیم ایبری قزله دعبی

اشاده قهرم ایوب کزله بیلورور
آردوب قزله اوخی سدرور
هو آکا کولم شیشه ایله زلف
کیم ایبری کوکلور وایه کله باجی
نا اولور برترور سر ایبری
موندک قلی اوج نور ایبری
نه هیکلی وزره اوخی وایبری
نزد هکل ولری علیک قلینجی

عکریم عکریم امینه فرمانبر
هم عکریم عکریم راه محبت ملی
ختم امامانه حیوان مره ای صفت زمانه
هاری آنس دلورده هانه فضلک اولما خلی
چارده مصعبه رونورده نقس نلیه
باغ برشت ایله بریه غنچه نیما کولی
حیری نی نلی علی واقف سزای

کوسنده اوله قزله الی بیرم هجرت کین
قزله آکا قلیوب اجمی کله قلیوب
معزک اظراف قلیوب یوریه اولی صلی
جمله تجرله قلم آنس و ملک آنس قلم
ایله لر صفتی هم شرح ایله دولی
حلمی کینه کینه شاه قوی سینه دونه
دافل ایدوبد جینه ایکی جهانک کوزلی

اوزن تصویب ایوب برافقوی
سرپنی صفر دیوانه یارلی
یونسک درتیک بیغورور اولی
کیم کیری بکس اول نورور نهی
قزله صفت اید باک لاسم
کزی کزینی عارف صانسم
هو افرا وریب قعبه قانسم
زیری بکسره ده در دیانک اوجی

قزاند تیفاعب کله اندا هکلی
غفت اوچوسنه اوپانه کدلم
دین قوسنجی انده دکلری
جان هبسن فدای ایوب قزانه کدلم
اوله اشیله قوسیم بکشی
الیا اجمی دولکم بکشی
ایز بولن کور صواسشی
عریان ویران اویب مید کدلم

اودنورده اوپانی طهر جری
هیم بوینم بنای بی
اوج ادم ایلور ادم ایلی
قوج قزانه ویران اوپانه کدلم

آینه طومر بوزیم
علی کورنور کوزیم
قلدم نظر اوزیم
علی کورنور کوزیم

آدم هو ایله هم علم السایله جرج ذلک سایله علی بوزنور کوزیم
صفت نوح نجی هم بر اجمی طوسنا جلیم علی بوزنور کوزیم
عسی روح اولر ایله جانشاه اولر مئنده ناه اولر علی بوزنور کوزیم
علی اول علی صر علی طهر علی صر علی طهر علی بوزنور کوزیم
علی هاند علی هاند علی بیدر علی ایه علی ارم علی جرم علی کورنور کوزیم
حلمی کزینی بکس کور کوزیم دل سولر هزله قلم علی کورنور کوزیم

نزدیک بر جدار صف بولک کوزه در
 جمع کرد بر کسی من کلیم رضاد هیدرو
 نقی نقی اعدم کوزه کلیم
 همه اعدی ادر بر به باغدم هیدرو
 اولدایکده خطیم درو ساع طوعایم
 بوکم لعل هوهر در سرب صایم هیدرو
 صایم سرب کروزه فالون کویه
 جبرائی ایسه ایلی هیتی هویره هیدرو
 هویره ایسه ایلی خنک خنک سرب ایلی
 قنات دبری قرله هوهره قنات ایلی هیدرو
 قنات ایلی هوهره کز شمع اوهره
 صاف صاف ایلی ملطرا ان قاله سرمد عاره هیدرو
 ان قاله سرمد عاره ان اعظم اوقوه
 اسم اعظم دعای تنی جان طوقه هیدرو
 طوقه تنی جان غدرم بانه یانه
 امیرک دعای قاری اولی دیوانه هیدرو
 اولی دیوانه قاری حمد مخلوقه درلی
 بنیدر یورس ایلی خنک ایلی خنک هیدرو

درت قیوم سلام ویردم ایلی
 یرم حضوره حکوب بنیدر
 ال ال الحی الوهید بنیدر هوز معصوم اولوب جهان طردم
 یرق زغم طردن ایلی تلقیه
 شاه ولویه او شوق نقین
 فذهبیم جعفری صادقه الیقین انه دوسن ایویه یرانه طردم
 یوزم یره اوزم دزه دورم
 محمد علی افر درم
 سقا هم شربک انزه کورم ایچیب خانه صانه طردم
 یولیز اون ایلی ارمه بیقا
 هیدرم محمد احمد خنک
 مرشد عیدر صاب ذوالفقار قدرها دیوانه طردم

بوکون زه یرم کللی ناره قری
 اوی صره قری علی الرفا عدی هو هیدرو
 علی تم محمد یوزی قلک کاهید
 صاب معراج اول محمد بن محمد هیدرو

مخاک هویدر محمد نور بنیدر
 هیدر ایلی هیدر ایلی علی سر بنیدر هیدرو
 یردیلر علی محمد بن محمد بن قریطه هیدرو
 قری ولی تاجر شیخ احمد مدبر
 کوزه خرقه جاهد الی بنی مدبر هیدرو
 الله الله الی الله یرم زور الی الله

قلعه ایستاد بونده یوقه یاریم سزه عشقه
 در مولد ار بنیدر

بومرک دوریه اربوب بند غافل ایلیک کله شهر عید
 افرینه دویب عریک کورنل
 غافل ایلیک کله شهر عید ایلیک خنک دیره دورانی
 خروج ایلیک خنک کاف
 علم آه نقی کلری نیانی
 غافل ایلیک کله شهر عید

یار هم یارون اوقه اوقه قایم
 به یرم ایری دوشم یوزیل کوی اوند هیدرو
 ایره میز او بنیدر یازم نور ایلی
 برقل کللی فضیله یستانه صانیدر هیدرو
 صانیدر یستانه سرور بر کللی
 محمدرک خاتمی یلکدر بر ایلیک هیدرو
 ایلیک یل کللارم حیدر کلله کزرم
 هر کلله قادیر دایم به انظارم هیدرو
 انتظار هم ایلی بال سیرم
 به یرم ایری دوشم کوی یی دورم هیدرو
 دو کرک کور یی کور مولدک ایلی
 کیش قریان ایلی درت او غنک یی هیدرو
 کیش قریان ایلی بنیدر قان ایلی
 ایلی کورک ملطرا برده افغان ایلی هیدرو
 افغان ایلی ملطرا قریه ولسون ولسون
 بنیدر بزه برور اجدی اور در بنی ملطرا هیدرو
 هوزم اوزم برور حیدر بنی قریه
 زبانه ایلی باقری بر زبانه قریه هیدرو

اول اشراود در فتح چهل ساله حکم نشانه
اسد الله علیه و آله اکا هر لر عیانه

۷۱

از طریقه الی القاب در و سبب کشتی اولدم
راه و صلح از اندر ابله سرزاشی اولدم
مطهری قری طریقه شده بولاشی اولدم
مقتضای سوب به خزل باکی اولدم

قوم سفیانه سولدم قریه کبک ایدر
چونکه اسلدم ایضی صورتی او قریه کبک
بریک قریه اوشا عسکری صورده کبک
فرقه ایچیه عسکره قریه کبک ایدر

کلری حقه علی قریه کبک ایدر
اوردر بایر سفیده اوردر سفیده
جنت اهلی در بونری هر کبک حیات ایدر
مطهری چانم دیه و ایمانم حید

بعضر سرور سلک نیمه سوزدیم
شیرک اولدر که شفع الیما اکا ایلم قلم
اول حقیقتی حیدر بایر اولد ایدر
اصل حیدر امانه لعل اولد حیدر
حیدر علی قریه کبک ایدر
دو نیم اولدر لر بولاشی به اندک نزهتیم

۷۲

ایک پسرک بی حیدر کرار
زوالفقار الف عیدر ای بار
طفا بوزاره سی و پیمان دلدار
علی الرضا سفیده بایر
ضربه سوره شوقی عیدر
طریق کلاوی قریه کبک ایدر
طفا بوزاره سی و پیمان دلدار
نیچاندر مرتبک بولاشی
زوالفقار الف عیدر ای بار
ظهور ایلینی عای سوزند
دو کیلور تراب اولد قریه کبک
حقور و حیدر بوزاره کبک

نقص دیگر

صاحک سوزی نیازه کبک
طافه محمد علی حیدر
کلاوی محمد علی حیدر
درد و بیک کبک ایدر
باقریه کبک ایدر

۷۳

چرا بوزیره صلی صلی ال محمد
نارن زبوره دانا بوزیره ال محمد
سفی شوق ایدر کلری بوزیره ال محمد
فصلو علی سیدنا ال محمد
کتر قلمی عینک اوشاه کبک
حیدر بایرک نایب حیدر کبک
امم زبوره باقره کبک
فصلو علی سیدنا ال محمد
امم جمع صلی و کبک بوزیره
امم صلی کافرمی اولد کبک
چرا بوزیره کبک بوزیره
فصلو علی سیدنا ال محمد
صصلو علی سیدنا ال محمد ولایت

امم قری کبک بوزیره حیدر
امم قری کبک بوزیره حیدر
امم کبک بوزیره حیدر
فصلو علی سیدنا ال محمد

۷۴

کوردیم جیح فلک سماع دوزیر
طالب اولد مرصیه قانع اولد
یورکیم برادر دقسن یا خور
در نلی اولد دردی اولد
بوکا قاسم کبک کبک
در نلی کبک در مان استر
هبا در جیح کبک کبک
بوکا قاسم کبک کبک
شاه حیدر کبک کبک
بر کبک کبک کبک
نیاز عین اولد کبک کبک
حیدر کبک کبک کبک

چونکه شاه قریه کبک ایدر
چونکه شاه قریه کبک ایدر

چونکه شاه قریه کبک ایدر
چونکه شاه قریه کبک ایدر
چونکه شاه قریه کبک ایدر
چونکه شاه قریه کبک ایدر
چونکه شاه قریه کبک ایدر
چونکه شاه قریه کبک ایدر
چونکه شاه قریه کبک ایدر
چونکه شاه قریه کبک ایدر
چونکه شاه قریه کبک ایدر
چونکه شاه قریه کبک ایدر

شکر اولونه او خدا نك رمنه
هه بكنسه و سكه باله وار
مدع او صافك المدم كنه
هه بكنسه و سكه باله وار

خواه اهد سوك انك بريد
ولدي طاعن شربور بريد
حضرت خلك بركنوس بريد هه بكنسه و سكه باله وار

بكوند ر ضوى دنيا بوزينه
خدا انك نياز ادى اوزينه هه بكنسه و سكه باله وار
باقان عاشق نور كورنى كوزينه

نقص راضى

قور جهه ايله بوراي عقى اخفاه حاله
بوملوت سز بريد اتمه صفيه كمره فاس
دل سيمه لادينه كيدر ملوت خرقه
بعد ازيه استنك عريان كز ديلر كى قفس

صوبه مهدى ظهور ايت زيان فاله بريد
خا جلدى هيك كرك تنج و تبه رده
سيزشيمى مدحك اوقوشم و حوره
فصلو على سينا ال محمد صلوا على محمد ناسه و ديت

مرتبه

سند و كلب مانم واقفاه ايد جلد و ديد بركون
مدم اندوه در عشر محمد بركون
بركونه اولكوندرك اعدا رهيه اكر من
ايد بركونى بركيه روز ماحمه بركونه
رجلى كريدونى بلعيب خا نكشاه
اه دناله ايلك هه سكه الزيد بركونه
محور رمنه خلك اسكسه سكه در فغ
نات سياه كردون در هدر بركون
لعل غولك كستان زمين سبل نايار
بيل شوم سرائى عه ايلدر بركون

كرد احوالك احوالى اهل بركون
يار و نكاز ايتير محمله نوامد بركون

ادم ادمر عالم ادم ايلياه
طوبت بر عارف ارمك داماتى حقه اولوسه
ادم ايه ادم ايله سجودى ماسن
ادم اولوسه استايك بزم عرفانه ناسه
النفات و هه خلف الدنوب راضى كد
بهر بيه راضى كل صفيه آديرم طاسه

نقص حلى

هر دم كى كرم كدر كرم
امانه يار رضى على
اول و آخر دكلم امه يار رضى على
بودر
كيدم كوند ز عانتيم
طاعتيم
زكرم و قدرم هانتيم امانه يار رضى على
كوزيك هجده كرم
نظر ايلك اوزيم
هدوت و برك سويده امانه يار رضى على
افندمك سكه الى
سنى بدم كرم رضى
لوح سيزشيمى نايلى امانه يار رضى على

بكوند ايد

داستان اهل بيت آرم خا نك
دشمنى آل محمد شاد خرم بركون
نك كن خاندان عشقيه اشك ترله در زمان
وايه مذن و لوى دست بر غمد بركونه
اشك المصابيح سى كرمه ماعك
خا نك مجروح برؤ الساعه مرهمه بركونه
قيدى زيار سورده كان ماعك
به بجا مشوار دكلاه سكه بركونه
ديكر ايامه قيس اولماز بوهنظامى كيد
غصه مند ابتلايه بشقه عالمه بركونه

(حلمی) آشفته حال
ایام کل قبل و قال
استیاضه سبیل مرشد گاهی بود

نفس

کوزلر عشقه جوهری جلد مرشد دیگر دمی
بور رضا القصد
بی مرشد دیگر دمی

باجه ناله ناله
کوزلر قنایان صبی
بور دود کلور کبر
عاشق ضراب اولور
موقفتی مقفله اولور
محبی بالذات ظالم اولور
کیچ لم علی سینه
حقا لم میدان برینه
جان و بانی حق اولور
قویه مرشد دیگر دمی

کوزلر اول کورده سنک
الشیب سوبیا سنک
بوقدرنی ویرده سنک امانه یا مرتضی علم

عشق قاصد محکوم
سنک مطاعب معبودم
ایک عالک مقصودم امانه یا مرتضی علم

جج و زحمت غنایم
صوم دایم نیایم
سنک نیم طایه کازیم امانه یا مرتضی علم

اهل ملک بیستم
عاشق اقل بیستم
بر عید شرف بیستم امانه یا مرتضی علم

هم سه مرتبه ایله
حامی رفعت ایله
مکتوب شفقت ایله امانه یا مرتضی علم

باور و عاشقانه حاله
نه کلمه سوز دلنه
کفریم ایمان برینه
برکت و عبدالشکر
حق اولدیر و دایم
اولدیک اعم قطبیم اویا مرشد دیگر دمی

نظراتی فرماید طرز محسوس

عشق دلداره دیدی روزالت اولکم بلی
فیروز نورانی دلک اولنور و هو سر جلی
قوت کیم قلیک نهجه برو او عبید علی
چاره جودم قیله صدایک بی هجره الی
یا محمد یاعلی یا محمد یکنسه ولی

در دلم در مانی یوقه بر عشق اولکم
تیج جو بارله سرنایم بوز بایم
محنت دوشم مدد سزدن مدد بایم
غری سلیم به کیم بوز لوسوب بایم
یا محمد یاعلی یا محمد یکنسه ولی

کطر و زای مرد حق
حقه کیده اهل کور
آصله وجود مطابق مطوبه اولدیه شاهی کور

ایلا نظر عالم
تا ابد رسک بودم
سجده قیاب ادم امر الالهی کور

صمد و هو دایم
خلی سمور ایتیم
هضم سکود ایتیم عشق الالهی کور

بزم وصاله کلدانه
خس کلاه ابراف
مهر دل حکم ایدیه بیضا و لب جاهلی کور

برک ایتیم و همیه
قلم ایل اولدیا عیب
دیری اکاه طبعه شمس الضحی یا اهل کور

عشقله براب دلک
بسله بو جانه بملک
یکله عشقت کملک عینه حیقانه اهل کور

محمّد علیه قوردر یولدر اوله هجرتی قحانه لغت
 اقرا ایلیوب صده روزانه یا سیدی الدله کجانه لغت
 اندر بولای حذر در حذر
 کرک یوزیک کره الملک عذر
 رعیتنه دونانی دقیزه قایر اندله جمیع اجمعه لغت
 خلقی باغیا فزیه قیوب
 زبرا کو ملطه اکنه کعب
 قالعوب هو الیوب لغت اویوب غزال یوریه قحانه لغت
 ایلمسکی ایلر عینه باغوب
 ایمانک ترک ایوب دینه دویوب
 الی ایله بویته ایلمسک طاقوب غیب اویوب بی آهانه لغت
 بلکعب ایلرک سوزی
 نبلک یوریه قوردریه دوزی
 هو قورسک دوزیه یوزی غزال طویرک سیمه لغت
 عافدر یولدر در لر اوله
 غزال نبلک قلی طویر
 نیرا اوقوزی یا کلسه بللی کزی بللیوسه او هانه لغت

ما نقد مدینه اصابه ایلمه سمانه کر
 بوجله اولدره انصافه اصابه کر
 سزدو عالم سیمه زینق فرمانکر
 روز محشر اولدره الدله قومایز دامانکر
 یا محمد یا علی یا هجرتنه
 صفا مشر روی نیای صفا مشر یکا
 خاکبای یا کزده اوله لیم شایه
 جرمز جیوه بقا ملرک قحانه دست هوا
 روز و شب سزده ایماز بر شفت داما
 یا محمد یا علی یا هجرتنه
 طویر افاق سیرک خوقه اهل عشه
 ویردی کونده و لوله طبل فغان اهل عشه
 عالم فغان اولدی هیون زان اهل عشه
 (دانشی) بودل لکله ورری زبانه اهل عشه
 یا محمد یا علی یا هجرتنه

سلسله ناک صحیفه لیم قول ایله
 کولک کبر اولوب ضوغه دل ایله اولرک مجتبی سیمه لغت
 ایله نفس بکر
 کزیم سوعلمی سیران لیم کز
 او غره دم کوردم بر بلوک هندی
 جوله ناک ایلانی بر یولی بر مولام بر یوزدن بر انچه اندر
 حمد بر مرده بر کد بلی
 شیمی ایله محمد علی
 مشر بلی حسینی اسمدی مولی محمد علی حیفار یولدر
 در دندری عرفان باغیه بوسته
 سیلمه ایله لری کاندن ناسره
 کلسه ناک جور و جبار دوسنه آری کی سیرلور اولدر
 صراف وینانی یونک کجدر
 وار لیم ناک قلمه سیمه
 آل کیمش یاس طویرتن حیفار کجی قدر بیر مد کوندر
 هنت استه مزل غم دیندر
 نه قورقو هکر طهوره ناک
 سیمه قیامتدن کجدر دیوان دیزاره قایسو دوعدر اولدر

ایر سیردی اوز جانم جانا نه مرشد
 بزی واصل ایلی اوجا نانه مرشد
 کیدری هک کولکچر ماسوای
 قومازی دلن هیچ بر کجانه مرشد
 بزه کوسدی راه مستقیم
 دلالت ایلی قرآن مرشد
 جلالک سیردر کیم ولری فخر
 بزی ایشاد ایدر اجهانه مرشد
 حقیقت در دینه طالب اولورک
 سنی جوی ایدر عجمانه مرشد
 طرغانلیر ایدر دست توبه
 انی صفا قوماز شیفه نه مرشد
 کوزت دسیمی یوری مرشد فخر
 کیدر دردل دوزر درمانه مرشد

جوان وارو لورده کتر عدده
 حق الله برکت بکنم ایلم به
 جوی واریم کدی اوزمده یازم تقسیم نفس ایلم به
 عنصردن برلندور بوزم
 ناز و بار و آب و خاک کوریم
 هب بر شایله جویانه کلمم آدم الله اولدم برکت ایلم به
 آدمک بلندن شت اولوب کلمم
 نوح نبی الله طوفانه ایرم
 برکتش بولم ابراهیم اولدم یایم بیت اللهی طاسه طایم به
 اسماعیل کورندم بر زمان ای مان
 اسحاق و یعقوب و یوسف اولدم زول
 ایوب کلوب هیوه هبیردم ایمان خود لر بی تمقان یایم به
 ذکریا ایله نبی مجید
 یحیی الله قائم صمدید
 داود اولوب هیوه یسیردی شید مریدانی هیوه طایم به

برکت راده او بولم
 بیزیک نیای بیکه صایلم
 اریخت برینه قولم حبیقته آقسه قادی
 برستیم کیم کیمکده بریدان

نفس می

خراسان ملکط رو ظهور ایدم
 یرم هب بکنسه و دلمی
 یغیب جاستر دیوار ایدم بوزم
 یرم هب بکنسه و دلمی
 طغان انی ملک خراسان ایدم
 ۱۱ ایلمدی بیک رو ایدی
 ۱۲ همدنک سرافرازی سوزی یرم هب بکنسه و دلمی
 ۱۳ سالم سندن افراسی بولم
 ۱۴ قول دی سندن دره ایدم
 ۱۵ ایدل مسک سندن دریا بیک کنی یرم هب بکنسه و دلمی
 غفور سندن کف و کمال
 ارفولی هلم سندن دره حال

۸۸ - بایک عصای مویه و یرم
 زی روح قدس اولوب مرید ایرم
 جمله انبیای به هب اولدم مرغ نیشب اولدم فقتن ایلم به
 صلب یدر ده احمد مختار
 رحمر ایدی مایه ده یکار و الفقار
 جوان وارو لورده اولدم یار غار قهر لیکنه آنته سرلسن ایلم به
 قهر ایلم به کدی کدم
 معجزی کرملله ایمانه کلمم
 شاه مردان اولوب دلده بنم زوالفقا قوتانم یغدر ایلم به
 هیوه کدر مظلوم کیم توردم الم
 کل اولوب فریاد یرم بلیله
 جمع اولدم برره اهل یتله
 هدی ایدی بکا اللهدن
 بیعت ایلم سوله اللهدن
 بکا خیر و یردی سرفی اللهدن ایلم سرلسه ایلم به

۸۶ - قمر علی سندن یوز توری حوال
 یرم هب بکنسه و دلمی
 ابراهیم ادهم سندن جیانی
 صاری اسرکده سندن شانی
 شیخ شادلیده سندن برهانی یرم هب بکنسه و دلمی
 قره طرخی سندن ولته احد
 جدی پاک مولای محمد یرم هب بکنسه و دلمی
 هلم علی سندن یاشنه مدر یرم هب بکنسه و دلمی
 سایه سنده رحیم نبی قائم
 یوزم اسیرکده قویدم افرام
 ارفاخم افرام دینم و ایمانم یرم هب بکنسه و دلمی

حقیقت زلف موی رده خواشیا عیان سید
ایست سم بصیرتله صفیه صغیرا سید
قیامت اکملیه حقیقه اناحقیه سید
ایاس صغیر سید بوکفای دهه سید
ویا ترکیب اوله غصه یاود لخم بان سید

سکایمک ایچیه دورمزدون وکون دورمزدون
سنی مرآت ایدمده مفعله اسفل و عید
وجودک مظهر نامده جمالک آیت کبر
سنی اوله ساکبیدر مرادک قصه ایضی موی
عصره کعب برطون یوزنده ترجمه سید

مرکب جلد مفروضه نمونه ستر اکر سید
بوکونده نفع ایلین روحی قوا جاده یل سید
اگر یلمز ایسک فرق کز مدینه برعز سید
اولر کیم یلر نفس عرظه المعب و سید
دعده حقه عافیه اولرک یلمز یلله سید

بطونک شاه عالمه ظهورک صورتا کتمه
ضیا بخش جهان شک جمالک سو درد رفته
مندن دار و لور اشیا اید کور بوسوی ایزر
کیمکده بوچ جیشلر کیمکده نطق اید کوهلر
اولرک اولرک عاف کسندن اولرک کان سید

ایاس صغیر سید بوکفای دهه سید
ویا آلت اولرک عصفوک یاخورد طبع بان سید
نیمت ایچمالیور اولرک مرآت ایضی موی
یوزنده سید ایضی کسک رنکله هم میانه سید

بر قدرت اولرک طبعک جهان طوبی برده
مفعله ظهور ایضی قوسندن بیانه سید
حقیقت عالم غیبک خلایق خفی اشیا
ظهور جمع حشکله حیا کله جهان سید

عجیده (هشک) حالی کئی نقی کئی مری
دل دنا یه وارنده آکا کون و مکان سید
وله

حقیقت جمده اشیا رده خدا هریم عیان سید
قولاغک طبع قوسونه ایست صغیر سید

اکا آلت اولرک دله اناحقیه سید
ایاس صغیر سید بوکفای دهه سید
ویا ترکیب اولرک غصه یاود لخم بان سید

سنی اولرک زلف موی رده خواشیا عیان سید
شک توکل مجلدور مرآت اسفل و عید
ظهورک مظهر نامده وجودک نسخ کبر
سنی اولرک ساکبیدر مرادک قصه ایضی موی
عصره کعب برطون یوزنده ترجمه سید

محب کئی حقیقی ایضی علقه دل و جانده
بیردی بر سحر کوی اولرک بومدانه
مفعله جمع و سما و زلف اشیا بوالو زده
برای جمده اشیا اولرک زلف ایضی موی

کوی تجرک نورده ولی کسک زبان سید

در سنجید باک اید جمده معارفی دلا زکر
نانک فیض هوایک جانیه دمک ای
شک امر صغیر هوی هر اشیا سید
کیمکده بوچ جیشلر کیمکده نطق اید کوهلر
کلام هاشم زلفک دویا عتقده ایضی
جهان حشک سید اید عتقده ایضی
حقیقت برینک کاسین نادر عتقده ایضی
سقا هم زلفم خرم ایچین عتقده ایضی
ایر موقوفه اندر مکان سید

ظهورک ظهور ایضی عجیب سید بوا بوا
زمانه محقق صور قهر وجود اشیا بوا بوا
محب کئی حقیقی اید اشیا بوا بوا
برای جمده اشیا اولرک زبان ایضی موی
کوی تجرک نورده ولی کسک زبان سید

سلاوت بولوی اشیا اولرک مرده بن
اراق ویر مراد کوی سلا ناسی سید
کهر اولرک صورتک کور جور اولرک
حیا ظلی ز عید کویین حیدر سید
دعده نطق اید صورت درونک درون سید

کلامک الو فیضی بوکون عتقده ایضی
شک نطقه اشیا بوکون عتقده ایضی
ظهورک سید هاشم بوا عتقده ایضی
سقا هم زلفم خرم ایچین عتقده ایضی
ایر موقوفه اندر مکان سید

هستم بر سوز دل باغی یانه عتقده
مرحت شائک در هم در دین سنک دوا

فکرم هاون حیدت اجمه کریان و زبیل
انزال همی از ان قبل شهم بکا

نخ لک رو ساهم مالی محضر طوب
سند لوکره یا لکره یا لکره جم بریند

هم سوزله (نری) زار اید بل و نزار
بی نریاب با عصبانم نما عالم سکا

بر طول دانا گفت حکمت کاف

آرمی بالحقه یارک بوغورک
یارده ندر سیه بوزنه سکانه

آرمی بچوبه خلوت تشبیه جانی
ایده ده ندر سیه بوزنه سکانه
سفی دوشم به بوانده ناها هم
قبوله کوری بر انتم سیه کرم

بر بر دیر سکا در دم از دیر به ندر سیه
بچوبه دکنم به بوزنه آخله حقانی سوزنی

بجرازل دبی ایدم کت ندره کزی ایدم
علم لدره سزی ایدم کس کو بوزنی اینر سیه

کزی لدره ایدم کوکر ایتم از دیر به بوزنه
تا که کوزم بوزنه کوکر مکر بوزنی

بزم السق قله اولم جوهر ایدم بکا و لرم
طبع عنصره بولدم قور آخله کل قزنی

انام با هم بر دیر سیه ظلمانه ایدم
وجودم ظاهر ایدم یارک بچوبه به بوزنی

بولدم حیاتی ظلمت کت ادم او و حدت
راحت بچوبه او نقره بوزنه بکا و لرم
فصیح و جوری بکا علم حدت در لک
نیز جک و لرم دیرم اکا جاز به بولدم بوزنی

قوی سوزنی قله لدرم دریا بوزنه او و لرم
بر قضا به بوزنه لدرم بکا بچوبه به بوزنی

۹۸
بونس در دیر سوزلین سیدها سکر و کلین
بوسای فرم ایلین اغیار آهر انیم

نظیف کونا مرشد حقانی الهی ربی رحمة اباری

ای ولایت معدنی جوهر کرم کانی سکا
ای اندر سرفرای بار غار مصطفی

سند در علم لدر اسرار درج اولم قوی
سنة لدر بوزنی حوینا کل اقی

مظفر بوزنه سوزنه صویدا ایدم ظهور
نور اوسه حقیقت اجمه شهم مطلقا
شهر بونی حوض کثر صبیحهم روالفقار
سزاد لافتی سکا یا علی المرتضی

روحه محتر ایدم بنیان بوزنی نجان
هر دو عالم اول کسره معنی زو و وصفی

نیم نگاه نظر قیلک زخم ایلین
کسب ایدم رفعت مراتب شاه اولم بوزنی

کیمکه دل دیردی خلوص بی ریاضت صبریه
آسره نایه همندر اولم مرزوم

۱۰۰
کیمه سوزل کور بر دیر او و لرم
ببقویر کورنی بوزنه سکانه

دو کور قله فرغانه فرغانه کسونه
اول نمده قولارک درگاه کسونه
امریت ییلوندره طاموبی بوزنه
بوزنه بوزنی ندر سیه بوزنه سکانه

بقا لمسیه تراونی ندر سیه
ایشک کوهک بوفد کول اکلر سیه
قولک کلهی آلوب ندر سیه
کجوبه جوهره بوزنه سکانه

بر طول دانا کیم حقه سوزنه بوزنه
نره ده اراسک حوینه حفر
جمله بی جهنمک ایشک کیمه
ایدره ندر سیه بوزنه سکانه

۱۱۲
مختصری بابا کویدر

اگر بیل ایست که ملک آیدم باغ طشتند
نزدک مور او بار آج جانده کوزک کلنده کردند
نه ایست مقصد ای دل بوجانک حیفورده تندن
که صورماز حضرت مولی محقق کمری سندن
سواله ایلرهمه انجمنی سندن بی بند
کشتیک کردی نقصانی که نیرا کندیلا مشول
نور دیناره عقبارده بولردر جمله دره مقبول
اگر عقل ایست جانانا اول سده کندیلا مشول
که صورماز حضرت مولی محقق کمری سندن
سواله ایلرهمه انجمنی سندن بی بند
نذر املک اصلی یلورسک جسی جانانیت
بولوب برترشد کمال و جور اقلینی یانانیت
اگر حقیقی است سناک دما دم سینه یی جانانیت
که صورماز حضرت مولی محقق کمری سندن
سواله ایلرهمه انجمنی سندن بی بند

۱۱۳
قاملاک ای سزای کجور در حله بارو
بورر مقبول اولایان حقیقت دینیه بی باهو
اوزک فرم ایلده غفلت کسادیت هیکر هیچ قیفو
که صورماز حضرت مولی محقق کمری سندن
سواله ایلرهمه انجمنی سندن بی بند

۱۱۱
نظریه حضرت شیخ تبریزی

بجمله دیرماته آلب عقلی قیاده
دلنده داتک سسی بکا انش اولدی زکراته
به اول پروانه ییم خدام درویش عقده اوردیم باندیم
بانوبه کلی قل اولدم بنی محو اینی عشقانه
بوتوجیدرون مراد انجمنه کمال زانیه ابرمده
کویین کندی زانیه دهلدر صبر غریزه
کوکل ایمه سینه صوفی اگر ایزک ابرصافی
آهیلور ساکد برقیو عیان اولور جمالیه
شس تبریزی بونی یلور اهد قالملاز قنابلور
بوعالم کلی محو اولور همه باقی قالملازه

۱۱۴
حفظی فریادی

عاشق سوچم نم عالم سفت نم علی
آه ایزوب بلبل کی کلزارده افشارم علی
اولسم پروانه سوز ماه جمالک شمس
روز قشرب با خفیه هم بیتاه مردم علی
ایلی عینده هفتاد در زینت دنیای هب
طفل ایلکه روشم سناک الله فیرانم علی
کولدره روضه طوبی زانیه ایلدم نیار ایله
هسحر ییل کی سهر شیم کربانم علی
باب لطف قدح عنایت ایلرصل بو حفظی
قبل کرمکافی افتم دینم ایمانم علی

میونک طوعی اول ماه منیر
ایترک ایچوره خلقی خلقی خیر
انک وضعی دل ایله اولما تغییر
دینه دعوتی اینک قهرمانی
سریف سنی ملک وری اول سول
خدا اینک اکا قرائی تزل
انک دعوتی اینک قبل
بولدیله جنتی ویاغ جناح
سیریتی قوری شاه انبا
سولدر دست اولی سوسین اعدا
طوعی کولی اولی المرقضا طیف بوجنه دکر شای
چاغری دلدره حیدر کرار
ضربه تیره دی حربه هفت جا
اکا منصب لاری دلدره ذوالفقار کچر تیغنه حور ندرنی
ایباری اوچورده جیوان اولوری
حور سیری سراهله دیووری
هکم خدا اکا ایسلامم بوردی کسب لیمز کیمه شاه مردانی

کوسه ایله بدیمی عافی دانا
دانا ایسک قهرمان سزیدانی
جیاب بزدله حکمدر ایلی نما
نما ایترک ایچوره دلف سچانی
دانه تجلی ایلی اندا
تجلیده بر نور لری بیدا
اولک ایله ندر قورمت مولد بر قور دانه درد منافی
در اولی اولی اولی اولی
اندره ظهور ایلی اروج علم
روح مصطفائی قوری مکرم اولیب وایتری کون مکانی
کن دیری وایتری کون مکان
ملک لظه ملک آسمان
اولی آیینله اولی نمایان قوری افلاک جرج دورانی
یرانی ایلیای فی الجمله معبود
احسن تقویمی ایلی موعود
ایلمری ابلیس در سجور اولوقت درگاهده سور شیطانی

عقلی ایرنلدره بیانه ویرمز
عالم حیدر ایله کور اولی کورمز بولدره عقل ولسون کچ نرانی
نصابت اریب برادی ملعون
آل سیری قلدیلر مغفور
عبدالرحمن ایله لیم دکر هون کورنه اوغرای عقله ایستاف
نما قیامه ایچوره سحر وادی
ملوک اوغلی ملک وفتک ادری
نما قیدکن اولی ادری بیلری اول ملعون بیکلانی
موجود اولی حیدر شاه ولایت
اول دوزنسه ایلی علم سزادف
حشله حشیه قبری وایت برده جی کور کور لیه آتی
دیری صله جلد بوند بر عرب
البح رود بوزنق نقاب
استرخانه می اتمیه جواب ریب خدیه طاب سوری جانی
اهل بیت ایچره دوسری بقیع
حشله حشیه اولیلر ناکس
عسل اریب نماک قیولیه لیمه ایریتی بر عرب دوز جیوانی

اول صلب آدرک بوجر انبا
کلای عالهت کونا بکونا
نوح قورنه غضب ایلی مولی غریبه ایلی سلطان ایلی طوفانی
لوط قهرمان اولیلر عایله طغیان
لوطیه دوسیلر دوزن و شبانه
بر سر و قورنه حضرت بزدان زمینه غریبه ایلی بوجر انسانی
حق طورده تجلی قوری می سایه
اندره حیدر اولی سز مولی به
رب آری ریب دوری دعایه ایتری اولوقت خطاب کن نرانی
بی بر ظهور کولی سیمما
نیچیمی معجزات ایلی احرا
کویا اولی حیدر ایلی قور نصارا انظر ایلیلر اول روح روانی
عقله فله صیغانه حکمت سزار
حیدر دستک بیلری نمرود اغیار
خلیل الله کلر اولی اول ناز
طبع ایلی جهان سحر قیامات
دینه جزیقی اول اکمل التجانب
افضل انبیا اعلى الرقات نوح غریبه ایلی بونه جیوانی

اھل ایمنہ غفلہ صاری
در بار موج او و بھر و جھل
اولا بن کھل صاری صوری دوستی او ملعون باد خانی

نویاندر ایمنی خاک کر بلبل
تو جرم خشره دلا قادی تیر
بود عوا سوریو رمالد حق دورا نیوہ بزدلہ سرورانی

بویله در مرآتی بزرده عادت
میغیردوستہ او فور ز جفت
دشمنانہ اولوہ ہد ہذا لفت
زیر ترک انجمن یولی ایطانی

یک کندی طابوقی دودہ دستہ
کھری رسی آری دستہ
اولا شاہ امانک ویری دوستہ خندہ سبہ دوستی جھانی

خندہ سبہ اندر اندیشہ
دبیلر قانی رکنلر بزبوائیشہ
دوستدیلر بیستہ ہر قومہ قوش طویریلر دودہ بی ہمیکہ جانی

دودہ جی نقابہ اوزاری الی
اھدی نقابی پرنور علی
کور دیلر دودہ جی کندی علی اولوقتا بیلدیلر ستر تیرانی

شاھک شہر اولرینلر دوییلر
اولا جھور ملعونہ خبر صاکیلر
اولا امم حسنہ زھر و بر دیلر صولر دیلر اول غنیمت خدانی

سری تباری اولا سبہ شہزادہ
اشوب بزر دیلر دوستدیلر شادہ
لنکر خایوب قصہ الہ اولدوہ قور دیلر کوفدہ عظیم یولانی

مردان واجب کر بلبلہ او توری
آل ایلہ خندہ سبہ اردو سبہ بھوری

ای دلد بزر دیر الی دھشتی بکشتہ
بیراوجا غنہ کدک کسودہ بکشتہ
حجہ بکشتہ دلینک ہلری بکشتہ
عیدہ کدک تاج دولتی بکشتہ

اھل حال اکھری دیلر صوفی دھل ایلوہ
سودہ ز مجوی بی زینتی بکشتہ

ز خدایات اھلہ علم خدایان الی سوہ
نیکہ کوندہ ایچ ز بکشتہ بکشتہ

خاکیا اھلہ طریقہ الی اوزادوب بوقودوہ
بویچ بولردہ لانی ہووہ صحتی بکشتہ

نمانہ قیلری ازان او قوری عبادتسن کچوریزی زمانہ

شاھ سبہ کوری بونری ہماہ
دیدی یارب بونر لعل مسلمہ
اولا رسول اولدیلر دشمنان کوسہ سول بیلہ سیرانی

ابتدیلر آل اولدوہ صرت
صولری کسیدیلر ورمبازیت
عقدن قورخدی خاجی ملت صوسر برفرید صبی حیانی

شاھ سبہ دیدی اندرہ ای قوم عود
ویرک تیلدایچوہ اولوہ برا سو
اخترتہ بریکر اولوہ طامو مکانہ ابتیلر کدک بکشتہ نیرانی

بوسوہ ہجج بریں اولدی مومن
قالدیلر شہ سوز دل درون
اولا شہ سبہ کسر ملعون رست کر بلبلدہ اویق قانی

اولا بک اما مال دین معصومہ
قالک اقتیلر بویچ مظلومہ
حق بلارک دیر سوہ اولک قلم شہ اھلینہ ابتیلر بویچ نیرانی

برای صوفی اهل دوزخ می و محبوبه مجبور
فراموشی ایدک دنیا غل غل شده سرور
خرابات اهلین فقر فنا کریم اما
وق قالو بلدن بر قورکمن بیت معمور
ز اوله عرق قوی بر سرور و بر سرور بر اصد
نقرب اولمان بنیم منافقده همای دور
اگر جمعیت محبوس دلو رسه قل وقال الهما
محب ایدر اهر و جله نور علی نور

می انور ایلست اولمان خنکابر عالم
ازل نوس ایدک اول باره عشقه محمده
سزلف کنی دایه بر اولره ای حرف
انا الحق بر چون بنم صقیف ایچره منصور

ترک چاه و ترک بنز و ایچره مرقی
ترک ترک ایدک ۵ نیک طایر بر مرقی
روغمای واضح دیدر بر مرقی
ایده نور نما انوار عجز مرقی
بر کرده ناجیز سردایچره مرقی نیک طایر خنکابر مرقی
اولاد ایلریمت نور قران اوزر بر
صلک سر طریقت سید نردان اوزر بر
انیا اولیا جعفر میان اوزر بر
یاک مشرب یاک نهیب هم یو اکان اوزر بر
بر کرده ناجیز سردایچره مرقی نیک طایر خنکابر مرقی
صوینیب کردک ملوت هاشو و یازیه
طاب اولره بر آل مرقی دیاریه
جان و بیایه قول اولره عهده افرینه
ترک دنیا ایچر ایدک رهلی افرینه
بر کرده ناجیز سردایچره مرقی نیک طایر خنکابر مرقی

کل یولون دوست اینه وایک لم
خلع منصور کی واریم کل بابا
قلمه رواندر کور برون کیم
شکر قولک بر ایدیشیز
سمندر و هودیمکده ایشیز عرسه دیرک دیرک زاریم کل بابا
کورد و قلمی طیار الله
کسکینه ایلری ودر بولک
بار و جیمز اولسون محسین
یدی اقلیم در کوشه به یوریه
استه نه مرادی ویرسک
دیه سردی محمدک نویسک کل دینم ایمانم هم کل بابا
بر غاب ایدک طیار لم سیه
طوریه ویرسک غریبه سیه
یدی اقلیم در کوشه به کوشه سیه کل دینم ایمانم هم کل بابا

برج حاور اوزر دایم ماه نابان بزده در
عالم طریقت ضیای مهر رخان بزده در
صفدر دلدل سوار شیز دانه بزده در
سستم زرم شجاعت مرد میدان بزده در
بر کرده ناجیز سردایچره مرقی نیک طایر خنکابر مرقی
نیک آل رسولز مهتری دیرلر بزه
یاک دلمان ورو دستر هیدی دیرلر بزه
مزهیب نور امی جعفری دیرلر بزه
هم کتسن و لیک کنی دیرلر بزه
بر کرده ناجیز سردایچره مرقی نیک طایر خنکابر مرقی
غافل اراج کوزک کل کور بولره زاهد
هم بولره هکده هکده اعلی الرضی
مهریا طوخته علی دماقی کورک وفا
واصل اولرک حیون علی دیدر اینه بولره صفا
بر کرده ناجیز سردایچره مرقی نیک طایر خنکابر مرقی

ÖZGEÇMİŞ

Duygu BİNGÖL 06.01.1989 yılında Samsun’da doğdu. İlk ve ortaöğrenimini Samsun Gülsüm Sami Kefeli İlköğretim Okulu’nda, liseyi Samsun 100. Yıl Lisesi’nde tamamladı. 2009 yılında Sakarya Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünde lisans eğitime başladı. 2013 yılında mezun olup aynı yıl Sakarya Üniversitesi’nde pedagojik formasyon eğitimi aldı. Yine aynı yıl Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim dalı Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı yüksek lisans programına başlamış olup halen eğitimine devam etmektedir.

